B185

3.185

5)

Constantinus in libro de naturis liquorum dicit balsamum
constringere urine quod dicitur in balsamo urine [illegible]
ung fil in constringuntur et non tenend [illegible]
adustio
Balsamus siccum mortuum educit sicut si mulier
fetum mortuum portaverit et de balsamo bibat
continuo pariet et fetum educit
Item petrus de crescentiis dicit Elix debet esse
harenosa et mami [illegible] ensa/odit stredorem
vel respersa nichil sordis et tinturam [illegible]
sinco parimo candido confusal et volat se
Cristalli et hubet In dentibus habere [illegible]
talis vim ostendit et que sicut ille incisura
emissa cum fortissimus connectit inde magis
Item talis unus ad oleo postea illas [illegible]
umat et volucris mehsuete bn [illegible]
superfluis cavend tonde in tecsit promitt

erit nobis oppositi per cultellum perforatus et aqua colore
infusa inmittat ferrum fructus arborum [illegible] et
foramine cultello in arbore et quecumque colore
vel sapore vult colore vel induci distemperet
eum aqua et infunde et colorabit fructus eodem
colore et sapore
Item oppositi arbores plantatas si pomiferarum
arborum putrescunt et [illegible] nisi e
per corpus [illegible] ubi sana e eum cultello acuto
aperias et eum medicinam [illegible] humoris effluxus est
[illegible] et [illegible] sanabitur et vulnus [illegible]
eum [illegible] obstruat et ibi sana germina
producit. Item [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] arborum vel [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sanguinem humanum habeat [illegible]
[illegible] [illegible] que [illegible] plantatur in
terra [illegible] sanguine in calore medio
[illegible] omni tempore anni producat rosas

III dicunt experti agricultores si arbor que fructificare
nollet vel amaros proferret [illegible] ferrum
arborem infixit & ipsum ferrum ad medullam perfixit
& cum clavo quod sit eiusdem [illegible] arboris ipsum ferrum
obstruat [illegible] inveniunt arbores facere fructus bonos
& dulces
Dicit Palladius quod quaelibet arbor ad sua fructificationem
indiget triplici fomento exteriori [illegible] indiget
terra [illegible] humore [illegible] & si in dicta terra non
proficit in tali qualitate [illegible]
[illegible] sufficient de loco ad locum arbores
[illegible] & herbas ~~[illegible]~~ excellendo [illegible]
radices de terra in qua steterunt prius & plantare
[illegible] plantatae arbores faciunt fructus [illegible]
[illegible] indigent sole [illegible]
[illegible] in medulla [illegible]
ipsum humorem [illegible] ut sit disposita
ad fructificandum [illegible] indiget [illegible]
[illegible] arboribus plantatis [illegible]
eas fructificare [illegible] dicit [illegible]
a plantatione [illegible]
& si qualibet [illegible]

Et in frondibus plantavit arbores eius putrefiet

[illegible]r plenus i vallibus bene vitis i semitis a fero

[illegible]ombus & arenis vespibus & apibus non pungitur

XIII

Caritate
humilitate
& obedientia
De continentia
De silentio
De familiaritate
De abstinentia
De compunctione
De virginitate
De oratione
De pugna viciorum
De Invidia
De ammonicione leg
De pugna diaboli
cum dez instit
De ammonitione
De misericordia dei
De avaritia
De elemosina
De ieiunio
De confessione
De iudicio
De incraingrito
De monachis
De iniquo homine
De honore parentum
De homine & vano
ne et anima
De exemplis sanctorum ...?
De ammonitione ad
plebem
De timore dni
De precatione sanctorum
De exemplis sancto
rum patrum
De beato moyse
De altero fratre
De octo viciis prin
palibus
De quodam epo
Item de alio fratre
De morte iustorum
De morte carnis
De hora mortis
De paradiso ter
reno et celesti
De antixpo
De die iudicii
De ordinibus ho
minum

Capitula

De Caritate i
De humilitate ij
De Obediencia iij
De continencia iiij
De silencio v
De familiaritate vi
De abstinencia vij
De compunctione viij
De virginitate ix
De oratione x
De pugna viciorum xi
De invidia xij
De custodia mandatorum legis dei xiij
De pugna dyaboli contra omnem iustum xiiij
De ammonicione xv
De Misericordia dei xvi
De Avaricia xvij
De elemosina xviij
De ieiunio xviiij
De confessione xx
De iudicio xxi
De iuramento xxij
De monachis xxiij
De iniquo homine xxiiij
De honore parentum xxv
De homine et ratione et anima xxvi
De exemplis sancti gregorij xxvij
De ammonicione ad plebem xxviij
De timore domini xxviiij
De peccato sacerdotis xxx
De exemplis sanctorum patrum xxxi
De beato moyse xxxij
De altero fratre xxxiij
De octo viciis principalibus xxxiiij
De quodam episcopo xxxv
Item de altero fratre xxxvi
De morte iustorum xxxvij
De morte iniquorum xxxviij
De hora mortis xxxix
De paradiso terreno et celesti xl
De antichristo xli
De die iudicij xlij
De ordinibus hominum xliij

Incipit liber Albuini heremite

Domino Heri
berto colonien
si archiepo.
Albuinus heremita indignus
gloriam et pacem sempiternam
Ex quo enim per misericordie
vestre graciam promerui orare
deum vestram pietatem pro nobis
die noctuque ut secum nos post
hanc vitam regnare faciat
sine fine et interim divinis
mandatis possitis adimplere
bona que desideratis Igitur
quia pium studium sacrarum
scripturarum habetis audire
sicut michi indigno preposi
tis desideravi scribere pieta
ti vestre aliqua exempla que
in libris divinis relegendo
hec omnia scripta inveni. Si ta
men deo omnipotenti adiuvante
aliquid profico possim omnia que
in hoc libello scripta habeo
non quod ex proprio sensu fingo
vel mente excogito quod deo
si de suis partibus coadunata
retineo sine dubio videbit
lumine eterno Et in tali
ammonicione nemo me
despiceat quia et si indig
nus sum talia ministrare ve
ra tamen sunt que dico.
Et diu oportet stare debet
per ista de virtute in virtu
te ascendet ad illum qui vi
vit et regnat in secula seculorum amen
Pro certo sciatote omnibus nullus
libellus vestris nos deducit
ad celestes thesauros quia
ipse si sepius miratis ca
ritatem Pro vere nullum
esse beatum qui se solummo
salvat deo adiuvante sed
multo feliciorem qui desi
derat alios trahere secum ad
regnum celeste Tua ergo
moneo caritatem tuam o homo
quemadmodum legeris hanc scripturam
ut compleas opere vestro. et
aliis bonum exemplum mo
strent ut de tuo et aliorum
labore mercatus fueris
a deo remuneraturum. Non
te curiosa sunt excogitata ve

nec facias ut creatorem tuum
displiceas · quia si in bono
perseveraveris · donabit tibi
quod oculus non vidit · nec
auris audivit · ubi nulla
tibi sors requiescunt De
caritate capitulum primum

Cum igitur de plu
ribus virtutibus te
desiderem ammonere · in
primis tempore ut virtute
caritatis ad omnia stude
as habere quia sicut panis
melior est omnibus cibis · ita
caritas adiuvat omnes
virtutes Et sicut sine
pane mensa sicca et vilis
ita sine caritate mala
opera virtus Et sicut
sine via nullus venit
quo tendit ita sine ca
ritate non possunt homines
ire ad regnum dei Ille
vera caritate habet qui
diligit amicum suum se

cundum deum et inimicum
propter deum Sine caritate
vero nec lacrime nec
vigilie · nec nuditas · nec
castitas nec elemosine
nec martirium · nec aliqua
bonitas possunt salvare
hominem Hec commendat
dominus ihesus nobis ut dili
gamus invicem · sicut ipse
dilexit nos et dedit se
metipsum pro nobis Unde
paulus dicit Si tradi
dero corpus meum ita ut
ardeam · et omnia que habeo
in cibos pauperum distri
buero · caritatem autem non
habuero nichil michi
prodest · Caritas paciens
est · sufferendo omnia adversa
que illi in hoc seculo
eveniunt benigna est pre
stando omnia bona

De humilitate ij

Certissime vero tibi querit quod non caritas regnet in corde sine obediencia et humilitate. Si habueris veram caritatem cito eris humilis et obediens. Humilitas est magna virtus ipsa facit de terrenis hominibus celestes. Et per hanc poteris omnes laqueos dyaboli superare quos ipse tendit per omnes vias ut bonos et malos decipere possit. Et quia quidam monachus martyr noster hanc virtutem firmiter habuit tantum dominus eum dilexit ut nondum veniret ad altare non presbiter sed angelus domini ei communionem dabat. Teneamus et nos humilitatem huius felicissimi monachi si

nequiciam superare superbie dirissimi dyaboli. Tu vero humilitatem veram teneamus si nos veneratores omnibus per tempus nostrum deportamus et omnia adversa quecumque alii nobis faciunt sustineamus ut Christus exaltet nos in tempore tribulationis. Si humilis et sanctus non fueris non habebis plenam graciam spiritus sancti. Quanto humilior fueris tanto te sequitur altitudo glorie. Studeas fideliter fili humilitatem tamen tenere. Et si tu inter omnes superiores te esse humiliare ut exalteris. Humilitas nunquam passa est aliquam ruinam. Cum enim sibi displicet ante deum magnus est et quanto sibi despeccior tanto preciosior ante oculos dei et

De obediencia iiii

AC quia de cari-
tate et humilitate
dictum est volo ut atten-
das que sit obediencie
virtus Propter inobedien-
ciam primus homo eiectus
est de paradiso quia
noluit obedire mandato
dei Et ideo si vis ascen-
dere unde ille eiectus est
obediens esse stude et
Quicquid tibi iussum fuerit
aut ab episcopo aut a pres-
bitero aut ab alio viro
sapiente fac Et inde
habebit monachus ma-
iorem remuneracionem quam
qui sunt in obediencia sub
abbate Tamen seculares
viri et reclusi et here-
mite propriam faciunt vo-
luntatem Ideo obediencia
que secundum deum fit
bona est et de salute
omnium fidelium generatrix
omnium virtutum cohabita-
trix angelorum atque sanctorum
Obediencia celos aperit
hominem de terra elevat

De continencia iiii

Nunc post doctrinam
ceterarum virtutum volo
ut vigilanter attendas
qualis sit continencie virtus
quia non solum continencia est de
cibo et potu sed eciam de sompno
et locucione et de visu et de
inutilibus causis Unde
est certo quod unusquisque quanto
plus de servicio dei labora-
verit tanto maiorem merce-
dem ab eo accipiet Sanctus
Dorotheus tantam abstinen-
ciam habebat colligens pe-
tras a mane faciebat
hospicia et dabat non ha-
bentibus et nocte operabatur un-
de illos nutriebat Cibus
autem suus erat panis un

ne sex . et caules et aqua
et in lectulo nunquam dormi
ebat nisi aut sedendo aut
operando aut manducando
Et cibus eius aliquid ex ore
eius cadebat dormitacione et
sepe dicebat Occidit me
corpus duamus cogitacionibus
et alijs viciis . et ergo oc
cidam eum laborando . ut sic
desinat animam meam perdere
Similiter moyses monachus
per sex annos stabat de nocte
orans neque genibus declinans.
neque oculos clausit sponte
Et abbas Zenon vidit cu
cumerem de orto quodam qui
esuriens pro labore eius volu
it rape omulere . et residens
dixit Cum non potero pro
hoc pena tormenta susti
nere apud inferos . non
rapiam cucumerem ut man
ducem Cum ergo nos omnes

peccatores cognatum debemus
eos miseros ad similitu
dinem illorum qui tantum la
borabant . si per misericordiam
deprecemur nostri redemptoris
ut consorcium eorum possi
mus habere Cum quia continencia
continue est necessaria Si
cut legitur de quodam he
remita . qui per misit se
nullum amplius mulierum sororum
amplius videre Post
quadraginta vero annos
cum soror eius cognovisset
eum vivere . noluit cessare
nisi eum videret . et ideo
episcopus loci illius depreca
cus mittit nuncium pro eo.
et ita factum est Et quia
non ausus est contempnere obe
dienciam suis maioribus ve
nit ad visitandum sororem
Tunc clausis oculis dixit

ad eā Ecce sīd fr̄ tuus
me quādo vis aspice·
ego autē nō videbo te·
Et ita dicēs reuersa ē ad
heremū Pro cura aliquo
amicorū desinit orō· et
lacrime quas pr̄ p pc̄tis
fundere debem9 ~

De silencio v

Post cōmēdam
volo ut habe
as silenciū nec ociosa
uā loquaris· ligwa
p quā benedicim9 dñm·
nō dēz maledicim9 aut de
trahamus pximo nr̄o·
Qr omnis detractor eradi
cabit' de corde scor̄
Legit' q maria detraxit
frē suo moysi seruo dei·
eo q accepisset ethio
pissā mulierē ī uxorem·
et p hoc facta est lepr̄
Et dns precepit ut sep
tē diebq staret ext̄ cas
tra· ut postmodū p ora
tione moysi iterū pur
gata est Et p hoc ocio
sa uā que risū ī cachi
nū moueat nō debem9
dicē· vnd tacere reddim9
scim9· si magis que ad
salutē aīaz ī ad lacri
mas ptinet Cuius ser
mo sp̄ sit sale conditꝰ·
Et quidā sen͡x nōē Zenon
nōie taciturnitatē p CCC
annos tenuit Aliter
quidā zacharias inter
rogat' ab abbate suo· quid
melius esset sibi facē At
ille dixit· Nichil ē
quā tacē uolo Et ille
Verū est fili mi tacē
Cum autē mori deberet
respexit abbas ī celū
sursū et dixit O fili
Zacharia mi letare qr
apte sunt tibi celi p taci
turnitatē quā habuisti
Et ideo dico tibi· ama
taciturnitatē ut capiat'

tibi celi Et sicut
ille bonus vir qui per
plures annos petram
in ore portavit ut sic
melius tacere posset. ideo
moneo ut linguam tuam
custodias nulli detra
has. nec onerosa vana loqua
ris. vita ista brevis
est et misera Et si ta
cere omnino non possumus
saltem a vicio detrac
tionis taceamus. ut ad con
sorcium sanctorum super dominum ve
nire possimus quia mul
ta bona opera preterit
qui vivam linguam Et
qui hoc anima habet vir
tutem. posside hoc domum
construa hoc margaritam
quia per silencium humilitas
nutritur. lacrime genera
ntur. et multa mala
per illud declinantur Ysi
dorus dicit Precepi ius

ticie confidat de iusticia quod
sua. quia omnia peccata et
crimina ad nos cito re
vertuntur. nisi cottidie ex
purgantur bonis operibus.
nemo peccator de dei misericordia
desperet. quia vult ut
convertatur et vivat.

De familiaritate vi

Sicut assiduitas
comparat familiari
tatem. ita post generat de
spectum. Melius est dissi
mulare familiaritatem
hominum despicere. quam negli
gere salutem sue anime Et
sicut usque nunc secuti sumus
malos ad malum. ita de
cetero nos simus pigri
nistros sequi ad bonum
Vide ne illam viam quam
nunquam ambulasti ingredi
aris aliquando sine ductore
ne declines in alteram partem

aut ne ambules plus
aut minus quam necesse
sit. Ita qui bonus vult
fieri, prius fiat discipulus
ne per se incipiat quod pos-
tea peniteat.

De abstinentia vii

Debet corpus affligi
per abstinentiam, per vigi-
lias, et per diversos modos,
ita tamen ut sine offensione
suadeo obedientiam posset
facere. Nam qui ita cor-
pus maccerat ut nec quidem
opus facere valeat, il-
le quidem nescit virtutem
discretionis. Discrecio nam-
que magna virtus est. per
ipsam mala declinantur et
bona servantur. Omne
ergo opus si sine discre-
cione fit, cito deserit. Et
aliqui contrerunt corpora
sua in abstinentia quia
sine discretione fecerunt.
Longe facti sunt a deo.
Unus enim venator vi-
dit sanctum Anthonium quo-
dam gaudentem cum fratribus
et displicuit ei. Cui ab-
bas dixit ei: Trahe ar-
cum quem tenes in manu.
At ille traxit. Cui
abbas dixit: Adhuc trahe.
Dixit venator: Si plus
traxero, frangetur arcus.
Ut ille: Ita est in
opere dei. Si ultra
mensuram facimus
servitium dei ne deficiam.

De compunctione viii

Et quia compunc-
tio est omni tempore
est necessaria, commenda-
ta est tibi ut ipsam etiam
indagatur mortificatione.
Et quicquid agis aut si-
lencium teneas aut ab

scandala faciat. aut
iniquitate amet. aut
vigilias furtivas dimi-
tas. sed fac propter dei amo-
re et non lacrimis. Et si
lacrime non occurrant.
sit tibi salutaris compun-
ctio. et ad mensuram. ne
alii propter te scandalizentur
Et sicut dauid dicit.
Holocausta medullata
offeres. Si te totum deo
tradis. holocaustum me-
dullatum deo offerimus
quando bonum opus non compun-
ctione efficimus. Semper
namque flere debemus in hoc
seculo ut luctum perpetuum
fugere possimus. Lacri-
me enim penitencie re-
putantur apud deum pro
baptismate. Secundo si
lacrimas non cito habe-
mus. non deficiamus orando

quia deus cito potest 11
nobis dare lacrimas.
Sed vult ut afflicta sit anima
longo tempore. ut possit ad
eternam requiem purgata
venire sicut filii israel
per xl annos intrave-
runt in terram promissionis
Lacrime que nunc sunt terra
repromissionis ad quam si
pervenerimus iam nullum ha-
bebimus bellum. Sanctus arse-
nius pannum habebat
ante se propter lacrimas
que semper cadebant de
oculis eius. Tertio si
sanctus ille vir qui per omnia
faciebat voluntatem dei sic
se mortificabat. quanto
magis nos peccatores fle-
re debemus. et propter time-
re tres causas quas
beatus helyas timebat

Prima quod egressa est
anima de corpore. Secunda
quod coram sua est deo
Tercia quod circa se sen
tencia proferenda est
Et sic debes te gerere
in hoc seculo sicut latrones
qui sunt in carcere qui semper
timendo interrogant
ubi est iudex. Quando
venturus est. Et in ipsa
expectacione peccata sua
deplorant. Sic et nos
semper esse debemus in dubio.
et plangere ita dicendo.
Ve nobis quia habemus stare
ante tribunal christi et red
dere racionem de peccatis nostris
Et ita salvari poterimus
Abbas silvanus semper fle
bat dicens Ploremus
fratres hic antequam eamus
ubi ardeant corpora
nostra. Ipse vero quadam
nocte vidit multos de
habitu suo ad tormen
ta euntes et multos se
culares ad regna celorum
et lugebat semper et
nolebat de monte exi
re de cellula sua. Ideo
in hanc virtutem compunc
tionis semper teneas per quam
multi placuerunt deo
Per hanc dyabolus
vincitur et qui plangit
desiderio emendandi.
ne iterum peccatis suadente
te dyabolo. Gnarus est quod
ille qui hoc plangit.
ut iterum peccet. felix
est illi qui latere la
nat. qui de eo quod magis

illud lavat plus luto
fiunt. Ideo multum vi
lis est apud deum qui
sepe repetit vias suas
peccando. quia irrisor
est non penitens. qui ad
huc facit quod penite
at Apostolus dicit Ne
mo militans deo impli
cat se negotiis seculari
bus quia non erit liber a
laqueis diaboli. qui
se implicando volunt mun
danis curis. Cum da
ri olim fuit expeditus
vanis cogitacionibus quia
per novem annos non po
tuit se retrahere donec
vox divina dixit ad eum
Temptaciones quas sus
tinuisti per tot annos co
rone tue erunt. Et quia sepe
cogitabat abire de lo 13
co suo ubi primam de fa
ciebat et semper resiste
bat. dyabolica illusio
erat. Nam amplius non
eris temptatus ab eo.
sed ad securitatem perfice
bonum quod cepisti. Ideo
comprobat quia nullus debet
desperare. si cogitaciones
habet varie currerat. quia
si poterimus eas vince
re habebimus de celo coronas

De virginitate ix

Virginitas de cor
pore nichil proderit
si castitas et hu
militas a corde discesse
rit. Melior est humilis
quedam viri et femine quam
superba virginitas. que
sepe detrahit coniugatis.

y despicit. Et fornicato-
res et adulteros iudica-
bit deus quia luxuria
dampnata est deo. Primo
pabulum cum possidet dya-
bolus humanum genus per
hec duo vicia vel dum
mentem [illegible] de
superbia vel dum lacerat
carnem illius per luxuriam.
Omnis immunda pollucio
fornicacio dicitur. Et debet
cavere cum fornicariis
nascitur multa peccata. Et
merito claudetur illis
regnum dei qui fornicantur
quia templum dei violant.
Nichil prodest illi qui
mundus est in corpore si pol-
lutus sit in mente.

De oracione x

Et quia sermo
dum compunctionis
audi modum orandi. Do-
minus enim docuit ad dis-

cipulos suos. Cum statis
ad orandum nolite loqui
multum sed dicite Pater noster.
Oracio brevis debet esse et
frequens corde nisi forte ex
divina inspiracione protendatur
sicut beatus Arsenius qui
in [illegible] dominica extensis
manibus orabat usque ma-
ne dum ascendens sol il-
lustrabat faciem eius quam
ad dorsum habebat quod
interrumpebat oracionem et sic
residebat. Item abbas
Besarion per dies [illegible]
aliquid extensis manibus
orabat et nisi tunc de-
poneret utranque suas
mens eius rapta sursum
oribus. Abbas autem
paulus trecentas oraciones
unaquaque die deo red-
debat et tot lapides
habebat et in singulis

singlis orōibꝫ · lapidē
ī sinū mittebat ut sci
ret qñ expleta essent
oroēs. Non ideo hoc dico
tibi · ut tu ita possis fa
cere · s; studeas quod ille
ꝑ tota nocte habebat
ille · tu saltē ī regulari
bꝫ horis habeas · et sic
stes ad orōnē · ut mens
tua concordet voci tue ·
quia sic vnꝰ nō pt ī
turbida aqua faciē suā
videre · sic et aīa nisi cō
gata fuerit a cogitacōibꝫ
vanis nō poterit vide
deum. Legitur q̄ saluator
noster volens orare ascē
dit ī montē solꝰ sic et nos
orando ascendimꝰ ad eum ·
qn̄ ꝑ salute aīe nr̄e o
ramꝰ et q̄ rebꝰ ōnibꝫ
ꝓpiānor. Si aūt
ꝑ morte dīmici aut
ꝑ terrena rē orauerim

ut honorabiliores ēē
possimꝰ ī hoc mūdo ·
tūc nō ascendimꝰ nō
te orando s; pocius aīas
nras sedimꝰ. Vigi
late itaq; omēs tpe ora
tes ut digni habeamī
fugere omīa mala q̄ ventura
sunt · ut stare possitꝭ ante
aīa tribunal xp̄i. Vtile
hec est toto corde orare
nō silencio · q̄ solus vult
sine respectu mētis.
Longe certe ē a deo ·
qui ꝯpeditꝰ fuerit cogi
tacōibꝫ secli in orōē
voluerit. Tunc verāmē
oramꝰ qn̄ aliās vani
tates nō cogitamꝰ. Dia
bolꝰ vincit' ꝑ orōnē · et
omīa bona dabit' nobis
a deo si purās oroēs
fecerimꝰ. Et sicut flo
res herbe in pigmentis

sanant homines. ita oratio cum
ieiunio purgat hominem a peccatis

De pugna viciorum xi

Omnia mea instrumenta
est multis virtutibus
ad hunc audies qualis sit
pugna viciorum quam virtutis
Volo viciorum pugna
quam virtutes circumire ad pro
fectum hominis quia per illud ter
tamen quod non faciat homo
si peccatum deserere optatur
mens et purgatur de vicio
inflacionis Contra superbiam
tamen per eum opponendi sunt
virtutes. Contra luxu
riam poni munditiam cordis
Contra iracundiam pacienciam
Contra timorem fiduciam.
Contra tristiciam gaudium spi
rituale Contra pigriciam
fortitudinem Contra aua
riciam largitatem Contra
odium caritatem Contra
sompnolenciam forte
vigilias et sic totum per
ordinem Contra delicias

ciam carnales oppone
sobrietates. qui multum
se abstinuerunt De
quibus fuit iacobus frater
domini qui nunquam carnem come
dit nec balneo usus est
nec lineis vestibus vesti
tus Et sanctus iohannes
quamvis eo maior non sit
inter natos mulierum non
fuerit nullus tamen eius e
rat locuste et mel sil
vestre Et si homo quis
in te peccat non vis di
mittere. nec christus dimittet
tibi peccata tua. qui multas
derisiones a iudeis sus
tinuit flagellatus fuit.
alapis cesus. spinis co
ronatus postea crucifixus
hoc totum sustinuit ut te
a potestate diaboli libe
raret Inimicos debemus ama
re et orare pro persequentibus.
et animas nostras ponere pro illis
sicut christus fecit pro nobis

De invidia XII

Omnis qui invidet est membrum diaboli · cuius invidia mors intravit in orbem terrarum. Hec carnem dat ad hominem invidus neque desiderat bonos illius Ubi est invidia · amor fraternus esse non poterit Quando responsio pacificat iram · sermo durus excitat furorem Et vir iracundus provocat contenciones et in corde stulti commoratur ira Quando certe laborat aliquis si usque ad finem vite sue non terret · quia deus qualis antea fuit non respicit · sed unumquemque iudicat de suo fine

De admonicione legendi XIII

Nunc sequitur admonicio de studio legendi Quapropter precor dilectionem tuam ut semper legas · quia non potes perfecte precepta dei nosse nisi habeas studium legendi et quanto assiduus fueris in divinis scripturis tanto maiorem intelligentiam accipies · sicut terra que quanto magis laboratur tanto magis fructificat Quamvis enim tardum sensum habueris aliquid tamen discere poteris ex misteriis scripturarum · si assiduitate legendi studueris Cui enim habet dabitur illi · hoc est qui habet studium legendi dabitur illi possibilitas intellegendi Et qui non habet hoc est studium legendi · etiam quod videtur habere auferetur ab eo hoc est illud parvum bonum quod per naturam ei evenit

ter pigritiam dedignatur quod
perdet. Et sic ille qui tar-
dus et ad intelligendum propter
bona sua interiora respiciet
gloriam, ita ille tarde perveni-
et qui suum proprium sensum
neglexerit. Dicit enim
Ysidorus: Orationibus munda-
mur, lectionibus instruimur.
Si non licet utrumque facere,
melius est orare quam legere.
Sed enim oramus cum deo lo-
quimur, cum autem legimus deus
nobiscum loquitur. Lectio fugat
tenebras ignorantie, per lectio-
nem poterit cognoscere qualis
sit beatitudo celestis
et qualis gloria, qualis
claritas. Lectio enim ma-
nifestat quomodo adversa,
quomodo prospera portare
debemus.

De pugna dyaboli contra iustum xiiii

Numquam certe dia-
bolus cessat pug-
nare contra iustum homi-
nem: aut enim commovet dolo-
res corporis, aut excitat
anxietates mentis, aut insti-
gat luxuriam, aut de-
trahere aut ociositatem.
Et si hoc totum ad gloriam
dei humiliter ferat et for-
titer pugnet, sine dubio
coronabitur in celis, quia
numquam audet eum temptare
sine permissione dei ut
purior ad se veniret.
Et ita gustabit dulcia
in celis si fortis supera-
verit amara in terris.

De ammonitione xv

Ammonitio valde
necessaria est quod
omnes adversitates huius
mundi sufferre debemus.
Dicit enim dominus: Ego quos
amo arguo et castigo.
Credas ideo volo quia
lesiones infirmitas vel

aduersitas ubi eueniret
aliis letanter illud supportare
sicut beatus beniamin
faciebat. qui habuit
ydropicam passionem quia totus
sic inflatus est ut non pos
set de cellula sua
transferri si moreretur.
Sedebat tamen in latis-
sima sella et omnes egro-
tos uenientes ad se per
dei gratiam sanabat. et
precabatur eos ut deum
pro eius corpore et de
corpore eius non curaret
quia deus sanus fuit mihi
ille ei profuit. Beda an-
te et sanctus stephanus
uir probatissimus fuit qui
per sexaginta annos ser-
uiuit deo. postea talem
infirmitatem passus habuit
quod medici incidebant
putrida eius membra

ipse operabatur manibus et
flectens folia palmarum
dicebat. Nemo debet do-
lere de talibus causis.
sed cogitare debet de bono
fine et quod per peccatis eue-
niunt tales dolores.
Et dicebat quod melius
esset hic penas soluere
quam post mortem infernalia
mala sustinere. Modo
debemus videre si illi
sancti pro sua infirmitate gra-
tias referebant deo. quan-
tomagis nos peccatores de-
bemus amare tribula-
tiones et infirmitates.
quia per illas querit nos
intrare in regnum dei
Et quia peccator hic qui
in hac mundo non meretur
flagellari in inferno
torquebitur. Ideo deus in
hac vita sumus debemus
omnes aduersitates sus-

sustinent pro remissione
peccatorum suorum. Certe
quedam morbo flagellat
deus homines. Primo
ad probacionem sicut Job et
Thobiam ut exemplo eorum
pacientes essemus sicut
illi fuerunt in suis ad
versitatibus. Secundo
flagellat ne extollatur
homo in superbia sicut be
atus paulus qui de se
ipso dicit Ne mag
nitudo revelacionum ex
tollat me datus est michi
stimulus carnis mee
angelus sathane qui
me colaphizet. Et postquam
cognovit bonum esse fla
gellum dixit libenter
gloriabor in infirmita
tibus meis ut in me ha
bitet virtus christi. Tercio
pro peccatis sicut paraliticus

cui dixit dominus Remit
tuntur tibi peccata tua. postea
tolle grabatum tuum. Et
hoc manifestum est quia
pro peccatis hoc ei accidit.
Quarto modo ut sua
virtus vel sanctorum eius de
monstretur sicut de ceco
nato de quo ipse dixit
Neque hic peccavit neque
parentes eius sed ut glo
rificetur deus filius dei
per ipsum. Quinto modo ut
hic incipiat tormenta
sustinere que postmodum
sine fine sustinebunt.
sicut herodes et antiho
chus hic inceperunt
sustinere quod postmodum
passuri erant. Unde scrip
tum est Duplici con
tricione contere eos domine
ire .i. de presenti et de fu
turo. Et propterea notandum

sit quod vnquam quisque fla-
gelletur hic quam post mortem.
vt si aliquis flagellatus
est timeat et emendet
flendo quod fecit. Iste
flagellum veniet ei ad pro-
fectum. Affirmant enim do-
ctores credo quod nullum
peccatum sine vindicta relin-
quetur. aut hic per penitenci-
am. aut punit deus per
suum flagellum purgat
aut post mortem igne
purgatorio delebitur. Et
si hic modo non fuit
deletum post mortem destru-
etur in igne eterno. Nul-
lus non potest comprehendere
tantum peccatum. quantum pi-
etas dei potest dimittere.
sicut legitur de theodosio
imperatore. qui de in thes-
salonica ciuitate orta con-
tencione inter ci-
ues. ut ab amicis eius

aliqui occisi sunt mo- 21
tus valde iratus iussit tan-
tos qui innocentes
interfici vsque ad sex milia
hominum. Postea cum ipse
vellet in medio leticie
ciuitatem templum dei
intrare. occurrit ei beatus
ambrosius. et prohibuit
eum intrare dicens. Qui-
bus oculis diuinum vi-
debis templum dei aut
quibus pedibus calcabis
eius pauimentum. aut quo
polluto ore accipies cor-
pus domini. Recede igitur
recede. ne velis augere
priorem nequiciam scelere po-
sterio. Suscipe vinculum quo
te deus omnium ligat est
enim medicina maxime
sanitatis. His sermonibus
imperator obediens tristis
et lugens reuersus est ad
palacium. Et cum iam per

p octo dies d ieiunijs et
lamentacoibus circa 4 nata
lis dni dies appropinquas
set consilio vnius prodi
pris sui surgens audacter
peruenit ad epm et fle
xis genibus cepit deprecari
ut eum liberaret a vinculo
et ita templum dni pos
set intrare Tunc sanctus
ambrosius videns tam
penitenciam regis deposuit ad
eum Cum tali tenore te
solvam ut deinceps si
aliquos volueris dampna
re ad mortem primus per
triginta dies seruentur
illesi ne per subitanea
morte sint iniuste dampna
ti sicut et isti fuerunt
pro quibus es dam
natus ad huc Et ita
consensit Postea beatus
ambrosius et [illegible]
simus imperator theodosius
hanc legem statuerunt
ut nullus hominem cito
aliquem dampnaret donec
per triginta dies refri
geserit ira et tunc sciret
si iuste an iniuste eum
morti traderet

De misericordia xvi

Non per pectora a
deo spectat magis
peccatoribus in se quam satis
placabile offerunt sed
sacrificium offere deo si
ubicumque potes magis fa
cere sanctis Illa nostra ora
cio peruenit ad aures
omnipotentis dei si primum
erimus placabiles auribus
nostris preces peccatorum
in nos Sic eum remit
tet nobis ut nos remi
serimus eis qui nobis
nocuerint sua malig
nitate Sine ferro

et sine flamma possum
esse martires. si uerani
pertinens pacientiam de alio
nem omnibus temptationes et
uerecundiam sempiternam co-
ronam de regno dei si pa-
ciens omnes aduersitates
pertinens Cum itaque sua
uires et humilitas non erit
nem pro de eo habuerat quod
superius fuit per superbiam e-
um reddidit mirabiles
creatura angelorum de ce-
lo et factus fuit dyaboli Et
per humilitatem ascendit
humana fragilitas de
celum. quia ad humilitatem et quae
sunt respicit deus Et quanto
superbus homo gloriosior ap-
paruerit inter homines tan-
to vilior erit apud deum

De auaritia xviii

Onerare quemadmodum est
si diligis aurum
aut diuitias seculi.

da uero pauperibus ne
perdas et per hoc
unam ducenties eas de
celo ubi latrones effo-
dere et furari non possunt
quia sanctus honorat
deum qui diligit miserere
pauperis Dic aua-
re dic cupide quid ad-
quisisti aurum an argentum
an aliquid preciosum.
Et si omnia terre de area
tua tamen pecunia ma-
la erit de arca tua quia
per iniuriosum dispendium coad-
unas omnia illa et ita
perdes beatitudinem sempi-
ternam de qua deum uidere
sine fine posses Dic
modo si omnis latro qui
rapit aliena non perdi-
dit oculum uel manum
uel aliquod membrum nunquam
postea rapuit furtum

Et in durissimo perdis
lumine eterno. propter tua
auaricia et timeas pe-
cunia falsi. perde quod
bene posses in celo collo-
care per manus pauperum
Certe eum potes quia
propter acquisitionem pecunie
obliuio eterne beatitudinis.
et inde falsum testimo-
nium dicis. mentiris.
decipis. rapis. usuras
petitas et postea ue-
stra [illegible] impletas tali-
bus rapinis quod debes
pauperibus [illegible] et [illegible]
[illegible] ubi posses [illegible]
tempore quia semper
[illegible] [illegible] [illegible] qui
rit ubi habitare posset.
Et non timeas quod pro
talibus diuitiis tuis
totus in inferno ardebis
quia iam vendidisti a-
nimam tuam propter cupidi-

tatibus diuiciarum Et
ideo solebas in inferno
qui nunquam impletur nec ad
huc auaricia et fame
bus es in [illegible] sustines
[illegible] acquirendis sicut
miser ydropicus facit
qui quanto plus bibet
tanto plus sitit. Omnis
auarus non habet partem in
regno Christi et dei quia mul-
tos perdidit aurum et
argentum et qui congre-
gat munera non vi-
debunt lumine eterno

De elemosina xviii

S[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] esse bonum
pietatis ut de hijs que
celestis pater nobis de-
dit alios admoneamur
misericordie. ut et ipse
benedictionem domini nobis
[illegible] [illegible] habundantia [illegible]

et gaudeat bonus fru-
ipse hominibus data ...
bona que peregrinus
et pauperibus sunt omni-
a. Et felix est illud
horreum et dignissimum
multiplicatione bonorum
fructuum per quod est
saciata et refecta pau-
peries orphanorum et
miserorum et peregrinorum
Causa ideo permittit
iusticia dei laborare
diversis modis quia
et miseros vult probare
in angustia et pote-
tes per sua benivolencia
tamen honestissima de-
precantur et per petitionem ele-
mosina et oratione. Et ci-
tissime descendit ad au-
res dei clamor tuus
si pauperem esurientem
et clamantem exaudieris non

despicies. Tria sunt 23
genera elemosinarum
una corporalis ut des
de propriis bonis tuis
his qui non habent re-
tribuere tibi. Altera
spiritualis si dimittis proxi-
mo tuo omnia que contra
te fecit. Tercia si re-
duxeris omnes errantes
ad viam et scientiam si
habes quod deus tribuit
illis. Qui semper vult
dare que habet det
pauperibus et si non habet
se ipsum det deo quia
multum relinquit qui
desideria dimittit et
deo omnipotenti servit.
Multi per confessionem
sustinent temptationes
libidinis et alia impe-
dimenta et hec omnia sunt
illis utilia quando

plus laboraverit contra
insidias dimicorum sem-
per possedebunt regna
celorum. longe certe a
deo et anima illius. nunc
vita est ad hanc applica-
ta terrenis impedimentibus

De ieiunio xiv

Perfectum est ieiu-
nium ubi sibi est
oratio et elemosina. quia
per ieiunium et orationes
demonstrata sunt bonis
hominibus secreta celorum
Adam vero quamdiu
in paradiso abstinuit
mansit in gloria. Sed
ante manducavit. pro-
iectus est foras. Certe
ieiunia facta sunt for-
tia arma contra insidi-
as diaboli. et ideo certo
possumus scire quod diaboli
voluntarie foras se
ubi vident se homines
studeas facere in confessa
tibus et contritantibus
Attendas quod ieiunia
cum aliis bonis operibus
deo acceptabilia sunt
Item autem a cibis se
abstinet et mala fa-
ciunt. similes sunt demonibus
qui non manducant sed
semper mala cum homines
temptant. Ille eum be-
ne se abstinet a cibis
corporalibus qui ieiunat
a malis omnibus. Item
ieiunium accipit potum
et cibum raro infirmabi-
tur in corpore et anima. Sin
die vero ieiunii debet
homo orare et pauperibus
elemosinas facere iusti-
tias inter viros et viduas
infirmos visitare in-
numerabilibus bonis animam

implere q(uo)d p(ro)prium
dz vinu(m) In vtraq(ue)
enim p(ar)te sustinebit
maximu(m) dampnu(m) q(ui)sq(ui)s
tenebit inequalitate(m)
sui corporis aliq(ua)n(do) con
stringit ventre(m) eius
siccitate ieiunio(rum) ali
q(ua)n(do) descendit nimie
tate ciboru(m) Studeo bre
ker e(st) temperata q(ua)
litas co(m)mestio(n)is aut cot
tidiana refectio(n)is pa
nis cottidiana seq(ui)t(ur)
esuries et ~~corpus~~ unde
corpus se abstinet tunc.
unde paup(er) se refrenat
Sicut miles no(n) p(otes)t
p(ro)ficere bellu(m) cont(ra)
inimicos. qui nimis
grauat(us) e(st) armis. ita
no(n) p(otest) seru(us) dei p(ro)ficere
orare si ult(ra) mensu
ra(m) supp(er)fecerit cibo et
potu Et sicut flamma

comburat silua(m) ita 25
ieiuniu(m) co(n)ti(n)uu(m) co
gitatio(n)es malas et o(mn)ia
impedime(n)ta dyaboli
Qui n(on) manducat n(on)
diiudicet manducante(m)
ne ieiuniu(m) suu(m) vtat(ur)
in peccatu(m) Nichil p(ro)dest
tota die ieiunare
si postea implet ve(n)
tre(m) suu(m) nimio cibo
et potu q(uia) p(er)dit orac(i)o(n)es
quas p(ro) peccatis facere de
beret. et in se (con)firmat
luxurias et detractio
nes p(er) quas p(er)dit reg
nu(m) celeste Melius
e(st) enim cottidie comede(re)
paru(m). q(uam) p(er) tota(m) die(m)
ieiunare. et in crasti
nu(m) diem comede(re) pa
nem multu(m)

De co(n)fessio(n)e

Admonet XX
nos deus conuer
tere ad meditamen

confessionis quia aliud
non possumus salvi fieri
nisi primo ora recta
nostra manifestemus coram po-
nitentiario aut sacerdoti Et
qui se ipsum accusat de
peccatis in hoc seculo aliud
non potest eterne accusari
diabolus in die iudicij
Salomon dicit Qui
abscondit peccata sua
non videbit lumen
eternum Qui ante con-
fessionem finem ea et penitentiam
dimiserit salvabitur quia
magnum dampnum est illi
si illa tempore renovari
que per longo tempore de-
sideravit sanare Ipso
immo diu vivit et sanus
est non debet tardare et pro-
pter hec in peccatis delin-
quendis quia apud inferos
non est bona confessio

nec penitentia que
possit proficere ad salu-
tem Deus autem non
tantum requirit longi-
tudinem temporis penitenci-
am hominis quantum de-
siderat bonam volunta-
tem et amaritudinem
animi Petrus apostolus
qui negavit dominum Ihesum
Christum in passione sua
indulgentiam prome-
ruit quia amarissime
flevit Unde dicitur
dicit contra eos Qui
crederit dicit mihi cras si
mortuus fuerit vivit
Hoc forte dicis tu o
homo Cras cras
emendabo O nova
carmina vox diaboli
Quis tibi hanc de-
dit securitatem vite
Corvus non rediit ad
archam columba redijt

Qui eciam sed viis peni
tenciam agere quod peccata
non potest. peccata ei iam
dimiserunt non ei illa
Qui sunt vera opera
non nata de homicidio et
amplius nolunt peccare
ideo remittuntur ei peccata
sua. Et qui spacium pe
nitencie neglexerit dica
tur peccatis ad tribu
nal esse emittit. Qui
nimi timet deum bene
erit ei de remissio di
quia si timet ad hominem
peccare. quanto magis ad
deum qui non solo opera
sed cogitaciones omnium hominum
novit. Confessio omnium
malorum et inicium bonorum
operum. Neque enim potest
adhiberi medicina nisi
vulnus est ostensum. Contri
cio et confessio cum granaturo
tanto et alienus a bonis

operibus. Item peccata sua
hominibus celant deum quem
testem habebunt ipsum ha
bebunt et ultorem. Quam
decipit eos iustus qui ma
nifestat peccata sua hominibus.
Displicet peccat qui
non facit bonum quod
debuit facere et facit
malum quod non convenit
facere. Qui demonstrat
peccatum et ideo immoratur
et si celat vivum parvum
erit de die in diem
maximum. De iudicio

XXI

Omnes qui
recte iudicant
a deo non iudicabuntur
quia nichil est peius quam
accipere pecuniam pro
falsa iusticia que et
terat corda prudentium
et corda iustorum subver
tit. quod inordinate op

opprimunt et malos
iustificant. totum liber (?)
muneribus accipiendis
non cessant facere. Peiores
sunt iniqui iudices quam
ulli predones. Sed stu-
dent semper diuinas con-
gregare de oppressione
suorum uicinorum. et causam
male impediunt (?) pro-
longant iudicia. aut
subuertunt et iustum iu-
dicium non considerant
rapientes cuncta more
luporum. iustum autem dues (?)
non sic non curant nisi ut
diuites de talibus ra-
pinis congregare pos-
sint. Quia falsus testis
mendacium portat contra
proximum. occidit animam
et extinguit lucerna
eius in die iudicij.
et qui ueritatem ab-
scondit. incurrat super

se iram dei. Valde ma-
gis dolendi sunt qui
opprimunt alios. prop-
terea ardebunt apud
inferos. Qui autem sus-
tinent mala erunt se-
lecti in die iudicij.
Nolite iudicare secundum
uoluntatem principum. sed
iustum iudicium iudicate
ne ante tribunal Christi
sitis iudicati ad dampna-
cionem mortis. Qui de-
spicit proximum et portat
munera excecant oculos
sapientum et mutant
verba iustorum. Qui uero
splendet in uestibus
et in diuicijs huius mun-
di mundi et miseri ca-
hendi sunt ad inferos.
Non est maius bonum
habere regnum dei

nisi prius confessi
onem uictoriam et sic pau
cam debet umperi
virtutes ut vsque in
finem posset tale quia
si ultra mensuram fe
cerit uto deficiet

De Juramento xxii

Grauiter valde
peccat qui a
liud facit iurare et qua
liscumque arte aliquis iu
ret deus tamen qui
omnia nouit ita acci
pit sicut ille qui
iuratur intelligit.
Et dupliciter peccat
qui et nomen dei uana
num assumit et proximum
decipit Et illud iu
ramentum non est ob
seruandum quia sine pre
uidentia committitur
ut si aliquis iurauit
se permanere non matrim
monia (?) non complere
sacramentum quia contra
est in tali peto

De monachis xxiii

Monachus non de
loco egredi ut
secularia uideat sed ce
uigil de orationibus ne si
uanis cogitationibus pol
luat et non formet cas
in corde suo coaduna
Nullomodo est diabolo
sit potestate sua eius
si illius non consenserit vo
luntati Ergo vigilia
occidet cogitationes pes
simas Ille enim deus
corde simplicitate co
lendus et humilitate
uestitu qua sed epi
tenet figuram apostolo
rum monachi vestigia

pfectorum patrum Et
non prius pervenit ad domum
celestem amore nisi ter
renos actus et impedimen
tes deserat a se Ta
men si vestre sunt re
presse et ligna et
ocio non variant non
moreat mestum Pri
legiosis monachus co
merbat fres fideles
ante ducit ad requiem
et simulatum laborat et
multum inducat non
confidat in hoc sed si parum
inducat et parum la
borat in hoc potest con
fidere Honor monachi
est ut palliatus et humilis
et macer sit et simplex
sine querela ut filius
dei esse possit et ves
tes sunt ei solum ad ne
cessitatem non ad pul
chritudinem Renu

eius prosa vestimenta
querit nisi ad divi
nam gloriam ut hono
rabilior aliis videatur
Christus non querit pul
chritudinem corporis sed
animam plenam caritate
quia per pulchritudinem
viri et mulieres iam
multi decepti sunt
Candida sunt vir af
firmabat dicens quia
dei veritate quam in
di stantem super bap
tisma candidam vidi
stantem super vestimenta
monachi quod accepit
habitum spiritualem Et
ideo credendum est quod
sic puer renatus spiritu
sancto purgatus est ab ori
ginali peccato ade ita
quisquis monachus vult
fieri statim abluatur

ab eodem sancto spiritu
et purgat a peccatis
que post baptisma
commisit si firmiter se
penitentia teneat. Et ideo
qui se sentit lesum
et gravatum peccatis
non diu differat ad
tam sanctum ordinem gratie
ut in electis dei sem-
per possit manere.
Risus et gaudium
vanum vertetur in plo-
ratum nemo enim potest
et hic gaudere seculo
et semper regnare cum
deo. Quemcumque exaltamur voce sua
et vanitate huius seculi
non letabitur cum celestibus
cum gaudentibus. Quicumque
frater querit hodie ut
ad horam rideat parum
ut tantum demonstrat

possit letari cum sue
mentis. Vomis et rasura
facit negligentem
monachum et perpetuum dei

De iniquo homine xxiiii

Omnis malus aut
ideo vivit ut
melior fiat. aut ideo
vivit ut alius corrigatur.
Justifica animam tuam
antequam moriaris. Fac
iustitiam quod non est apud
inferos invenire cibum.
Nec elemosina est
acceptabilis deo de iniusto
labore data non de rapi-
na aliqua. Nemo sibi
vanus non facit elemosi-
nam. nec estimes te me-
liorem illo qui accipit.
Non retineas aliena
bona que Christus celestis tibi
commendavit ad susten-
tandum pauperum. Aliena
bona sunt certe non tua

quotiens habes plus quam
necesse sit corpori tuo
Nulla precia tamen po-
tes redimere de tuis ele-
mosinis quam dum in pec-
catis eris. Et si commiseris
peccata prodest tibi elemosina

De honore paren-
tum xxv

Honora patrem
et matrem ut su-
perveniat in te benediccio
a domino. Benediccio patris
et matris confirmat fi-
lios et maledictio confundit
illos. Qui exasperat
patrem aut matrem ma-
ledictus est a domino. De-
bemus amare parentes
nostros si non defenderint
nos non debemus venire
ad mortem fuerint ad
sepulturam eorum.

De
homine et racione et anima xxvi

Homo anima
mea in angus-
tus est. Cor meum flu-
ctuat. Ubicumque fugero
mala mea sequuntur me.
Sicut umbra persequitur
corpus non
possum fugere ea. Ne
desinunt tormenta et
tribulaciones. Heu ego
infelix natus sum in
hanc miseram vitam.
Felicius est mihi vi-
vere mori quam infelici-
ter vivere. Plura enim
ministrat dolor et
consolacio non valet.
Nullus finis est dolo-
rum. Racio. Quare
tantum frangeris in
adversitatibus. Omitte
tristiciam repelle do-
lorem a corde. Homo
Qualiter quomodo
qua racione quo con-
silio quo ingenio

Racio Sume
luctamen contra temporales
tristicias esto paciens in
nimis adversitatibus.
Respicit simul ceteros
aliorum facilius consolatur
homo alienis malis
Multi homines maiores
pericula sustinuerunt
quam tu ut purgati
pervenirent ad regnum
Si dolor et tristicia
sunt communia omnibus
Utilis est tribulacio
et utiles pressure
Huius vite humana
temptacio reprehendit
te et non interficit
Exemplum dei qui vul
nerat eos quos preparat
ad salutem eternam
Aurum decoquitur
et probatur in fornace
ut purior fiat

Omnia que sustines
sunt ad probacionem non
murmures nec dicas
quare sustineo mala
sed magis dic peccavi
et adhuc non sustineo
quanta dignus sum
Qui vero pacienter
sustinet adversa
tribulacionis placat deum
Cogita o homo quas
cumque penas seculi et
dolores tormentorum
omnes assimula hoc
totum penis infernalibus
et videbis quod leve
est omne quod sustines
Omnia que tibi eve
niunt non sunt sine
voluntate dei aut
in infirmitate corporis
aut impugnacione
spiritus aut dampno
aliquo in omnibus te probare
vult

Quia de sic i diem
commonet te furor
mea clamor i dignacio
semp de relalhis real
ceris fallax avarus
i humanus es i fru
tuosus semp cupidus
luxoriosus et adulter
es noli tu miser am
plius errare de poc
sine peri Puta in
melius tua mala
que sunt i numera
bilia **Homo** Heu me
i felice nesciebam quot
pro mea malicia
euenissent i tante
aduersitates Tu i
manifestasti iam satis
i cognitum **Ratio** Unde
et homo omnibus ista pecca
inde et ista miseria In
aliud tibi vult In
aliud indicas In

aliud estimas
Homo Nichil
certe intellexi homo
nichil habeo quod
quod fateor et verum
quod hoc dubitat **Ratio**
P i verbis hec
hoc tu asserere
nomine et verius
a fugi suspendi
ut ante **Homo**
Bene mi frater
bene persuadis et
ego cupiebam a
mala consuetudine
me retrahere sed
difficile et rara
consuetudine per
vendi quia assidua
consuetudo quasi
in naturam vertitur

sed anima mea ut
ante possit delec-
tari [illegible] erod et
mea grata cordi
tue sine debito
morte sola [illegible]
bona sed [illegible]
desideria mea [illegible]
Racio R [illegible]
qui malo [illegible]
dum anima tar
[illegible] esse ad
dolor ad lacrimas
memoria ardore
gehenne excludit
ardoribus lugeremi
tempus [illegible] om
oculos meos [illegible]
futura ardorum [illegible]
[illegible] ne [illegible]

rapiar ab hoc [illegible]
meamque ne nos dicas
illa tam [illegible]
ipsa multi qui [illegible]
ad mea omnes [illegible]
[illegible] devorat eos
morientes et [illegible]
ad tormenta [illegible]
[illegible] mihi [illegible]
[illegible] aliud
[illegible] ubi [illegible]
[illegible] clama [illegible]
te inferni rapiat
ubi nulla et [illegible]
[illegible] homo N [illegible]
[illegible] et mihi.
[illegible] sine [illegible]
nosse [illegible] alii [illegible]
confessione [illegible] aliud

remissio pccōꝝ et
si ē locus ꝓ penitē
tiā regredi ad iusti
ticiā Racio Utique
ē sine dubio Confessio
sanat cōfessio iusti
ficat ne desperes
salutē si ad meliora
conuertaris Desperacio
ē peior omni pccō
Nulla ē tā grandis
culpa que nō habeat
veniam apud deū
si toto corde queratur
Homo Misereri
me spē ꝑdideram
iā recepi fiduciā
iā spero de pietate
dei veniam Cui igitur
deus respexerit in
adiutorium michi
si adiuuerit adim
plendū quod cupio

hoc statui facere
hoc ē in aīo meo
Racio Deus
uoluntatem tuā
ꝑficiat desideria
tua cōfirmet
Nō taceas et
clama fortiter
et dele lacrimis
tuis mala que
fecisti Anima Heu
misera in salute
aīa in tantis peri
culis sū deuo
luta Quid primū
plangā O lacrime
ubi vos subduꝝ
istis Ubi estis
fontes lacri
maꝝ Redite
obsecro moue
mini fontes la
crimaꝝ aspergite

me fletibus fluite
super faciem meam
humectate maxillas
illas meas irri-
gate genas meas
date michi planctum
amarum inter omnes
eum grauius decidi
Sic meo peccato mala
omnia michi ve-
nerunt Grauior
est culpa mea quam
vindicta sit quam
patior **Ratio**
Heu anima quid est
quod tantum metuis
Quid apostolus exfor-
midas **Anima** **M**etuo
diem iudicii et diem
tenebrarum diem
ductum diem amaritudinis
Grauia sunt que
sustineo grauiora

in perpetuum metuo
Succurre michi deus
ante quam flamma
me urat eterna Si
enim iustus vix salua-
bitur ubi ego impius
ero Nunquam in melius
mutaui mores nunquam
a malis me retraxi
Plurimos maculaui
meis malis exemplis
Homo **V**e michi
quia defecit anima mea
Contrita est luctu
extenuata ploratu
Ratio **Q**uis
miserebitur tibi
anima Quis dabit
lamentum pro te
Afflictio tua est quasi
tempestas maris
Omnis turbulentissime
malicie super caput
tuum intonuerunt

Anima Ubi
es custos hominum
ubi saluator aiaꝝ
Cur derecisti me
Multi peccatores et
dediti luxuriis ꝑ
uenerunt ad indul
genciā tue bonitatis
Cur qui ser meruit
deo nō fuerunt
stabiles quanto ma
gis ego vermis
et putredo Resolue
vincula peccatorum meorum
antequam moriar
Racio Commota
sum ad lacrimas
tuas ad placitum tuum
me commouisti Deus
abluat culpas tuas
vide ne repetas tot
acta mala i annis e
penitencia quam iterum

Possunt sequens
culpa Queso te o
aīa ne deinceps
aliquid mali facias
ne renascatur in te
peccatum Scito homo
quid sis cur natus
sis quale te fecit
deus talis esse debes
Maneat in te recta
fides post veniam
peccatorum multe iusticie
pereunt pro deus
tua aiaȝ i potes
tate cuctis nulle
sordes resideant
i aīa tua Cum
mouet te vana
cogitacio nō consen
cias illi qui apparu
erit serpens et ser
pens conterere capita

corū Capud male
cogitacōis exclude
et cetera mala
ci9 supat' Caritas
pfecta eciā de
cogitacionibꝫ iudi
caberis in die
iudicij No potest
corp9 corrumpi
nisi pri9 fuerit
animus corruptus
Qū aīa labitur
cito caro parata
est ad pccm̄ Cu
da ergo animū
de falsa cogitacōe
ut caro nō peccat
Audi aīa que dico
et que moneo
stulta ī mundicie
polluaris Luxuria
ultra te nō iudicat

Omnibꝫ pccīs maior
ē fornicacio meli9
ē enī mori quā
fornicari Meli9
ē aīam effundē
q̄ pdere p contī
nenciā Continencia
facit hominē pxi
mū deo ubi casti
tas manserit
ibi et ē de9 manet
Castitas prome
retur celi regnū
libido aūt homī
nē ī infernum
demergit Si te
ad huc luxuria
teptat recordare
quāta tormēta
expectat aīa tua
quā horribiles
penas gehenne
ignis Cura cū la
crimis peccare

deū diebȝ et noctibȝ
surge ad precē
in cubē nocturnis
uigilijs et parū
clausis oculis ite
rū ora Continua
orō et superat
omnia arma dya
boli Oracio est
prima uīt contra
in cursus omniū
malarum cogitacio
nū Adima tibi
saturitate panis
castiga corpus tuū
ieiuniis quia alit'
nō poteris vincere
temptaciones malas
nisi ieiuniis et
oracionibȝ Satu
ritas ciborum irritat
luxuriā carnis
fames et sitis superat

impetū carnis Ui
nū atque quamvis bibit
hō inde inebriari
potest sunt irritame
ta luxurie Oculi
sunt prima arma li
bidinis visio prima
concupiscencia mali
eris Subtrahe
igitur visu a mulie
re Circa serpentē
positus nō eris diu
illesus Ante ignē
consistens eciā si
ferreus sis aliqn
dissolueris Semper
grauius mordet
luxuriā que occisū
inuenerit Cura
igitur noli amare
ociositatē sed quere
tibi opus utile ut
possis castigare
corpus ineptis labo

Leibꝫ qui lectione
potes maxime pfi
cere si tamē facias
q legis humilis esto
esto ī oībꝫ et contē
omīs Qui humilita
tē tenueris habe
bis gloriā Quāto
humilior fueris
tanto plꝰ sequetᶻ
te altitudo glorie
Caue autē iactāciā
de bonis fcīs ut
nō extolleris ī
suꝑbia descende
ut ascendas ne ex
altatꝰ humilieris
Suꝑbia deposuit
angelꝰ qui facti sūt
dyaboli propter
nimiā iactanciā
Recognosce tu o
hō quia xp̄s factꝰ
est humilis et obe

diens patri usqꝫ ad 41
morte sequere ex
emplū eiꝰ si ꝑfec
tus esse humilis
Semꝑ porta ue
recundiam ī uultu
de recordacione
peccati tui Ambula
semꝑ abiecto uultu
humiliato ore de
posita facie Tua
membra ī uoluat
ciliciū et facꝰ
pulvis es et cinis
semꝑ lugēs esto
et plorās et emi
ttens suspiria cor
dis Sit compunctio
ī corde suaues sit
tibi lacrime Caua
peccā desiderat gra
ndia lamenta Nulla
causa faciat te se
curū de peccō Timor
facit hominē esse

sollicitum Ubi timor
non est ibi perdicio est
et ibi est habundancia
scelerum In infirmi
tatibus tuis non con
tristeris sed magis
deo referre gracias
debes qui hic te
flagellat ut pu
rior ad se venias
Habeto temperanciam
tu in prosperis et pa
cienciam in adversis
Constringe iram
tuam et contumelias
detrahencium fran
ge cum tua pacien
cia Quamvis iniu
riam tibi faciant
tu contempne et sus
tine Tene pacien
ciam silencii si ta
ces cicius vinces
iratos homines

Gracias quod pro te
tanta xpistus susti
nuit clavis con
fixus spinis coro
natus in cruce sus
pensus semper ta
cuit Neganti iniurius
est si non repercutis
illum a quo percussus
es et erit tibi ma
gna gloria si animam
poteris sustinere
propter deum Si pec
caveris contra ali
quem non dormias
nisi reconciliatus fueris
fratri Peccati in te
non retribuas secundum
culpam sed concede
ei veniam ex corde
odium enim separat
hominem a regno
dei Grato animo
recipe omnes Cri

Si ceciderit inimicus
tuus nō debes leta
ri quia cito potis
et tu cadere ī eodē
periculo Cū plage
tibi plange cū fle
tibi debes plorare
Caue autē gloriā
popularē Nō credas
siquis te extollat
aut siquis te con
temptnat Nemo
magis scire potest
qualis fueris quam
tu qui cōscius es
tui Sit ingressu
tuo simplicitas in
motu puritas ut
oculos alterius nō
offendat ī incessu
tuus Fuge turbas
hominum et illos qui
teneri sūt maxime
ad huc ad peccandū

Qui cū sapientibus
ambulat sapiens
ē periculosum est
vitā ducere cū
malis Parvus sermo
cito polluit animam
hoc exeat de labiis
tuis quod nō im
pediat aures au
dientis Casus enim
sermo nō erit
absque iudicio Pro
quisque redditur
ē ratione suorum
sermonum Pone
custodiam ori tuo
Tempore congruo
loquere tpe congrua
tace Nō loquaris
nisi interrogatus
Multiloquia nō
effugiunt peccatum
Fluvius exundans

cito colligit lutum
flat maris cito
generat periculum
et magnitudine
pluuiarum aliene
vite non detrahes
Detraccio graue
peccatum est et grauis
dampnacio Quando
aliud mordes ad
tua peccata respice
Nunquam detrahes
si te bene perspexeris
Qui detrahentem
audit et qui detra-
hit equales sunt
in culpa Noli que-
rere quid dicat
vnusquisque ut quid
faciat Non loquaris
falsum Omne mendacium
peccatum est os enim quod
mentitur occidit animam

Dauid dicit Perdes
omnes qui loquuntur men-
dacium Quod non
potes facere non pro-
mittas multum enim
est culpabile si non
attendis quod promit-
tis Ille displicet
deo qui promissa
non implet Ubi tamen
non sit in corde tuo
falsum et ita declina
illud quasi celari non
possit Ubi peccata ubi
deum reficis nichil
celatur ante deum videt
occulta qui facit
abscondita Bona
vita gaudium habet
semper Ubi in bono per-
manseris tristicia
non occurret tibi

Si feceris aliqua
bona noli manifes
tare ne pdas pcis
aliqua iactancia Cuas
puas cogitaciones ma
nifesta et cito curare
sut pccatu taceda
ampliat' et si aptu
e ex magno fit pu
sillu Pus' ani diffi
cile uincit' et mala
cosuetudo uix corri
git' In bonis actio
nibz nocet multu
pigricia Negligen
cia et torpor dissol
uit animu et ex
tinguit lumi scien
cie Incertes captat
uicia cito Disce qd'
nescis ne i uereca
ris i utilis doctri
na quanto magis
habundat Si doces

et facis tue glorie 45
osulis exis Caue ne
du alius instruis
tu ipe demergaris
fauore laudis nullu
tempus uacuu sit
quod no instruas
alios Siste et fir
miter pdica ne
erubescas loqui
que pscripta sunt ab
bene nouisti Nichil
amplius pquiras
qua diuine littere
pdicant Scire no
cupias quod scire
no licet In princi
pio audi In nouis
simo loquere In
omni re habet finis
plus honoris qua
principiu quia
melior debz esse

nouissim⁹ sermo quia
prim⁹ Ita obtpa
vnicuiq; ut deū nō
offendas facientem
malū et consenciatē
costringit equalis
pena Nō sis terri
bilis serujentibz
si sit tene coū ut
delectet tibi seru
re In omni apetitū
tene tempamentum
omis em inmetas
ī uiciū uertit In
omni actione tene
discrecione et si
sine discrecioē fe
ceris viciū erit
nō virt⁹ Quod
vis ut faciat tibi
alius hoc tu facito
illi Talis esto aliis
qles desideras ali⁹
esse circa te Nulli

noceas p tuū testimo
niu Sermo tuus nō
impediat aiaz aut ꝑ
Ne inferas aliis mala
ne aliquādo sustine
as similia Nullū
contra veritatē
defendas dū iudicas
utrū diues an paup
sit Custodi moib⁹
ueritatē ne iusticia
tua violata sit auro
ut argento et nunqm
ī iudicio sedeas sine
mīa Nō indulgeas
alieno pcto tibi in
sereboris piculosū
ē iudicare quequm de
suspicioe quia aliqn
do nō ē culpabilis
qui accusat s; qui
conuincit Nō te ex
tollat honor s; humi
litas te detineat qua
dispone cū traquillo

corde nō turbulento
honores huiꝰ sc̄li sn̄
pc̄ō nō potes tenere
Sublimitas honoꝛ ē
magnitudo scelerū
in maiore gradu
sine dubio maior ē
pena Potentes aut̄
potēter tormēta pa
cientur Alta arbor
forciꝰ agitatᵉ vento
Altissimi montes se
riūtᵉ plurimis ful
goribꝫ Quis diues
homo resplendeat ī
purpura et auro
quamuis sit ptectꝰ ar
mis suor̄ militum
tam̄ semꝑ ē ī mero
re et angustia et
piculo In sericis
lectis iacet ſ̄ turpi
dꝰ in pluma iacet
ſ̄ pallidꝰ ī lectis e
burreis ſ̄ turbatꝰ

Breuis ē felicitas
huiꝰ mūdi Dic vbi
sūt reges vbi prī
cipes ubi impato
res vbi potentes
sc̄li vbi diuites
mūdi Oīs quasi
vmbra transierūt
velud somṗnū eua
nuerūt Nūqꝫ ht
requiē qui se im
plicat terrenis
curis Semꝑ req
em mentis habebis
si abieceris oīs
curas mūdi Diuicie
nūqꝫ sine pc̄ō ad
quirūtᵉ vnde rarū
ē ut qui diuicias
possident ad requi
em tendant Qui
curis terrenis se
implicant a deo se
sepant Nemo potest

amplecti gl(ori)am dei
simul et gl(ori)am s(e)c(u)li
Ptitude servire deo
impedimento s(e)c(u)li
Non habeas curam
de s(e)c(u)lis tamq(uam) mortuus
Dum vivis pieta(te) caq(ue)
non potes habere p(ost)
morte(m) Quod habes
habe ad misericordi
am ut si q(uem) videris
i(n) necessitate positu(m)
succurras Nullum
despicias nullus
abeat tristis a te
non eligas cui mise
rearis ne forte
transeas illu(m) q(ui) meret
accipe meritus es
p(ro) quo magis placeas
deo Quicq(uid) tribuis
cu(m) bono affectu tri
bue et cu(m) hilaritate
et sine murmuracione

et sine pigricia
Qui a(ute)m dat cu(m) tris
ticia mercede p(er)dit
et qui bona intencio
ne dat hoc deus
accipit De tuis iustis
laboribus ministra
pauperibus Nichil p(ro)
dest si inde reficias
unu(m) unde aliu(m) facis
pauperem et miseru(m)
Talis m(iseri)a non purgat
pecc(atu)m s(ed) pocius ampli
ficat Quicq(ui)d boni
feceris non p(ro)pter
uana gloria s(ed) p(ro)pt(er)
vita eterna fac Non
debes hic expectare
a deo q(uo)d tibi i(n) celo
e(st) daturus Ja(m) scis
quid sit recte uiuere
vide ne deiceps co
tepnas ~~....~~ uiuedo

quod audisti multis
modis ammonit9

De exemplis sancti
gregorii xxiii

Si nolum9 deu
i tranquillitate
timere timeam9 saltē
attriti percussionibz
ei9 venturu iudiciu
Item mali tāto dis
tricti9 tūc sencient
dstūte ei9 qnto nūc
tardi9 inclinant
cor ad paciēcia Nōs
aūt qui cognouim9
gaudia celestis pa
trie debem9 citi9
sperare ad ea du
temp9 habem9 Ideo
uoluit dn̄s nr̄ ut
dies mortis nostre
nobis esset incerta
ut semp essem9
parati ad bona opa 49
et dyabol9 nuq̄ i ue
niret unde nobis
nocere posset possi
Illu aut ultimu
die nr̄i redemptoris
uos fecit semn tota i
tencione timere et
vr̄os malos mores
i meli9 mutādo pcta
vr̄a cu fletibz delete
Qui ergo i xp̄m ea
credit sequi auaricie
lucra nō debz nec
se extollere i supbia
honoris nec maculāe
i mundicia libidinis
pcurrem9 ante oculos
pcta que fecim9 et
quā terribilis iudex
peccatorum uenturus venit
Certe si hic colum9

patria nostra plorare
ducemur ad eterna
gaudia et si hic
ridemus ad infer
nales veniemus
lamentaciones despi
ciamus feces terrenas
sordidissimos cupi
ditates huius seculi
non inflet nos superbia
non corrumpat nos
ira non polluat
luxuria non consumat
invidia et si hec omnia
vincere poterimus
sine dubio cum mar
tyribus coronabimur
quia quamvis nobis
desit occasio persecu
cionis tamen habet
pax nostra suum mar
tyrium in me sunt
deus vota tua. Ideo

si non habeo terrena
munera offerenda
super altare tamen in me
memetipsum habeo
quod impono in ara tue
laudis quia non pas
ceris de mea dacione
sed magis placaris ob
lacione cordis. Boni
predicatores nichil
studuerunt in hoc
mundo ad querere nisi
perfecte possent proximos
amare. Cuius quo terrena
volt ad querere semper
tumidos habet contra se et
est quasi vulturus qui
semper anhelat deside
rio rapine ad ea que
oculus cupidus videt
Boni vero quasi columbe
ad suas fenestras
qui omnia simpliciter
aspiciunt nichil in hoc

mundo concupiscunt et
in hiis que vident non
trahuntur studio ca
pacitatis Quisquis
ergo polluit luxuria
superbia ira et invidia
detraccione ille clau
dit ostium cordis sui
et dampnat habitacula
sui animi obstaculis
viciorum Et quando
dominus ihesus xpistus venit
nullomodo intrare
volt qui semper desi
derat habitare in
cordibus iustorum Vide
dum est quanta duricia
sit in cordibus infidelium
Tamen omnia elementa
senserunt suum actorem
illi miseri non cognove
runt suum redemptorem
Celi cognoverunt quia
in nativitate eius stellam

miserunt Mare cog
novit quia dominum super
se ambulantem sus
tinuit Terra cog
novit quia domino mo
riente contremuit
Sol cognovit quia
obscuratus est in eius
passione Saxa et
parietes cognove
runt quia scissa sunt
tempore mortis
eius Cum omnia hec ele
menta cognoverunt
actorem suum homines
saxis duriores
noluit aperire
corda ad peniten
ciam Cuicumque arri
det animo in presenti
seculo totum amares
cere potest ex con
sideracione eterne
ignis bonum noluit

recipere humanas
laudes ꝗ̄ semꝑ ꝓ
suis dignus labori
bꝫ expectat ēterna
p̄mia. Cum tempꝰ
cogruū penitencie
ꝑdit ĩ vanū cū
p̄cibꝫ antecomiū
regni celestis venit
Semꝑ ē p̄uidēda
illa hora nobis
de qua dictū est
vigilate quia nes
citis diem neqꝫ
horā. Ille recte
vigilat qui repellit
a se tenebras pi
gricie et neglige
cie et semꝑ redu
dat celestibꝫ desi
deriis. Unusquisqꝫ
ĩ quātū potest
desideria terrena
vincat et ĩ ter
ficiat torpes cōcu
piscencias et q̄d vo
leta traxit ad cul
pā ĩ afflicta redu
cat ad veniā. Cum
uero cōpungim̄ cū stu
diose perscrutam̄
precepta dei ut ꝑ
hec studeam̄ ꝑfi
cere ꝑ que ~~nouim~~
nouim̄ ꝓfecisse
illos sc̄os quos ve
neram̄. Sacerdo
tes dei debent laua
ri anteq̄ ingrediā
tur sc̄a sc̄orum quia lex
p̄cepit. Precipꝰ nos
ꝑ cōpunctionē la
uari ut n̄ra ĩ mū
dicia nō sit indigna
ad penetrāda mū
dicia sc̄tūs sc̄orum dī
et si ablucio lacri

maciū nō uenit de
fut⁹ saltē lauem⁹
ex frigida aqua ex
terri⁹ corpa nr̃a
veniet veniet cte
dies ille nec longe
ē in quo apparebit
xp̃s sum⁹ pastor
et sc̃a vni kuiq³
reducet ī publicū
et qui m̃ uindicat
culpas plurimoꝝ
p ppositos tuū damp
nabit pſemet ipm̃
mala ppositoꝝ Ergo
quomodo corrigim⁹
uitā alienā qui ne
gligim⁹ nr̃am Cur
tibi vsu terrene
cure obdurescit aī
m⁹ a celesti deside
rio et dū factus
ē dur⁹ cū suo desi
derio parcione sibi

nō potest emolliri 51
ad ea q̄ ptinent ad
caritatē dei Jeremias
deplorās morte nr̃aꝫ
dic Quom̊ obscura
tū ē aurū mutat⁹
ē color optim⁹ dispsi
sūt lapides sc̄tua
rij ī capite oīu
platearꝫ Aurū dic̄t
obscuratū id ē vita
sacerdotū q̄ quon
dā fuit clara p
glām v̄tutū nūc os
tendit mala per
turpes acciones
quas faciut et
color optim⁹ ē mu
tat⁹ quia sanctitas
eorū per terrena
opa venit ad igno
rancia lapides sc̄tua
rij sūt dispsi in

capite platear quia
at iacent pministe
riu opis de ymagi
ne sanitatis Equale
lucru monstrabi⁹
aiar de nrā nego
[illegible] ciacione
aut qles manipu
los portaturi sum⁹
de segete nrē pdi
cacionis qn xpus
iudex iustus veiet
et racione ponet
cū servis quibz
credidit talenta
pdicacois Tui eei
similes dica malos
sacerdotes nisi aq
baptismatis q pur:
gat pcca baptisator
Illos mittit ad celeste
regnu ipsa aute
postea effunditur
et coculat² m Pen

sem⁹ negaciū nrm
et piculū qd ventu
ru ē qui semp au
diuim⁹ vba vite ab
ipis cunabulis Si
noluistis nunc ī iu
ventute scdm deū
m ī vltima etate
respicite salutē vraz
quia nō possūt nu
merari ī consortio
scor qui hīr serui
ut desiderius sue
carnis Carnis agni
sūt manducande
cū lactucis agrestibz
idē cū accipim⁹ cor
p⁹ nri redeptoris
tūc nos affligere
debem⁹ p pctis nris
ī lacrimis ut ipa
amaritudo penitē
cie tergat a stoma
cho nrē mentis hu

mora peruerse vite
ne perdamus locum
nre patrie Pauperem
ad mensam oram sus
cipite et pegrino
hospiciu pbete ut
xps suscipiat i et
na quinna Qui de
celo venit no desspexit
servo accedere in
terra et nos quidem
terra sumus contep
nimus humiliari
Xps sts i corde
hominis aliquando
venit s mansionem
apud eum no facit
quia sit reuertitur
p penitencia ad
pcta quasi ea nuqm
planxissz In eius
tam corde venit
et mansionem apud

eum facit qui deum 53
diligit et man
data eius custodit
Omnis qs xps sts re
pleverit facit sim
plices i puritate
et ardentes i locu
tione et abnegat
tito qd erat malus
et sperat qd erat
id e omnibus homis
eum replet Demens
omnia xpianum qui
iuxta nos e ut possi
mus puenire ad amo
re illius qui sup
nos e Ubi e sta
societas supnor
tuum ubi sollap
nitas certa Ubi
e requies secreta
Ubi e pax vera

Reminiscam malorum
que feci 9 mittam 9
ad radice cordis cor-
honum stercoris id
e tangam memori-
ae pravitatis ut
tunc pinguescat in
fructu retribucionis
qd hic p penitencia
nobis ferebat Semp
deus gaudet unis
lacrimis Peccatrix
mulier maria pe-
des dni osculata
e et lacrimis ri-
gavit et capillis
tersit Remittuntur
ei itaque peccata mul-
ta qm dilexit mul-
tu dnus i illis cor-
dibus requiescat q
~~[illegible]~~ no cucant

de transitoriis
diuiciis huius scli
Recogitate mala
q fecistis et pecca-
tricem mulierem in
exemplu uobis po-
nite peccata vera de-
flete ut cu ea possi-
tis regnare Multi
amici dei quibus sunt
purgati peccata tam
i tali afflictione
ardoris se i mittunt
quasi sunt conscienti
omnibus peccatis et sicut
alij deplorat pecca-
ta suorum operum ita
illi plangant pecca
suarum cogitacionum
et humiliat se i pe-
nitencia et semper
perseuerat i bono

ope. Cuius potest esse
beatus nisi conditur
suus possideat initium eius
Unde dicit Iniqua
cumque die iustus pec
cauerit omnis iustitiae
eius in obliuione
erunt. Circa me co
gitandum est summo
studio ut qui me
minit se commisisse
illicita abstineat
a quibusdam licitis
ut per hoc satis
faciat conditori
suo. Cum commisit
prohibita debet
a se etiam abscindere
concessa. Sic dauid
qui quondam concu
piuit alienam con
iugem et illicita con
misit cum ea postea

dum aquam concupisset 55
bibere abstinuit
contra semetipsum
aliquis qui meminit
se perpetrasse illicita
Et dum quodam tempore ob
sedisset quoddam cas
tellum et voluisset illud
capere sitiens precepit
militibus suis ut affer
rent ei aquam que orie
batur iuxta castellum
~~Tunc rex fecit eam~~
~~effunde~~ Et illi treme
tes miserunt se in mag
no periculo et attule
runt. Tunc rex fecit
eam effundi ante se et
abstinens noluit gus
tare quamuis esset ei
licitum. Et quia precepit
illicita et periculosa
precepta ideo abstinu
it. Hoc sacrificium

solūmodo deus
accipit aīā sacīdōs
suos q̄ incendit
flamma caritatis
in altari boni
opis Gr̄a dei semp
reddit deo gr̄as
si aliq̄ adūsitates
fuerit eis illate
et hoc maximū
lucrū existimat
si aliquos adūa
farios habent
Quatenus hostias
placacionis in
altari dn̄i roge
mus ea q̄ pacis
sunt hec est nr̄a
legacio q̄ regē
vehementē placat
Rō quāens offera
mus ei hostiam
passionis sue tocī
ens recipiamus

nobis passionē illius
ad nr̄am absolucionē
Cottidie hostiē cū ele
mosinis et lacrimis
misse pace magna
faciet cū rege ve
niente Nullus cōfidat
de se supplendo ī
bono ope quia si no
uit qualis hodie sit
ad huc nescit qualis
futurus sit et ī certu
ē quid de se agat
ī occultis iudiciis dī
hī ī sola gaudeat
mīa diuina et semp
trepidet ī sua accio
ne Qm̄ bonis que
pacē habet ī hoc
seclo habebit gue
scandalū inferens
et cuncta que ad pa
cē sunt ei uertunt

in amaritudinem
Ideo iustus homo
dum viuit semper
in luctu in timore
in lacrimis in ieiuniis
in oratione in elemo
sinis in humilitate
in paciencia in macera
tione carnis ut
maligni spiritus nunquam
locum inveniat in quo
possint eum decipere
quia mala que sua
dent facere cum
egreditur anima serui
possint trahere ad
tormenta Ideo
curandum est nobis
ut nichil mali in
nobis inveniri
possint in die
mortis Et quisquis
volt in celum ascendere

rio necesse humi 57
liari in terra et
compati delectis
fratribus et nunquam ca
dat ad peiora uel
in opere uel in cogita
tione et ne congre
get incedens in peri
sui sarculum id est
quod plangendo lu
cratur est ne de ri
dendo perdat Bre
dum est quod alii cor
ruunt de virtutibus
quod in fornace piac
tione alii castiga
ti levantur de viciis
ad celum per humi
litatem Homo non a
sciat flagellatum
ecce xpm et spinis
coronatum siquid
presumunt de suis

meritis timet ne
pdat ds ignis co
fumes e quia me
bis qs replet
cendit flammis sui
amore Mala
solum mea sut
bona aute mea
sut dona omnipo
tentis di Omnis
aia p9 accepta
fide xpianitatis
si i pvsitate sua
aut pmanz aut
euertit dom9 ex
appans uocat qr
~~[illegible]~~ hita
tore dm que sus
repat per fide
uat a se Diaut
malus aer de
assidus flatu in
firmatis tract9

norz hoi ita sone
tas mali hois or
cidit iustu qz sicut
vigi no vult debz
eu relinquere ne
de9 pudeat adita
qui i hitat corda
hominu Omnis p
dicat caueat debz
ne cadat i aliqua
malicia qui alioz
mala corripere
debz Os meu apui
et attraxi spm pdo
cend spus attralse
ret nisi os apiret
qz nisi daret ad
pdicandu no occurss
i eo gra spualis
doctrine Qui o hoc
delectat i tenerenis
desideriis no potest
pmanere etna gau
dia que audiunt

nisi expellat p ti
morē ab animo q
i mudo diligit Co
medit et nō faciat
qui vba dei audit
et semp cōcupiscit
lucra ut gracia
sīlē De afflicnoē
primū debes lugē
ut cōfidenter dicas
vetera trasierut
et ecce facta sūt
noua id ē si sta
veteris hōis adc
qte repellis et
pcepta noui xpi
adimpleueris
Ra sermo dulce
dnīe nō habet
quē mala uicia
mt⁹ remordent
et q⁹ pcequēs cō
mittit tanto

minq de pcco
uerecūdat et
quāto plus ad ui
cia currit quasi
ab ihrlm ad baby
lonē uadit id ē
de regno dei ad
cōfusione mortis
Conturbasti terā
et cōturbasti ea
id ē pctor anxi⁹
et cōturbatus
de cogitacione pcti
sui ē In multa
sapiencia debz ē
multa indignacō
id ē qnto plus sa
pim⁹ tanto i dig
namur amplius
de nrō malo ope
Et null⁹ potest hec
facere nisi quē gra
dei cōfirmauerit
Tu deus omipotēs

de pcedentibz penis
irasat' pmittat ut
cecata mens i aliis
malis labat' Unde
scriptu e Appone
iniquitate sup ini
quitate et no intret
i iusticia tua San
guis sanguine tan
git quando addet'
pcco pctm ut an
dei oculos grauius
excrescat ad iudicis
~~opus~~ iniquitatibz Per
cantes qsq tunc co
siderem amplius
miseros qndo cospi
cimus eos derelic
tos i sua culpa sn
flagello vn scrip
tu e adiusio par
ualos i terfidet
eos et cetera id e
contrarij et paruuli

sunt ad deu spiritus
ideo sepeliunt' Jn
fernu Sunt aute no
nulli qui a malis
opibz ociosi sut
corpe s seruant
i mente puersitate
malarz opm ex de
lectacione vn scriptu
e Viderunt ea hostes
et deriserunt sab
bata eius id e cum ma
ligni spus vident
homine cessare a
malis opibz i tus
lacerat eu variis
cogitacionibz Opor
tet ut qui i deu
credit semp aspi
ciat ad porta id
e cogitare debet
quando exeat a pse
nti vita et ptingat
ad eterna gaudia
et nichil aliud libeat

facere nisi calcatis
tureis scalaribus incar
descat animus ad in
dendam faciem sui co
ditoris et odio sit ei
omne quod aspicit quia
ad huc non videt
illum quem videre co
cupiscit Salvator
vir quod fecit in se
id est vi feria passus
est septima requi
eviit in sepulchro
octava surrexit
in gloria hoc totum ue
raciter demonstra
uit in nobis ut hic
in vi etate tormenta
huius vite sustine
amus uoluntarie et
in septima id est in die
iudicii requiem ha
beamus ab inimicis
nostris in octava ut cum

xpisto in gloria regna
re possimus Tanto
quis fortior sit in
bono opere quanto
certus est de exitu
suo et si non portat
omnes cum paciencia
adversitates fratres
sibi a prius certe
iam longe dimisit
caritatem xpi quam
habuit in nobis quando
de tenebris sumus
reducti in admira
bile lumen suum Sanctam
hommes iustificant
se ipsa caritate
quia mea pieta
te tribulat se in
lacrimis pro iniqui
tatibus aliorum et
cupiditatem mundi
relinquunt ut liberius
hec possint facere
Ambulans in via

i maculata hic mi
chi ministrabat Ille
habet maculā in
via qui volt recī
pere humanā lau
dē p bono q agit
Ita si ipse xps est
flagellat9 et spinis
qui sine pctō fuit
et est q̄m nō erī
m9 digni flagel
lis et diuisis tor
mentis qui plenī
sium9 pctīs Hec qui
bz nos redimat
ipse qui viuit et
regnat i scl̄a scl̄o
rū amen

De ammonicione ad plebem captm vicesimum octauū

Rogo vos frēs
kārm̄ quociēs
ad ecclesiā dei ve
nitis longe a vobis
pcite ociosus sermo
nes et scurriles fabulas
et i sup sudidissimas
cogitationes et nō cō
senciatis crescere
i cordibz vris ut
possitis plangere
pctā vra et audire
que pcepta fuerit
a vrō pastore Illa
qui ecclam dei itrat
ociosus certe nō debz
stare s; intendere au
dire diuinas lectōes
et quātū potest
orare et recordari
ōne habere de pctīs
suis ne spūs maligni
i ueniat ociosū quē
semp decipe volt et
separe a viā dei
Eui v° nō volt audi
re q ibi legitur nec
in timore stare s;

semp murmurat et
alios gturbat sine du
bio dampnum et pena
accipiet p hmo quibus
ipedimetu fuit no mur
muro Sed nos dico
fecs tam unus q mihi
crabus qui q vult tu
amico suo loqui p qua
defesserit de domo
dei habet locu legendi
et no dt acquire mo
te aut sui i domo
dei to pt rectore medi
tantibus suorum ptorum
Secundi tres ctamar
debemus 2 grat deo
vero redde et silencium
forcas hre ne aliis
tecum sta nitbus ipedi
metum fanas ut

adusarius n dyabolus
gfusus discedat a nob
Illos qs vidit pdu
catus d laudibus dei
nullo igenio potest
decipe Sed fecs liura
magis debes militat
co q adusario
et plus placere deo
q mundo et offere
deo odore suavitatis
tuis d s thuribulo
cordis Cum vero de
lecta comunibus fabul
et ociosis vito gencat
desi psidere retracnd
d q d Quid Cum
dm the 2 bene et
ord bono opatur
dey manet d eo

Quado v° oriosa
tractat no xpo s
adusarius manet
tu eo Quale habi
tatore habeat i se
xpm an adusariu
tibi potest agnoscere
qui audit cu pfer
re bona aut mala
Rogo uos fr[atr]es
kmi ut attenti⁹
cogitetis quare
cruce xpi i fro
te portetis ideo
quia opa xpi face
debetis i elemosi
nis i pegrinis
hospicio recipien
dis i oratoibus i cari
tate cotra pxim
nulli detrahatis
nec falsu testimo
niu dicatis nec
odiu habeatis qr

homicidiu e nec fur
tu faciatis nec ebrij
fitis n[on] i terra ul i iudicio
h[abe]t aliquid tale umq[ua]m
i corde u[est]ro retine
atis Qui enim pdep
tu crucis xpi i corde et
i fronte et i ore et
i pectore Qui enim
male cogitat male
loquitur male opatur
si emendare nolu
erit tunc qn se sig
nat peccatum illi⁹ no
minuitur s[ed] augetur
et quasi ille qui de
aurea claue firmat
uasculu d quo pu
tridas paleas hit
i clusas Et si in
die aut i nocte
vadat aliquis ad
furtu ul adulteri
u et i via cadens
signet se magis
ille miser p sce

crucis signum includitur
demones in se quam ex
cludat omni die dominico
et in festiuitatibus
sicque ad ecclesiam
conuenite et lites et
scandala nolite ex
citare nec ibi sitis
pro culpa vestra impe
dita vbi a peccatis
vestris absoluti esse
debetis Sic enim scriptum
est qualiter celebrat
sabbatum qui cessat
ab omnibus operibus [illegible]
suas per ecclesias vnus
quisque fideliter fa
cere debet et infir
mos visitare et
missos in carcere et ele
mosinas de iustis la
boribus dare discor
dantes ad pacem re
uocare nec contencio
nes in die sancto agere

sed per totum diem in dei 65
seruicio quantum potest
permanere ne sit ei
improperium quod infeli
ces iudei tam dilige
ter celebrant suas
festiuitates ut nul
lum seruile opus in
eis facere temptent
quanto magis nos
christiani debemus dei
precepta adimplere
qui sine dubio ple
nam mercedem inde debe
mus recipere Stultus
christianus est qui se
existimat bene fes
tum celebrare si
ociosus manet et de
istis supradictis non
vult se intromittere
sed in ludis et ebrie

tatibz et i alijs ma-
lis volt dic totu
finire pos at linm
ubicunqz estis i domo
aut i via aut i ro
uiuls uidete ne
turpia vba pferca
tis nec alij detra
hatis quia graue
pctm e et pcinc a
detractio qm for
nicacio quia qui for
nicat occidit se et
~~illu qui~~ metipsu
qui aute detrahit
occidit et se et illu qui
detractione audit
Sts jeronimus dic
Sicut susurrans
serpens old decept
ada et eua et de
paradiso eos abstr
axit ita qui detrahit
alij et se et seipsu

de paradiso abstra
hit et illos qui lib
enter audiut de
tractiones quia si
hs se bone pspi
ceret nunqz alij
detraheret Et
ideo qui sapiens
e debz societate
malor fugere ve
lud uenenosos ser
pentes et bonoz
amicicia desidera
re ut possit adim
plere qd dem est
Ew sco sts crisg
ad uiro i noceme
i nocens eris Et
si voltis uos custo
dire ab om pcco
tenete illa duo
pcepta ut faciat
omibz que voltis
ut faciant vobis

et ne alijs faciatis
quod vobis fieri non
voltis Sicut de vno
fonte semper decur
rit dulcis aquarum
non mutatur ut ama
ra fiat quanto magis
de ore hominis semper
debet exire bonum
verbum ubi corpus et
sanguis domini tractatur
Et inde est unde ma
gis miseri et in feli
ces fiunt qui bala
tiones et contile
nas et saltaciones
ante ecclesias faci
unt et se ipsos et sacra
loca polluunt ubi
laudare deberent
deum quia sicut an
geli in timore et tre
more laudantes
assistunt ante dominum
ita et nos puri et

a principio mundi in domo
domini habitare debent
Culpa tamen sacerdo
tum et malorum pastorum
hec omnia mala eve
niunt Audite fratres
terribile vocem simul
et desiderabile ubi
christus in evangelio suo
dicit discedite a me
maledicti in ignem et
num et venite benedicti
patris mei possidete
regnum quod vobis
paratum est Terribilis
quia dixit discedite
desiderabilis ubi
dixit venite Atten
dite karissimi quia non
dixit discedite a me
maledicti qui furtum
fecistis aut homici
dium aut adulterium

commisistis aut qui fal
sum testimonium
dixistis aut res ali
enas tulistis sed dicet
esurivi et non de
distis michi mandu
care sitivi et non de
distis michi bibere
Modo videte si ille
qui esurientem non
paverit et nudum
non vestierit missu
rus est in ignem eternum
ubi ille mittendus
est qui male fecit
quanquidem ille iturus
est in ignem qui bona
non fecit Et si dap
natur in inferno qui
peregrinos non susci
pit in domum suam
quid erit de eo qui
spoliavit domum

alienam Ideo fratres
estote misericordes
in peregrinis in paupe
ribus ut pater sit vobis
misericors Qui elemo
sinas facitis et nudos
cooperitis et peregri
nos suscipitis si hec
omnia fideliter faci
tis et sine murmu
racione securi ante
tribunal iudicis
venietis Elemosina
enim a morte libe
rat et animam suam
non permittit ire in
tenebras Quantum
quisque potest cum
bona voluntate det
qui aurum qui argen
tum qui panem et si in
tegrum non habet fra
gat de eo et det esu
rienti quia quicumque

bono dabit animo
acceptabile erit cora
deo sicut illa paup
vidua que duos nu
mos sup altare mi
sit hoc totu quod
habuit dedit et pl9
obtulit qua alij di
uites quia illi deco
qd habudabat dede
rut aliquid illa v
obtulit totu qd ha
buit Et ideo dns
nr pprio ore laudat
ea pro bona volun
tate faciat ergo vn9
quisq qntu potest
de hiis q sup sut illi
letus de paru et aci
piat multu Sibi por
rigit minimu co
pab dei regnu Si
tribuit ~~[illegible]~~ pua
pecunia accipiet
vita eterna Ecce

pro qua re leti de 69
betis teporalia
dare ut possitis
celestia regna pos
sidere Si modo
fidelis amic9 tuus
diceret da michi
eru numu dabo
tibi aureos solidos
centu nuqd cu gau
dio dares vnu ut
acciperes centu Ergo
magis paupibz
dare debes tran
sitoria cu de9 celi
et terre pro talibz re
promittat tibi ce
lestia regna Dauid
dicit Iocud9 homo qui
miseret et comodat
Comodare deo
debem9 i terra
ut multiplicatre
accipiam9 i vita

eterna et cū ante tribu
nal iudicis veniēs se
cure possis dicere
Miserere mei dn̄e
quia mandatū feci Ego
impleui quod iussisti
tu redde quod pmisisti
Iterū atꝗ iterū ad
moneo vos fr̄es ut
ista ewāgelicā lec
tionē memoriter
teneatis ut ignē
eternū fugere possitis
et ad regna celoꝝ
feliciter pueniatis

De timore dni
capitulum xxix

Rogo vos fr̄es
karissimi et ammo
neo cū grādi humi
litate ut attendatis
quā terribiliter dn̄s
comminatur sacerdoti
et vnicuiqꝫ sapi
entē dicens Si non
annūciaueris malo

ipsi iniqtate sua sang
uinē eius et oīa mala
q fecerit de manu tua
requirā Et ideo timeat
nō solū sacerdos. sed
vnusquisqꝫ qui in sua
domo ꝯtinue ut ca
ritatiue ammoneat famu
lum ut diligenter atten
dat quomodo effugere possit
tormenta inferni ope
rante dei Et sicut medi
cus ad infirmos veniens
iubet eos abstinere ab
his que videntur eis dulcia
et interdum cogit eos
bibere amarissimas
potiones et insuper ab
scindit ferramentis asp
perrimis putridas corporis

tarnes ut fami fiat · ita
spualles medica tu 2 bon
pastores multo amplius
ostendi dent ipdicatoe
psalute aiaru p quibz
raonem redd dnt 2
spone eis assis medica
menta ieiunij orationu
elimosinaru ut sic boni
operum munus commissu
possit recipe in decem
diem Audite quid ip
salvator dicat o homo
ego te de limo formavi
ad similitudinem meam
2 in paradisi delicias
te collocavi e ut ma
data mea custodires
precepi sed tu i con dei
maluisti audire dyabo

nones antiq serpentis 71
qm obedire creatori
Ideo a te ad expulsus
de paradiso i valli la
crimarum fuisti ient
conmale utez ima
motu p te mitonui 1
pspirio motu 2 pennu
involutus iacui totu
mendicas 2 terrores spri
ta e flagello pti
sustinui Coronatus spinis
afficies cruci lancea
perforatus sum morte sua
suscepi ut exaltand nud
meo dare Et sepultus
iacui i sepulcro ut
tu regnares i celo
Surrexi amoris ut
tu resurgendo mecu posses

Rexisti mi anima tua
per q̄ ad h' sufficienti cū
de mo carnis quod om
ipsi cunctis peccatis
Tractare potuisti sicut
turbabo corporis tui lus
merito detrahendo
q elegi ut meo habi
tare Et q ps amo
mala qua noluisti
cōfugere ad medicamenta
penitentie no meruerit
liberari ab audiri
malo sed audituri
es mo tuis similib
discedite a me maled
dic i ignem eternum Ideo
scito attendite cōd
david dicit Non in
at mo pres supplic
ho et trumi viane glie

Vana eo glia et humanis
laudibus delectari super
bia vero e q applicat
sibi hec bona q deus facit
q eo c no reddit ei glia
Salomo dicit Humili
et an deum ab q exaltat
eo suo sz sui pet e
superbia tradit illes
ordo angelorum q se splen
dori sui laus honorat
et huasit Et q reddit
ob omne hac gloriam s
suo merito dic Respond
sed mea ad aq'em
et ex o filius altissimo
moc declinat adeo i
firmus a miser sit e
a gloria q adeo hebat
p̄tudit Pyca sensit

hominem factum de spul
ne locum suum possideret
quem ipse perdiderat
motus invidia eum de
superbia sed tibi dicet
ero similis altissimo
ita dicet ade & eve
eritis sicut dii Sed
permissione illa indicta
indebita unde transgressi
sunt voluntarie modo que
dampnacio & confusione
venit qui illi unde dic
qui de sursum ceciderunt
sedibus primo de celo
altera de paradiso Illo
potuerunt stare qui gratiam
perdiderunt Ideo peccau
erunt hec superbia timete
ut si aliquid boni compr

dicitur ergo super nos non 73
creare hec enervisse
di vero gratia datur
quia deus superbis resistit
humilibus autem dat gratiam
Et quod dicat hic ego
hoc feci ego hoc dixi
ego hoc cogitavi & hoc
non magnificavit
Sed nec agit gratias
deo sed semetipsum
glorificat et cum sapiens
esse debeat stultus
factus & Sunt tales
ut ait apostolus tradit
dicens quod superbia sensus
qui cogitant et faciunt
quod non conveniunt Sed
quia se conferunt ad spe
culativa studia · ecce

masset ille vana gloria
de ieiunio de vigiliis
de lectione de solitudine
de paupertate de tacitur
nitate de vili vesti
mento de messe de
voce de opere de orat
de habundancia lacri
marum de obediencia
de humilitate et simi
lia que sunt istis nasci
vana gloria de pulchri
tudine membrorum
de ornatu vestimentorum
de sapientia litterarum
de gravitate loquendi
de dulcedine vocis de
bellicositate armorum
a de aliis innumera
bilibus Fertur ut dicit

telis vana gloria et super
bia que inferunt sanctis
viris a carnalibus sordidis
depressus dixit Templum
dei sanctum est quod estis vos
Bonaventura dicit Sicut
si templum dei possum
Dum volens in templo
dei violenti mali operis
quod ut aut in [illegible] apte
si quis violaverit templum
dei disperdet illum deus
Ille enim qui tulit a terra
sine ullo labore per
fabricatum vult semper
in cordibus purus habitare
Cum si aliquis sordidum
aut suppellum aut
tenebrosum invenerit
ubi disperdit a si dis
fferit redemptor

orit desipiter Et qt
erat illa spelunca cum
q[uo]d adeo descendi et adhuc
illa obumbra Maria
lumen ipse tenebrosi
tate pdit mea devi
mente pdit paradisi
tres mecu supplicau
Quod ipse quisimid in
tardi paucis flet
quimias dtij h[a]b[e]t
mercibus Et noluerit
at pre suppli
ditractioq[ue] invidi
lupurid edui so
cogitationes pessimas
cum habitatore ...
habebis Et aut q
ipe et cogitaueris
is q[uo]d malum operatur

noluit ad quinund 75
tud no cum sed spi
ritus Ideo fecit in
grandi sollicitudine
audiam istas duas
cortes Templum dei
sanctum est quod estis vos
Et si quis violaverit
templum dei disperdet
illum deus Quia ipse
qui de nobis habitare
desiderat et deus et
ne adversarius comibus
pulsat ad ostium cordis
nostri Nolli cum spelle
si vis adversarium
vincere Tunc ...
si vis superari ...
tendere Ideo oportet
ut nos confirmari cpm

bonis opibꝫ ī hoc
mūdo ut nos reci
piat ad eterna cō
uiuia cū electis suis
Tribꝫ modis ex
cerci solet uirtꝰ paci
encie Primo ab
aduersario dyabolo
teptamenta et de
cepciones patim̄
Secūda a pximo dap
na et cōtumelias
Tercio a deo fla
gella et castigacio
nes q̄ oīa sustine
re ꝑpetis nēis pa
cienter debemꝰ Et
sine ferro ita pos
sumꝰ ēē martires
si paciēciā seruamꝰ
ī omibꝫ aduersita
tibꝫ nēis Pacificus
homo habebit cōsor

ciū angeloꝝ in
mūdus autē pec
tirepos erit demo
niorū Deus creatura
diligit similē sibi
Sic et omnis homo
~~habebat [illegible]~~
similē sibi amare
debꝫ quia fecis su
mꝰ et vnꝰ deꝰ codi
dit nos Iter deus
vere diligit sine
pxio nec pxꝰ sn
deo quia aliquādo
amat ꝓpter pecu
niā Deprecacio
scriptoris xxx

Modo feci in
tali ammonici
one nemo me des
piciat et q̄muis ī
dignꝰ sim uobis
talia manifestare
tamē vera sunt q̄

dico et sepe solet
euenire quod potens
persona habeat des
pectum famulum et vi
lem sed tamen per eum man
dat aliquot respon
sa intimis suis et
extraneis non des
piciunt vile nuncium
nec pensant cur
talis sit sed in mente
cogitant et retinent
que denunciat Ita et
uos facite et si me
despicitis in mente
tamen retinete que
audistis ex parte
mei redemptoris
quia ut ait salo
mon stultus est qui
despicit doctrinam
et sapienciam

De exemplis sanctorum patrum xxxi

Principium est 77
salutis nostre
timor domini
Cum perfecte timorem
domini in terra se habu
erit nullomodo cu
ram de terrenis possi
bilitatibus habebit
Constricta namque via
est que ducit ad vitam
et pauci sunt qui eam
sequuntur Nemo co
ronabitur in regno
dei nisi hic qui legi
time certauerit con
tra mundanas ad
uersitates Certe
sicut permittitur gloria
indefinies illis qui
deo fideliter ser
uiunt ita parantur
grauissime pene
gehenne ignis qui
pigri in opere domini

salutaris cōpunt
cio de cōpunctione
cordis occurrit cō
temptus terrena
rū rerū de nu
ditate peccatur
humilitas de hu
militate generat²
mortificacō volup
tatū de mortifi
cacōe voluptatū
extirpant² vicia
de expul
sione viciorū fructi
ficant virtutes
de fructificacōe
virtutū acquirit²
puritas cordis
de puritate cor
dis possidet² pfec
cio aplice caritatis
De btō moyse xxxiii

Beatus abbati moy
si quodā tpē
imposuit demon
dura impugna
cione fornicacio
nis ita ut nō
poss remanere
in cella sua sed
abijt ad scm ab
bate ysidorū et
manifestauit ei
tale periculū Qui
ambo egressi sūt
foras et dixit ei
ysidorus respice
ad occidentem et in
de multitudine
demonū hij sūt
qui festinant im
pugnare 2 decipē
scōs dei suis pūsis
cogitacōnibz vide
ecia ad orientem

diligenter hac in
numerabili multi
tudine sanctorum angelorum
et ita forte exer
citum et splendidum
super omnia lumina
ria solis et lune hunc
talem in semper mittit
deus ad defenden
dum et pugnaturum
pro suis suus et quia
plures sunt nobis
cum ad defendendum
quam ad nocendum
ideo securus esse
potes de tuo certa
mine quia prostrata
domino superabis ad
uersarios bellan
tes contra te. Hec autem
dicens abbas glori
ficans deum reuersus
est ad cellulam suam
mansitque postea in
pace. **De altero
fratre xxxiii**

Alius quidam
frater sus
tinebat molestiam
fornicationis abiitque
ad quendam seniorem
et probabat eum ut
pro eo oraret. Cum
ille rogauit deum de
precatus est ut talis
impugnatio a fratre
suo euanesceret
Iterum et iterum
reuersus rogans
ut attentius pro eo
oraret quia non
recedebat ab eo
illa sordidissima
impugnatio. Tunc

nocte vidit senior
i sompnis illu al
teru fratre sede
re et resolutu in
corporalib delec
tacoib et spm
fornicacionis an
cille ludente ui
dit in dulcer sis
formis mulieru
et ipm frem de
lectari cu cib et
i altera parte
vidit angelu dni
stante et indigna
ta gt illu frem
quia no surgebat
aut psternebat
i oraciz ad deu
Postea senior ui
dens talia nar
ravit frei ~~fro~~ et
dixit impossibile

est discedere ate
i mudu ppinquia
qnto plus i error R
sisto pp te tu cotra
co consisti et noluis
ti metu certare
Ita et medici qnius
cficiat bona medica
menta ad sananda
corpa insulli quid
frem sut abstine
ant a cibis noxijs
et ab alijs que solet
ledere i firmatos
michil pficit circa
eos Similiter eue
nit quot sci pecc
qui sut medici
spuales qnius ex
orent miam dei p
dicis qui postulant

se adiuuari orationibus
ceterorum nisi et ipse semper
liber fecerit cum
omni intencione men
tis non eis proficiant
orationes. Sed quam
diu erunt neglige
tes et pati ad pec
candum per occasio
nem causam aliquam in
pugna actibus amplius
in vigiliis et oracionibus
laborat unusquisque
fidelis et si ali
quid bonum facit propter
vanam gloriam est quasi
ille qui iacit la
pidem sursum qui
quidem videtur cur
rere ad celum sed
cito regreditur
ad terram. Hoc au

diens fecit cum 83
omni sollicitudi
ne compunctus
ex corde et libe
ratus est.

De octo principalibus viciis xxxiiij

Octo sunt prin
cipalia vicia
que nocent hu
mano generi. Hoc
est castrimargia
fornicatio ira fi
largiria tristicia
accidia cenodoxia
superbia. Tria sunt
genera castrimar
gie. Primum quod ante
statutum tempus volt
homo comedere.
Secundum quod nimis
plet ventrem. Ter
cium quod delicatos
cibos querit. Hec

tria feriūt maxime mo
nachū nisi legitime cer
tauerit ut miles xpi
Qui enim sodoma peccauit
tantū ī saturitate
panis quid dicem⁹
de hiis qui cupiūt
implere ventrem
pluribꝫ cibis Certe
talis occasio gene
rat odiū inter
fr̄es cū potius
deberent cōtrare
⁊ repugnare dy
abolo mille artibꝫ
impugnanti ut
cū electis dei poss
ent coronari
Secundum viciū est
fornicatio de qua
exeūt tria pmū
ē quod pficit̄ ex
cōiunctione viri

et femine Scdm
absq femineo
tactu sicut aplūs
dicit masculorū
cōcubitores Ter
ciū qd cōcipit̄
ī aīo ut dn̄s dic̄t
Qui viderit mu
lierē ad cōcupis
cendū eā iā mech
at⁹ ē eā ī corde
suo Qui cōtra
hat ī mūdiciā
libidinis cōtendē
voluerit habeat
cōtritū cor et
humiliatū ī ieiu
niis ⁊ oroībꝫ ī
lectionibꝫ ⁊ victo
ria ī expugna
bilē omniū viciorum
optinebit Ma
nifestissime de
claratur nullum

hominem posse suis
pennis subvolare
ad tam preciosum premium
castitatis nisi suffi[ci]
ma pietate domi
ni quia nulla vir
tus civius elevat
animam hominis inter
choros angelorum
quam castitas Et
ideo sollicite debe
mus observare no
civum caput serpen
tis hoc est princi
pium malarum cogita
tionum per quas tem
ptat intrare dya
bolus in animam nostram
quia quanto preciosior
est apud deum virgini
tas et castitas virtu
tum tanto gravio
ribus insidiis furit
contra nos et ille est

babilonis id est prin
ceps inferni qui
accendit clibanum
nostri corporis suis col
liditatibus sed descen
dente rore spiritus sancti
in corda nostra cito
extinguitur Tertium
vicium est filargiria
hoc est avaricia que
est radix omnium ma
lorum et triplex
morbus invenit
in ea Primus qui perva
det quemque miserum
monachum congrega
re ea que non habebat
cum adhuc erat
seculo quasi non ei suf
ficiat quod communiter
accipit Alius est
qui compellit eum de
siderare et iterum
resumere cupiditate

quã abient cũ deni-
ris scienti exiuit Ter-
tiũ ē qui nõ sinit se
spoliari cũctis mũdi
cupiditatibꝰ Nam
ieczi noles adquiescere
qd nõ habebat ãtea
pdidit graz sui mgri
scti helisei et pfu-
sꝰ est maledictione
phemis lepre Iu-
das noles spuare
pecũias quas ab-
iecerat dnm̃ seqꝰ
laqueo suspēsꝰ ē
Ananias et saphi-
ra ēseruauerũt
pte quãdã sibi de
bꝛis q ad pedes a-
postoloꝝ mittere
debuerãt et male
pierũt Hec ē pfeta
victoria ctra aua-
ritiã ut nec possi-
deamꝰ aliquid nisi

habẽdi uoluntate re-
nũciamꝰ Sed uictoria
talem nõ possumꝰ
integrã hẽre si in mo-
nasterio nõ fueri-
mꝰ cõsistẽtes non
plꝰ qͣ victũ et ves-
titũ desiderãtes Sex-
tum est ira q̃ req-
escit i sinu stultoꝝ
hoim et pdit ãia
prudẽtes Si homo
est animosꝰ parit
rixas Si iracũdꝰ
effodit pctã Sunt
aut tria gña eiꝰ
Primũ qd ardescit
i trifecꝰ aliud quod
prerumpit i ira et vbũ
et opꝰ et i effectum
Tertiũ qd reserua-
tur p dies et tpa
quaꝫ nõ debet disce-
dere expositioe alterius
ut non irascamur

si ex vera uirtute por-
ro non conuenit aliquem
requirere heremum
habitandi si non fuerit
prius purgatus omni
vino et nutrimus ad
purum in congregatione
fratrum et plenus de-
siderio diuine contem-
plationis Querentque
cum uicio detulerimus
nobiscum, herre-
mum aut ira aut
luxuria nisi antea
fuerit deleta multo
tiens renouabuntur in
nobis postea Certe
bona solitudo cum pro-
fectis moribus sicut
semper uidet celestia
sacramenta et potest
reuelare scienciam
spiritualem rerum ita

illa qui uenit non
profectus in heremum
non tantum conseruat
uicia que commisit in
hac seculo sed eciam ma-
gis magisque am-
plificat Ergo si solus
est uidetur si humi-
lis et paciens Si
autem attigerit acca-
sio alicuius commo-
tionis mox reuer-
titur ad antiquam
naturam et emer-
git uicia que in eo
latebant Ignauia
cum aliquando con-
tra petram sicuto
non emittit scintil-
lam de se ad forum
faciendum Ideo le-
gittime conuenit
miliciae xpi de se
tollere omnes motus

iracundie ne pro
obscuro corde suo
perdat lumen celes-
tis vite quia non quemt
illum iracundum peccatis
considerere ad deum et
quamvis castus sit et
vigilans et orator
tamen pro sola ira-
cundia promittitur
ei eterna mala. Quan-
tum vicium est tristicia
que hominem facit im-
pacientem et asperum
et oraciones et alia bona
que facere debue-
rat vertit ad nihi-
lum. Interdum eciam
pro nulla iusta causa
deprimit eum de tam
repentino tumultu
instigante dyabolo
quod non potest suscipere
adventum suorum ami-

corum et quamquam dixe-
rit et annunciaverit
cum placido vultu hoc
totum per sua tristicia
indicat esse superfluum
et vanum. Aliquando eciam
est illa tristicia con-
glutinata in homine
que post factum peccatum
deducit eum in despera-
cionem sue anime in tan-
tum postea non temptat
resurgere sicut
contigit caim. Unde
Illa tamen tristicia
suavis est et humilis
et dulcis que hominem
reddit purum a
peccatis et illa descen-
dit de caritate dei
habens omnes fructus
spiritus sancti in semetipsa
quos enumerat
apostolus hoc est caritas
gaudium pax et cetera

Illa alia tristicia ē
opprima impaciens
dura plena rancore
et merore et mala
desperacione Hanc
pessimam passionem
tristicie a nobis
poterimus eicere si
mentem nostram semper
habuerimus plenam sicut
tu boni operis Sextum
vicium ē accidia hoc
ē anxietas et tedium
cordis quod maxime
regnat inter here
mitas et monachos quod
non permittit eum resi
dere in sua cella vel
proficere in oracione vel
lectione sed ingemi
scit quod tam diu ma
net sine consorcio ali
orum quasi possit re
gere alios et edifi

care per suam doctri
nam plures et non
posse saluari in eo
loco nisi semetipsum
asportauerit alias 89
Set anxie suspir
ans circumspectat
huc atque illuc si
quem per aliam ficcionem in
uenerit ad se venire
cum quo possit collo
qui Et sepe egre
ditur et ingreditur
cellam et respicit so
lem quod tarde intrat
ad occasum et ita
reddit vacuus et
ociosus omni spirituali
seruicio donec in
felix anima impedita
talibus viciis tri
cor et lassata perue
accidie perdit consola
cionem celestis patrie
Itaque miles christo

fortiter dectat gtra
nequissimū spm ocio
sitatis et sicut aplš
iubet quēq; subtra
here se ab omi frē
ambulāte ī ordinate
omībz modis vult
ad implere Et quē
viderit ociosū fu-
git et odit ne mor-
bz illi' corrūpat
sanas ptes illi' Et
qm scs paulus aplš
noluit comedere
panē nisi ex laboē
manuū ne aliquē
grauaret et cū
qua fiducia aude
m' ociosi et pigri
manducare dona
dei Certe paulus
abbas pbatissim'

cū ī heremo mane-
ret de foliis palma-
rū opa manuū ad
implebat faciēs va-
sa cū sollicita cura
quasi inde viuere
deberet ne vana
hora ociosus staret
Et cū cellula eius
esset plena tali la-
bore supposito igne
cobure[illegible]ebat quia
nō habebat cui ve-
deret pbans nō pos-
se pdurare aliquē
nisi ope manuū n̄
cōscendere ad culm̄
pfectionis nec esse
liberū variis cogita-
tionib' Ceteriiq cū
impugnat aduersa-
ri' fugitiuū de lo-
co ad locū et circa

superat quam illum qui
firmius uno loco contra
eum pugnat. Septimum
uicium est cenodoxia i(d est)
uana gloria que semper
conatur decipere milites
Christi in omnibus operibus
que faciunt in ieiuniis
in uigiliis in orationibus
in taciturnitate in
obediencia in humili-
tate ut plus se extol-
lat inde inter alios
et quem non potest ex-
tollere per ornatum locu-
cionis decipit per gra-
uitatem taciturnitatis.
Quidam olim interroga-
uit sanctum macharium
cur non posset ieiu-
nare in heremo usque
ad horam nonam quia
quando erat in monaste-
rio cum fratribus non

sentiebat famem per
totam septimanam. Ille
respondens dixit quia
nullus est testis tui
ieiunii qui te suis
laudibus extollat ut
plus ieiunares. In
monasterio uero sa-
ginabat te digitus
fratrum et refectio ce-
nodoxie et per tales lau-
des plurimas abstine-
ncia. Aliqui etiam qui
in solitudine habitat
diu magis in diuinis
laudibus vult esse cetera
cogitat in animo ut
eat per monasteria sanc-
torum et uideat conuer-
sacionem aliorum ut pos-
sit reuerti quicumque no-
tima in se et ira in
felix anima tali ua-

99

111

nitate delusa ma-
gis magisque delec-
tatur in hiis ut
nullomodo resur-
gere valeat ad pri-
orem statum omnino
sine labore. Ideo
quisquis fidelis esse
desiderat hanc mul-
tiformem bestiam pug-
nando adnichilet
ne bona que recepit
amplificare morbo
vane glorie habeat
locum deridendi quia
que hominibus placent
confusi sunt quia deus
sprevit eos pro vana
laude quam requirunt
Octavum vicium est
superbia quamvis
ponatur ultima in
ordine tamen viciorum
prima est et ori-

gine et tempore et sevis-
sima bestia et fortio-
tude superioribus vi-
tiis quia duriore
morsu temptat perfectos
et plenos virtuti-
bus et nullum vicium
est quod ita denudet atque
spoliet hominem omni
sanctitate sicut malum
superbie quod si posside-
rit infelicem animam
hominis quasi du-
rus tyrannus omnino
subicerit et diruit
habitaculum corporis
illius. Superbia vicio
deiecit angelum de ce-
lo qui vocabatur lu-
cifer pro claritate ni-
mia et inde elatus
est quia se similem
deo existimavit et
demersus ad brena

pſenſit ꝯfirmitatē na
ture ſue et habē non
ſe hāt claritatē ex ſua
pte ſed ex deo Cumus
nos carnales ꝯtra
dicturi ſumꝰ ſi ſenſe
rimꝰ nos ꝓfeciſſe in
aliquibꝰ virtutibus
Apoſtulꝰ ait Gratia
dei ſū· id quod ſū Et
omē datū optimū et
omē donū pfectū de
ſurſū eſt deſcēdens
a patre luminū xpc
dicit Sine me nichil
poteſtis facē Et da
uid Confirma hoc deꝰ
quod opatꝰ es ī nobis
Et ſaluatoꝛ dicit No
ſendū diuinitatem
ſed ſcdm carnē Non
poſſū a me ipſo facē
quicqȝ pater autē in
me manēs ipē facit
opa Et nos puluis 93
et terra eſtimamꝰ
nō egere adiutorio
dei in hijs q̄ ptinet
ad noſtram ſalutem
Certe aliquis pres
ſemp trahebat ſuꝑ
pcia de diuina toll
ut poſſet vite mul
tiplices cogitationes
uanarꝫ cauſarꝫ Et
ne ſupbia ī eis
recreſceret de tantis
miraculis q̄ dn̄s
faciebat ipſe clama
bat cotidie Im
pulſꝰ uerſatꝰ ſum
ut caderē et dn̄s
ſuſcepit me Et hāc
humilitatē tenebat
que eis adminiſtra
bat purgationem
viciorꝫ et amēdati
onē morꝫ et fructi
ficatione virtutū

Hucusque diximus
de spirituali superbia que
spirituales homines de-
cipere solet. Carnalis
vero superbia est que
decipit carnales et in-
perfectos et eos des-
cendere ad humilita-
tem corporis non permittit
sed in corde eorum residet
fastidium spiritualibus velut
et ceteros despiciunt
torvis oculis et per
salutaribus suasionibus
tealcitrant spiritu de sur-
co gutture. Deinde
rigidus sermo est illis
et amara responsio
et excelsa vox et dif-
ficiles sunt in obediencia
et audaces ad faciendas
contumelias contra de-
spectus suos et desi-
derant solitariam ha-
bitationem quasi alios

plures edificare pos-
sit et ita illi miseri
paulatim corruunt cum
tali elatione sui cor-
dis in desperacionem perpe-
tue mortis. Igitur
ammonendus est v-
numquisque fidelis
de illis octo princi-
palibus viciis et quo-
ciens si forte ex ali-
quo illorum culpa-
bilis sit et totum
illud arripiat
principale certamen
et dirigat cotidia-
na ieiuniorum spiritua-
lia et plurima sus-
piria cordis et te-
la gemituum torqueat
Contra illud vitium
tam laboribus vigili-
arum et pondere simul-
ter fundens orationes
ad deum ut ab eo spiritu-
aliter deposcat res-

satione illius impug-
nationis. Cumque
senserit se liberari
ab ea cursum
plus facit latebras
suis sordibus cum summa
attritione et si
invenerit inter
omnes impugnationes
una duriore sup[er]
se cito commoneat
contra eam omnia arma
bonorum sanctorum
et sic facilius ha-
bebit victoriam
certissimam in ceteris
aliis De quodam episcopo xxxv

Legitur de quodam
episcopo qui stabat
more solito ad alta-
re ut celebraret
divinum officium et
precatus est deum ut post

celebrationem misse
cum populus veniret
ad altare ad commu-
nicandum posset scire
quis dignus esset ad
accipiendum corpus
domini et sanguinem
et qui indigni. Deus
vero singuli acces-
sinsent(?) vidit ni-
gras facies paucorum
hominum quasdam
aut ipsorum sang-
wineas et rubicun-
das. Ecclie(?) vero dicuntur(?) ac-
cipiebat corpus
domini in splendebant(?)
vero quia crimi-
nalibus peccatis erant
pleni. Cum autem
ista sumebant

corpora eorum illuminabat
ingenti splendore. Erat
ipse sanctissimus et cum
hec omnia prospexisset
solus. Venerunt etiam
similiter. Tunc eius in
tellexit simulque muta
tas figuras. Inter quas
duo mortuorum qui
ad altare processerunt.
ita in splendidam faciem
eorum accepta quamvis
quasi omnes pertransissent
Videt eorum mutare
ita tam clare apparuis
sent. Qui studebat eas
ipse [illegible] an
[illegible] angelum ante
ut angelum domini
tentare. Iste vero duo
mulieres [illegible] qui
erant [illegible] ingressi
sunt caste et pa
tientes [illegible] fuerunt
se [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
illatis. et absoluti
sunt. Ille autem [illegible]

quarum splendidam
habuerant faciem et
iusti omnes. qui vero sig
nis alii fuerunt quorum
[illegible] et rursus
et [illegible] et qui nigras
habuerant fuerunt forni
catores et luxuriosi et
homicide. Illi autem
vini [illegible] bibebant
erat illi qui rubuerant
in [illegible] cum
in multis [illegible]
et [illegible] fuerat
Et ingressi angeli in celum
ecce [illegible] et per
omnem ordinem figuras
illorum quas viderat
[illegible] manifestavit
commonens [illegible]
ut penitentiam agerent
de peccatis suis. [illegible]
aut [illegible]
bono fuerunt [illegible]

De altero fratre xxxvi

Erat autem alius
frater in laborem
in orationibus et ieiunio. et

sanone illius ipugn-
nationis Cumque
sensit se libera
tum ab ea rursus
plus fecit latebras
sui cordibus eorum sum
ti iteratione et si
invenerit inter
omnes impugnationes
una duriorem sup
se cito commoneat
contra eam omnia arma
bonorum scutum
et sic parabit spu
habebit victoriam
certissimam in omnibus
aliis De quodam epo xxxv

Legitur de quodam
epo qui stabat
more solito ad alta
re ut celebraret
divinum officium et
precatus est deum ut post
celebracione misse 95
cum ipsis veniret
ad altare ad commu
nicandum posset scire
quis dignus esset ad
accipiendum corpus
domini et sanguinem
et qui indigni Cum
vero singuli acces
sissent vidit mi
nistras facies pauc
hominum quasdam
aut ipsorum sang
wineas et rubicun
das Alij vero ad
cipiebat corpus
domini in candebant
vel quia crimi
nalibus peccatis erant
pleni Cum autem
ista sumebant

[illegible] eorum illuminata
nimio splendore. Sed
xp̄s sanctissimus [illegible]
personaliter presens esset
solus. Videntque eos
similiter. Igitur in-
tellexit similiter muta-
tis figuris. Inter quas
due meretrices que
ad altare processerunt.
Iam in splendidum facies
earum accepta commutate
quasi omnes percussissent
Videbat eius mutare
et tam clare apparue-
runt. Et stabat eas
esse meretrices an-
tea. Sicut angelus audi-
vit angelus domini di-
centem. Iste due
mulieres [illegible] que
etiam [illegible] ingresse
sunt caste et pu-
ra [illegible] que non fuit
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et absoluti
sunt [illegible]

[illegible] splendidam
[illegible] sancte et
iuste vivunt. Quas vero fig-
uras illi sunt quas
[illegible]. Et rursus
et [illegible] et que regna
habuerant sunt forni-
catores et luxuriosi et
homicide. Isti autem
nimis merendabant
erat illis qui reduxerant
ad [illegible] aut
[illegible]
et [illegible] formula ferebat
Et ingresse angelo in du-
cerent collocaret omnes et per
omnem ordinem figuras
illorum quas mutatas
videbat manifestavit
commonens presbiteros
ut penitentiam agerent
de peccatis suis. Instar
aut [illegible]
bono [illegible] staret

De altero fratre xxxvi

Erat autem alius
frater. Et laborans
in orationibus et ieiunio. Et

cogitigit dum mandu
caret cum aliis fratribus
vidit quosdam
manducare mel alios
panem alios stercus
quasi in spiritu et per
deportatus est deum ut
ei demonstraret
quid hoc significa
caret Et venit
vox de celo dicens
Illi qui manducant
mel sunt boni qui
cum timore et tremo
re sedent ad mensam
et incessanter orant
et oratio eorum quasi
incensum ad deum as
cendit ideoque mel co
medunt Illi vero
panem comedunt hii
sunt qui gratias agentes
percipiunt ea que a
deo donata sunt eis
Illi vero qui stercus
manducant hii sunt
qui murmurant
et dicunt hoc bonum
est et illud malum
hec atque hiis simi
lia non oportet co
gitare sed magis
glorificare deum ut
et in omnibus impleatur
illud quod dictum
est Sive manduca
tis sive bibitis
sive quid aliud fa
ciatis omnia in gloriam
dei facite De
morte iustorum xxxvi

Certe electis
dei nichil no
cet si dure mori
antur quia tu[l]...
p

cor est quamvis mi
nima q(uia) cito deleta
est si i(n) ipso fine ha
bet pavore(m) aut du
ra(m) morte(m). Legit(ur) e(ni)m
q(uod) vir dei circa Sama
riam missus quia p(ro)
inobedientia co(m)medit
interfectus e(st) a leone
in eode(m) t(em)p(or)e et
sic scriptu(m) e(st) quia
steterit leo iuxta ca
daver et no(n) come
dit de cadavere et
ideo demo(n)strat(ur) q(uod)
i(n) ipsa dura morte
relaxatu(m) fuit ei
p(e)cc(atu)m inobediencie
quia leo q(ui) eu(m) int(er)
fecit postea no(n)
fuit ausus tangere
mortuu(m). Nam aie
electore i(n) fine vite
timet multu(m) in

certe vix transeat
ad p(ur)gatoriu(m) an ad sup
plicium et p(er) ipsum
timore(m) purgant(ur)
si aliquod pecc(atu)m i(n)
eis remansit

De morte inimici xxviii

Omnis homo
timet morte(m)
eternis morte aut
aie timet. Pauci in
veniu(n)t laborat ne
moriat(ur) qui mori
turus est et no(n) labo
rat ne peccet qui
in eternu(m) debet vi
vere. Sicut laborat
i(n) tempestate maris
navigando ne moria
tur ita o(mn)ibus diebus
vite tue habes labo
rare ne co(n)fundaris
inferni dimergaris.
Multi timuerunt

tpale morte et ado-
rauerunt ydola in-
ciderunt tamen in
fernale morte Si
uideas xpm mor-
tuum dedignaris mo
ri Quis enim dicit
Cum tedet me Si
mortuus fuerit ad
tempus tamen viuet
tamen in anima donec
resurgat caro pro/
ter nunquam moritura
Illius enim timet mortem
qui non vult ire ad
xpm Cum aliud
cottidie in hoc mundo
geritur nisi pugna
aduersus dyabolum
Et per temptationes
sustinet anima et
ex utraque parte abscissa
impressione dyaboli
hic vix occurrit singulis

vix resistit Gula
maxima cecitas
occurrerit libido
Si libido repressa
est exsuperat ira
recessit superbia Si
superbia extincta
nascitur inuidia et
detractio Et mi-
talia delectat homo
diu stare cum magis
deberet concupiscere
ad xpm citius ue-
nire Si tibi si
debes homo aliquid
promitteret habens
fidem promitteret nec
crederes te decipi
ab eo Deus modo
tecum loquitur et tu
perfidus cum dixe-
rit alia mente dubi-
tas Dicit enim ad
discipulos Si di-

ligerete me gaude
rete quia vado ad
patre demostrans
quod no est dolend
sed gaudendu Si
aliquis amicus m
ex hoc mundo exi
erit et computet lu
crum maximum ee
si a laqueis et com
pressuris et ipedi
mete dyaboli libe
ratus e quum enim i
mundus odio habe
at persequitur quare
amat eum et non
magis sequitur xpm
qui eum redemit
Si duo parietes do
mus pro vetusta
te tremerent nonne
exires foras cum
omi celeritate Et si
turbida unda nun

aret futura pericula
nonne requireres sa
lutis portum Et hos
constitutus i peregri
natione no supe
rat regredi ad pa
triam et vide ami
cos suos et posside
hereditate parentu
Cur ad expectat
sitque turba in celes
tibus et eos visitare
pigri sumus Quare
no currimus vide
et salutare parentes
nostros fres filios
sorores cum esset ia
secure de eternis
regnis sollicitus sit
adhuc de sua salu
te Ut illos possimus
operare sine inter
missione per eum qui
vivit et regnat i s. s.
Amen

De hora mortis
Capitulum xxxix

Qum hora mo
tis occurrerit
debet nos adiuvare
oracio cotidiana fratrum
plurimorum quia tunc
maxime temptat dy
abolus suis laqueis
nos involvere si non
fuerit effugatus assi
duis precibus iustorum
Et non est dubium quin
verissime prodeant eo
sicut ab hoc seculo si fece
quibus oracio fratrum adiu
verit quod eos contingit
contingere rursus ma
lorum sanctorum et qui
pie vivunt de hoc seculo
illis prodest si sepulti
fuerint in cimiteriis sanc
torum illis vero qui ma
li sunt nocet De pa
radiso terreno et celesti xl

Vlus terrenus 101
paradisus est
ubi extitit vita
corporalis primorum
hominum Ille est e
tiam ubi statim
translati sunt ascen
dente Helya quando
a corpore exivit Ille
tamen moriens
quia non est tam perfecte
sanctitatis ut tam cito
possit intrare in
paradisum nec tam
peccator ut cum dya
bolo mereatur dampnari
si tamen pro fidelibus oravi
erit et Dei iudicium
non visitet sine du
bio resurget Sed
et patres quibus
iusti esse non statim
deducti sunt ad regnum

nio sed in tali infer-
no ubi tenebras
habebat dominus xpc
ad eos descendens
ad celestia trans-
duxit Et sicut iu-
sti semper gloriantur
in supernis ita in-
iusti semper cruci-
antur in penis Et
quamvis unus ignis sit
perpetue mortis non
tamen uno modo
cruciat peccatores si
secundum merita
cuiuscumque Alius
ignis purgatorius
est in quo multi
credunt salvari
Alius in quo impii
mergendi sunt cum
dyabolis xpo iudi-
cante Sicut mali

qui mergendi sunt
in eterno supplicio non
cruciabuntur equali
tormento sic illi
qui credunt salvi
esse per purgatorias
penas non sustine-
bunt tormenta uno
modo sed quanto
plus vel minus dilex-
erunt transitoria bo-
na tanto citius vel
tardius salvabuntur
Poterunt enim et bo-
ni cognoscere bonos
et mali malos
Anime autem sanctorum
eo tempore quo dimittunt carnem
qui ad hunc mane-
tes in corpore ad sanc-
tam penitentiam
tarda eorum possunt co-
uertere Et quomodo
pro illis orabunt

quiquidem post mortem
veram penitenciam
agere non possunt Sic
uxorem recordatus
esse quos amaue-
runt corpore possunt
eos iuvare precibus
suis Oraciones
tamen eorum nichil
aliud sunt nisi desi-
deria bona quia
spiritus sunt non loqui-
tes Sicut nesciunt
viui quid faciat
mortui ita nesciunt
mortui quid faciat
viui sed tamen mor-
tui curam possunt habere
de viuis sicut vi-
ui habent de mor-
tuis quamuis nescia-
unt quid agatur
[illegible] ab illis Ex-
pectant nos omnes

scito ut nobiscum ac- 103
cipiant perfectam bea-
titudinem Possunt
enim spiritus mortuorum
aliqua cognoscere
que hic aguntur
non solum presencia
et preterita sed et
futura demonstrat
spiritus sancti sicut non
omnibus hominibus nos-
trebat deus viuebat
sed tantum prophetis quod
demonstrabat que
deus eis manifestabat

De antixpo xli

O vos quidem
scire voltis
de antixpo quomodo
nasci debeat Primo
notabile quare sic
uocatus sit Ideo

scilicet qr xps i cu
tis (?) contrarius exit y
xpo contraria faciet
Xps venit humilis
ille venturus e su
perbus xps humiles
venit erigere pecca
tores iustificare ille
econtra humiles de
iciet peccatores magni
ficabit impios exal
tabit semper vicia
que sunt virtutibus
contraria docebit le
gem evangelicam dissi
pabit demonum cul
turam i mundo revo
cabit gloriam proprium
queret et omnipo
tentem se deum no
minabit Hic itaque
antixps multos ha

bet sue malignitatis
ministros ex quibus
iam multi i mundo p
cesserunt qualis fuit
anthiochus nero do
micianus hunc quoque
nostro tempore antixpos
multos novimus esse
Quicumque enim sive lai
cus sive canonicus
sive eciam monachus
contra iusticiam vivit
et ordinis sui regu
lam impugnat y quod
bonum e blasphemat
antixps e minister
satane Ceterum iam de
exordio antixpi
videamus non enim quod
dico ex proprio sensu
fingo vel excogito
sed in libris diligenter

relegendo hec omnia
scripta invenio sicut
quod autores dicunt an
tixpus ex ipso iudeorum
nascetur de tribu sci-
licet dan secundum prophe-
ciam dicentem fiat dan
coluber in via ceras
tes in semita sicut
serpens in via sedebit
et in semita erit ut
eos qui per semitas ius
ticie ambulant feriat
et veneno sue mali
cie occidat nascetur
autem ex copulacione
patris et matris
sicut et alii homines
non ut aliqui dicunt
de sola virgine sta
totus in peccato concipietur
in peccato generabitur

et in peccato nascetur 105
in ipso vero concep
cionis sue inicio dya
bolus simul introibit
in uterum matris
eius et ex virtute dya
boli confovebitur et
contutabitur in ventre
matris et virtus
dyaboli semper cum
illo erit Et sicut
in matrem domini nostri
Ihesu Christi spiritus sanctus
venit et eam sua
virtute obumbra
vit et divinitate
replevit ut de
spiritu sancto conciperet
et quod nasceretur
divinum esset et
similiter ita quoque
dyabolus in matrem
antixpi descendet

et totā cā replebit
totā circumdabit
totā interi9 et ex
terius possidebit
ut dyabolo p ho
mine cooperante
comāpēat et quod
natus fuerit totū
sit i iquū totū
malū totū pditū
Unde et ille homo
fili9 pdicionis ap
pellat quia mgnū
tū poterit gen9
humanū pdent
et ipe i nouissimis
pdetur Circa au
dictis qualiter
nascat audite
scīd locū ubi nasci
debeat nā sicut
dns ac redemptor
ne bethleem sibi p
uidit ut ibi p nobis
humanitatē assume
ret et nasci digna
ret sic dyabol9 ho
mini illi pdito qui
antixps dicit locū
elegit aptū Unde
radix omnū malo
rū debz oriri sa
licz ciuitatē baby
lonie In hac ciuita
te que quondam
inclita et gloriosa
urbs gentiliū fuit
et caput regni p
sarū antixps nas
cit et i ciuitatibz
bethsaida et corozai
nutriri et conuersari
dicit Quibz ciui
tatibz dns i euā
gelio imprecauit

dices Ve tibi beth
saida ue tibi corо
zaim habebit aute
antixpus magos
maleficos diuinos
et incantatores qui
eum dyabolo i spira
te nutrient et doce
bunt i omni iniqui
tate falsitate nefa
ria arte et malig
ni sps erunt duces
cius et socii semp
et comites i diuisi
Deinde iherosoli
mam veniens occis
xpianos quos no po
terit conuertere ad
se peruersa torm
ta iugulabit et sua
sedem i templo sco
parabit templum
eciam destructum quod

salomon deo edifi 107
cauit i statu suo
restaurabit et circu
cidet se et filium dei
omnipotentis se esse
menciet Reges aute
et principes primu
ad se conuertet dei
de per illos ceteros
populos Loca vero per que
xps ambulauit
prius destruet que
dns illuminauit
Deinde per vniuersu
orbem nuncios mittet
et predicatores suos
Predicacio aute
eius et potestas te
nebit a mare vsque
ad mare ab orien
te ad occidentem ab
ab aquilone ad sep

temtacionē faciet
quoqȝ signa multa
et magna miracula
et ꝯ audita faciet
ignē de celo terri
biliter descendere
arbores subito flo
rescere et arescere
mare turbari et
subbito tranquillū
esse naturas ꝯ diu
sis figuris mutari
aquarum cursꝰ et
ordinē guti agita
ri aera uentis et
multimodis cōmo
cionibꝰ et actu i nu
merabilia et stupē
da mortuos i cōsp
ectu hominum susci
tari ita ut i erro
rē inducatꝛ si fieri
potest etiā electi
uñ quando tanta
ac talia signa ui

derit etiā illi qui
pfti et electi dei sūt
dubitabunt utrū ipse
sit xps qui ꝯ fine
mundi uenturꝰ est
an non Hec autē
miracula pro eam
racōes dyabolicas
sunt ambꝫ modis
falsa erunt si pro
ribꝫ et ꝯ credulis
uidebuntꝛ esse uera
Excitabit uero pse
cuciones sub omi celo
sup xpianos et omēs
electos Eriget itaqȝ
se ꝯtra fideles mo
dis tribꝫ hoc est
terrore muneribꝫ
et miraculis Dabit
credentibꝫ i se qua
si habūdanciā auri
et argenti quos ū

nō poterit decipe mu-
neribus superabit ter-
rore quos terrore
nō poterit vincere
signis et miraculis se-
ducere temptabit quos
autem nec signis po-
terit illudere et con-
spectu omnium misera-
bili morte necare
temptabit. Tunc erit
talis tribulatio qua-
lis non fuit ex tempore
ex quo gentes esse
ceperunt usque ad tempus
illud. Tunc qui in agro
sunt fugiant ad mon-
tes et qui supra
tectum non descendant
in domum ut tollat
aliquid de ea. Tunc omnibus
fidelibus christianis qui
inventi fuerint aut

deum negabit sive
per ferrum sive per
ignem fornacis sive
per serpentes sive
per bestias sive per
aliud quodlibet
genus tormenti in-
terire voluerit
si in fide permanserit.
Hec autem tam
terribilis et tre-
menda tribulatio
tribus annis ma-
nebit et dimidio
in toto mundo. Tunc
breviabuntur dies
propter electos nisi
enim dominus abbre-
viasset dies non
fuisset salva omnis
caro. Tempus sequi-
tur quo antichristus
veniat vel quo
dies iudicii appa-

incipiat paulus apostolus in epistola ad thessalonicenses. Rogamus vos per adventum domini nostri ihesu christi manifestat eo loco ubi ait quoniam nisi veniat discessio primum et revelatus fuerit homo peccati et filius perditionis omnis. Primum enim quod post regnum grecorum siue persarum ex quibus unumquodque magna gloria viguit et maxima potentia floruit ad ultimum quoque post cetera regna. regnum romanorum cepit quod potentissimum omnium

superiorum regnorum fuit et omnia regna terrarum sub dominatione sua habuit omnesque populorum nationes romanis subiacebant et serviebant eis sub tributo. Unde ergo dicit apostolus paulus antichristum non antea in mundum esse venturum nisi venerit discessio primum hoc est nisi discesserint omnia regna a romano imperio que prius subdita erant. Hoc autem tempus nondum venit quia licet videamus romanum imperium ex maxima parte destructum tamen quamdiu reges francorum

duraverit q̃ roma-
nū imperiū debet
teneꝰ romanū regnū
dignitas ex toto no
peribit quia ī regibꝫ
suis stabit. Quidā
vero doctores nostri
dicunt q̃ vnꝰ ex re-
gibꝫ francie roma-
nū imperiū ex
integro tenebit q̄
nouissimo tpe erit
et ipe erit maximꝰ
et vltimꝰ omnī regū
Qui postq̄ regnū
suū feliciter guber-
nauerit iherosoli-
mā veniet et ī mō
te oliueti sceptrū
et coronā deponet
Hic erit finis et co-
summacio imperij ro-
manorum et xpianorum
Statimq̄
secundū predictā
sentenciā apli
pauli antixpus
dicunt affuturꝰ
tur reuelabitur
homo pcti anti
xpr videlicet q̄
licet homo sit
sons tn̄ omīs pccē
est et filius pdi
tionis. Nec est dy-
aboli nō p natu
ra sed p imita
tione quia p
oia adimplebit
dyaboli voluntā
te q̄ plenitudo
dyabolice ptatis
et totiꝰ mali in
genij corporalit

habitabit in illo
in quo erunt omnes
thezauri mali-
cie et iniquitatis
absconditi qui ad-
uersarius idest
contrarius est christo
idest omnibus mem-
bris eius et extol-
litur idest contra super-
bia erigitur super
omne quod dicitur
deus uel super omnes
deos gentium ap-
pollinem iouem mer-
curium quos pa-
gani deos exis-
timant Supra
istos extolletur an-
tichristus quia ma-
iorem et fortiorem se
faciet omnibus illis

Et non tantum supra
istos sed super omne
quod colitur idest
super sanctam trinita-
tem que solummodo
colenda et adoran-
da est ab omni cre-
atura et ita se ex-
tollet ut in templo
dei sedeat ostendens
se tamquam sit deus Nam
sicut super depingitur
ciuitate babiloni-
natam iherosolima
uenies intendet
se dicens ad iudeos
Ego sum christus uobis
repromissus qui ad
salutem uestram ueni
ut uos qui dispersi estis
congregem et defendam

Tunc confluent ad eum
omnes iudei estimantes
deum suscipere sed suscipient
dyabolum Hunc etiam in
templo dei sedebit anti
xpus idest in sancta ecclesia
omnes xpianos impugnans
et faciens miracula et cele
brabitur et magnificabitur
quia in ipso erit ca
put omnium malorum dya
boli qui est rex super omnes
filios superbie sed in
subito et repente veniat
antixpus et totum hu
manum genus suo errore
decipiat et predicat ante
eius exortum duo magni
prophete mittentur in mun
dum Enoch scilicet et
helyas qui in contra im
petum antixpi fideles
dei divinis armis pre
muniant et instruent
eos et confortabunt

et preparabunt electos 113
ad bellum docentes
et predicantes tribus
annis et dimidio
Filios autem israel
quicumque eo tempore
fuerint invenit hii
duo maximi prophete
et doctores ad fidei
gratiam convertent
et a pressura tanti
turbinis pre electorum
insuperabiles reddent
Tunc implebitur quod
scriptura dicit In
fuerit numerus
filiorum israhel sicut
arena maris re
liquie salve fient
Postquam vero per
tres annos et
dimidium predicatio
nem suam compleve
rint mox incipiet
excandescere persecutio

antixpi et cītra eos
primo sua arma cō
ripiet eosq; int
ficiet sicut ī a
pocalipsi dicitur
Et cū finierit te
stimonium
suum bestia que asce
dit de abysso fa
ciet aduersus eos
bellum et vincet eos
et interficiet eos
Postquam igitur isti duo
interfecti fuerint
inde ceteros fide
les persequens aut
gloriosos martires
faciet aut aposta
tas reddet aut
quicumque in eum cre
diderit signum ca
racteris eius in
fronte accipient
Sed quia de tem

pore eius diximus qui
fine habiturus sit
dicamus. Dicitur itaque
antixpus filius dy
aboli et totius mali
artifex pessimus cum
per tres annos et di
midium sicut predic
tum est magna per
secutione mundum
vexauerit et om
ne populum dei variis
~~dei~~ penis cruncia
uerit postquam helia
et enoch interfecerit
et ceteros in fide per
manentes martirio
coronauerit ad vlti
mum super eum ira dei
ueniet ~~fiet~~ sicut
paulus apostolus scribit
dicens Quem dominus ihe
sus interficiet spiri
tus oris sui siue dominus
ihesus interficiet

illum potestate missionis
sive sine archangelus
michael interficiet il-
lum per virtutem cuius-
libet angeli aut ar-
changeli. Dicunt au-
tem doctores quod in
monte oliveti antixpus
occidetur in papilione
et in solio suo idest
in loco illo in
quo ascendit dominus
ad celos. Debetis
autem scire quia post
quam fuerit anti-
christus occisus non
statim erit dies iudicii
nec statim veniet dominus
ad iudicandum sive
ad iudicium sed sicut
ex libro danielis in-
telligimus xl dies con-
cedet dominus electis ut
agant penitentiam

propterea quod seducti
sunt ab antixpo.
Postquam vero hanc
penitentiam compleve-
rint quantum temporis
sit quousque ad iudi-
cium dominus veniat
nullus est qui sciat
sed in dispositione
dei manet qui ea
hora scilicet iudicabit
qua eum scilicet iudicare
iudicium esse prescipit

De iudicio xlii

Nullus hominum
scit tempus
iudicii nec diem
quo veniet dominus.
Iohel propheta dicit
quod in valle iosaphat
iudicabit interpretatur iudicium.
In valle iosaphat
idest est in valle
iudicii. Non dicit

dicabitur in mon
tibus illis in cavernis
terris et profundo
et decorsum ut locus
iudicii sit illis pro
pena. Incertum est
tamen propter quod dies
ostendatur illud iu
dicium. Cum magno
terrore xpus subi
to apparebit omnibus
et in eo erit tanta
claritas ut etiam
clarissima lumi
naria celi absco
dantur per fulgore
divini luminis. Cru
cis signum ita etiam
splendebit quod
obscuratis celi lu
minaribus et stellis

splendebit sola. Et domino
descendente de celis pre
veniet exercitus angelorum
et archangelorum qui por
tantes illud triumphale
signum nunciabunt tre
mentibus terris adven
tum celestis regis. Tunc
plangent omnes tribus
terre quando videbunt
ipsam crucem accusato
rem suam et ipsi iudei
tarde recognoscent
perfidiam suam et ipso domino
ostendente vulnera
sua videbunt in quem
compunxerunt et talis
erit illi forma ad
iudicandum reprobos qualem
habuit dum iudicatus
fuit sub principe py
lato. Resurrectio ante

erit comunis bonis
et malis Immutatio
autem dabitur solis ius
tis sine ulla deformi
tate et ultra nec in
fra invulnerabilem formam
resurgent corpora
mortuorum secundum eius
etate et robore ad
quam scimus christum per
venisse id est triginta
ta annorum De malis
autem superfluum est que
rere an vnius statu
ture sint an diuer
se quia ubi erit stri
dor dencium in variis
queritur pulchritudo
corporum Ex quo etiam
homo incipit vivere
in utero matris ex
tunc credatur puerum
re ad ultimam resur

rectionem non iudicandus
sed puniendus quia cum
sit dampnatus damp
nacione ade non est ab
solutus nexibus sive
dampnacionis et sive
in utero sive in nas
cendo mortuus sit
in ea etate veniet
ad iudicium ad quam
pervenerit si vive
ret Et quod dominus di
cit capilli capitis
vestri numerati sunt
non dicit de longi
tudine quod totiens
incisi sunt ut eadem
longitudo reparata
esse debeat sed de nu
mero tantum Beda
mors dicitur ubi
peccator non moritur
sed dolor assiduus

eū occidit et affligit
apud inferos **De
ordinibus hominū xlii**
Quo sūt ordi
nes hominū
electorū et maloꝝ
et iiij diuidūt^2 vn^9
qui cū dn̄o iudicab^t
de quo dicit Sede
bitis et uos super
sedes iudicantes
xij tribꝫ isrl̄ Ille
nō diiudicat^2 sed
regnat alius ē
cui dicit^2 Esuriui
et dedistis michi
manducare Ille
iudicat^2 et regnat
I^F reprboꝝ duo vn^9
qui extra ecclesiā
dei est ille nō iudi
cat^2 sꝫ pibit quibꝫ
dicit^2 Non resurgūt
impij in iudicio neqꝫ

peccatores in consilio iu
storum alter qui iudica
tur et peribit cui dr̄
Esuriui et nō dedistis
michi manducare
ite maledc̄i Induca
uit celū desursum
et terrā ut discer
nat p̄plm̄ suū Ān
gl̄s dicit quia p
angeli[illegible] ministeria
separande sūt bona a
malis Et libri erūt
aperti bonis et ma
lis id ē cōsciencie sin
gulorum Dyabolus
caā cū sublatus
fuerit ut dampnet^2
timebūt sc̄i et ex
territi purgabūt^2
si aliquid pc̄ti ad
huc in eis fuerit
Et missus erit

stagnum ignis et omnes
mali cum eo Et post
dampnacionem illorum
sequitur remuneracio
iustorum et ubi ille ignis
sit in qua parte mundi
nullus scit nisi cui spiritus
divinus demonstrat
Peracto iudicio tran
sit forma servi de
qua christus fecit iudici
um id est quam mali
viderunt in humani
tate postea videbunt
cum iusti in sua clari
tate et plane videbit
forma illa dei a sub
qua videri non potuit
ab iniquis Tunc in
cipiet esse novum celum
et nova terra mun
danarum rerum Non omnino

transibit iste mun
dus sed illa omnia que
nitebant mortalibus
corporibus combureret ig
nis Secundum omnes catho
licos sancte ecclesie doctores
est diffinitum quod
primus erit iudicium
finem et postea arde
bit mundus quia impii
non erunt digni
ut de celo novo et
de terra nova re
surgant et sicut
augustinus dicit
Si aliquis de terre
rogaverit omnes
sed de tempore conflagra
cionis habentes corpora
possumus respon
dere ei eos esse de
superioribus partibus ubi

rio ascendat flāma /
illius incendij sicut
unda nō ascendit
ī tpe diluuij / talia
illis erūt corpa ut
illic sint ubi cē
uoluerit s; nec p
tin(a)scent igne
incendij illi9 quia
ī mortales / ī cor
ruptibiles erūt
sicut corpa triū
puerorꝫ mortalia
fuerūt / ꝯ tacta
pmanserūt ꝯca
mīns ardenti Pos /
tea ducet xp̄s secū
corp9 cuj9 ē ipē
caput / tradet
regnū deo / patri /
id ē cū nobis sim9

mibra sua ducet ad
uisionē / cognicionē
sue deitatis ubi cō
lis manet cū patre
/ spū scō ī s(e)cla s(e)c(u)l(orum).
a m e n
Si itaq; poteris
pficere omnia
q ī hoc libello scrip
ta sūt uolueris cus
todire scias qd nō
tuis uirib; hoc faci
as s; illo ꝯspirante
et adiuuante qui dixit
ī ewangelio sine me
nichil potestis facere
Ideo nichil omnino
possum9 facere aut
cogitare quod bonū
sit nisi ille fecerit
a q° oē bonū pcedit
Qui uiuit / r(egnat) ī s(ecula) s(eculorum)

Jeronimus sup
ecclaste de pnia
salomonis
Hamus salomo
peccasse inde tam
egit penitenciam scri
bens puerbia ubi
dicit Nouissime
egi penitenciam et
respexi ut elige
rem disciplinam
Jeronimus
Aiunt hebrei
hunc librum esse sa
lomonis penitenciam
agentis Ambro
sius in apollogia dd
Quid de dauid
dicam quid de
sancto salomone Cui
quem uulgus iudai
cum existimabat
eum uenisse pro ypo
ne iudexerunt ee
supra hominem nu

tu diuino conceuit
Cum dauid non dicit
sanctus quia scit ab
omnibus sanctus Salomone
sanctum nominat ut
nobis de penite
ncia sua dubietate
tollat Augustinus
super genesim
Nunquid sapi
entissimus salo
mon aliquid bo
ni in ydolis credi
dit quibus immola
uit Sed ipse amore
mulierum hoc fecit
Qui etiam in omnibus
xpi figuram gessit
quod de nullo regum
legitur Jos Aiunt
libri hebrei Salo
monem quinques

tractum fuisse per
plateas iherusalem
causa penitentiae
Ut aiunt cum venisse
in templo quod ipse
edificavit cum .ccc.
virginibus de quibus
dedit iiij sacerdo
tibus ut verbaret
ab eis Qui commu
ni consilio dixerunt
quod in xpm dominum
manum non mitte
rent Unde dimis
sus ab illis a se
ipso depositus est
a regno

Ut testimonium
quatuor evan
geliorum et epistula
augustini to-
ta helvidius Sancta
maria mater domini
et maria mater
Jacobi alphei
et ioseph et mater
filiorum zebedei
scilicet iacobi
et iohannis evan
geliste tres so
rores fuerunt
Maria mater domini
filia ioachim et
anne fuit et cle
ophas frater ioseph
eandem annam ac
cepit uxorem
ioachim defunc
to et generavit
ex ea filiam quam
nominavit mariam
Hanc mariam
cleophas et anna

dederit quidam
noīe alpheo vn
de et ille iacob9
minor frater
dnī dcs fuit et
dicit iacobus al
phei a patre
Desponsauit aut
cleophas filias
tra sua scilz
mariā matrē
dnī ioseph frī
suo cuius virgi
nitatis ipse cus
tos fuit et sola
tiū et nutritor
Mortuo autē cle
opha quidam
salome accepit
ipsam et gene
rauit ex ea ter

ciam mariam
quā zebedeus
accepit uxorē
et genuit ex ea
iacobū et iohez
Unde est intel
ligendum Ma
ria iacobi sub
auditur mr et
salome subau
ditur filia Tres
igitur viros an
na habuit io
achim cleophā
Salomā Ma
ria filia ioachī
virgo pmansit
Unde uersus
Tres tribus
ana uiris legit
peperisse mariam

Missa a diuersis
diuersimode expo-
a sublimibus sublimiter. a
subtilibus subtiliter. a simpli-
cibus simpliciter exponi potest.
Quantum ad presentem exposicionem:
Officium misse est filii dei in
carnationem Solet autem proferri
in missa quedam sonora voce.
scilicet cantus. oraciones. epistola. euan-
gelium et silencia: et ista ut fre-
quencius sunt quandam leticiam.
Quedam sub missa voce prefe-
runtur. ut secreta. canon. si-
lencium. et silencia et ista ut frequen-
cius sunt quandam tristiciam
Introitus misse fit
voce sonora quod est desi-
derium antiquorum patrum
qui cum magno gaudio de-
siderabant filii dei incarnationem
Unde Augustinus Sciebant antiqui
xpm venturum esse et omnes
qui incipiebant dicebant O si
hic inueniet me illa natiui-
tas. o si quod credo in scrip-
turis videam oculis meis
Ysaias lxiiii Utinam dirumperet
celos et descenderet Exodi
iiii moyses ait Mitte domine
quem missurus es. Symeon
Putas videbo puerum du-
rabo quando veniet. Et iste

introitus duplicatur:
quia duo erant loca in quibus
patres aduentum xpi expectabant
scilicet in limbo et in mundo.
**Post hoc sequitur voce so-
nora: Kyrieleyson** no-
uem vicibus per quod signatur de-
siderium ix ordinum angelorum
Creduntur aliqui cecidisse qui
desiderabant incarnationem domini
ut per hoc eorum ruina restaura-
retur Nam de quolibet ordine
videlicet nouem ordinum an-
gelorum creduntur aliqui cecidisse
Post hec sequitur voce sonora
Gloria in excelsis deo quod
angeli leguntur primo cantasse
in natiuitate domini Unde per illud
canticum significatur natiuitas xpisti
Canticum illud prius soli episcopi
cantabant Et Symachus papa
aduertens quod sacerdos est
angelus domini instituit quod quilibet
sacerdos illud angelicum canticum
cantare posset vel sit: Sed
angeli non cantabant nisi tantum
Gloria in excelsis deo: Et in
terra pax ho. bo. vo. Et quod
sequitur addidit Sanctus hilarius de
iussu thelasphori pape et cetera

Postea vertit sacer
dos faciem suam ad populum
voce sonora dicens Dominus
vobiscum per quod significatur quod in
nativitate sua ostendit
mundo faciem iocundam quam
patres diu desideraverant.
Moyses dixit Exo. xxxiii
Domine si inveni graciam in oculis
tuis. ostende michi faciem tuam
David in limbo Deus misereatur
nostri. Ecce quod desiderabat
illam faciem benedictam
tandem misericordia motus venit in
mundum et ostendit faciem
et ideo sacerdos ostendit faciem
suam ad populum. Postea se
quuntur oraciones collecte
scilicet per quod significatur quod in epypha
nia a magis fuit adoratus
Deinde sequitur Epistola per quod
significatur predicacio Johannis baptiste:
qui precedebat Christum: sicut
epistola ewangelium Ita ipse
precinavit adventum domini in
mundo et in limbo. Et ex hoc
factum est gaudium magnum
patribus in limbo secundo in mundo
et angelis in celo. Et propter hoc
tria gaudia. Statim sequitur tria cantica scilicet

Graduale quod significat gau
dium patrum in limbo Alleluia
quod significat gaudium angelorum
in celo Sequencia
que significat gaudium sanctorum
in mundo Postea sequitur
ewangelium quod significat predicacio
ne Christi: tunc ob reveren
ciam illorum sanctorum verborum stan
mus et capita nudamus: sed
legitur ewangelium versus aquilo
nem: Per aquilonem solet dy
abolus designari Nam per
predicacionem ewangelii dyabolum
fugamus: et ideo tunc sancte
crucis signo contra dyabolum
nos munimus. Postea sequitur
Credo quod significat predicacionem
apostolorum qui fidem christianam
per mundum predicabant Nam dominus
misit eos binos et binos ad
predicandum. Postea verum
sacerdos vertit faciem suam
ad populum per quod significatur quod Christus
in die palmarum vertit faciem
suam ut iret in iherusalem
sustinere mortem pro nobis
Tunc sequitur canticum laudis
Offertorium per quod significatur
quod cum laude et canticis

floribz et palmis receperut
eu. tuc solet homo offerre
quilibz secundu suu posse.
p qd figurat q cu dns teplu
intrasset. vidit divites
multa offerre. 7 queda
paupcula obtulit duo mi
nuta 7 dixit dns q plus
omibz obtulisset et
Postea fit quodda silenciu
p quod figurat postquam
intravit in iherusalē in
die palmaz 7 sic honorat
esset. inierut consilium
iudei secreto silencio quod
eu morti traderet. Iudas
secreto consiliatus ē cu eis
et infra illud silenciu vertit
se sacerdos sub missa voce
dicens Orate pro me.
qi tristis sit qd figurat tristicia
xpi qua habuit appropinquante
passione. qr tristis erat aia
sua usq ad morte. Postea
incipit solemniter cantare
Prefatione 7 longius
et solempnius cantat. qm in
tota missa unqm p quod
figurat ille longus 7 dulcissi
mus sermo quem i cena

fecit. Licet eni antea dulces
predicaverat tamē nunquaz
ita longu 7 dulce sermone
fecisse legit. Quē sermone
scripsit solus Johannes 7 solet
legi in mandato. Postea
chorus cantat solemniter Sac
tus quod figurat leticia aplorz
qua habebat ex leticia illius
sermonis et communionis cor
poris xi quod ibi perceperut
vel leticia angeloz. Dem
inclinat se sacerdos an altare
et orat sub missa voce. per
qd figurat oro xpi in monte
oliveti qn sudavit sanguinem
et dixit Pr. si fieri pt transeat
a me calix iste. verumptamē
nō sic ego volo. s sicut tu.
Tunc erigit se sacerdos
et facit tres cruces p quod
figurat q ter oravit sic
Et tunc fit silenciu p totum
choru. p quod figurat fuga aploz
qui relicto eo oēs fugerut
nec audebat loqui Similiter
loquitur sacerdos in illo silencio
hoc fit sub missa voce et
aliqn omnino tacet p quod
figurat q xps in passione in

terrogantibus sub missa voce humiliter respondit: aliquando omnino tacuit et nichil respondit. ¶ Ante elevationem corporis xpi facit sacerdos sex cruces: per quod signatur quod antequam xpus fuit in cruce levatus sex vicibus iudicium fuit presentatus. Primo Anne et ibi collaphisatus. Secundo Caiphe et ibi conspuitus et velatus. Tercio pilato et ibi false accusatus. Quarto herodi et ibi alba veste illusus est. Quinto pilato reductus est et ibi flagellatus, coronatus et illusus. Sexto in loco iudicii iterum pilato presentatus fuit: ibi adiudicatus morti. ¶ Postea etiam elevatur corpus xpi quod signatur crucifixionem. Deinde calix. quod signatur sanguis xpi in cruce effusus. ¶ Deinde a deposicione calicis usque ad nobis fiunt octo cruces per quod signantur octo verba in cruce. Primum. Pater dimitte illis. Secundum Amen dico tibi. Tercium mulier ecce filius tuus. Quartum ecce mater tua. Quintum hely. Sitio. Sextum consummatum est. Septimum in manus tuas. ¶ ... dicit aliquantulum alte Nobis quod signatur quod xpus magna voce expiravit. ¶ Postea fit parvum

Silencium quod signatur tempus quo xpus iacuit in sepulchro. ¶ Tunc levat sacerdos corpus xpi de corporali quod signatur resurrectionem xpi et facit cum eo quinque cruces. quod signatur quod quinque vicibus ipso die resurrectionis apparuit. ¶ Post hoc sed alta voce Per omnia quod signatur gaudium beate Marie virginis et discipulorum de xpi resurrectione.

Post hoc cantat sacerdos Pax domini quod signat quod resurgens xpus pacem discipulis nunciavit. ¶ Quod autem hostia frangitur in tres partes signatur quod passio xpi profuit triplici populo scilicet patribus in lymbo. sanctis in mundo et angelis in celo. ¶ Tunc cantatur canticum letitie: Agnus dei quod ter cantatur propter triplex gaudium predicti triplicis populi. ¶ Postea sumit sacerdos sacramentum in persona tocius ecclesie in primitiva ecclesia omnes fideles singulis diebus communicabat. postea co.

municabat dominus dicten
tibus. postea statutum est quod
solus sacerdos sumit in
persona omnium. Postea secundo
Coro quod significat granarium
actione pro tanto beneficio
Tunc vertit se sacer
dos quod significat ultima appa
ritione ihesu quam ostendit
faciem suam discipulis et
coram omnibus eis in celum est
elevatus. Postea vertes
se dicit oremus quod significat quod xpistus
ascendit in celum et orat
pro nobis apud patrem tanquam
advocatus. Ultimo se
vertit sacerdos ad populum
dans benedictionem per quod
significatur ultimus adventus xpisti
quando ostendet faciem suam electis
cum benedictione dicens.
Venite benedicti etc.

Nota significationem
allegoriam circa a
liqua que sunt in missa
Intelligitur enim per altare crucem.
Per calicem sepulchrum. Per pa
tenam lapidem suppositum.
Per corporale syndonem in quo
corpus domini fuit involutum.
Item dominus noster ihesus xpistus
Amictum suscepit cum velatus
fuit coram pilato. Albam
habuit cum veste alba indutus
fuit ab herode. Cingulum
cum ad columnam ligatus fuit.
Stolam quando collum ligaverunt.
Manipulum quando cum fune
manus eius ligaverunt. sed hunc
solverunt. quando arundinem in
manu eius dextera dederunt.
Casulam cum milites in
duerunt eum veste pur
purea coram pilato. Coro
nam spineam pro mitra
pontificali. Arundinem
pro baculo pastorali. Cyro
tecas habuit et sandalia
cum manus eius et pedes fuerunt
sanguine rubricati.

76

131

Incipit ortulus Rosaru & ...
Capitulum . Primum ...

De bona societate querenda ...
De fuga seculi et laqueis diaboli ...
De vera sapiencia querenda ...
De pugna contra propria ...
De laudabili gracia acquirenda ...
De laudabili et humane ...
De bona consolacione in tribulacione ...
De gaudio bone consciencie ...
De bonis moribus huius ...
De instabilitate humani cordis ...
De fiducia in deo habenda ...
De virtute oracionis et utilitate ...
De laude mitatis et fructibus ...
De vigiliis oracionis et labore ...
De fraterno ordine ...
De amore xpi et odio mundi
De imitacione ... vite ...
De eterna laude dei

De bona societate que...
mala fugienda Ca. ...

Incipit ortulus Rosarum de valle lacrimarum

Capitullum . Primum

De bona societate querenda et mala vitanda

De fuga seculi et laqueis dyaboli Capitulum 2m

De vera sapiencia querenda apud deum Ca. 3m

De pugna contra propria vicia Capitulum 4m

De devocionis gracia acquirenda Ca. 5tum

De audicione et leccione divinorum sermonis Ca. 6m

De divina consolacione in tribulacione Ca. 7m

De gaudio bone consciencie in spiritu sancto Ca. 8m

De bonis moribus humilis fratris Ca 9m

De instabilitate humani cordis Ca 10m

De fiducia in deo habenda tempore angustie Ca. 11.

De virtute oracionis et utilitate sacre leccionis Ca 12

De laude humilitatis et fructibus eius Ca 13

De vigili cura et labore contra temptaciones Ca 14

De fraterno onere invicem portando Ca 15

De amore christi et odio mundi Ca 17

De imitacione sanctissime vite domini nostri ihesu christi Ca 16

De eterna laude dei Ca 18

De bona societate querenda et mala fugienda Ca . Primum

CUm sco sanctus eris et cu puso puer
tens. Attende diligenter fr amande
i xpo ne seducaris a socijs maliuolis
dissolutis et mendosis. Iunge te fri virtuoso dis-
ciplinato et erudito a quo audias sp verbu
bonu cosolatoriu. et imitacione dignu. Sicut
enim carbo frigidus cotactus igni ardenti fit aliud
et ardens. Sic et tepidus sonas se feruido et
deuoto fit sepe feruidus et deuotus doctus et mo-
rigeratus. Sicut apli adherentes xo facti sunt
viri sci repleti spu sco. Sic marcus adherens
sco petro eruditus i ewo sco quod audiuit
ab ore bti petri cu ingenti gaudio. Sic Thi-
motheus adherens sco Paulo. fit doctus i sta
pricis sas a iuuentutis sue exordio. Et quo pos-
modu pminente dei gra ordinabatur epus i Ep-
heso mltu pdilectus ab ipo sicut a pre legit-
timo filius virtuosus. Sic scus Policarpus conuic-
tus sco Ioi aplo fit feruidus pdicator in pplo
et i ictibus martir cu sco Ignacio. Sic brissi-
me ut Augustinus instructus ac baptizatus a
sco Ambrosio epo fit tande glosus doctor
sce ecclesie. Illustrissimus. ita notatus i toto
mundo. Sic scus iuuenis Maurus adherens
sco Benedicto fit deo iuuante. Postea abbas

sanctis virtutibus ac miraculis clarus. Qui deo dil-
ectus Conradus adherens venerabili Stephano
abbati in Cisterciensi monasterio fit lumine Religionis
in ordine suo et tamquam clarum sidus fulgens in celo. E-
xempla sunt pluria tam noua quam vetera quia poterit
saluti anime societas bona. et nocet conuencio praua
prodest Eo bona. nocet audicio mala. prodest
solitudo cum silencio nocet tumultus et vagus dis-
cursus in mundo. Sit igitur esto solus deo vacando
aut cum socio deuoto de Christi virtutibus conferendo
Caue de altis rebus curiose querere Stude vicia
tua cognoscere et remedia sana moribus adhibere

De fuga seculi et laqueis dyaboli Capitulum secundum

Audiens sapiens sapienciam sapiencior
erit. Audi adolescentule bone vnum et
non plus sapienter super omnes sapientes mundi tibi
magis vtile. Noli secundum beati Pauli dictum dili-
gere mundum. et ea que in mundo sunt. Sed respue
omnia tamquam pestifera et venena. Cogita de fine
sine fine et cessabit temptacio. Caue anime tue pi-
culum. Non sis alicui sodalis nec loquaris in-
decens vnum. Si te retrahit a deo pater carnalis
Dic quia patrem habes in celis. Si mater aut
soror impedit. dic eis. Mortales estis et fal-
laces. qui me creauit ipse me gubernabit.
Qui deo seruit omni bono non deficiet. Secunda

omnes amicos tuos deo orabis. ut se emendet
et mutent a peccatis. ne deum offendant. pro terrenis
celestia perdant. Magna cordis inquietudo.
amicorum visitatio frequens. Mundus transit et concu-
piscentia eius. et tu pariter transibis et amici
tecum omnes. Multi laquei dyaboli et qui vult
fieri dives et videri magnus incidit in varias
temptaciones eius laquei quorundam sunt tabibus [illegible]
potus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cordis [illegible] bonum opus [illegible] vanitas
homo [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in modo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
semper bonum Non potes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sit tibi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
liberasti [illegible] me [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] periit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Nichil omnis [illegible] qui deo [illegible]

[illegible] alexandrinis [illegible]
[illegible] omnibus [illegible] illecebris
[illegible] cito omnibus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] hospites [illegible]
[illegible]
[illegible]

De vera sapientia querenda apud dominum. Capitulum 3m

Beatus vir qui invenit sapienciam et exemplo suo ostendit. Verus sapiens odit iniquitatem et loquitur veritatem et operatur iusticiam. Qui sobrie caste pie humiliter et devote vivunt et pericula temptacionum cavent: sapiens est et deo placet. Habet bonam famam licet bonam consciencia servat. tristiciam fugat. Pacem possidet et cordis leticiam frequenter a deo accipit quam mundus ignorat: nec sapit. Sapiencia enim mundi vanitas est et stulticia reputatur apud deum ~~defi~~ decipit suos amatores et in fine torquet amantes. Sapiencia vero carnis mors anime est que subito tollit pariter vina bibentes et deliciis inherentes. Unde luctus et pena post carnis gaudia sequuntur. Trahitur at vera

sapiā De occultis viis et sanctis actibus xpi
qui suadet semper mundū fugere delicias
domare carnē. Pati dolores subire la-
bores: amare virtutes **De pugna cōtra**
Regnum celorum vim patitur. **Pria vicia c.**
multorum est in tempore paucorum pfice **quartū** Pau-
cissimi ad pfectionē puenire. Aut enim
ad carnē nimis labuntur: aut in supbia erigūtur
aut aduersis frangūtur. Heu raro hic in-
uenitur qui dnm pure querit. et seipsum per-
fecte vincit et fudit relinquit. Dixit qui-
dam devotus. Rara avis pfectio: arduū nimis
vincere seipsum. Qui non laborat pro virtute
non satiabitur eius in dulcedine. Dis ut bonū
hz sibi annexū et reciscat bene opantem
Qui viciose agit generat sibi malū finē.
pdit honorē destruit quietē. inuenit dolorē
auget tristiciā tollit boni saporē. Qui autē
abstinet a licitis: securiorē ab illicitis. Qui
caute lingua restringit: morsum non timebit et
qui silencium stricte seruat labiis suis non offendet
Longe est a me mendacium et lite et detractione.
et maledictione ab ira et murmuracione qui-

libenter latet et tacet Qui audet mala
nec videt vana· facilius ea vitat et negligit
secularia cogitare Sensuum enim custodia pu-
ritatis est causa· Pacis disciplina devotionis
camera Qui ira venit ad mentem sapientia recedit
a prudente Qui iracunde loquitur latranti cani
assimilatur Qui autem mansuete respondet
motum ire frangit et pro spinis rosas pre-
bet afflicto Benedicta lingua prudentis qui
sanat vulnera iracundie Qui resistit viciis
quam cito oriuntur et prava videntur: facilius ea ex-
pellet antequam duriora fiant Qui intenditur
devotis exerciciis orando et meditando que
celestia sunt: assimilatur sapienti ortulano
plantanti rosas et lilia in agro suo Spiri-
tualiter gaudebit in futuro cum sanctis angelis
in celesti paradiso Angelus est sicut: qui pu-
ritatem custodit mentis et corporis Demonum
est servus qui consentit viciis· et delectatur in
cogitationibus pravis Dura est pugna de-
lectationi resistere: sed durior erit pena futura
in eternis ignibus cruciari Ardor ardore
vincitur· clavus clavo expellitur· risus merore
fugatur Cum amor dei intrat· cuncta transitoria

de corde recedunt Sapiens est ille qui spernit
milia mille Omnia sunt nulla: Rex papa. plumbea
bulla Cunctorum finis mors / vermis fouea cinis
Quantumcumque enim quis se extollit: nil est magis quam
omnia tollit Felix peregrinus. qui habet hospicium
celis

De deuocionis gratia acquirenda Capitulum Quintum

Ve vobis qui ridetis quia
flebitis Sicut virtus non potest stare cum vicio
sic deuocio non potest acquiri cum risu et in conuiuio
sed cum luctu et in silencio Perfecta autem virtus non
subito acquiritur sed paulatim cum multo gemitu
et dolore: cum firmo proposito proficiendi semper
in melius: vim sibi faciendo sepius scilicet Ieiunan-
do vigilando orando. meditando studendo scri-
bendo laborando a fabulis abstinendo et in
secreto libenter manendo Omne gaudium quod
de deo non est. cito perit maculat et ledit
Bonus sermo suauius est ad audiendum. dum
turbat amicum Ociosus perdit temporis fructum
Esto diligens in operando bona Paciens in
tollerando mala et breuis eris in vita tua
deum laudando omni hora Caro tibi vel

alter de exit tristari aut letari Felix 143
qui omnia ad bonum trahit: et de adversis
sibi lucrum facit Qui deum diligit: amara sic
dulcia equaliter a deo accipit et gratias
agit Bene et firmiter stat qui non in se.
nec in hoie sed in deo spem suam ponit
De audicione et lectione diuini sermonis
Beati qui audiunt verbum dei. Vile Capl' vi
est solacium humanum quod impedit diuinum
Cum sacra lectio legitur: deus tibi loquitur ideo
cum humilitate verbum dei audi gratanter cum
Veritas non est aspernenda: a quocumque sim-
pliciter proferatur Qui bene viuit bene docet:
et qui bene legit dei nuncius est Fidelis nun-
cius nociua tacet utilia defert; fingere nescit
Pura veritas iocundum verbum Subtilis sermo
paruulis nocet Blandus sepe decipit falsus
narrator: pacis turbator qui illum audit
scandalum non euadit Iudex debet discretus
omni laude est dignus Durus et in miseriores
non est venia dignus Auarus aliquando torquet seipsum
grauius vexat Amorentes sepius maledicunt
Petentibus occulte: et decidunt apte bene agentes

Dolosus in verbis fallit sibi credentes ideo
paucos habebit amicos Bonum est tacere
mala sanctum proferre vera Racionabile
modeste agere Iustum est nulli nocere Pium
omnibus prodesse Religiosum verbis et moribus
proximum edificare Prudentis est agenda pre-
meditari et sine causa nil novi querere ignota
non facile enarrare: dubiosa non statim confir-
mare Magnum bonum pro pace cordis
silencium oris Vade ob fatuum quasi sepe aptum
rixisque proximum Qui deo placere desiderat
cor et os custodiat: ne devocionis graciam
perdat et quietem amans offendat Multa
pulchra verba non implent saccum: nec eloque-
ncia vocis sanctificat ociosum neque ambiciosum
Qui bene facit bene habebit **De divina
consolacione in tribulacione Capitulum Sep-
timum**
Iuxta est dominus hiis qui tribulato
sunt corde Deus in veritate tam bonus et clemens
nunquam non occurrit aliquid amicis et gravitatis
Cum ergo fueris in tribulacione et cordis merore
es cum Ihesu in cruce Cum autem iterum consolaris
in oracione per graciam sed spiritus tuus quasi ex
mortuus cum Christo resurgis de sepulchro et

celebrabis pascha in nouitate vite: cu ihu
in corde iubilando. Cu vero audieris aliquem
indigna et dura vba tibi dicere tunc datur
tibi de calice dni bibere pmediaa aie tue
Tace et bibe salutis pocula sine murmure
et dns respondebit p te in vita et i morte
No obliuiscetur tui deus Nichil gloriosius qm
silendo et paciendo obstruere os loquencium iniqua
et sequi exm xpi tacentis coram pylato
cu multa falsa fuere obiecta. No enim
es melior deo tuo pro te flagellato: et
deriso: et tandem a malignis occiso Melat
ho qm bonus sit et virtuosus nisi cu vexatus
fuerit aduersis Cristus multos hz: amatores
et sodales mense s paucos sectatores ab
stinencie. Verus amator crucifixi no refugit
pati dolores nec confundi aduersis ut sit
xpo conformis i scandalo crucis Na cu xpus
viue e huic pati et mori pro xpo lucru est
maximu Quato ardencius deu quis dili
git tanto minus morte timet: et eo amplius
dissolui concupiscit. vt cu xpo feliciter viuat et
cu angelis gaudeat Felix aia que deum
medullitus amat. pnitia bona amore eterno

vilipēdi(tur) pro noīe ihū mala paciet(ur) tolle
rat et ad pedes ihū se hūliter ꝓsternit
et orat vt ī v̄tutib(us) ꝓficiat et constās
ꝑseueret **De gaudio boē ɔſcīe Caplm̄ Octauū**

Gaudete in dño ꝑ Congaudete bois ꝛ
O iuste malos compatere afflictis ꝛ gaude
deliquentibus: ora pro omnibus Proice a te
mala tristiciā · que ī portat accidiā ꝛ ran
corē Assume dulcē ꝛ ſcām meditacionē de
vita ꝛ paſſioē x̄ṗi: ī uenies verā cōſolacionē
cōtra omēꝫ triſticiā ꝛ teptacionē Bona
vita meret(ur) laudē: Tepida cōuſacō ſibi
et aliis ē onerosa Bona cōſciā parit gau
diū · mala cōſciā generat ſibi tormentū
Studeas ꝑ bn̄ agē ꝛ eris in bona pace Nō
te nocebunt mala prauoꝝ · ſi ꝑmāſeris
firm(us) in recta uia iuſtorū Bona cōuſacio
hoīs profert ſcām leticiā cordis: ꝛ fama
iuſte laudis Vana exultacō cito perit abore
laudātis plus nocet blanda laus ſtulti q̄
dura correctō iuſti Humilis orō aſcēdit ī celū
placat dñm impetrat grām ꝯpellat dyab(olu)m
fraude hmilis confeſſio meret(ur) veniā friuola
excuſacō aggrauat culpā Vera cōtricō cū
mācilā feruēs emēdacō minuit pena m

Vana fabulacio subtrahit deuocionis graciam
Cauta custodia vbique necessaria. Vtilis est
vagorum clausura frequens oracio, firma protectio
oris silencium parat dominalium. Multi feruenter
incipiunt, sed perseuerancia accipit glorie coronam
Iugum christi amantibus est suaue, tepidis graue
superbis amarum, mitibus leue, humilibus carum
Dulcis ihesus omnia dulcia et leuia facit. Carnalis
semper mollia querit, spiritualis talia fugit et odit
Maxime iustus dolet, quia omnes viciorum motus
extinguere nesciat. Sed quare deus istud permittit
Ideo ut homo semper se humiliet et adiutorium diuinum
incessanter imploret. Sicut superbus in honoribus
et diuiciis in diuinis letatur sic verus humilis in
contemptu sui ipsius et pauper in paupertate rerum
delectatur. Gloria et diuicie seruorum dei christo cum
celorum. Extra deum omnis delectacio praua
omnis leticia vana. Omnis copia rerum inopia est
Nil quippe animam fame saciat, nisi solus deus
qui eam creauit. Magna libertas animi nil
concupiscere que sunt mundi. Vita iusti bona agere
mala pati in omnibus deum laudare. De bonis

nunquam superbire. Ille veraciter deum laudat
qui viliter de se sentit et quidquid boni cogitat/ loquitur
et facit hoc totum deo fideliter ascribit. Cum ergo de
vana gloria tempteris, non consencias sed cum propheta
protinus humiliter dicas. Non nobis domine non nobis
sed nomini tuo da gloriam. Fortissimus triumphus est
vincere quod delectat aggredi quod terret sufferre
leniter quod graviter dolet. **De bonis moribus
humilis fratris capitulum nonum**

Humilibus autem deus dat gratiam. Omnis
ratio et locutio religiosi fratris debet humili
verecundia ornari et nulla re vana occupari.
Bonum signum future probitatis in noviciis et
iuvenibus: humiles habere mores. Parum loqui
et pauper inter seniores. Qui non assuescat
primo audire et discere tacere in caro reputabitur
inter doctos et sapientes. Ideo multi stulti, qui
moribus sunt inculti. Cito obedire / frequenter orare
devote meditari / diligenter laborare libenter
studere / discursus vitare solitudinem diligere.
devotum faciunt monachum et tranquillum
animum. Legitur in Genesi quod deus ad munera
abel / respexit / ad cayn non respexit. Quare
quia abel innocens et humilis cayn autem invidus

et puersis. Esto abel paciendo tu molestum non litiges
cum Caym: ne perdas pacem et boni nominis famam. Noli
esse tu rex tuam perdere: quia offendere deum et ledere fratrem
ac frangere caritatem. Si vis lucrari thezaurum celeste
perice terre molem. Si cupis honorem perhenem despice
gloriam temporalem. Si desideras pacem caue cotencios
loquam et rex radicem. Si vis magnus esse in celo: esto
paruulus in mundo. Non te iustifices coram hominibus: quia
vana laus humana ubi accusat mala consciencia. Audax
et verbosus ambo vituperabiles: modum rectum non
seruantes. Multi fortes ceciderunt: quia nimis de
se ipsis presumpserunt. Multi infirmi conualuerunt: quia
in deo sperauerunt: et eum invocauerunt. Humilis et man
suetus amabilem se facit omnibus. Austerus et rigidus
auertit sibi approximantes viciat sibi contrarios pa
tiens et taciturnus cum obsequio caritatis. Multiplicat
amicos qui libenter seruit aliis et compatitur tribu
latis. Qui nescit tacere cum tempus est confundit se coram
multis. Prudens est et abilis in artibus: qui scit se
ipsum facere bonum et commendabilem in virtutibus. Ille fortis
est viribus qui fortiter resistit viciis. Magnus est dominus:
qui dominatur prauis suis desideriis. Fortis est miles
et bene armatus qui carnem domat continentie armis.
Dignus est locari cum angelis in celis: qui caste viuit. Vere
dtectus homo castus. amicus dei et angelorum socius
Humilis et castus vitat demones. Magnus est prelatus

qui virtuose se regit et datur bonum exemplum subditis Ille
dignus est laude honore: qui nititur sequi virtutes est no
bilis est et ingenuus quem nobilitat sua virtus Vul
tre [?] hic homo: qui mundus est peccato Mala est si ornatur
foris: niger tamen est intus Ille felix est et dives: qui
gratia dei plenus est et nil cupit honoris Fatuus est
et in sanus: qui amat sibi nociua: et dimittit que
salubria Hec est de sapientia diuina: querere bona
sempiterna: et despicere omnia transitoria Sapiens
est qui in statutis primi non deuiat: et fidei arti
culos custodit et seruat Dilectio dei et mandata
eius honorabilis sapientia Si quis a te appetit do
ceri: viam humilitatis eius ostende et exemplo precede
Verus humilis nescit inflari spernit laudari:
contemptus gaudet lesus cito ignoscit De instabi
litate humani cordis Capitulum x.
Qui manet in me et ego in eo: hic fert fruc
tum multum Cogitationes et affectiones homi
num vane sunt et instabiles sed [illegible] omnes et impure
que de deo non sunt Cor humanum cupidum mundi
et insatiabile quia malum est tu et amat: relinque
ipsum tuum Cur multa in anima cogitas: que te ipsum
consolari nequeunt nec plene saciari? Quid
igitur facies: quo te vertes: ut bene habeas
Reuerte cito ad cor tuum vide in quantis offen
disti Cura emendare que deliquisti Ora deo do
mino mentibus custodi te ab irruentibus ymaginibus

ꝫ curis externis: ut replearis ɔsolacōe scī spūs
Qui sepius foris euagat': raro inde melioratur
Quia ad intellectum redūt que foris nitida apparent
Nec videntē satiat visa: nec audita implent
corda Et nisi oīa referat' ad laudē creatoris:
ī ams ē oīs visio videtis ¶ Hinc sēs dauid cū
cythara laudes canet deo ī oē cēlia Delectasti
me dn̄e ī factura tua et ī opibꝫ manuum tuarum ex
ultabo Nō stabiliter ī bono creato: sꝫ tm̄ ī solo
deo sūmo bono ¶ Sta in veritate / et veritas li
berabit te de oī mēdacio / ꝫ ī iquitate de tua per
sona fabulā Quia q̄ male de pxīo fingit': rue
rēter in caput obloquentis Cristus veritas ē
et q̄ sequit' xp̄m: amator ē veritatis et oīs
v'tutis. Qui deserit veritatē ꝑpt lucrū ● tpale
vl' honorē: ꝑdit fidē ꝫ v'tutis decorē ¶ Deus
veritas ē et mēdaces nō sunt diu late ¶ Mali
ad tps se fingē pnt: sꝫ finaliter veridicus pualebit
et fictus ɔfūdet' vbi nō estimat Noli aliq cogitāe
nec desiderāe nisi que recta sūt: ꝫ / deo maxiē
placēt hec enim sūt v'tutes. bona opa ad hono
rē dei facta Qui loquit' veritatē ꝫ odit ini
quitatē hic magnus erit ī regno celorum ¶ Qui
opat' iniquitatē et odit veritatē in eternis

penis cruciabit. Mane in veritate et caritate
et eris acceptus deo et angelis et hoibz. Ne tim
eas. Malus pt auferre aliqua trasitoria sed
deus reddit pacienti multo maiora et eterna. Si
vis hre pace et bona csciencia: serua humilitate
paciencia et obediencia. Nulla peior hostis ti:
quod tu ipse grauiter commotus. Si enim prius
defectus caute csideras aliorum facta pacacius portabis.
De fiducia i deo habenda tempore angustie Capitulum Undecimum
Spera i dno et fac bonitate etc.
Nemo de suis amicis et cognatis
nimis cfidat qz oia i certa sut et plena piculis.
Qui aut cfidit i dno et i necessitate ad dnm
clamauerit: no deseretur ab eo in quacumque
tribulacione fuerit. Pax magna: bene agenti
bona loquenti, nemini nocenti ab omni via mala
et iniqua cogitacione se sic custodienti. Claude
ostium oris tue: et eris in pace. Cadit fa
cilime: qui non apponit cotidie aliquid boni
i corde tamquam scutum contra ictum sathane.
Multi cum eis no succedunt properere desistunt
orare et repugnare. Attamen sine labore et
certamine virtus no acquiritur: nec sine cautione
custoditur. Vagus et leuis moribus horret discip
linam et cellam sicut auis capturam. Non desspe

res grauiter teptatus/ aut durit correptus/
aut derisus/ aut cofusus/ aut despectus/ sed
merito quia iniquitas tua despici et castigari
iuste meretur Sustine pacienter et loquere cofidenter
cum propheta Bonum mihi domine quia humiliasti me; ut
discam iustificaciones tuas In teptacione et tribulacione
homo addiscit deum sibi esse magis necessarium.
propter suam indigenciam et defectum gra
tiam Ignitus et infidelis est seruus qui de
bonis domini sui vult superbire et alios despicere
Qui conseruos despicit et se meliorem reputat. dominum
et eos suos offendit Hic error maxime in nobis oritur
quia humiles non sumus nec proprios defectus attendimus
quos semper attendere et flere debemus Vnusquisque suf
ficiens onus sibi ipsi est Quid ergo pondus alienis
te ingeris et plus tollis quam vales portare
Ideo inter dum homo apte cadit aut errat aut aliquid
negligit ut confusus coram aliis se humiliet compati
discat erranti subueniat et apud se casu proprio
doctus discat. Hic homo est non angelus Sicut in
accidit/ sic et sibi contingit fratribus suis Ego male
ipse forte bene Qui numquam errat nec cadit solus
deus est Quare rides de lapsu alterius Qui stas
vide ne cadas derideris lapsum tuum Apta confusio

te

sepe ē exitus vane gl'e

De v'tute or̄o̅is et utilitate sacre lcōis Capl' duod

Omne intermissiōe orate
quaq; q2 ubiq3 sūt tribulatōes ꝑ angelos malos Raro audiūt bona noua ubiq insurgūt ꝑlia multa intꝰ timores foris pugne nulla dies sine labore nulla hora absq3 mortis horrore Fiūt aūt iusto dei iudicio bella et ī cendia ꝓpt' hoim p̄cta et ut electi exercitet' flagellis ad celestia q̄re̅da Ideoq3 cōtinua or̄o sūme ē necessaria: cont̄a oīa mūdi p̄icula · tamq̄ fortis lorica contra hostiū iacula Qui nō orat nō pugnat nec resistit · cito vīncit' et corona p̄dit Si quis p̄t orare semper et pugnare Oīa p̄t q̄ d̄m inuocat et in eo c̄ofidit Nā ꝓpe ē d̄ns oībz ī uocātibz eū ī veritate Si nō potes ore ꝓ clamare ora sp̄u et mente oracōne desiderio et pia ī tencōe Iuge sacrificiū ī ara cordis ē bona uolūtas ꝓ bn̄ agendi et ꝓ deo seruiendi Semper enī orat · qui semper bn̄facit Qui de p̄teritis malis dolet : et pro futuris

155

hois gemit orare no desinit Dicit eni scs
dauid Dne ante te oe desideriu meu
et gemit9 me9 a te no e absconditus Valde
vtilis e sermo dei: et sacra lco ad colligendu
anim p diuersa distractu; aut aliqua pas
sione grauatu lco ostendit rectu via viuedi
Exempla puocat ad imitandu Oro impetrat
gram ad pficiendu Bona e lco de deo me
lior oro ad dm optia opacio qpt dm btus
qui oia vba et facta sua ordinat ad laude
dei: sicut i btitudis fine vt sit de9 oia
in omnibus et sup oia bndict9 et laudat9
i scla Quo pt dici religios9 et effici de
uot9: que delectat magis fabulari qua
legere et orare Qui libenter vana audit
leuia pfert; vili pcio aiaz sua vendit In
oi tribulaoe et teptaoe ad oraone recurre
sicut ad portu aie tutu diuinu implorado
auxiliu Quato cicius tanto meli9: quanto
tardi9 tanto peius Quato sepi9 tato vtili9
quanto feruenti9 tanto deo accepti9 Pius
et misericors de9 vult rogari: causas dat
orandi pam promittit exaudiendi dicens

Petite et dabitur vobis Hortatur verbis provocat exemplis minatur verberibus blanditur donis castigat adversis letificat prosperis et sic fit vespere et mane dies unus Sepe eciam dat experimentum interne suavitatis devote orantibus in secreto manentibus et libenter tacentibus quod denegat fabulantibus et foris vagantibus Qui vult bona nova audire audiat xpm loquentem de regno dei omnipotentis de iudicio futuro de celesti Iherusalem et de felicitate civium supernorum de ordinibus et choris angelorum De gloria et honore omnium electorum de premio sanctorum letancium in secula seculorum Audiat prophetas misteria xpi nunciantes et pravis penas intonantes: audiat apostolos et ewangelistas opera et miracula xpi apte narrantes Audiat doctores pulchre sermocinantes obscura plane exponentes: moribus vitam ornantibus hereses et errores extirpantes Capiat quilibet quod sibi deservit et placet non contempnat simplicia nec reprehendit que non intelligit Stultum est enim reprehendere sapientes et iniquum iudicare divinos et sanctos Stude pro

mo humiliter discere et parua implere Deus tibi
dabit maiora si utilis fuerit tibi intellige 157
Scriptum est enim Sciendi bonum et non facienti
peccatum est illi Qui multa scit et legit si non facit
que nouit et didicit uacuus de bona mensa recedit
Qui raro orat et parum laborat diu frigidus
et pauper remanebit Qui contra uicia disputat
et uiciis non resistit bona semina inter spinas iac
tat pauci fructus de multis uiis colligit qui
orando cor a prauis cogitationibus non premunit
Felix anima que ab omni impuritate mundata
secrete se custodit nec patitur quid morari
in abdito cordis quod oculus dei latentis offendit
Deuotus delectatur in precibus studiosus in libris
uirtuosus in uirtutibus Superbus in honorabilibus humi
lis in despectibus diues in prediis Auarus
in pecuniis mendicus in elemosinis Otiosus in
ociis onerosus in fabulis Sobrius in abstinencia
Sapiens in sapientia Bonus monachus in ordinis
disciplina super omnia delectatur et letificat amor
dei et bona conscientia Si uis uincere anime tue ne
quissimos hostes Fuge tace quiesce ora
ieiuna stude labora Sanctus cogitat semper
loquitur uera operatur recta semper presencia co

templat' eterna Hui9 qui audit consiliu
prudens cauet picula. paciens pie fert sibi
molesta / diligens no neglit . opa sua Qui
pua no cauet / ad peiora corruet Tepid9
i mane / raro feruescat vespe Vasus
no scandit fabulis / virtuosq eciā abstinet
a licitis Ille bn stat et recte ambulat / qui
i humilitate se fundat et omnes mudi honores
p nichilo taxat Ille optie stat et sapient'
agit / qui soli deo placere studet / exteriora
fugit / interna querit / celestia appetit / terrena oia fastidit / atq despiciat et / amore
dei oibz bois semp pponit De laude cari
Omma vero i tis et fructibus ei9 Cap' xiii
caritate fiat Nobil' vt9 ē caritas
q oibz vtutibz supeminet et sacrificijs et / dois
Hec dm amplectit' et anglos sociat homi
nibus: et de filijs homi efficiat filios dei et
amicos Hec xpm fecit nasci de vgie et cru
cifigi pro huana salute Hec aiaz a pctō
purificat / et ad amandū dm toto corde toto
affectu / toto i tellectu / sursū trahit ac mira
dulcedie replet et accendit Hec de pctoribus
facit iustos / de seruis liberos / de pucillis
mites De tepidis feruidos De tristibus

dctos | De tenacib9 largos | De terrenis ce- 159
lestes | et de i doctis sapientes | Per via
opat9 caritas diffusa vt credencium cordib9
p spm scm datum eis de celis Par alas habet
latissimas et longas; volat sup cherubyn et
seraphyn et sup omes choros angelorum Co-
urgit summa i imis transit p media redit
ad summa | vnum efficit de multis | letificat omes
et singulos | non i se ipsis vane gloriantes
sed i divino amore sup excedentes Caritas
circuit celum et terram mare et aridam: et
omnia que videt et | audit in creaturis | ad lau-
dem et gloriam refert creatoris Non enim est
aliquid tam parvum et vile i rerum naturis | i
quib9 non luceat bonitas entis | opus artificis |
potencia creantis sapiencia disponentis et pro-
uidencia omia rectissime gubernantis Per con-
siderationem facit animam devotam dnm laudare
omni loco et tpe benedicere exultare et iubilare
Per hanc animus ardescit mentis et sicut
cera liquescens a facie ignis nescit modum
tenere | sed omnia celi luminaria volitat vt ꝯuin-
cat dilectum suum et omni rerum conditorem omnib9
psidentem inveniat: quatinus i eo facillime grau-

deat et leue qualeat Q quam iocundū et
proficue illi ē cū adherē deo et secrete suū
Satiū ē O si pax mechi gustare liceat q
angelis dare p̄t et fine nō habet Sed ad
actiuā vitā redeundū et contra teptacōes
quotidianas fortiter p̄ virtute caritatis p̄lia
dū Sepe p9 gaudiū sequit' luct9 / post
solaciū tristicia / post risū flet9 / p9 pax
et tranquillitate bellū et anxietas Et p9
magnā consolacōne sequit' grauis desolacō
aut importuna teptacō / uel corpis lesio
aut homiū vexacō / aut amicoz subtractio /
aut hostiū ī uasio / aut mētis conturbacō
aut derisio puulorz / aut increpacō maioz
ut ~~increpacō~~ dura cor recte p̄latoz Quia
hec contingit ad humiliacōnē cordis ne sup̄ia
ad conpaciendū infirmis tribulatis et temp/
tatis Et q̄ cōfida9 ī nobis / nec alia sapia/
m9 nec comoda mea queram9 / sz ī oīb3
humiliem9 nos subiecti deo / et omi hūane
creature ppter deū / in vera caritate
Per caritate venit de9 ī mundū per cari
tate reduxit hoiem ad celū per humilitate

xp̄s descendit ad hominem pauperem per humilitate
et tunc ignominiam ascendit ad patris dexteram
quod dedit homini maximum honorem. Caritas
numquam est otiosa operatur enim magna et subli-
mia inclinat se etiam libenter ad humilia
abiecta. Ipsa perficit diligenter honesta delec-
tatur viliora sibi iniungi ex obedientia. Non ab-
horret tangere infirmorum vulnera lavare
pedes / sternere lectos / purgare vestes / tan-
gere sordes / ipsa patienter fert aspera letatur
inter aspera. Sicut ignis ligna consumit / sic
caritas vitia extinguit / cor mundat per
contritionem lavat per confessionem / abstergit
per orationem illuminat per sacram lectionem / accendit
per devotam meditationem colligit per secretam
habitationem / coniungit animam deo perfervente
amore. Caritas excitat os hominis ad lauda-
dum / manus ad operandum / pedes ad ambula-
dum / oculos ad contemplandum / memoriam ad
recordandum / exteriora membra ad serviendum
interiora dona ad amandum deum super omnia
bona in celo et in terra. Ipsa caritas in huius
vita / delet mala preterita / munit contra futura

ī struit de pn̄tibꝫ / deliberat de futuris dubꝫ
plibꝫ a curiosis amputat suꝑflua / excludit
vana / arguit falsa / odit turpia / mitigat
dura / illuīat obscura / aꝑit orati celi secreta /
ordinat oīa int⁹ et extra Caritas ē bona vo
lūtas ī aīa scā / q̄ nō desistit recta opari /
q̄uis debilitas vl̄ necessitas quiq; nō ꝑmittit
agere bonū qḋ ꝑtendit O felix et munda
aīa cui de⁹ ē oīa / que ꝑter dn̄m nil sentit
iocūdū nec ꝑciosū s; semꝑ cuncta amara
et videnť et onerosa Tale de⁹ requirit
talē diligit qui se et oīa ꝑter ei⁹ amorē
spernit et relinquit / fortiter certat et cor
suū ī puritate custodit Cito et libere ad
dn̄m aīa pura ꝑgit et sup oīa mūdi co
dita euolat / q̄ ī terris nil comodi vl̄ hono
ris concupiscit Caritas ē oīa vincēda mūdi
soluit oīa onera leuia facit et q̄cūq; deo
placēt fideliter implere satagit cū cū
xp̄o orat et dicit Pater nr̄ mea volūtas
s; tua fiat et ubiq; fiat **De vigili cura**
et labore cont' temptaciones Cal' xiiii

Resistite dyabolo et fugiet a vob Ubicūq;
fuerit homo bon⁹ occupat⁹ cū deo

orando meditando studendo / scribēdo / ibi 163
assunt angeli sci congaudendo / assunt et demo
nes ipm̄ teptādo et / distrahendo Cum incipens
orare fugiunt demones quasi ab igne sicud spus
et cum volueris fabulari redeunt omnes cele
riter ad augendum rumores in aures Si aut
supuenerit bonus plat ~~inspector~~ dissipa
bit mox omnes fabulantes et arguet
eos vanitates et bona opa negligentes
Maneas ergo in silencio et cogita de
deo tuo consolacio habendo et liberabeus
de tedio boni opis te psevera̅te ī bono
incepto Esto fidelis ī modico et lucrabe
ris decē milia talenta ī regno supno
Nō sis ociosus ī secreto nec verbosus
ī publico et fugiet dyabolus victus a
tantum Odit enim laborantem et tacete
orante et bona meditantē Ubicumq; fueris
solus vel cum aliis oportet te certare
vigilare et orare contra teptaciones
carnis et spus Certa fortit' quia fer
uent' Labora diligenter / Stude frequent
tandē libenter sustine pacienter Spera

in dno semp quantumcumque fueris tribulat9
et desolat9 vehementer Qui se ipm i dilo(r)
et tpe ponit ad paciencia, maiore nc habe
bit pace, et de adversis victoria et i fu
turo cu electis clariore glorie coronam
obtinebit **De fraterno onere i inuicem**
portando Capitulum decimu quintu

Alter alteri9 onera portate: quia quidem omb i xpo unu sum9 ideo fra
terna caritate tenere debem9 i vinculo
pacis, et i bono pr concordac. Omb xpi
mebra sum9, renati i baptismo p grac
spus ~~scti~~ sancti passione xpi redepti san
guine xpi mudati. corpe xpi refecti ver
bis xpi eruditi miraculis xpi cofirmati
exemplis xpi edificati Quid g alterutru
nocebis fres mei Qui aliu vbo vl facto
ledit xpm offendit Crist9 vindicabit xpi
punmet nisi cito se amedaverit Unu dm
prem habem9 in celis, omb xpi fres su9
de quacumque ciuitate vl patria hic cogregati
aut quanta licz parentela nobili vl ignobi
li generati Unus deus nos omnes creavit un9
pascit et gubernat Un9 ad vn9 bntm

dominus xpc nos vocauit et quottidie vocat Per
vocem foris per exhortacionem et intus qui se nobis
videndum promisit in premium eternum in conspectu
angelorum cum vnanimi felicitate omnium ciuium
supernorum Si ergo a deo vnanimiter vocati
sumus vno precio redempti vno spiritu os po-
tati studeamus inuicem diligere et seruire
Si xpo placere cupimus tunc secundum xpm inuicem
onera nostra portemus et ex caritate pro
inuicem oremus quia sic deus in nobis est et nos
in deo sumus Quicquid ergo imperfectionis et inep-
titudinis videmus vel audimus hoc pie in
bonum interpretari debemus sicut de nobis
fieri optamus O frater amande porta et
portaberis excusa et excusaberis compatere
peccanti et compacietur tibi consolare lugentem
et consolaberis a gaudente erige cadentem
et erigeris domino auxiliante Sicut feceris
alteri sic fiat eciam tibi Deo iuste iudicante et
vindicante Non mireris nec indigneris si cadit
homo fragilis in mundo quia angelus cecidit in celo
et Adam in paradiso victus a modico pomo
Sepe ualde parua res est vnde homo valde grauiter
temptatur in seipso vel eciam vexatur ab alio hoc

deus iuste permittit contingere vt vexacionem cog/
noscas / quia si non potes parua vincere non poteris
grauiora superare Esto benignus in fratrem temp
tatum ora pro tribulato sicut pro temetipso Bo
num tuum / bonum meum per congratulacionem /
et malum tuum / malum meum per compassionem
Nam omnes fragiles homines sumus ideirco pro
inuicem orare et caritate tenemur Nec alteri
improperare propter defectum suum / se negle
cto quia si quis aliquem defectuosum despiciat
quasi cecus cecum illudit et surdus surdo ma
ledicit et stultus stultum deridet Caue
de alio quod non commisso male loqui / sed teipsum
magis respice et corrige quod fecisti Si
recte iudicas et emendare primum intendis
a te ipso incipe / et tunc procede non commote
sed modeste et discrete Si diligis me sincere
et fraterne compatere michi sicut tibi et ora
pro me Qui aliud corrupit et pro eo non
orat nec condolet crudelis est hostis non me
dicus pius / sed onerosus fabulator Qui
pro alio sicut pro seipso orat duplex bonum
facit Quanto quis plus habet de bono
fraterne caritatis tanto libencius pro eo orat
ut perfectius se emendet / et oculos infirmorum

nō offendat Ideo amplius contristatur si au- 167
dire noluerit et amoneri indignatur Cui
libet ē alteri aut rosa redolens aut spina
pungens **De amore xpi et odio mundi**
Maneto i dilcōe mea vox **capitulum xvi**
Xpi vox dulcis ad audiendū salutaris
ad obediendū Amor xpo iocunditas mentis
Paradisū aīe excludit mundū vincit dyabolū
claudit ī fernū aperit celū Amor xpo
et mundi contrarij sunt et nichil commune
hnt nec commorari possunt Amor xpi curr9
helye ascendēs ī celū Amor mundi quadriga
dyaboli trahēs ad infernū Amor sui lectio
sui obliuio mundi ī uenio celi Plus nocet
blanda locucō ficti amici quā dura correccō
hoīs iusti Cogitacō dolosi fingit medaria
mens iusti precedit recte in causis Non
euadet scandalū qui alteri ī fert scandalū
Rector et cognitor omnī deo nō diu patitur
ouiculā suā errare et balare sed aut baculo
timoris feriēs reuocat aut amoris oculo
intuēs ad conscienciā reducit Ubi pax et con
cordia ibi de9 et oīa bona Ubi lis et dissē
cio ibi dyabol9 et oīa mala Ubi humilitas
ibi sapiencia Ubi superbia ibi radix malicie
Uince superbiā et inuenies pacem magnā

Ubi dura verba / ibi leditur caritatis viscera
Ubi solitudo et / silencium ibi quies monachorum
Ubi labor et / disciplina ibi perfectus religi-
osus Ubi risus et dissolucio ibi fugit deuo-
cio Onerosi et verbosi raro conpuncti raro
a delictis puri Ubi propria obediencia ibi
leta consciencia Ubi fabulacio longa ibi operis
negligencia Ubi propria exquisicio caritatis
defectus Ubi doctrina non viget / ibi cessat
anime salus Ubi fratrum concordia / ibi dulcis
melodia Ubi mediocritas seruatur / ibi virtus
concordie diuinus perseuerat Ubi paciencia
ibi magna hostis victoria Ubi turbacio
intrat / ibi pax cito de domo recedit Cla-
ude oris ostium et / pondera verba tua
Ubi fides et caritas / ibi pacis securitas
Ubi dolus et / nequicia / ibi stulta cogitacio
et / ceca prudencia Ubi caritas / ibi spiritus sanctus
Ubi leuis suspicio / ibi frequens indignacio
Ubi veritatis cognicio ibi rectis condelectacio
Ubi ficta narracio ibi sepe animi decepcio
lates Ubi humilis confessio / ibi facilis venie
impetracio Ubi terrena sapiencia deficit / ibi
diuina proteccio amplius est inuocanda Quicunque

maliciole i iusta ptendit ipe malu suu
cosequitur Pax multa bn ageti ve impio
i malo et ficto i bono qz nemi plus nocet i
iquitas sua qua ipa sibi Ubi dubitas ibi
constancia et multa nequicia Bene simplici
et iusto sine dolo qz deus cu eo dirigens
oia opa eius itenere recto Qui verbum suum
male servat quis facile ei credit Qui
aut verbum suum i melius mutat verbum veri
tatis no infringit Delectabile e bona
audire sz laudabile magis ope exercere
Optima collacio vite emdacio Fructus bone
collacionis abstinere a pctis et proficere i virtu
tibus Fructus devote orois iungere cor suum
cu deo i fervore sui sps Ille devote orat
qui oia vana a se excludit Qui ymagine
crucifixi sibi pponit dyabolica fantasmata
cito expellit Vulnera aie ymaginacio
passionis x iugis recordacio Qui sacra
illius vulnera cottidie pensat mentis vul
nera mitigat purgat et curat Qui oia
terrena tamqz lutu vilipendit nec hono
res desiderat cordis mundicia acquirit
et deo libere vacare potest Ille dm sume
laudat et honorat qui se ipm profunde

humiliat et defectus suos tenuere considerat
gemit et plorat magnus clamor in auribus
dei vera contricio cordis ex ore humilis peccatoris
Quidquid boni facis ad laudem dei facias Qui
virtutes suas et aliorum quilibet opera bona simp
liciter et integre pure et libere ad laudem et
honorem dei refert totum deo ascribendo
nil meritis suis nec viribus attribuendo sed
ab omnibus se spoliat et denudat superbiam
et invidiam et vanam gloriam fundit calcat et
necat Eterna namque gloria et honore se privat
qui in se et non in deo solo summo bono gau
det Deinde beata virgo maximis donis sibi
collatis in suo devotissimo cantico iubilans dicit
Exultavit spiritus meus in deo salutari meo
qui se aliquid esse putat cum nichil sit seipsum
seducit Paulus apostolus raptus in tercium
celum ait Gratia dei sum id quod sum De imita
cione sanctissime vite domini nostri ihesu christi
Capitulum decimum septimum

Quod uni de fratribus meis minimis fe
cistis michi fecistis Notate verba signate
misteria imitamini exempla Qui fratri indi
genti subvenit ihesum per manum tenet Qui
onus sibi impositum patienter sustinet ihesum
et hic crucifixum in humeris suis portat
Qui fratri contristato solaciosum verbum respondit

osculum oris ihu xpo tribuit Qui alterius culpam
plangit et pro eo veniam petit pedes ihu lauat
et extergit Qui irascentem ad pacem reformat lec-
tulum floridum ihu in aia parat Qui fratri in mensa
meliora quam sibi apponit ihm ~~[illegible]~~ caritatis
dapibus et fauo mellis pascit Qui bonas
meditationes de deo assuit ihm in thalamum
cordis sui introducit Qui fratri librum sacre lec-
porrigit vinum optimum ihu propinat Qui ociosa
verba loqui prohibet musicas de mensa ihu
expellit Qui detractiones audire renuit et lo-
quentes inhonesta corripit nigrum canem de
domo ihu baculo ferit et fugat Qui infra
refectionem bene et distincte legit conuiuantes in
mensa ihu poculo celesti letificat et sicientes
inebriat Qui male legit saporem cibi minuit
et qui sepe titubat mappam ihu maculat Qui
mala alterius audit et multum inde dolet et gemit
sacra vulnera ihu tangit et pungit Qui
bona exempla et virtutes de proximo suo narrat
pulchros flores oculis ihu representat Qui verba
ihu deuote legit in auribus audientium dulcia
aromata spargit Qui defectus alterius pie
portat et excusat imaginem ihu cito impetrabit
Qui diffamiam alterius et scandalum proximi occultat
nuda membra ihu tegit Qui diuina miracula

⁊ humilia xpi opa sedule cogitat ⁊ suauit
mtq ruiat mel ⁊ lac exore ihu accipit
Sic em btissima agnes dixit ⁊ fecit que
eciam pro amore ihu sanguine fudit Qui
pro ifirmo aut debili scē legit aut cātat
an cunabula ihu cū angelis iocūde citha
rissat Qui deuote orat a delicatis abstinet
et appeīs rebz renūciat cū sanctis mag
tria p̃ciosa munera manibz ihu offert
Qui capita frm ac vestes lauat cū sco
Johanne baptista ihm baptizat Qui cella
sua custodit et tenet cū ihu desertū
intrat Qui viciis resistit ⁊ corpus casti
gat cū ihu ieiunat Qui frē salutē
aīm exppedit cū ihu regnū dei p̄dicat
Qui pro ifirmo ⁊ teptato fidelit orat
cū ihu lazarū visitat et cū maria
⁊ martha plorat Qui pro fidelibus
defunctis missas celebrat et vigilias legit
cū ihu ad monumentū lazari transit
orans ut aīas a penis misericorditer libe
ret Qui cū fribz ad comune refectoriu
vadit ut sacram lcōne audiat cū ihu
⁊ discipulis eius cenat ⁊ bibit Qui eloqa

dei in mesa lcta i corde suo recondit cu sco
Johane ewan sup pectꝰ ihu i cena re
cubit Qui in aduersis humiliter et ppter
obedit ihm veraciter cu discipulis suis
i monte oliueti sequit ubi traditꝰ et capt
fuit Qui in tribulacione sua et teptatoe c
stanter et feruenter orat cu agonia cota
dyabolu pugnat Qui suu velle et nolle
totaliter relinquit cu ihu voluntate pris
sui gratanter implez et cruce i caluaria
portat Qui pro adusariis suis orat et
peccatis libenter indulget cu ihu pro i im
icis rogat ne male pereant s couertatur
ad dm et viuat Qui omnibus que sut mudi
sponte renunciat et cuncta visibilia obliuioni
tradat cu ihu in cruce morit et cu paulo
in padisu rapitur Qui cor suu mudu et qui
etu seruat ihm i syndone munda voluit et i
corde sepelit Qui i seruicio ihu usq i fine
pseuerat cu ihu i sepulchro suauiter dor
mit et requiescit Qui bte virgine Marie
i doloribz suis copatit hic iteru ab ea
in angustiis suis cu pro filio suo ihu xpo
saluatore pro cosolaci meret Qui oia va
et gesta ihu mente recolit et conterit dul
ces aromatu spes ille pparat q ad solam

aie tristis optime valent Qui de beneficiis sibi
collatis humiliter et devote gratias agit, cum ma-
ria magdalena ad monumentum ihesu cum aro-
matibus venit Qui post contricionem et confessionem
peccatorum firmiter se emendare proponit cum ihesu a
morte culpe resurgit Qui torpore mentis
abiecto novum fervorem accipit pascha in spiritu
cum celebrat: et alleluia cum eo letus in choro cantat
Qui seculi gaudia spernit pericula fugit religi-
osam vitam querit et acceptat cum ihesu et disci-
pulis eius cenaculum clausum intrat ut in servicio
deo liberius serviat Quicumque vovit et
spiritum sanctum accipiat Qui omnia temporalia negligit
et meditacione sua totus ad celestia inarde-
scit cum ihesu ad celos pergit et ascendit Tota
anima cum xpo vivere et mori cum xpo lucrum
Oportet quod sibi moriatur qui xpo vivere
desiderat Oportet quod omnia caduca relinquat
cum xpo sape et dulcescere debet labore in reli-
quendo dolore in moriendo sed eterna salus
et vita cum xpo fideliter regnando Qui hoc
exit ut solus deus michi totus sit et ego illi
totus intentus et unitus Quam diu anima fidelis
non est deo unita in gloria non potest plene esse
beata Sequere ergo xpm passionibus amoris in
vita tua per fidem et caritatem ferventer undique

nus fias videre faciem ad laudandum angelos
beatificantem ad quam in tuendam perducere
velis xpus per mortem qui pro omnibus nobis amara
perpertulit crucem **De eterna laude dei**
Capitulum decimum octavum
Semper laus eius in ore meo O dulcis
vox in auribus devotorum sed dulcior in
presentia dei et sanctorum angelorum Si omnia organa
musicorum concreparent et laude dei non resonaret
in vanum concreparent nec animam sanam re-
crearet neque sanaret Oportet enim quod deus
et honor eius sit cantandi causa et omnis vanitas
sit exclusa si laus debet esse grata deo et
accepta Si intencio tua fuit pura tunc pote-
ris exultare in vera cordis leticia cum magna
dulcis simphonia in celo et in terra laudare
deum puro corde et consona voce cum omni crea-
tura pro sua immensa bonitate et excellenti
magnificencia Delectabile opus laudare
deum omni tempore diligere creatorem honorare
eterne vite largitorem Siquidem sanctorum an-
gelorum vita honor et gloria laudare deum totis
precordiis et numquam a laude cessare qui non
quam possunt fatigari nec in amore tepescere
Hoc eciam agunt sanctorum anime in celesti patria
liberate de vinculis corporum De aquileis

fatthare ab oī temptacōe eius secure et ad
deo unite in perfecta caritate et plenā leticia
et ī effabili letitudiē replete. Recogitat modo
liberte tuā maxiā dulcedīe in quanta fuerūt
tribulacōe et amaritudīe et quāta quasi cū
picula et temptamēta versa sūt eis oīa
lamēta ī tanta leticie et dura verbera in
augmēta maioris corone. O quā bta illa
pria ubi parata sūt oīa tristicia nulla
oīa florida diuina laude et dulci iubilo ple
na. Gaudet et oīa aīa fidel' dnm decā
Lauda dn̄m tuū grauata pondē carnis
Laniora ilim ī loco rexteranis. Cūra ne pualeat
contra te demonū ictus ne decipiet te
mollicies carnis ne frāgat te rigor ordinis
aut labor corpis. Suscipe p xº ong sancte
crucis que apit tibi portā regni celestis
Quid amplius cupis via regia venedi
ad xpm ē unite propria voluntate susti
nere defectū nō querere carnis ꝯmodum
Habebis certe eternā requiē pro puo
labore eternū honorē p huius statu et ī
fimo loco. Sit ꝙ semp laus dei in ore tuo ī
psperis et aduersis multū enī in hoc potis
pmmarerim si plene te resignaueris ad volū

tate dei Quidquid gravitatis tibi occurrerit
interius aut exterius / hoc accipe pie et graciose
de manu benigni creatoris / qui circa seruit
de omnibus nobis pusillis et magnis Qui te fecit
ad ymaginem suam non relinquet te in necessitati-
bus propter in mensa bonitatem suam Aperi os tuum
in laude dei omnipotentis cuius providencia regunt
omnia in celo et in terra in mari et in omnibus abissis
Lauda creatorem qui te fecit hominem et non bestiam
et si muscam fecisset / ad huc laudamus esset
et bene fecisset Non potest leo gloriari de forti-
tudine sua contra muscam et culicem / quia si leo
potest altius clamare non potest tam alte sicut musca
volare Ideo sit contencio inter parvum et magnum
inter divitem et pauperem / inter fortem et debilem
inter sapientem et simplicem / inter regentem et sen-
ciente omnes pariter laudemus dominum qui creavit
omnem creaturam in mira pulchritudine et veritate
ad laudem nominis sui / ad gloriam et hominum utilitatem
largiter demonstrandam Lauda anima fidelis redemp-
torem tuum qui te redemit de manu eterne
mortis per passionem sue benedicte crucis tu
digne regraciare non poteris eciam si miles
pro ipso mori et crucifigi posses Lauda pro-
tectorem tuum / qui te a multis periculis et peccatis
custodivit Lauda bene factorem qui tanta beneficia

tibi tribuit que vix enarrare sufficias Certe
ad huc hodie noua dona tibi transmittit
et per se etiam ad te in altari venit in quo opti
mum donum quod ipse est ad communicandum prebet
Nil aliud pro his a te requirit et tot gratias
habet nisi ut ipsum pure et intime propter se
ipsum ames et laudes Cum letus fueris et bene
tibi successerit lauda et gratias age quia pius dominus
te consolari est dignatus ne in via deficias Ita
totiens panem de celo tibi ad refocillandum
spiritum tuum mittit quotiens verbum dei audis et
legis ac de incarnacione et passione christi
deuote meditaris Cum fueris tristis aut
debilis lauda et gratias age quia deus te
visitat probat et purgat ne superbias et
de te presumas Afflictio enim corporis sepe est
reductio ad compunctionem cordis Cum fueris
sanus et fortis lauda et gratias age quia deus
tibi dedit vires ut labores et aliis servias
et tempus numquam ociose expendas Cum fueris in
orto vel pomerio videns diuersas species et
arbores flores et rosas Pira poma her
barum vires et lilia odorifera lauda et gratias
age quia ostendit tibi deus multa mirabilia
opera sua in terra generat innumera que omni anno

venouat mira potentia et sapientia sua pro sua
bonitate et homi utilitate In omni loco et tempore
lauda dominum et gratias age quia plena est omnis terra
maiestate eius et super celos gloria eius Lauda dominum
cum suis omnibus in terris que laudant omnes
angeli in celis Si laudas angelis assimularis
sin non laudas contra creaturas es et peior bestiis
Terre volucres celi cantant pisces natant
canes latrant pecora clamant et omnia elementa
ad laudem dei se mouent magnificentiam crea=
toris sui naturalibus motibus demonstrant In
cunctis que agis habe dominum pre oculis tuis ma=
ue offensas gratias age pro beneficiis et in fine
cuiuslibet operis tui cor detentus regratiando
deo sit conclude Deo gratias Deo laus nunc
et in eternum Omnis spiritus laudet dominum Amen

Tract de passione ihesu xpi et gloriosissime
marie virginis respondens dyalogus Incipit
feliciter Tractatus

Beatus anselmus per singula quesiuit passionem
ihesu xpi et beata maria respondit per
singula Quesiuit quomodo sit primo Anselmus
dicit Domina carissima quale fuit initium pas=
sionis filii tui Respondit maria Cum filius meus

Anselmus

cenauit cum discipulis suis venit iudas
Princeps sacerdotum adiit et filium meum pro
triginta argenteis respondit Anselmus Illa
les fuerunt denarij Maria Ismaelite
pro quibus etiam Joseph vendit' fuit an
quatuor milia annorum et hereditaria succes
sione devoluti sunt ad illos iudeos qui emerunt
filium meum et unusquisque decem denariorum
valuit usuales Judas vero ita avarus
fuit quod vidit deum quod eum pro eis ven
didit / et tamen xpc ei sepe predixit sed ille se
per hoc non emendavit Anselmus Justi tunc
cum filio et / discipulis Maria non sed fuiss
quod filius meus cenaverat et pedes discipulorum
laverat et corpus suum et sanguinem dederat
discipulis suis et dulciter eis predicaverat
Et iudas pontifices adierat Et filius meus
de monte syon cum discipulis suis ibat per
portam ad natatoriam syloe ubi erat hortus
quem introivit et discipulis dormientibus as
cendit ad pedem montis oliveti quantum ad
iactum lapidis a discipulis et oravit patrem
suum sic Exaudi me domine quoniam benigna misericordia

tua secundum multitudinem miseracionum tuarum
respice ad me. Ne avertas faciem tuam a puero
tuo quoniam tribulor velociter exaudi me. Intende
anime mee et libera eam propter inimicos meos
eripe me. Anselmus. Quare adoravit
maria inquit. Propter tres raciones. Prima
quia delicate nutritus est ut potest filius virginis
et de stirpe regia natus. Sed quia magis do
lent nobiles cum leduntur quam ignobiles. Secunda
quia tanta angustia eum invasit quod guttas san
guineas sudavit de corpore toto quia deus scivit quam
omnia que pati debuit passurus videlicet consputacione
flagellacione blasphemias crucifixiones et sic
huiusmodi. Licet enim fur sciat quod mori debeat
tamen nescit quid mors sapit nisi cum funis
collum stringit. Filius meus omnia passurus tamquam
deus et homo. Tercia quia passurus quod iudei non
deberent eius misereri et ideo sic oravit
Pater si fieri potest transeat a me calix iste
verumtamen non mea voluntas sed tua fiat. An
gelus domini apparuit ei confortans dixit. Con
stans esto modo genus humanum redimere
debes. Post hoc filius meus ad discipulos
rediens eosque dormientes invenit. Quibus et dixit

Non potuistis vna hora vigilare mecum et ad-
ierit Ecce appropinquabit qui me tradet Et
Judas aduenit cum turba magna dixitque iudeis
Duo ita pares sunt scilicet Jacobus et ihesus ideo quem
osculatus fuero ipse est tenete eum Et vt iudas
accederet cum turba processit ihesus ad eos dicens
Quare queritis Cui responderunt Jhesum naza-
renum Quibus ipse Ego sum Cumque dixisset ego sum
omnes ceciderunt deorsum Iterum dixit ihesus Si
me queritis sinite hos abire vt scriptura
impleretur Quia quos dedisti michi non perdidi
ex eis quemquam Tunc accedens iudas osculatus
est eum Juda osculo tradis filium hominis Et illi
iniecerunt manus in ihesum et tenuerunt eum Tunc
petrus eduxit gladium et percussit eum qui vocabatur
malchus Anshelmus Fecit ibi aliquod miraculum Ma-
ria Filius meus applicauit sibi seruum et curauit
eius auriculam et dixit Petre Mitte gladium
in vaginam Omnis enim qui accipit gladium gladio peribit
An putas quod non possum rogare patrem meum
et exhibebit michi modo plusquam duodecim
legiones angelorum Tunc omnes discipuli relicto
eo fugierunt Anshelmus dicit effugisti tunc cum
eo Maria inquit non Anshelmus Quare
eum tunc miseri diligeres Maria Non instabat
quia non expediebat vt iuuencule foras inuenirentur

Anselmus Ubi tunc fuisti. Maria Fui in domo
sororis mee matris Johannis ewangeliste. Anselmus
Quando vel a quo tibi fuit nunciatum quod factum
fuit. Maria Audi me nunc Anselme quod est nimis
lamentabile venerunt discipuli currentes et lacri-
mabiliter dicentes Karissima domina dilectus filius
tuus captus est et nescimus quo ducatur / ea ligatus
nescimus utrum sit occisus vel quid pro actum sit
de eo. Anselmus Fleuisti tunc domina. Maria
Licet scirem quod humanum genus redimere deberet
tamen propter maternum affectum doloris gladius de
quo Symeon predixerat animam meam pertransiuit
Anselmus Quo ductus fuit. Maria De octo
per vallem Josaphat per portam que aurea vo-
cabatur ducebatur ad palacium scribarum et ponti-
ficum et phariseorum iuxta templum in domo Anne
Et quesiuit Annas de doctrina eius et discipulis et ipse
respondit Ego palam locutus sum mundo semper docui
in synagoga et in templo in quo omnes iudei con-
ueniunt et in occulto locutus sum nihil. Quid
me interrogas Interroga eos qui audierunt
quid locutus sim ipsis ecce hii sciunt que dixerim
ego. Tunc assistens unus ministrorum dabat ei ala-
pam et in excepte crudelitatis dicens Sic respon-
des pontifici. Filius autem meus ut agnus respondit
ei Si male locutus sum testimonium perhibe de

malo sicut bn̄ quid me cedis. Tunc ligaue
uerunt oculos eius tanquam furi et illuserunt
ei tota nocte spuentes in faciē eius dicentes
Prophetiza quis ē qui te percussit Johannes
uero existens intus quia notus erat pontifici in
troduxit petrum quē uidens ancilla hosti
aria dixit Tu unus ex discipulis eius es
et petrus negauit ter cum Juramento quod
numquam eum nouisset nec uidisset et statim
gallus cantauit Et respexit dominus Petrum
et recordatus ē petrus uerbi ihū quod prius
quam gallus cantabit ter me negabis et egressus
fleuit amare Anselmus Ubi fuisti quando
hec facta sunt. Statim ut michi discipuli
retulissent quod factum erat contremuerunt om
nia membra mea et surrexi currebam cum Maria
magdalena iuxta templum et audiens tum
ium in domo ante Volebam intrasse sed non sum
permissa Unde stabam foris plorans et clamans
Heu heu mi dilecte fili mi lumen oculorum
meorum Quis dabit capiti meo aquam et oculis
meis fontem lacrimarum ut plangam in interfec
tione unigeniti filii mei Maria uero mag
dalene circuibat undique et introspiciens q

audiens negacione Petri commota sunt oia vis
cera mea pre dolore omnia mei eo q principes
aplorum eum negasset Et dixit O ihu ihu quale
fine sortitus es vel qd fiet de te cu iste princeps
omnium discipulorum demonstratur esse te negauit O ihu
te no negabo meternum Ego aut stabam plena
dolore audiens oms illusiones et contumelias
qs filio meo dilecto inferebat et petrum nega
tem audiuit et oia que tota nocte fiebant
Qui g° trio negasset filius meus eum respexit
et qpt q negauerat amare fleuit egressus
foras Inuenit nos foris stantes cu plena doloe
dixi Petre petre qd agitur de filio meo Ubi e
ihc qui clamans et eiulans lacrimosa voce
dixit et vendit Heu dna carissima absq mia
cruciatur et ornidit vsq ad morte et cuites
abscondit se i lapidem ptimore q di galli
cantu et no comparuit donec xps mortuus fuit
Eusebius dicit qd fctum e ps hec Maria
Mane facto eduxerunt eum ad caypham potifice
ibi tuc postq captus fuit vidi eum et omnes
quasi leena raptis fetibus videbam illam desi
derabile facie sputis iudeorum maculata et
lacrimabile ac plorando dixi Heu dilecti
ssime fili miserabile te modo video qtonaes
tuo amatissimo aspectu gaudebam et voles eum

amplecti nec sui promissa eum credere et si recusa[a]
iudicis hinc et illinc et contumeliosa crimina et ipsis
undique concurrebat sicut qui fures et latrones
condempnat. Anselmus. Habuisti tunc aliquam
spem quod posset liberari. Maria. Sane. Sciebam
enim quod innocentius fuit et factus et sperabam
quod se excusaturus esset si ad iudicem venisset.
Sed stetit tamquam ~~agnus~~ agnus et non voces et non
aperuit os suum. Sed fuit enim ita miserabilis quod
sperabam quod deberent eius misereri et non tempore
modico elapso a deo conspicuus fuit quasi
leprosus apparebat. Convenerunt enim multa
testimonia contra eum dicentes eum esse legis
destructorem et populi subversorem. Tandem duo
falsi testes accesserunt dicentes: Hic dixit
Possum destruere templum dei et in post triduum
reedificare illud. Et caiphas dixit: Dic nobis
si tu es xpc ihesus. Respondit: Si dixero vobis
non credetis michi. Verumtamen dico vobis amodo
videbitis filium hominis sedentem a dextris vir-
tutis dei et venientem in nubibus celi. Tunc princeps
episcopus sacerdotum scidit vestimenta sua et ait:
Quid adhuc desideramus testibus? Audistis
blasphemiam. Quid vobis videtur? Tunc omnes
clamabant: Reus est mortis. Hac prolata sente-
ntia gladius Symeonis pertransiit corpus

meum et amorem meum Anselmus Quo tunc ductus
fuit Maria Ad pylatum iudicem Anselmus
Aspexisti ibi aliquem carissima domina Maria Multum
sperabam cum turba converteret cum sepe dulce predi-
caverat et quorum infirmos sanaverat et ideo
certo pavebat quod eum de manibus eorum liberari
deberet Tunc unanimiter clamabant coram pylato
crucifige crucifige eum et imposuerunt ei quod se
dixerat filium dei et quod prohibuisset tributa dare
cesari Tunc pylatus exquisivit eum de regno suo
dicens Tu es rex iudeorum Respondit Ihesus An de
te ipso hoc dicis an alii tibi dixerunt de me Re-
spondit pylatus numquid ego iudeus sum Gens tua
et pontifices tradiderunt te michi quid fecisti
Respondit Ihesus Regnum meum non est de hoc mundo
Dixit itaque pylatus Ergo rex es tu Tu dicis
quia rex sum Ego in hoc natus sum et ad hoc veni in
hunc mundum ut testimonium perhibeam veritati
Omnis enim qui est ex veritate audit vocem meam
Dixitque ei pylatus Quid est veritas Hanc
non solvit ei Ihesus qui si voluisset scilicet liberare
eum utique liberasset et tunc humanum genus redemptum
non fuisset Tunc iudas videns quod dampnatus esset
penitentia ductus reddidit triginta argenteos
principibus sacerdotum et senioribus dicens Peccavi

tradens sanguinem iustu̅ At ille dixerunt Quid ad nos tu videris Et proiectis argenteis in templo recessit ab eis, et laqueo se suspendit
Pylatus autem convocatis principibus sacerdotum et magistratibus et plebe dixit ad eos Nulla causa mortis invenio in homine isto ex hiis in quibus eum accusatis At illi magis convalescentes dicebant Commovit populum universum docens per universam iudeam a galilea incipiens usque huc Tunc
Pylatus audiens galileam et quod galileus esset misit eum ad herode qui et ipse erat ierosolimis illis diebus Herodes autem viso ihesu gavisus est valde erat enim multo tempore cupiens videre eum eo quod multa audierat de eo et sperabat signum videri ab eo, et interrogabat eum multis sermonibus videlicet si ille esset puer quem pater suus volebat interficere, et propter eum multos pueros occidisset et si esset ille qui cecos illuminasset et qui lazarum resuscitaverat, et adolescentem filium vidue in porta civitatis naym et multa alia
Et rogavit eum ut signa faceret promittens eum se de manibus iudeorum liberare Ihesus autem nichil respondit Et posuit coronam super caput eius dicens Promitto tibi si signum feceris te principem regni mei et coheredem te statuam: testatur hac corona quam omnes imperatores coronat
Ihesus autem non respondit ei Et stabant principes sacerdotum

dotum et scribe et pharizei constanter accusabant eum
Anselmus Dic tu dulcis Maria quid tu sperabas
Maria Sciebam herodem eum regem esse elegan
ne et natura superbie Et ideo sperabam quod regi
excellentissimo scilicet filio meo parcere debuisset spre
uit eum ipsum et ipsum induit veste alba re
misit pylato Et facti sunt amici herodes
et pylatus in illa die nam antea inimici erant
ad inuicem Tunc ergo pylatus crudelitatem et quia
conspirauerunt prouidit quosdam qui eum ad herodem
ducerent ne eum interficerent Remisso igitur
unico filio meo conuocans pylatus omnes iudeos
et dixit ad eos Obtulistis michi hunc hominem
quasi auertentem populum et ego coram vobis in
terrogans nullam causam mortis inueni in eo
ex hiis in quibus eum accusatis sed neque herodes
Nam remisi vos ad illum et ecce nichil dignum
morte actum est ei emendatum ergo dimittam eum
At illi petebant barrabam qui propter homicidium
et sedicionem missus erat in carcerem Ille tercio
dixit Quid enim mali fecit Nullam causam
mortis inuenio in eo corripiam illum et dimittam
At illi instabant vocibus magnis ut crucifige
retur clamantes crucifige crucifige eum Sedente
autem pylato pro tribunali venit ad eum uxor eius dicens

nichil tibi et iusto illi multa enim hac nocte passa
sum. Ipse enim Pylatus autem sciens quod crudelitati
iudeorum satisfacere deberet apprehenderunt filium
meum et flagellatum in statua ligatum ita quod a plan
ta pedis usque ad verticem capitis non in eo
sanitas. Statua autem illa a deo spissa fuit
quod circa eam duas palmas manus manu tan
gere non posset. Unde accipiebat corrigias
et manus eius ligabat. Milites vero plectentes
coronam de spinis imposuerunt capiti eius et veste
purpurea circumdederunt eum et dabant ei alapas.
Quam coronam habet rex Francie. Hec corona
non fuit tamen de spinis sed de iuncis marinis
~~[illegible]~~ acutiores sunt aculeos quam vera spina.
Hac corona eum lancea percucientes capiti eius
imprimebant ita quod sanguis eius per faciem deflue
bat et sic ornatum eduxit eum Pylatus foris
et dixit Ecce rex vester. Illi autem clamabant
tolle tolle crucifige eum. Dixit eis Pylatus
Accipite eum vos et crucifigite. Qui responderunt
Nos legem habemus et secundum legem debet mori quia
filium dei se fecit. Cum ergo Pylatus audisset hos
sermones magis timuit. Et ingressus preto
rium dixit ad Ihesum Unde es tu. Ihesus autem
responsum non dedit. Dixit ergo ei Pylatus Michi
non loqueris. Nescis quod potestatem habeo crucifige

te. Ihus rndit Non haberes ptatē adūsū
me ullā nisi tibi datū eēt desup ppterea
qui tradidit me tibi maius pctm hz. Et exinde q
rebat pylatꝰ dimitte eū. Sz iudei clamabāt
dicentes Si hunc dimittis nō es amicus cesaris
Videns aūt pylatꝰ qꝛ nō pficeret sz magis
tumultus cresceret accepta aqua lauit manꝰ
corā ipsis dicens Innocens ego sū a sanguine
huius iusti vos videritis Et rndēs vniūsa
ipsis dixit Sanguis eiꝰ sup nos et sup filios
nros Instabant qꝫ vocibꝫ magnis vt crucifi
geret et invalescebat voces eorꝝ Et pylat
adiudicauit fieri petitiões eorꝝ Dimisit aūt
illis barrabā scz illū q ppt seditionē et hom
cidiū missꝰ fuit i carcere quē petebat Ad
nimiā qꝫ plebis instātiā Pylatꝰ huiꝰ mortis
sententiā ptulit adūsū filiū meū dicens
Ihm nazarenū Abiudico vite et adiudico mo
rti ignominiose crucis. Anselmꝰ Cum d
fensa tūc dña dulcissima tu hec audieris Maria
Hec plata sententia gladiꝰ ptransiuit cor et
aiam meā Susceperūt dilectū meū filiū
ut scribit Iohannes et adduxerūt eū ut cruci
figeret. Et baiulās sibi crucē exiuit i locū
qui dicit. caluarie locus vbi crucifixerūt eū

Et crux adeo magna fuit quod di^z et erat quin
decem pedum in longitudine et adeo debilitatus erat
tota nocte illa quod eam portare non potuit Unde
lucas scribit Apprehenderunt quendam symonem
cyroneensem et imposuerunt illi crucem portare
post ihesum filium meum quod non fecerunt cum misera
cione quasi compateretur sed quia per debilitatem illud
facere non portreat Magdalena Sequebantur
eum aliqui cum educerent etc Maria Tota
turba concurrebat sicut quando fures educuntur
ad suspendium Unde lucas scribit Sequebatur
multa turba ipsi voce lacrimabili plangentes
eum Sequebantur autem pueri proicientes lutum in eum
Conuersus autem filius meus dixit Filie ihrlm nolite
flere super me sed super vos ipsas flete et super
filios vestros videlicet qui lutum et lapides
mittunt in me et nesciunt quid faciunt quoniam
ecce veniet dies in quibus dicent beate steriles
et ventres qui non genuerunt et beata ubera
que non lactauerunt Tunc incipient dicere montibus
cadite super nos et collibus cooperite nos Quia si
in viridi ligno hec faciunt hoc est in pueritia
in arido id est in etate virili et ultra quid fiet
Et ducebantur alii duo nequam cum eo ut crucifige
rentur et hoc ad maiorem confusionem filii mei

193

Cu aut educeret ego volens eu sequi et vide
et p̄nimia multitudie popli no potui Sed tande
vna cu maria magdalene deliberaui q per
viā abiarētem platee et quida fouea circui
et iter illi obviā venim⁹ et cu venerem iuxta
fonte obuia habui filiu meu deformatu et
oppssu om̄ dolore q benigne se inclinās ad
me dicebat Ach mr quasi diceret grates
tibi refero pro multimodis bn̄ficiis michi a
te impēs p multo labōe et postq̄ venerit
in locu caluarie crucifixerit eu et latrōes
vnū a dextris et aliu a sinistris Anselm⁹
Et quo fecerit ei Maria Cu ad locum
caluarie venissent vbi canes et mortua
sepeliebat nudauerit eu totaliter vestibz
suis et ego exanimis fui fcā vides h' tn̄ ca
pitis mei velamē accipiēs circuligaui sed
lūbis eius pt⁹ hoc posuerit eu sup terra
et desup eu extenderit et pmo vnā clauū
inflexerit adeo spissu q sanguis no potuit
emanare ita vuln⁹ clauo replebat Postea
accipiētes funes traxerit aliud brachiu et
aliud brachio illo clauū consimile in iufferunt
Postea pedes etiā cu funibz traxerit et clauū
infigebat ita q oia mebra et ossa apparebat

vt impleretur illud psalmiste Dinumeraverunt
omnia ossa mea Post hoc ~~[illegible]~~ erexerunt eum cum
magno labore et fuit ita alte suspensa quod pedes
eius nemo poterat attingere et cum erectus fuisset
tunc propter ponderositatem corporis omnium membrorum
vulnera lacerata sunt et aperta et sanguis de ma
nibus et pedibus emanavit Ego autem induta fui
quadam veste qua mulieres illius regionis utuntur
ad tegendum totum corpus et est idem quod lintheum Et fuit
illa vestis tota sanguine aspersa Anselmus Quid
factum fuit post hoc Maria Postquam crucifix
erunt eum diviserunt sibi vestimenta filii mei
sortem mittentes super vestem inconsutilem ut impl
eretur illud quod dictum erat per prophetam Divise
runt sibi vestimenta mea et super vestem meam mise
runt sortem Et scripsit Pilatus super caput
eius literis grecis hebraicis et latinis Jhesus
nazarenus rex judeorum Et dixerunt iudei
noli scribere rex iudeorum sed quia se dixit
regem iudeorum Et respondit Pilatus quod scripsi
scripsi Pretereuntes autem quidam blasp
hemantes eum moventes capita sua et dicen
tes Vath qui destruit templum dei et
in tercia triduum reedificavit illud Salva te
metipsum si filius dei descende nunc de cruce

Anselmus Quid ad hec respondit filius tuus
Maria Sicut lucas ait Pater dimitte illis
quia nesciunt quid faciunt Et stabat populus expectans
eum et deridebat Audiens hoc latro qui a sinistris
pendebat et insultauit ei dicens Si filius dei es
salua temetipsum et nos Respondit qui a dextris
pendebat dicens Neque tu times deum quia iuste
dampnatus es Et quidem nos digna factis reci
primus hic vero nichil mali gessit Et dixit
ad ihesum Memento mei domine dum veneris in
regnum tuum Et dixit illi ihesus Amen dico
tibi hodie mecum eris in paradiso Anselmus
Quid autem fecisti domina Maria Stabam
iuxta crucem errore plena quia ei solacium fieri
non poteram et mecum soror matris mee et Johan
cleophe et maria magdalena et cum vidisset me
et discipulum suum Johannem quem diligebat ad
ipsum ait mulier ecce filius tuus Deinde
ad discipulum ecce mater tua Erat autem hora
sexta et facte sunt tenebre super uniuersam terram
usque ad horam nonam Et exclamauit voce
magna heli heli lamazabathani Et
quidam dicebant Ecce heliam vocat iste Post
hec sciens ihesus quia omnia consumata sunt et dixit

Vino Et vas erat appositum aceto plenum et
circes una impleuit spongiam et dabat ei bibere
ut citius moreretur Et cum bibisset acetum dixit
consumatum est Et postea In manus tuas commendo
spiritum meum Et inclinato capite emisit spiritum
Et ecce velum templi scissum est a summo usque deor
sum et terra mota est et petre scisse sunt et max
ime illa in qua stabat crux fissa est ut manum
imponi potuisset Et monumenta aperta sunt et
multa corpora qui dormierat surrexerunt et in
troierunt in sanctam ciuitatem et apparuerunt multis
Centurio et qui cum eo erant custodientes Ihesum
viso terremotu et hiis que fiebant timuerunt
valde et ipse centurio glorificabat deum dicens
vere hic homo iustus erat Et omnia elementa
erant quasi compaciebantur xpo soli autem iudei in
durati erant Anselmus Unam habuit ad
huc sine dolore eius Maria Nota bene quia nondum
impleuerat prophetiam Symeonis scilicet tuam ipsius
animam pertransiuit gladius Iudei ergo parasceue
erat rogabat ut maneret in cruce corpora
eorum sabbato Est autem magnus dies ille sab
bati et rogauerunt pilatum ut frangerent
eorum crura Et venerunt ergo milites et prime

iudei crura fregerunt & alterius qui cruci-
fixus est cum eo. Ad ihesum cum venissent ut
viderunt eum iam mortuum non fregerunt
eius crura sed unus militum lancea latus eius
perforavit & continuo exivit sanguis & aqua
et cum hoc viderem quod talem crudelitatem ex-
exercuit in illum mortuum cum omnibus [?] facta [?]
fui tunc cepi ululare & flere dicens Cuius
michi det ut moriar pro te fili mi. Aul-
clus Quid fuit statim post hec. Maria Ro-
gabat Pylatum Joseph ab arimathia ut
tolleret corpus ihesu. Tunc pylatus quesivit
si esset mortuus tunc iussit reddi corpus
Quod cum Joseph deponeret corpus maria
stabat deorsum respiciens ut brachium sol-
veret & oscularet quod et fecit & cum depo-
situs esset de cruce posuerunt eum super terram
bene ad tres passus de loco crucis et Maria
caput eius in sinum recipiens amarissime fle-
re cepit dicens Heu dilectissime fili mi qualem
consolatorem modo habeo quem mortuum iam coram
me video. Tunc accurrens Johannes Evangelista re-
cidit super pectus eius plorans & dicens Heu
heu heu de isto pectore potavi dulciora

modo tristicia et lamētabilia Cum petrus
aduēt qui ipm negauerat et amarissime
fleuit Cum maria magdalena pt⁹ oībꝫ flo
repit sup dnm suum dicēs Cuius michi pcta
nunc dimittit Cum ceteri discipuli circuīe
tes eos lamētabat sup eum Cum deus ad cōso
lacione mris et discipulorꝫ suorꝫ glorificat⁹
fuit q ibi nulla plaga nec liuor ī corpe
suo apparuit pt̄ wlnera q seruat⁹ vsq
ī die iudicij et adeo sanus et clarus apparuit
ac si numq aliquā penā sustinuisset Et cum
sepelire eum vellent brīssima vgo fortissie
corpus tenuit dicēs Johannem Johes carissie
relinque michi filium meum mortuum quē
viuum habere nō poterā vl rogo vt me
cum eo sepelias Cum Johannes sciens q aliter
eē nō potuit s sit genus humanum redemi
debuit Tandē cum sepultus fuisset maria
sup sepulcrum se pstrauit et adeo mise
rabiliter pressit q oēs discipuli fleuerunt
Et cum eam Johes ad ciuitatē ducē vellet
et a sepulchro moueret miserabiliter cla
mauit dicēs Johes carissime amice nō
facias michi ī iuriā vt separas me a dilecto

mes filio quia h[ic] expectabo donec moriar
Deinde Johannes accipiens violenter in
ciuitate deduxit quia eum videns ipsius vel
tem aspersam sanguine sicut ante crucem stetit
et sanguis super eum stillauerat vnanimiter
clamabat gementes Quanta iniuria facta
est hodie in iherusalem in ista pulcherrima
domina et in filio eius et ei compaciebatur Ro
gemus ergo deum etc Finis dyalogi sancti
Anselmi de passione ihesu xpi et beate
marie virginis etc 1472

Dnica pma i aduetu dni

Dominica pma i aduentu dni
in vtrisq vespis et matutis
accenduntur septem lampades que sut
ad grad9 presspiterii et Rm Ecce
dies veniunt a duob9 sacerdotib9 can-
tatur Et ita alia responsoria i sabbatis
ad vespas p aduentu catanda sunt
De suffragiis sctorum patronorum Johis
et augustini nichil facim9 In matutis
bte marie no dicit Te deum lauda
sed Rm reincipitur Et postea se-
quitur V Aue maria In die ad missa
matutinalem 2a collecta Deus qui cor-
da Tercia Deus qui caritatis cu dua-
b9 vsitatis Et sic i aliis dnicis
per aduentum nisi octaua sctorum seu eciam
trium lcionum festum impedierit Ecce si
octaue sctorum vel festum trium lcionu i-
pedierit Scda collecta de sco vel de
octauis erit Tercia de spu sco cu duab9
vsitatis De vigilia andree

Si vigilia sci andree i aduetu euenerit matutinalis missa pro defunctis erit maior vero de vigilia et scda colla de aduentu 3a de sca maria 4ta de sco saturnino quinta ppiciare Si festu sci andree i aduentu euenerit Ad matutinas Te deu cantatur et ad missam

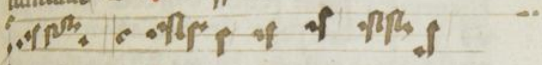

kyrieleyson Sanctus Agnus Ite Similiter i festis ix lcionu p aduentu occurrentibus Te deu ad matutinas et gla i excelsis ad missa cantat Nota p qn cantat Te deu ad mas Gloria i excelsis cantat ad missa In festo sci andree tres collte dicunt ad matutinale missa pria de aduentu 2a de festo 3a ppiciare Per octaua memoria habebit p aiaz de laudibus et coll et eam ad missa coll e repit Si festu sci Eligij i aduetu euenerit Post prima coll ad vs et mas an et coll de tpe dicit Et ~~festu~~ postea memoria de sco andrea dicit Pa die ad matutinale missa prima coll de aduetu

3a de festo 4a de octis cu duab9 vsitatis
Ad magnam missam 2a coll' Deus qui de bte
marie **De sancto Nicolao**
Si festum sci nycholai in sabbato euenerit
scdas vs obtinebit et de tpe post
primam collectam fiet memoria Si aut in dnica
euenerit in scdam feriam differet Et tunc scda
vs dnice cedit festo In die ad matutinale
missam pma collecta de tpe 2a de festo 3a
de dna quarta de oct quinta generale Ad mag
nam missam

Kyrieel Gloria Sanctus Agnus dei Ite
Per octauas in vs et matutinis memoriam
habebit per an de laudibus et matutinis rema
nebitur vs Ora pro nobis Coll' Deus qui
btm Similiter ad missam coll' ipius post
coll' bte marie ponit In octis ad vs
an O pastor Et ad matutinas an Copiose
dicitur Infra oct bti nycolai fit memoria
damasi pape post coll' bti nycholai De
Conceptio bte marie conceptione b v

208

vigi[li]mus i dñica euenerit usq[ue] i sc[un]dam feriam
deferet(ur) Et tunc 2a vs d[omi]nice redet festo
habita post p[ri]mam coll' memoria de d[omi]nica p[ro]
misso v[er]su Rorate Deinde sequitur de s[an]cto
nycholao a[nte] sc[un]d[a]m diem Tunc primus vis festi
an[tiphona] Orto c[on]cluso e[st] tamen alius p[salmu]s de d[omi]nica y
tonum tantum de natiuitate mutatis tamen noibus
Ad utraq[ue] c[om]pletorium an[tiphona] Cum iocunditate v[ersus]
mus Memento v[er]sicul[u]s Postpartum tamen sup
Nunc dimittis Aue regina Infra p[rese]ns coll'
Famulorum ad quotidianum p[ro]misso v[ersu] Aue
maria sit(er) et ad Prima Et non di[citu]r p[salmu]s
Confitemini Ad missam sicut de natiuitate

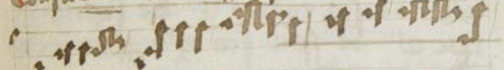

Kyrieleyson Gloria Sanctus Agnus Ite
De festo s[an]cte lucie in sc[un]da **de s[an]cta lucia**
feria euenerit vs non habebit sed
in sc[un]dis vis d[omi]nice post primam collatam
memoriam habebit Et i tercio (?) ad vs
que erunt de s[an]cto nychasio post p[ri]mam
coll' memoriam tamen habebit Quando vero
festum p[re]dicte v[ir]ginis i aliqua feria tercie

ebdoe euenerit ante illius ferie et si
affuerit debet anticipari una feria p
me vel 2e ebdoe aduentus. tunc vero in ewa
nen Omelia ad matut. si affuerit non
anticipatur vel differet. **De festo Nychasio**
Si festum sci nychasii in dnica euenerit
in sabbato anticipat. et tunc sedes
obtinebit. Et cantabit. ipsi sunt
sci in die ad matutinale missa. nisi in
sabbato euenit prima coll de aduentu 2a
de festo 3a Omnipotens Maior vero missa
sola coll capit. Sed si in sabbato eue
nerit ad matutinale missa prima
collecta de sca maria 2a de festo 3a de
tpe 4ta de spu sco 5ta Concinare ad
sidimad missa

De vigilia scti Thome

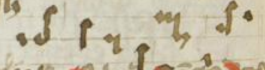

Kyrieel Gloria Sanctus Agnus
Si vigilia sci thome apli in aliq
feria quatuor tpm euenerit
Matutinalis missa de vi erit 2a
coll pro pace 3a pro loco vel in quo

quarta Deus qui caritatis conta. compl. Maior 205
aut missa erit de ieiunio 2a coll. de sca ma
ria 3a de spu sco quarta Omps p platis
quinta compl. Concede de oibus scis Et si i
2a feria vel quinta fsta euerit Matutinis
missa q p defunctis erit Maior aut missa
de vi 2a coll. de aduentu 3a de sca maria
cu duabus vsitatis In pmis vis sci thome
Rm Vos steteritis cantat a duobus
dyaconibus In scdis etia vespis et si sabbat
ante quartam dnica euenerit an Iucundit
ps Dixit cu aliis Rm Cui sit hy
Et post pmam coll. que de festo erit
an de tpe illa videlicz que dimissa fuit
p an O sapia ad coll. de do Et
nota q qn vi natiuitatis in do euenerit
Omelia dnice eid Rus debet legi Et
tuc i pma vis sci thome post pmam
coll. Di an Tu es qui venturus Et in
scdis p pmam coll an qte dicte colli
Quod si festu i aliq feria ebdoe 3e
euenerit Une illius ferie et 3a si assue
vit debent anticipari i aliqua feria

prime vel 2e ebdome adventus Cum vero
feria quarta vel sexta quatuor temporum evene-
rit in primis vesperis antiphona Qui es Sed in secundis antiphona
de ewangelio que super induitur debebat cantari
Item quando festum predictum in sexta feria evenit
feria 2a precedenti Omnes obitus usque post
epiphaniam debent legi in capitulo Et vero ipso die
dicetur ante vesperas Item si in sabbato evenerit
feria quinta legetur vel feria 2a sequenti Comme-
dacio et missa pro defunctis cantabitur Quod
si in dominica evenerit in secundam feriam differetur
et tunc ad vesperas post primam collectam que de
festo exit cantatur antiphona Ave maria cum collecta
dominicali Et quando festum differtur vel defunctorum
ipso die possunt cantari

De vigilia nativitatis

Ad vesperas ante vigiliam
nativitatis domini quando cantatur Benedicamus domino
De illa occulta accenduntur septem lampades
que sunt ad gradus presbiterii et pulsantur
due maiores campane de choro et dicetur
cum genu flexione dicatur pro me Benedicamus
termittuntur hore sancte marie Et in tali-
bus despensis usque post octavas nativitatis
domini Item in vigilia nativitatis domini ad matutinas

et ad o[mn]es horas diei di[citur] coll[ecta] de vi[gilia] p[re]ter
ad p[ri]ma[m]. Si vi[gilia] nativitatis d[omi]ni i[n] quarta
f[eri]a eveneit i[n] tercio nocturno p[ost] a[ntiphonam] Dies d[omi]ni
di[citur] v[ersus] Hodie scietis ad p[ro]cessione[m] r[esponsorium] De
profundis di[citur]. Et ad i[n]troitu[m] ecc[lesi]e a[ntiphona]
O virgo v[ir]ginu[m] cantat[ur]. Et ad magnam
missa[m] no[n] cantat[ur] all[elui]a nisi d[omi]n[ic]a fuerit. Ad illa[m]
missa[m] ebdomidarius reg[it] chor[um] et kyriel[eyson]
feriale extra d[omi]nica[m] cantat[ur]. Si hec vigilia
extra d[omi]nica[m] eveneit. Matutinalis missa
erit p[ro] loco 2a coll[ecta] de vi[gilia] 3a Deus cui
o[mn]e cor. cu[m] duab[us] usitatis. Ite[m] si i[n] d[omi]nica
eveneit. Matut[ina]l[is] missa erit de d[omi]nica 2a
col[lecta] de vi[gilia] 3a Deus qui corda cu[m] duab[us]
usitat[is].

De die nativitatis et s[an]ctor[um] Steph[ani] Jo[hannis] et Innocentu[m]

D[e] die nativitatis d[omi]ni
ad p[ri]ma[m] missa[m]

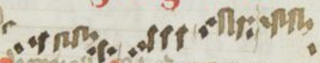

Kyriel[eyson] Gloria Sanctus Patrem

Ad secunda[m] missa[m]
ad hanc missa[m] fiet
memoria anastasia[e]

in prima coll[ecta] sub Kyriel[eyson] Gloria Sanctus Patrem
una clausula et i[n] oracione Communicantes
subiungatur. Et die sanctissimu[m]. Si i[n]
hac die p[ro]pria funeris eveneit nulla p[ro]

defunctis cantatur Cetera post epiphaniam persolventur
Ad completorium infra predictis an[tiphona] Domine exaudi
ad Notum fecit deus cum coll[ecta] Da nobis cum cottidiana
usque ad circumcisionem et ad utrumque completorium
circumcisionis Hac die sacerdos tres missas ce-
lebrare poterit extra abbaciam sed caveat
ne ad primam missam neque ad secundam post
sumptionem eucharistie vinum perfusionis seu ab-
lucionis sumat sed alio ad sumendum tradat
Ad primam missam preces an[tiphona] Domine exaudi di-
co Verbum caro et coll[ecta] de die cum cottidiana
usque ad circumcisionem In hac die Pasche
Penthecostes et festum beate virginis solent
omnes conversi communicare ad altare sancte
crucis ubi cantatur matutinalis missa cum duobus
ministris et thuribulo Cantor tamen provideat
quot sint fratres ad nutum magistri conversorum et
tot hostias subdiaconus paret Ad magnam
missam cantatur
Notandum quod
omnes ympni tam de 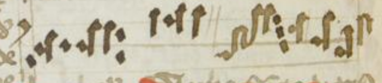
festis quam de tempore Kyrieleison Gloria Sanctus Agnus
ad vesperas et ad laudes usque ad epiphaniam debent
cantari sicut cantatur ympnus A solis ortus preter
duo scilicet Hostis herodes meritis et Sancte dei preciose et in
ympnis omnibus preter illis duobus in fine dicitur Gloria

tibi domine. In die sci stephi ad p[ri]ma[m] missa cantat[ur] Puer natus p[er] totu[m] sicut p[ri]ma die 2a coll' et ultima de sco stepho sed p[ro]pheca no[n] legit[ur] an[te] epl[am]. Ad magna[m] missa[m] Credo et p[re]facio Quia p[er] i[n]carnati Communicantes no[n] dicit[ur].

In die sci Johanis ewangeliste

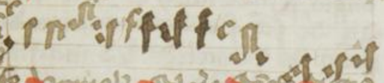

Kyriel' Gloria Sanctus Agnus. Ad prima[m] missa[m] secunda collecta de festo tercia et ultima de sco stephano. Ad maiore[m] missa[m] Credo et p[re]fac[io] Quia p[er] i[n]carnati sed communicantes no[n] dicit[ur]. In

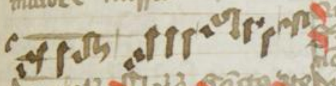

Kyriel' Gloria Sanctus. Item die s[an]c[t]or[um] Inno[cen]tiu[m] duo pueri debent chor[um] regere. Innocentiu[m] ad secundas v[espe]ras sci Johis et Inno[cen]tiu[m] ad matutinas cantare. Ad p[ri]ma[m] missa[m] secunda coll' de Innocentib[us] 3a de sco stephano et ultia de sco Johanne. Ad magna[m] missa[m] cantatur

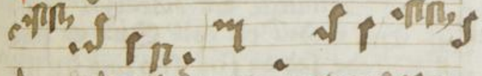

Kyriel' Gloria Sanctus Agnus. Ite. Si d[omi]nica fuerit cantabit[ur] Gloria Ite

utus In die sancti Thome martiris ad matutinas Invitatorium ab ebdomadario cantatur et in duobus sequentibus diebus a duobus dyaconibus in tabula prenotatis cantatur. In die predicti martiris ad primam missam Puer natus. 2a coll. de sancto thoma 3a de sancto stephano quarta de sancto Johanne quinta de Innocentibus. Ad magnam missam 2a coll. et ultima de natiuitate sicut aliis diebus et cantatur Kyrieleyson Orbis factor et Gloria sicut in celebribus et sequencia super martiris cantatur. Sed credo non dicat Prefacio Quia per incarnati. Hac die dyaconus et subdyaconus cantat. Quiedo quia illi tres dies post festum Innocentum sicut festa celebria obseruandi sunt Kyrieleyson et Gloria in excelsis sicut in festis celebribus cantatur. Si in crastino sancti thome dominica euenerit Ad matutinas Omelia Erant pater leget et super benedictus antiphona Dum medium cantatur cum coll. Omnipotens nec alia memoria fiet de natiuitate. Et matutinalis missa erit Dum medium cum coll. Omnipotens et sine coll. Concede sed de sanctis suo loco dicetur 2a collecta de sancto stephano 3a de sancto Johanne quarta et ultima de Innocentibus. Epistola Cum iam

tpe et erorum Erant pre ihu leget(ur) Qz
si i festo sci silvestri dnica evenerit In
sabbato ad vs Caplm Apparuit benign
tas dei (et) post p(ri)ma coll fiet memoria
de scis po de sco stepho deinde de aliis
scis et i vltio de sco silvestro Et ad matu
tinas Omelia Erant pr leget(ur) et sup bnd
an Dum medium tacet(ur) Et matutinalis missa
erit de sco silvestro 2a coll de nativitate
Dps dicit et postea de scis Sed si hoc
festu i feriis evenerit In matutinali mi
ssa que de ipo erit 2a coll de nativitate
Concede dei Qz si i circuncisione dnni dnica
evenerit oia ex i tercio i crastino sci
thome anticipat(ur) scz Omelia ad matut
Erat pr et an Dum medium Et officiu
ad missa nec aliqua meio fiet i circu
ncisione de dnica q(ua)mvis fit dnica Nota
q(uod) si inter nativitate dni et vigilia ephie
Due dnicales evenerit i p(ri)ma dnica
nulla fiet meio historie dnice nec Omelia
Erat pr nec an Dum medium nec etia
officij memoria ad missa fiet sed i crast
tino sci thome ad matut missa Officiu
Dum medium tacet(ur) cu epla et ewang(eli)o sup

dictis sed coll' Concede nos dicatur. Omelia vero
ad matut. et an. Dum medium [struck out] defe-
retur usque in septem dominica. Et tunc officium
Dum medium ad matutinale missam repetitur.
Prima coll' Deus qui 2a de oct. 3a de alia octava
si fuerit vel secundum differentiam dierum quando
vacare sed sine dicates. In maiori missa
que erit de octava 2a coll' de sancta maria 3a
de omnibus sanctis Concede dicitur. Et notandum quod ad
matut. post coll' de oct. sequitur an. Dum
medium cum coll' Deus qui premisso v. Vidite
qui venit. Ad processionem R. Verbum
caro et post De profundis dicitur. Ad introitum
ecclesie Salve regina v. Speciosa forma cum coll'
Deus qui salutis. **De circumcisione domini**

In circumcisione domini ad primas vesperas nulla
fit memoria de sanctis nec etiam ad matutinas
Ad primam missam preces ante Domine exaudi
dicatur v. Verbum caro et coll' Deus qui
nobis cum cottidiano. Ad magnam missam
cantatur

In sedibus post 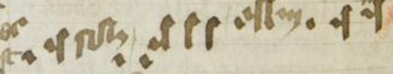

prima Kyrie Gloria Sanctus Agnus
coll' fiet memoria de sancto stephano p

213

an In mutues v Gloria et honore cu coll Da
nobis sed de aliis scis no fiet meoria
Septi die ad mas prima coll sequit
de sto Johe an Ecce puer et postea
de Innocetibus an Herodes irat Si
dnica p hos tres dies euenerit an Dum
mediu ad matut Post coll de Innocetib
dicet Hic recipiut hore sce marie sed
de scis suffragia no recipiut usqz p
octas ephie In isto die ad prima sola
coll Dne deus pr di Rx xpe fili
dei viui Qui nat In Capitulo ps Deus fid
dicit Ad magna missa p hos tres dies
qa coll de dnica dicit Et ad Cpetoriu
an Misere vnus Emxa v Custodi nos
an Verbu caro Coll Illumina
sola et ita faciedu est ad Cplet usqz
ad oct ephie excepto q i die ephie
et p octas catat sup Nunc dimittis an
Stella ista Nota q si aliquo istoz quatuor
diez qui sunt inter circucisione et die
ephie dnica eueniet i vtrisqz vis de
dnica nulla erit meoria In oct Innocetu
no dicit hic caue nec post vesperas se
cundas De vi a d ix ephie et octavis

Dn vi^a ephie i dnica euenerit matut
missa erit Dilit medium cu coll Omps
cu epla et ewa suprdicti 2a coll de pn
Deus qui salutis cu duabus vsitatis sed
dicantes no dia Et si pdca ad pfessores
i ista do Ps De psfigndis di i capl no
dicit Et si pdca vi ex dnica euenerit
matut missa erit Salue sca parens
2a coll de vi^a 3a de spu sco cu duabus
vsitat Et hoc notandu e q qn matut
missa cantat de sca maria nulla coll in
maiori missa de ea dicit nisi i festis
eiusde vginis In vi^a ephie oi anno ad
mat i noctur post ix an dr v Veritas
de terra apt tcia l^a de 3o nocturno
sequit et etia v post Te deu lasam
bote repetit In maiori missa Credo
no cantat nisi dnica fuerit Ab hic no ca
tat Offim Dilit medium nec etia coll
Omps di In die ephie 2a bndictio ad
matut Deus dei filius que etia cottidie
ad matut sedula dicit Ad vtraq missa
Credo cantat Ad maiore missa cantat

Kyrie Gloria Sanctus Agnus Ite

Si ephia i dnica euenerit Offim In ex
celso throno in quarta feria loco maioris
misse cantat et 2a coll de ephia Per octas
ad mat Inuitatorium xps apparuit
ymn9 hostis herodes Pr an̄e et ps sicut
i die ephie preter an̄ Veite pro qua
di an̄ homo nat9 cu ps Fundamenta In
laudib9 sola an̄ Ante lucifer cantat nisi
dnica fuerit v9 A solis ort9 Et ad prima
ym xpe fili di v Qui apparuisti Et
ad omes hnos di Gla tibi do qui app
ruisti Dnica i fra oct Ad presiorem
ym In columbe ps De profundis dicit
ad i cotidie eme an Trib9 miraculis
v Omes gentes qsup colla Deus illuminat
Et ita faciendum e i octis ephie si dnica
In hac die do matutinal missa In excelso
In qua psa coll Nota mea 2a Deus qui
hodierna 3a Deus qui corda cu dualb9
visitatis In maiori missa que erit de
ephia 2a colla Deus qui salutis 3a
Corde Nota q missa de ephia coll
dnicalem no recapit sed qn cantat
de ephia 2a coll Deus qui salutis

2a Deus cum oe Per octavas cotidie maior missa erit de ephia cum gloria in excelsis et prefatione Quia cum unigenitus et Dicantes Sed si tempus longum fuerit Feria quarta cantatur de dominica propter epistolam et ewangelium quarte ferie cum gloria et prefatione sed credo non cantatur nisi in dominica in festo octave et in octava In sabbato vero cantatur de sancta maria 2a coll. Deus qui hodierna 3a Deus cum oe cum duabus usitatis et prefatio Quia per incarnati et sequentia Letabundus Quando vero hec octava feria 2a evenerit 2a feria de dominica cantatur propter festum sancti felicis in quarta feria in cadentes 4 2a coll. de ephia cum aliis usitatis Epistola et ewangelium quarte ferie legetur Gloria in excelsis et prefatio de ephia sed Dicantes non dicitur In octava die ephie Matutinalis missa erit de sanctis nisi dominica fuerit 2a coll. de octava 3a de dominica cum duabus usitatis Maior vero de octava et 2a coll. Deus qui salutis eterne Concede de omnibus sanctis De tempore ab octavis ephia usque ad lxxam

Post octavas ephie ad matutinas cantamus invitatorium et antiphone de ferialibus

Bndicta tu aliis recipiunt nisi festum impedierit. Et eple pauli i cipiunt. Et suffragia de sctis recipiunt. De sca cruce suffragium i termittit usque i crastino trinitatis. Sed ad matut sce marie suffragia queta recipiunt. In die ad oes horas sicut in cottidiano cursu psalent. Ite ferialia pa. Qua magna cum aliis cottidie p ferias usque ad lxxas nisi festum ix lconum vel trium i pedierit cantat. Historia vero Dne ne i ira nunquam nisi i dnicis cantat. Ite quando eple et ewa quarte ferie usque ad dnica i quinquagesima i sua feria legi no pnt ppter festa occurrentia i scda feria debet anticipari si tn breuitas tpis pt dimitti ut legat. Ewangelia vero sexte ferie neque pmie mitt neque differunt. In feria 2a de patrono ecclesie. Et i quinta feria de spu sco usque ad lxxam missa i queta cantat nisi festum impedierit. Qn inter diem epiphie et lxx dies dominicalis trigin cenenerit.

Qwando oct epiphie i dnica vel 2a vel

3a feria evenerit et i septi dnica lex Omelia Cu factu esset i quarta feria p9 dicta ephe ad matut leget Et post collaz de ephia sequit an Remansit cu coll Nota
oms pmisso v Oms reg Et maior missa erit pn extreso cu epla Obsecro vos q Ewa
Cu factu esset et es ad 2as vs p9 coll de ephia se an Fili quid et coll Nota pmisso v Dirigat Ad veo Dictata mea mea differt usq i sabbo ad vs et tu Post coll de ort catat cu coll Omps sempite
rne deo q celestia Pmisso v Vespertina oro In dnica ad mas Ome Nupne facte sut legit et an Nupne catat cum coll pdicta Omps Et officiu ad missa Oms tra catat Epla habetes do
Ewam Nupne leget et ad scdas vs an Deficiete vino catat cu pdca coll Omps Et i feria quarta ad mas Ome
Cu descedisset leget et sup bnd an Cu aut des catat cu coll Omps s
de9 ifirmitate nes aplis fiet memoria de coll que dcta sut i dnica Et officiu

ad missa Adorate cantat² cu coll Porrecta
Epla Nolite esse prudentes Et ewang
Cu descendisset legitur² Et postea ad vesp
sup magnificat an Vide nemo cu coll
porrecta Omnipotens Et i sexta feria Dnica ad
mas Ascendente ihu leget² Et sup bnd
an Ascendente ihu cantat² cu coll Deus qui
nos et officium Ad missa Adorate re
petit² cu coll Deus qui nos Epla
Nemo quitur et Ewang Ascendente legitur²
Et postea ad sedas vesp sequit² an
Dne salua nos sr mat cantat² cu coll
Deus qui nos Nec aplius fiet mentio
de alia coll Omnipotens Per ista ebdom
oes eple pauli ad mas incipiunt De
duobus dnicas diebus
Quando aut in tex dietia eplie
q lxx^a due dominicales dies tm
euenerit In prima dnica ad mas Dme^a
Cu factus esset leget² et p9 coll de
epihia sequit² an Remansit cu coll
Nota quomodo Et officium ad missa matu
tinale cantat² In excelso cu coll Nota

qs Et Epla Obsecro Ewam Cu factu
esset legitur Et ad vs sedas p9 coll de
ephia se an Fili quid su pdca in sabbo
septi ad vs sup mat an Porta mea cuzat
cu coll Omps Et ad ~~matutinale~~ matut
legit Ome Nuptie facte sut Et sup bnd
an Nuptie cu coll Omps Offiau ad missa
Ops tercia cātat Epla Habentes et ewam
Nuptie legitur Et ad secudas vs sup mgt
an Deficiete cu coll Ompi Et i quarta
feria ad mas Ome Cu descedisset leget
4 sup bnd an Cu aut des. sic alia coll
Opnt Et Offiau ad missa Adorate can
tat Epla Nolite cē 4 ewam Cu descedisset
legitur Et ad sceptes vs catat an sup
mat Vide nemi cu coll Ompi Et i septi
sexta feria ad matut Ome ascedente
ihu le 4 sup bndict an ascedete cu
coll Deus qui nos Et offiau ad missam
Adorate repetit Epla Nemo quitq
et ewam ascedete ihu legitur Et ad sep
tes vs sup magt an Dne salua nos
cu collecta Deus qui nos De trib

dnīcis diebus

Quando autem inter diem 221
epiphie et lxx^a tres dnīce
evenerint dnīca ipsa oct^e ad matut^m Dnīca
Cu factus esset legit^r Et post coll^a de epiphia
cantat^r an̄ Remansit cu coll^a Nota et officiu
ad matut^m missa In excelso cantat^r Epla
Obsecro vos ewa^m Cu factus esset legit^r
et postea ad vs p^o coll^a de epiphia cantat^r
an̄ Fili quid cu coll^a Nota In septi sabb^o
ad vs sup mat an̄ Peccata mea cantat^r
cu coll^a Oppmis Ad matut^m Dnīca Nuptie
fce sūt legit^r et sup bnd^s an̄ Nuptie cu
coll^a Omnips Et officiu ad missa Dns tecu
cantat^r cu coll^a Omnips Epla Habentes
donacōes et ewa^m Nuptie legit^r Et postea
ad vs an̄ sup mat Deficiente vino cu coll^a
Omnips cantat^r Item 3° sabbato ad vs an̄ sup
mgt Hoc fecit cu alia coll^a Omnips Ad
matut^m Dnīca Cu descendisset an̄ sup
bnd^s Cu aut descend Et officiu ad
missa Adorate cu coll^a Omnips Epla
Nolite esse Ewa^m Cu descendisset le
git^r et postea ad vs an̄ sup magt
Unde nem cu coll^a Omnips Et i quarta

feria ad mag Dne a ascendere le an sup bnd Ascen
dere ad coll Deus qui nos Et offitium ad missa Ado
ratz repetit ad collecta Deus qui nos Epla Venit
sequen Alla Ascendere legit Et postea ad vs
an sup magt Gospel. ad colla Deus qui nos

De quatuor dnis

Quando inter
octavam ephie et lxx quatuor
dies dnicales evenerit dno infra oct
ephie ad mat Dne a Cu factus eet
legetur et post collectam de ephia cantatur
an Remansit cum coll Vota quis Et offi
cium ad pma missa cantatur In excelso
coll Vota Epla Obsecro et ewam Cu
factus esset Et postea ad vs post coll
de ephia an Fili quid cum coll Vota qs.
In sequenti sabbato ad vs sup mat
an Recitata cum coll Omps et ad mag
Dnica Nuptie facte sunt an sup bnd Nup
tie cum coll Omps Et offitium ad missa
Omnis terra cantatur cum coll Omps
et epla Habentes dona Ewam Nuptie
legitur Et postea ad vs an sup magt

desinente domo cū coll' Omnips In 3° sab 4223
bato ad vs̄ aū sup magt Hoc fent a
alia coll' Omnips Et ad mās Omeª Cum
desce' aū sup bnd' Cū aute des' Et
officiū ad missā Adorate cantatur coll'
Omnips' Epla Nolite ēē et ewan Cū
des' legitur et postea ad vs̄ aū sup mt
Vide nemo cū coll' Omnips In quarto sabbo
ad vs̄ aū sup mgt Dne puer cū coll'
Deus qui nos Et ad mās Omeª Ascendete
le' Et officiū ad missā Adorate repent
cū coll' Deus qui nos Epla Nemo et
Ewām Ascendete legitur et postea ad
vespas scdas aū sup mgt Dne salua
nos coll' Deus qui nos De quinq3 dnicis

Quando aute inter die epiphie et
lxxª quinq3 dies dnicales euenerit
dnica in fra octaās epiphie ad mās legit
Omeª Venit ihs agali- Et officiū In
excelso ad missā matuti cantat cū coll'
Vota qs et epla et Ewām quarte ferie legitur

sed epl'a Nemini quicq° lex et Ewangm Ve
nit ihs Et tres tunc me i ewa° scz Filia mea
an Remansit et an filii q usq i septem
Doica differitur Jtm 2° sabbato p⁹ epiphias
ad vs an se mgt Vida cata cu collecta
Ops Et ad mat Dme Cu fact⁹ esset le
et sup bnd an Remansit cu coll pced
Officiu ad missa Jn excelso r'petit cu
coll pceden Epl'a Obsecro vos et ewam
Cu fact⁹ legit Et ad sedas vs cantat
an sup mit qz d missa e ad oes horas
diei Et in sequenti feria quarta si de doi
ca cantandu fuerit Epl'a et Ewam de
doica legit q eple et ewa qrte ferie
do i fra oct epiphie lca fuerit Jtm 3°
sabbato ad vs sup mgt an Concede
nob cu coll Omps sempiterne deus
i firma ad matut Dme Nuptie
fce legit an se bnd Nuptie cantat
Officiu ad missa Dis tra cantat cu
coll Ops sem ds in fir Epl'a habe
tes do Ewam Nuptie Et postea ad
vs an se mgt Deficiente vino cu coll
pced Jtm quarto sabbato ad vs cantat

 225

an̄ sr̄ mḡt Hoc fecit cū coll' Deꝰ
qui nos ad mās Dn̄e Vid desr̄e · et
sup̄ bndᵃ an̄ Vid aūt des · cantat' cum
coll' p̄dcā Et offi^m ad missā Adorate
cantat' cū p̄dcā coll' Ep̄la Nolite eē
et ewāᵐ Vid descendᵃ ad 2ᵃˢ vs an̄ sr̄
mḡt Vide nemo ad coll' Deꝰ qui nos In
quīto sabbato ad vs an̄ sr̄ mḡt Dn̄e
puer cū coll' Familiā Et offi^m ad missā
Adorate repetit' cū coll' sup̄dcā Ep̄la
Nemo et ewāᵐ Ascedente Jhū legitur
Ad vs scdās an̄ sup̄ mḡt Dn̄e salua nos
coll' Familiā **De sex dominicis**
Quando aute inter diem epͥe et
lxxᵃᵐ sex doīca dies euenerit sicut
dēm est de tp̄e quiqȝ doīcalud diez dicī
obseruandū Ita q̄ eadē ī sexto sabbato
Ad vs cantat' an̄ sup̄ mat Dn̄e puer
et coll' Conserua ipsm Et ad matut'
Dn̄eᵃ Respondes ihs leget' an̄ super
bndᵃ Ascendete cū coll' Conserua Et
officiū ad missā Adorate repetit' cū coll'
p̄dcā Ep̄la Induite nos et ewāᵐ Res
pondes ad vs an̄ sup̄ magt Dn̄e salua
nos repetit' et coll' Conserua Ista cōs
uetudo de doīca quīta ꝯ sexta scdꝫ ordinariū

scripta est sed aliqui dicit q no est
bona Quia dicit ita q inter die ephie
et lxx^ae quinqz dominicales vel sex evenerit
In primo sabbato coll' Nota quibus debz dici
et etiam i scdo sabbato repetenda e In 3o
sabbato Excita sem. ds. In quarto sabbato
alia coll' Omnipt sem. ds. infir. In quinto
sabbato Deus qui nos et i sexto familiam
propter conveniencia collectarum et ewangeliorum
Sed tota ultima consuetudo contra ordinarium
est q ordinarius dicit Quando autem inter
oct^a ephie et lxx^ae plurium tps fuerit
Officium Adorate duabus vel tribus dominicis
cantum poterit adiungi etiam Consedente
ihu et Confiteor et orationibus familiam
et Conserva De festis sanctorum occurrentibus

In diebus sanctorum fabiani et sebastiani
memoria de utroque sco in matut et missa
et ad horas diei per unam coll' scz Infirmi
tate agit^r Quando hoc festum in quinta fe
ria vel sexta seu etiam i sabbato evene
rit 2as vs no obtinebit quia si obtine
ret festum sce Agnetis vel sci Vincencii
i cadens i sabbatum vs no haberet pp
dominicam sequente Quando festum sci ...

motheri in sedibus feriam evenerit vesperas non 227
habebit sed in sedibus vesperis dominice per antiphonam et collectam
memoriam habebit post primam collectam. Et ita
faciendum est ad vesperas septimanis dici. Si conversio
s. pauli in dominica evenerit extra septuage-
simam. Omnia ad magnificat de dominica erit. Si festum
sancti marcelli in lxx evenerit. Ad missam
tractus. Vobis vir cantat. Desiste virgis
tractus. Qui seminant in oculis. Sancte agne-
tis ad vesperas et ad magnificat antiphone in ewangelio sicut prima
die cantantur et tria responsoria de historia prime
diei virginis secundum feriam suam accipiunt et in
laudibus sola antiphona Ingressa cantatur. Et ad
missam tractus. Qui seminant. Agnum matris
et sancti Blasii tractus. Desiderium. In puri-
ficatione beate Marie

Quando purificatio beate
Marie extra lxx in dominica evene-
rit sive etiam in dominica lx vel l utraque
missa de purificatione erit cum sola collecta
et de dominica in utrisque vesperis et matutinis
per antiphonam et collectam tantum fiet memoria et in cras-
tino ad magnificat. Omnia de dominica legetur. Item
si purificatio in dominica lxx evenerit. Matutinalis
missa de dominica
erit cum tractu
collecta vero de dominica

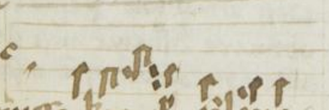

In maiori missa. Kyriel Gloria

secunda de festo c. sancti. ....
da comparacione in sancti.
maiori missa Sanctus Agnus Ite missa
In tercia vero plasus in capitat benedicere
candelas dicat v. Adiutorium nostrum
Dominus vobiscum Oremus Et postquam benedixerit
aspergat eas aqua benedicta et thurificet
In utroque completorio Ymnus Te lucis est
cantatur In sabbato vero usque ad dominica
in quinquagesima cantatur missa de sancta
Maria nisi festum impedierit Quodcumque
festum trium lectionum in dominica lxx vel deinceps
in dominica evenerit sive proprium officium
habuerit sive non per collectam tamen in maiori missa
loco memoria habebit Si autem in eius
ebdomada sexagesime defuerit Ymne que
in dominica ad horas cantantur debet remanere
deinde alie que per ebdomadam cantate fuerit
debent remanere A sabbato ante dominicam
in lxx usque post octavam pasche omne festum
non celebre in sabbato incidens secundas vesperas
non obtinebit Sed habebit memoria
post primam collectam Festum celebre secundas vesperas
obtinere consueuit nisi sit in sabbato
ante commutauit Item a sabbato ante

dnica i lxx usq ad dominica i palmis
In sabbatis ad vs Rx a duobus sacerdotibus
pnotat in tabula cantant In dnicas vero
p quadragesima ad nutu cantoris a duobus
p sacerdotibus vel etiam a duobus vicariis cantant
Ite i omnibus festis ix lectionu Ad matutinas non
dicat Te deum laudamus sed Rm vernam
Quando kathedra sancti petri post lxx
i dnica euenit i sedaz feriaz differetur
et tunc 2a vs nō obtinet ppu primas
vs sancti Mathie q tm Rx cantant Et
etiam festum sancti Mathie si i dnica euenerit
differet etiam si i eadem anno bisextus inciderit
debet aute i bisextili anno i via sancti Mathie
i in crastino kathedre sancti petri i calo
sto storia dimidia recitari et dimidia
sequenti die reseruari Et kalendas q eadem
die occurerit p duos dies recitat et
sub una kalenda dux fieri ferie simul
et lune In capite ieiunii

IN capite ieiunii dnu septem psalmi
dicunt in fine cuiuslibet psalmi
dicitur Gloria patri et in conclusione septem
psalmorum dicitur Laus tibi dne rex eterne

kyriel' et pr nr hec regula p totam
xlmam observat' excepto qd pr nr non
dicat' usq i fine letanie In hoc capite
ieiunii dum septe psalmi dicunt' et ane
res dant' Cantor i suppellicio debet
esse ad ostendedu plato quid debeat
facere Sed anq processio exeat de
choro suppellitiu debet tolle et suam
cappa induere Si i capite ieiunii xii
lconu festu euenit oia q ad ieiunium
ptinet ante caplm cplebut' s· pcessio
et missa ieiunii qua abbas cantabit
ad magnu altare cu duob' ceroferariis
In festis celebribus p xlma missa que
cantat' an prima debet omitti In
primo sabbato xl^e ad vs dimittuntur
suffragia de scis nec usq in crastino
sce trinitatis recipiunt' Ite sii
sabbat' usq ad pascha festu triu
lconu vel xii lconu euenerit pa coll
ad missa Concede nos 2a coll Omps
p platis admittit' Si aliquod festu

231

re lcōnu vel celebre ab isto sabbato
usq post octa pasche i dnīca euenerit
i secūda feria differtur et secūdas vespas
dnīce obtinet sed si nō celebre añ tm habebit
Nota q si aliquod festū dupx i dnīcis
p xlme usq ad dnīca i passione exclu
siue euenerit nocturnale ac diurnale offi
ciu p oia obtinebit et etiam de festo
ad mās legetur de dō uero fiet memoria
per añ et colla Et feria 2a i mediate
sequenti etiam de dnīca ad mās legetur
Per xlme dnīcis dieb9 ad matutinale
missa 1a coll9 de sca maria 2a Deus
qui caritatis cū duab9 usitatis In maiori
missa 2a coll9 de spū sco nisi aliquod
festū trium lcōnu impedierit Quod si
festū trium lcōnu i dnīca euenerit ad
matutinale missa 1a coll9 de spū sco
2a de sca maria cū duab9 usitatis
et i maiori missa secūda colla de sco erit
Coll9 vero p peccatis nō dicitur i dnīcis
ad missa neq i festis ix lcōm ad vs
et ad matutina sed ad missa dicuntur

i festis ix lcom occurrentibus In festis
duplicibus et etiam ix lcom minor missa
capit V. coll 2a de sco 3a de spiritu sancto
quarta Exaudi quinta Piciae sunt
habetur in die annunciationis nisi in sabbato
Post 2a colla de beata virgine erit quarta
Exaudi ad matutinam missam In sabbato
sabbato xle ad missam unus Benedictus
es a duobus sacerdotibus cantatur In festis
ix lcom missa de ieiunio cantatur cum genu
flectione Et velum quod pendet inter
chorum et altare trahitur dum missa ieiunii
cantatur etiam in die annunciationis In sabb
atinis postquam signum a sacrista ad man
datum faciendum pulsatum fuerit Et
fratres qui ad idem mandatum in claustro
convenerit et ita sacerdotes et ministri
qui idem mandatum facere debuerit presenti
fuerit tunc Prior tabula tribus ictibus
pulsat et sic processio ingrediatur
capitulum Ubi quod mandatum ministret
cantor libri collationis in capitulo et post
confessionem cantetur mandatum et pulsat

donec misteri reuertatur et tunc incipiat 233
Maria s° Et per eterne qui bonum firmat
Tam an Media vita quando cantatur Tre
deus sancte fortis ductus vertitur versus altare
similiter quando cantatur Crucem aue faciendo est
Quando collecta cum pro penitentibus per xlmam dicenda est
sine in ductu siue extra collecta Exaudi debet
dici Et extra xlma collecta Ineffabilem an
quarta feria ante dominica in passione et in
quarta feria ante cena domini ad missam ante
utramque oratione dicitur Flectamus genua sed
non dicitur Dominus vobiscum ante prima collecta
Et in quarta feria ante dominica in passione duo
gradualia scilicet Venite et Ista gens unum
quodque ab uno fratre cantatur ad gradus
presbiteri Nota quod si aliquod festum duplex
in sabbato dominice in passione euenerit 2as
vesperas non obtinebit Inter dominica passionem
que a vesperis huius sabbati incipere
incipervit sed post prima collecta fiet me
moria de festo per antiphonam et collecta Dominica
in passione et usque ad pascha post versi
culos ad horas non dicitur gloria patri sed

Vrs^m repetit^r nec^s ad asp̄sione aque
qn cantat^r Asp̄ges me sed v^9 de ps
Miserere mei quatu sufficit pt cantat^r
Si aliquod festu ix lcon̄ i hac ebdo^a
euenerit suffragia p penitentib^9 sz
Tibi reuelaui et an̄ Iudicasti intermit-
tunt^r Sed ad missa coll^s p̄ptis Exaudi
dicit^r ad p̄facōe q̄dragesimali Et ad
horas p̄ hebdoz an̄e 4 ferie^a sicut in
do^ca dicit^r In dn̄ica palmar i vtris-
q^z vespis mo^r 4 missa septe lampadis
accedunt^r que sunt ad grad^9 pbri ad
pcessione post Vrs^m Circumdederunt
cantant^r Vrs^a fr̄es mei 4 Vrs^m Attende
si necesse fuerit In reditu pcessiois can-
tat^r an̄e Cum appropinquasset Ante
quinq^z Occurrunt turbe si nc̄te fuerit
Cum igit^r matricia ante fores tepli
pcessio puenerit ibidem fiet statio
4 statu ad nutu cantoris igrediat^r
fr̄es qui debet cantari Gloria laus
Si aute ppter pluuia pcessio no pt
egredi flor bndco fiet i al^o vel in
ecclesia Si hora tardior fuerit Gra

duale et tractus maioris misse simul 235
ab utroque choro festinanter possunt cantari
Si aliquod festum ix lectionum vel etiam trium
in hac die vel in sequenti ebdomada euenit
nichil faciendum est preterquam nisi tantum de an-
nunciatione dominica De Annunciatione beate

Quando annunciatio in dominica palmarum
vel deinceps usque ad diem pasche
euenerit In sabbato palmarum debet
anticipari Sed annunciatio in capitulo non pronun-
ciatur usque ad kalendas in qua ipsa incidit
Et tunc in secundis vesperis beate Marie ille
qui dicit versum in choro regit chorum et cantat
Rx xpi virgo adiuncto sibi socio et an
super magnificat unum sacerdoti in porticu et
Deus misereatur nostri dicitur Ad completorium
Cum inuocarem hymnus Cum iocunditate Memento
Gloria tibi domine qui natus Et in nocte
ad horas dicitur Quod si in eodem
anno festum sancti benedicti in sabbato pal-
marum euenerit in sexta feria preuenitur
propter annunciationem et sic fiet de festis
Duplicibus In die annunciationis ad matutinas

missa Rª collª de festo Pª de spū sā
quarta Exaudi Rᵐ propinac in
maiori cantatur
si post pascha
euenerit Qui dolem, Kyriel' Gla Seq Ite
post pascha euenerit
Omneª de festo ad mat legetur et ma
tutinalis missa de dnica erit Pª coll
de festo Pª et ultia Miniae Quarta
In quarta feria an feria p' palm
cena dni ad missa una lco an
teplaz legetur et ad vespas et mat
sequentis diei accenditur quinque lapades
in choro Capplm de sedibus vis dī et
psim a duobus sacerdotibus i tabula
pnotatus cantatur et est Graduale seq
tis diei .s. xpus factus insuppelli
cius in calo pᵒ De profundis dicitur
Vel hinc intermittitur hore bte
Marie virginis In Cena domini
In cena dni ad mat et deinceps
ad omnes horas usque ad pascha
no dicitur Deus i adiutorium et ad matª
Post iii psalm no dr versiculu Sed

statim incipit' an̄ de laudibus / i fine 237
psalmorum nō dī' Gloria patri Ante coll'
nō dī' Dn̄s uobiscum neque post neque
Kyrieleison ad oēs horas In matut'
per tres dies p⁹ q̄ prelat⁹ dixerit
morte aūt crucis Conuent⁹ nichil res
pondens dicat Pr̄ nr̄ Et abbas sub
iungat Et ne nos Oremus Coll' Res
pice Et responso a conuentu am̄ dicat
quiet⁹ Pr̄ nr̄ et sic iteret dormitorium
hic tantum ad mās genua flectunt
Ad p̄mam post orationem dominicam ille
qui preest choro Incipiat alta uoce
De⁹ ī noīe cum aliis visitat' cantat'
Xpm se' In monte oliueti cum v̄su
suo et post v̄sum se' repetitio fiat
vo. et postea r̄ incipit' Xpm In
monte oliueti v̄ Exurge dn̄e Et
iudica cum p̄rabo visitat' Dn̄ prima
cantat' Capl̄m pulset' et statim p⁹
p̄mam Capl̄m teneat' In sexta feria
et ī sabbato Pr̄ nr̄ ad omnes horas
post Xpm et v̄ sine kyrieleison dicit'

tem tale Salue regina non dicit feria sexta nec sabbato prs Depsu
dis non dicitur usque post octauas pasche
Ad terciam intonatio et ad sextam prese
ncit ad primam Ad nonam vero Jam
Memores [illegible] Hac die qui
non dicit dicuntur sep
tem psalmi
gloria patri nec letania sed dicitur laus
tibi domine Kyriel Pater noster Ad missam
albis induuntur et communicantur conualentes
Ad missam [illegible] non dicitur
Cantus flectamus ge

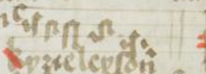

nua De obser
uationibus ad missam sicut in festis ce
lebribus faciendum est Excepto quod cre
do in unum non cantatur nec gloria in ex
celsis Sed communicantes et hanc igitur
dicuntur Ad vesperas quatuor antiphone
post primam an a sacerdotibus imponun
tur Nota quod si epulis fuerit Gloria patri
introitu misse Gloria in excelsis Credo ite
missa est cantat Post elevationem sunt
ministri parati et sanctum crisma ante
horologium quia antequam dicatur oracio
per quem vocatur sanctum oleum Et tunc ma
nserint duo pueri cantare O redemptor et
vadunt cantando per ostium abbatis et fa
ciunt stationem in medio choro donec vsq

solus Agnus dei cantat Et quando processio
fuerit extra chorū tūc incipitur hic im
Agnus dei deinde post communio Et quando
processio fuerit in thesauzario Tunc Tu-
ribulū et duo clerici debent referri ad al-
tare propter corpus dominī cū processione por-
tare in thezaur Cantatur an Hoc corpus
meū Quando epūs reuersus fuerit ad al-
tare ipse incipiat anthiphona Calicem
et alie quatuor an imponūt sicut diximus
supra et super Magnificat anthiphona vir
sacerdoti imponatur Post vesperas fres
se preparant ad lauanda altaria hoc modo
Sacerdotes sint in superpelliciis et stolis
et desuper clerici Ceteri sint in scapulari-
bus ad ministrandum circa altaria Post la-
uacionē altarium Confratres in claustrum
conueniant et sint omnes in scapularibus
tam sacerdotes quā alij et facto signo a pri-
ore cant cū processione sicut in labore ad
mandatum pauperum faciendum Sed ibi nō
dicat Confiteor nec coll' Sed statim a can-
tore an Mandatum nouum et postquā fac-
tū fuerit et an sufficienter cantate fue-
rint dicat Kyrieleyson et pater noster cū
precibus et coll' usitatis ab ebdomodario
sacerdote Ad refectionē in refectorio nō
dicit Benedicite sed incipitur v Edent
pauperes cum gloria patri et sine kyriel'

pr̄ nr̄ di̅ et p̄lat⁹ subiūgat Et ne
nos Oremꝰ ꝗ dicat bn̄dcōez pꝰ r̄fectioēȝ
di̅ v̄ memoriā sine gl̄a prō et dicitur
ab abbate Agim⁹ ti̅ grās et responso
a cōuētu Amen Eant ad ecclesiā cātādo
Miserere sine gl̄a prō et sine p̄cibus
aliis sed dcō pr̄ nr̄ exim⁹ de tēplo Quā
do tp̄r faciendi mādat̄ fuerit sacrista
tabulā p abbaciā pulset ad mādatū frm̄
faciendū Abbas Prior Supprior et duo
alii maioris misse et minoris ebdōdarii
sacerdotes Quatuor dyacōni et quatuor
subdyacōni se p̄parēt ad mādatū facie
dū Quando dyacon⁹ p̄patus fuerit i ca
ad legendū ewām̄ incipiat bn̄dcōez sed
nō dicet Dn̄s uobiscū neq̄ seqᵃ s̄cti ewā
gelii sed i̅ cipiet Añ die et postq̄ lege
rit nō dabit ad osculādū abbati quia
p̄transitū est sed claudet libr̄ et sedebᵗ
ad collacōez i̅ refectorio nō dicat̄ bn̄di
cite Sed postq̄ tot⁹ cōuētus intrauerit
r̄fectoriū Dicat p̄lat⁹ vel ebdōrius
sacerdos Potū seruor̄ suor̄ Et postq̄
biberit subiungat Sit nomē Ad p̄ces
cōpletorii nō di̅ Dn̄s uobiscū nec eciā
Benedicam⁹ dn̄o Feria sexta q̄ ē paras
ceues

In parasceue post nonam prelatus cum 341
dyacono et subdyacono induti casulis
sine cruce et sine thuribulo et candelabris
accedat ad altare. Dyaconus vero ferat
missale. Et liber crucialis sit super altare.
Post primam lectionem et tractum dicat presbiter collectam
sine Dominus vobiscum et sine Flectamus sed
dicat Oremus. Dum dyaconus passionem legit
subdyaconus debet stare in altera parte
presbiteri vel sub abbate. Similiter qui cantatur
Exultet et qui legit in passione Christi
sumat vestimenta. Tunc duo sacerdotes in
modum sacrentis induti albe duobus cor-
poralibus ad dexteram et ad sinistram positis.
Quando cantatur Agyos pueri qui cantant
flectunt genua ter sed conventus ter
[struck] non. Et qui cantant sanctus deus sanctus
fortis conventus ter flectet genua sed pueri
qui cantant agyos non flectant. Quando
crux discoopertur ut adoretur. Sacerdotes
qui cantaverint Popule meus debent incipere
cum Ecce lignum. Et postquam prostrata fuerit
subiungat. Cantores vero Ecce inmaculati.
Et post antiphonam recipitur et cantent ad hoc
pertinens cantatur. v. Crucem tuam. Crux
fidelis et versus Pange lingua. Et istos

cantus Cantores incipiat in medio chori et cantent in tegere Pange lingua ad quemlibet versum Pange lingua repetit versus Crux fidelis Et omnes versus huius hymni duo sacerdotes ad numerum cantoris in medio choro debent cantare Sed postquam maior pars duetis crucem adoraverit Cantores incipiant antiphonam O admirabile Domine fabricator cum versu O admirabile Et sciendum est quod antequam post Crucem adoret Cantores et ministri eandem dominum adorare

De sabbato pasche

In sabbato pasche sicut in cena domini statim post primam itur ad capitulum et observanciones capituli tenentur sicut scripte sunt in capitulo de cena domini Post ix tabula per abbatem a sacrista pulsatur Post benediccionem ignis et incensi abbas indutus casula Dyaconus et subdyaconus induti dalmaticis sine aliis ministris sicut in Parasceue accedat ad altare Quando dyaconus debet incipere ad benedicendum cereum non incipiat benediccionem Omnes oraciones usque ad illud que dicitur post Gloria in excelsis sine Dominus vobiscum et sine flectamus dicitur Post tractum Sicut cervus et collecta Credo cantatur

letania a duob⁹ sacerdotib⁹ i cappis serias 243
initroitu misse diacon⁹ et subdiacon⁹ pꝫ
letania nō ꝑlato denote ad grad⁹ pbri sic
solet fieri se i clinet p° ad altare et post ad
couētū In fine letanie p⁹ xpī audi nos Can
tores incipiant
Prefacio Te quid
dne et subiungit
Sed i hac pott

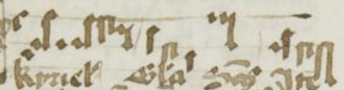

ffinu noste Quando pr̄ vīt ad missa in
capit^r tūc Prior et suppor et ebdōri⁹ creat
ad chore thurificēd Pax dm̄ sit semper
vobiscū dicat^r et rēsponso a couētu Et cū
spū tuo Agn⁹ dei nō cātat^r Et nota
p couēt⁹ nō debet vēe ꝓstrat⁹ quia non
oratur Ppare Ad vās cātor i apiat cū
Alla et succētor i tonet i dextro choro
ps laudate dnm̄ oēs gentes Ad cōpletoriū
p⁹ v Cōfitemi nō incipit^r alla sed finis
ptrahit^r et ita faciendi ē ad omēs horas
usq ad vās sc̄ptis sabbati nisi tm̄ mō ad
vās et ad matuti **De die sc̄o pasche et per ebdomadam**

In die pasche ad mīsā duēta deb; thurificarē Ad mag
ad missā
cantatur

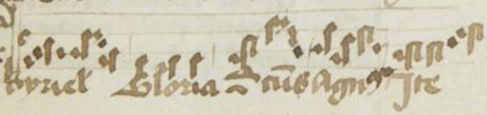

Si in ista die prima funeris evenerit
missa de resurreccione pro defuncto cantabitur
et ad illam missam sola collecta 2o loco tantummodo
pro defuncto dicetur Si extra dominicam per istam ebdomadam
evenerit missa pro defunctis cantabitur sicut in
in alio tempore Si in ista die festum ix leccionum
evenerit in secundam feriam post octavas pasche
differetur De festo autem trium leccionum michi
fiat memoria Per ebdomadam matutinalis missa Resur-
rexi Et in prefacione Te quidem domine sub
intelligitur Sed in hoc potissimum die per totam
ebdomadam dicitur tam in matutinali quam in maiori mi-
ssa Et in dominicis usque ad ascensionem Sed
Hanc igitur et Communicantes non dicuntur in
dominicis In die pasche et per totam ebdomadam
ad vesperas diaconi cum aliis ministris ante
cantores thurificant Et antiphona super psalmos
Laudate pueri in sinistro choro inponitur
quo psalmo finito et dicto in choro ante crucem
ito sacerdos et ministri depositis que cum
processione attulerat redeat in conventum
et ad psalmum In exitu non dicetur sedeant
Postquam vero post alleluia cantatus fuerit alleluia re-
petitur Et tunc incipiat sacerdotes et
ministri stacione sua in medio choro In
sabbato vero istius ebdomade Matutinalis

missa sicut in aliis diebus cantabit[r] scilicet Resurrexi. sed Alleluia Per dies et Alleluia Pascha nostrum cantant

Feria secunda ad magnam missam Kyriel Gloria Sanctus Agnus Ite missa est

Feria tercia ad magnam missam Kyriel Gloria Sanctus Agnus dei Ite

Feria quarta Ad magnam missam dicitur Kyriel Gloria Sanctus Agnus dei Ite

Feria quinta sexta et Sabbato ad maiorem missam Cantatur Kyriel Gloria Sanctus Agnus Ite. Ad Matutinale Missam istis tribus diebus cantatur Kyrieleyson Gloria. Ite missa

Et hiis tribus diebus ad missam et ad vesperas cantor in cappa festiua solus regit chorum invitatorium ad matutinas a duobus dyaconibus prenotatis in tabula cantatur et ant

sup brachia ponit ... sacerdoti in dextro
choro et sibi ... per illos tres dies
incipiet an sup mit Et illi
qui graduale et alla ad missas et ad vesperas
cantauerit in festiuis cappis erunt et nichil
omnino fit in ministrando quod in quatuor diebus
excepto quod ad vesperas non portatur nisi vna
crux tantum et vnum thuribulum Et notandum quod
confiteor ... ad missam cantatur

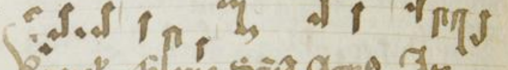

Kyriel Gloria Sanctus Agnus Ite
sequentia hec sequitur ad vtramque missa
sabbati alla Hec dies loco gradualis can-
tatur et ad omnes horas cantatur solum alla
Hec dies et prosa Victime per tres dies
cantatur De octauis pasche et usque ascen-

In octauis pasche ad processionem in
pressione ... crucifixum ...
dicitur in stacionibus ... coll Deus qui pro nobis
Et ad vtrasque completorium coll Illumina
sola dicitur Et ad primam collecta Domine deus
pater ... magna missa

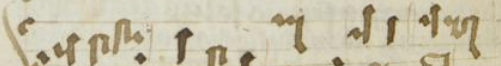

Kyriel Gloria Sanctus Agnus Ite

Festum vero ix lectionum seu trium sive celebre
fuerit singularis in secunda feria differtur. Et
tunc ad vesperas post collectam de octava R cum et
collecta fiet memoria de sancto. In secunda feria
et per ebdomadam ad matutinas et ad omnes
horas diei sicut antiphonarius docet
Invitatorium vero et sola antiphona alleluia super nocturnum
num et versus Resurrexit sic per istam ebdomadam di-
cendus. Sed postquam historia Dignus es incepta
fuerit adiungitur cum isto versu duo alii per
ferias vicissim dicendi. In laudibus per ferias
sola antiphona alleluia super psalmos Dominus regnavit cum
aliis et ymnus Aurora. Et ad horas diei
antiphone et versus sicut in octava pasche. Per ferias
cottidie ad vesperas super psalmos de die sola antiphona
alleluia cantatur. Sed hoc est observandum ne
pro festis occurrentibus per istam ebdomadam antiphone in crastino
transeatur sed debent cantari sicut sibi
invicem succedunt nec curandum est si in debitis
feriis non cantantur. Dominica prima post
octavam pasche ad processionem ministri ebdoma-
rii modo ministrant et cantatur versus Cruci-
fixum. In matutinali missa que est de dominica
2a collecta Deus qui corda Alia de sancta maria

nisi festum ix lectionum impedierit quod si festum
ix lectionum evenerit In matutinali missa que est
de dominica 2a collecta de festo 3a de spiritu sancto
nisi festum trium lectionum impedierit In maiori
missa si sit de sancto 2a collecta de Resurrectione
Deus qui hodierna dicatur cum prefatione Te
quidem sicut prima die est si maior missa
sit de resurrectione 2a collecta de dominica erit
nisi festum trium lectionum impedierit quod si re-
surrectio missam non habuerit secundam collectam in
maiori missa habere debebit In festis
sanctorum per ferias occurrentibus sive ix sive trium
lectionum fuerit antiphona in evangelio de tempore non cantatur
Sed suffragium de sancta resurrectione cantatur Ad
missas per ferias 2a collecta Deus qui nos resurrectionis
3a collecta Concede nos vel Deus cui
cuncta que creasti Credo semper dicatur nisi festum
ix lectionum impedierit et solum alleluia cantatur sicut in
dominica Sed feria 3a alleluia
variatur de ordinario Sed et feria
cum duobus versibus cantatur Sed angelus et
Respondens et kyrieleyson per ebdomadam cantantur
sicut in dominicis diebus ad matutinalem missam
Sed gloria in excelsis non dicatur nisi missa fuerit
aliquis sancti est ympni sanctorum ad vesperas et ad laudes
cantantur sicut ympnus Ad cenam agni provid[i]

illi duo sctorum meritis et Iste confessor 209
quibus rythmus non patitur. Her regula
usque ad ascensionem observatur nisi festum
impedierit. Quando tamen festum trium lectionum
evenerit. Et maior missa de dominica cantatur
2a coll. de sancto 3a Deus qui nos. Et quando in
sabbato aliquod festum ix lectionum evenerit
tunc matutinalis missa de sancta maria
cantatur. La coll. de festo 3a de dominica
Et in maiori missa 2a collecta Deus qui nos
Et quando in sabbato aliquod festum trium lectionum
evenerit si missam habuerit Coll. Concede
nos quarto loco dicetur. Non in festo ix lectionum
matutinalis missa non cantatur sed maior
missa post primam tunc in missa 2a collecta
de dominica 3a et ultima Concede de omnibus sanctis
Et si die sabbato evenerit festum ix lectionum
et maior missa cantatur post primam coll.
Concede nos quarto loco dicetur. In festo
ix lectionum a pascha usque ad ascensionem in
matutinalis missa 3a coll. Concede nos
vel Deus qui omnes Et in maiori missa Deus
qui nos resurrectionis. Statutum est
per capitulum generale

Statutum per Capitulum generale quod quelibet domus inter octavas pasche et ascensionem domini quando de aliquo festo non
agitur ad matutinas tres psalmos et tres antiphonas que
cantantur in die pasche cum tribus lectionibus de
exposicione ewangelii illius dominice cantabunt.
Et tercia responsoria que cantantur in dominica die pas-
che prout in dictis octavis pasche fieri consuevit
Historia vero Dignus es. Et Si oblitus
cum nocturno prout consuetum est per ferias
cantabuntur. Et Nota quod quando historia
Si oblitus in dominica evenerit et illa dominica
festum sanctorum philippi et Jacobi ita evenerit
historiam Si oblitus in ebdomada preterita
debet anticipari cum omnibus que sibi an-
nexa sunt preter dedicacionem scilicet Textum Epistole ad
mat? leguntur Antiphone vero in ewangelio non
dimittuntur si alie de historia Dignus es ad
hunc fuerint Et si responsoria que in feria quinta
debent cantari in die sua non possunt propter
occurrencia festum tunc feria quarta vel
sabbato post dimitti sed nisi de sancto si
proprium officium habuerit debet cantari

De lectura Refectorii

Postquam Jheremias
in refectorio lectus
fuerit leguntur quatuor ewangeliste sed

passiones no legunt. Et postea dicit apos 267
tolicum
De festis eo tpe concurrentibus

Si festum sci ambrosii post pascha
evenerit ad missam primum alla iusto
germinabit et scdm alla ferie illius i qua
ciderit In festo sci Marci Omnia de
festo legetur Et si i dnica evenerit Omnia
de dnica Si festum vero sci leonis hac die eve
nerit primum prima coll ad mag et ad ca me
moria habebit Matutinal missa quinque
collectas recipit prima de ieiunio 2a de festo
3a Deus qui nos 4ta de spiritu sco quinta
Concede Et i maiori missa sola coll et
sequentia concordare Et si festum vero leonis
i hac die evenerit In matutinal missa 3o loco
memoriam habebit Et coll Deus qui nos
quarto loco dicetur In processione septe
pm no dicitur nec etiam in 2a et 3a
feria rogationum Sed i ista die cantata
ad processione an Surgite sola sequitur
letania a duobus dyaconis cantanda et cetera
clausa et tamen processionem faciamus Post
letaniam sequitur an Lux perpetua Ad
missam officium Exaudivit de rogationibus
accipitur ad Epla et ewa que sibi ass

rabit̃ cū solo alla Et antq̃ pcessio
sequat̃ pulsat̃ vna de maioribus
campanis que sūt ī choro ad ducendos
fres p9 pcessione sī ī teruallo nona
cantat̃ Nota q̄ sī festū sctorū philippi
et Jacobi in die ascensiois euenit 2as vs
nō habebit ꝓpter festū scē crucis Et
ad missā pmū alla Nō vos me elegistis
Secūm Non vos relinquam orfanos

De inuencione sancti Crucis

In inuencione scē crucis et in dedica
cione ecclesie ī vtrisq̄ vis et matu
suffragia de resurrectioē nō dicit̃ Si
inuencio scē crucis p9 ascensione euenit
pmū alla Dulce lignū Secūm de ascē
sione erit Et matut̃ missa de ascen
sione Si inuencio s. crucis ī dnica an
ascensione euenit Omeᵃ ad matutin
de dnica leget̃ scd̃m ordinariū qz dicit
Si ī dñs post ascensioez inuencio sce crucis
euenit Omeᵃ ad mās de dnica leget̃
Et ꝓpter hoc bonū ē intelligere de dn̄
dñi ascensioez apud nos Item si ī dnica
euenerit matutin missa erit de dnica
2a coll de festo 3a de scis 4ta de resurr

quinta compinae Et prefatio Te quidem dicitur 253
sicut prima die Ad processionem an Cristus
resurgens In statione Vedit angelus sicut
in paschali tempore nisi post ascensionem evenit
In maiori
missa cantatur
cui sola coll
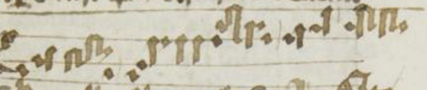
Credo et post Kyriel Gloria Sanctus Agnus Ite
Prefatio de sancta cruce cantatur et laudes
crucis dicitur Si hoc festum extra dominica
evenerit matutinale missa est de sanctis 2a coll
de festo 3a de dominica 4a Deus qui nos quinta
compinae Et prefatio Te quidem dicitur Sed si
post ascensionem de ascensione 3a coll exit
Quod si in sabbato evenerit Colla de resurrectione
dimittetur et colla Concede nos quarto
loco dicetur Secundum vesperae sabbati de dominica
maiore exit Et post primam colla fiet de
sancta cruce memoria per annum 4a coll In
omnibus festis ix lectionum a paschali usque
ad penthecosten in secundis vesperis super psalmos
cantatur alleluia paschale Exceptis secundis
vesperis sanctorum philippi et Jacobi et sancte
crucis et dominica infra octavas et in octavis

dedicacionis Si hoc festum sancte Crucis in secunda
uel feriam rogacionum euenerit Ad matut
Omnia legetur de rogacionibus Et matutinalis
missa erit de ieiunio 2a coll' de festo 3a de
sanctis quarta Deus qui nos conuita Preparacione Ite
si hoc festum in vi^a ascencionis euenerit matut
missa de vigilia post primam cantabitur et
et maior missa in choro post terciam cantat
Deinde sexta cantabitur et postea sequitur
processio ad capellam sed tunc missa non cantat
ibidem Et si in secunda vel 3a feria rogacionum
ouum euenerit festum ix leccionum de processione
faciendum est sicut dictum est per ordinarium
in die sancti marci ewangeliste

De dedicatione ecclesie et eius octaue

In dedicatione ecclesie ad completorium et ad omnes horas diei post
primam hoc in templo cantatur nisi festum ix
leccionum euenerit Ad vesperas chorus debet
thurificari sicut ad vesperas Notandum est
quod quocienscumque v hoc in templo cantatur
chorus aduersus altare vertitur Si in dominica
dedicacionis euenerit ad primas vesperas neque
ad secundas suffragia de resurrectione non

dicit· Matut· missa trees collectas rap̄t 255
p̄ma de festo 2a de dnica 3a spiritare
nisi post ascensionem euenerit quia tunc
2a coll' de ascensione erit Et 2a feria
ad mās p̄mea de dō le· ꝗ missa de dō
cantat· et duo all'a sicut ī missa de dnica
ordinat· Et si extra dnica euenerit sola
collecta recipit sicut et maior Ad aspsionem
aque quacumque feria vel dnica euenerit
an Vidi aquam cantat· cum coll' Concede
et subiungit· vt qui sollempnitate dedica
nois agimus Ad pressionem R̄m Terribil'
et R̄a Fundata et Domus mea si nūe
fuerit cantat· In statione cantum· R̄m
Indic a duobus vel tribus sacerdotibus
dein se· vn⁹ hor ī teplo Ad itroitu
chori an Pax eterna De hac process-
ione ī dominica infra octauas nichil
facim⁹ sed omnia sicut ī tempore pas-
cali peguntur Regina Clara chorus cantat
Ad magnam missam cantatur

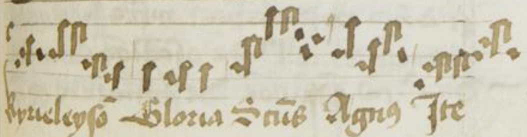

Cotidie ad vesperas per octavam post Laudate pu-
eri ad aliis sicut in sedibus vesperis cantantur
nisi in festis ix lectionum de sanctis si euenerit
infra octavam Item cotidie per octavam missa
de dedicatione cantatur cum prefacione de
trinitate nisi festum impedierit vel etiam
feria quarta [illegible]
ferie In sabbato vero de sancta maria
cantatur et quando ~~cantatur de dedicatione~~
cantatur de dominica vel de aliquo festo in
feriis 2a collecta de dedicatione et alie collecte
secundum differentiam dicere vel temporis dicitur
Et quando cantatur de dedicatione duo alleluia
scilicet Vox exultationis et Adorabo vers[us]
sum per ferias cantantur Dominica infra
octavas Matutinalis missa de dominica
erit etiam si festum ix lectionum in ista dominica
euenerit In maiori missa si ante
ascensionem euenerit 2a collecta Deus qui
hodierna de resurrectione dicitur Quod
si dominica post ascensionem infra has octavas
euenerit 2a collecta de ascensione Concede
dicitur cum prefacione De trinitate Cu

vero festum ix lectionum in dominica octavas eue- 257
nerit matutinalis missa de dominica erit
2a collecta de festo 3a Deus qui hodierna
si sit ante ascensionem Et si sit post as-
censionem 3a collecta de dedicatione tamen
qualitatis visitatis In maiori autem missa
2a collecta de dedicatione sed post ascensionem
collecta de ascensione Concede Dicatur Kyriel
Paschale et Prefatio secundum tempus dicitur Ex
si dedicatio in 2a vel 3a feria rogationum
evenerit Matutinalis missa de rogationibus
erit 2a collecta de dedicatione 3a et ultra
...nae Et tunc dicitur prima cantatur pulsat-
bis una de maioribus campanis que sunt
in choro statim post primam ad aspersionem
aque cantatur antiphona Surgite Deinde
fit processio tantummodo circa claustrum
et cantatur antiphona Surgite sola Deinde
sequitur Letania et postea missa de ieiunio
cantatur Si in vigilia ascensionis evenerit
Omelia de vigilia in tertia feria anti-
cipabitur Aliquis audivit quod in sita octava

dedicationis dies ascensionis inciderit quorum
die supplemente pro antiphona et collecta octava ipsius
dedicationis conplebuntur excepto quod in octava
die ix lectiones habebunt Et si octava ipsius dedi-
cationis inciderit in sabbato penthecostes in feria
sexta proferuntur Quando dedicatio in die
ascensionis evenerit in sexta feria differtur
Et tunc 2e vespere ascensionis redduntur festo
Et tunc octave ipsius dedicationis pro antiphona et
collecta ad vesperas et matutinas et etiam ad maiorem
missam collecta conplebuntur Et in die dedica-
tionis ad utramque missam utrumque alleluia dedi-
cationis fiant ante ascensionem Cum festum
sancti Johannis apostoli in dominica evenerit ad matutinas
Omelia de dominica legetur matutinis missa de
dominica 2a collecta de festo 3a secundum tempus
sicut dictum est in capitulo de ascensione In ma-
iori missa cantatur
Paschale et 2a collecta
dedicatione et stephano [illegible]
De apostolis dicitur sed
sequentia non cantatur Kyrieleyson
ad utrumque conpletorium ymnus Ihesu nostra redemptio
et ante alleluia super Nunc dimittis Quod si

extra dñica euenit Omnia de festo
ad mãs legetur matutinalis missa de
dedicacõe 2a coll de festo 3a Deus qui
nos cũ duabus visitat Et in maiori mi
ssa de dñica 2o loco dicetur Si in rogacio
nibus euenerit matut missa de rogacio
onibus 2a et 3a collecta ut sup Quod si
post ascẽsione euenit matut missa de
ascẽsiõe erit et 2a coll de festo 3a de spu
sto cũ duabus visitatis In maiori aut
missa 2a col de dedicacõe et si maior
missa post primã cantatur sine matut missa
2a coll de dedicacõe 3a de dñica cõtra
Deus qui nos cõtra Concede de oibus scis
Et si post ascẽsione 2a coll de ascẽsiõe
3a de dedicacõe cõtra persecutores ecclesie cõtra
Concede de oibus scis

De translacõe sancti Nicolai

Statute quod translacio sancti nicholai sicut festum celebre ad
historia de cõmuni unius cõfessoris secundum
exigenciã temporis celebretur Ad primas vesperas
an sup ps diei coll 2m Ad vero
cantatur Si hoc festum in dñica euenit Omnia
ad mãs de dñica et in utrisque vesperis et matutinis
nõe in ewãn O pastor Copiose O xpi

pietas Sex lectiones sicut in festo beati ambrosii Omnia festo sicut terciam ad matutinas anie in
nocturno et ad horas diei sicut de sancto
ambrosio tempore paschali ordinatum est ita quod
tamen ad matutinas iii lectionem Exeuns tuba canetur
Matutinalis missa si in dominica evenerit sicut ordi
natum est de sancto Johanne apostolo In maiori aut
missa officium Protexisti primum alleluia In
vocavit secundum alleluia Surrexit pastor Et si
post ascensionem secundum feriam vel in dominica eve
nerit secundum alleluia de dominica 2a collecta de dedica
tione vel de ascensione si post ascensionem ve
nerit Paschale kyrieleyson et sequentia Con
gaudentes cantatur Et si extra dominicam evenerit
sicut diximus de sancto Johanne ita dicimus de isto
et de aliis sanctis si intervenerint in festis
vis antiphona alleluia paschale super psalmos de die cantatur
De sancto gordiano et epymacho missa
non cantatur in conventu De sancta maria ad
missas cantatur sicut de martiribus et in eodem
die in missa sancti Servacii duo versus sub uno
alleluia cantentur scilicet Clamaverunt et Resur
rexit Si hoc festum in dominica post ascen
sionem evenerit matutinalis missa erit de dominica
2a collecta de martiribus 3a Deus qui corda ad
dualibus visitatur et si antiphona de sancto servacio

et coll' de spiritu sancto intermittitur Et in 261
maiori missa 2a coll' de sancto servatio di-
cetur Cum festum sancte potentiane ante asce-
sionem evenerit primum alleluia Specie tua et
secundum alleluia illius ferie in qua festum incidit
et ita faciendum est post ascensionem ita
primum alleluia erit de ascensione maxime
si in sexta feria ante pentecosten evenerit nam
in alia feria de ea non mutatur De ro-
In secunda feria rogationum si gationibus
aliquod festum ix lectionum evenerit ad
matutinas Omelia de ieiunio legetur nisi
festum proprium evangelium habuerit sicut dedicatio
ecclesie et post coll' de festo antiphona Eius vero in
cantabitur cum versu xpi resurrex et col' Oracio
quibus Quod si omelia Eius vero in differtur
antiphona super benedictus Eius non differt In 2a
3a et quarta feria rogationum ad horas
dicetur coll' de dominica dicitur Et antequam processio
exeat pulsatur una de maioribus campanis
de choro ad signum dandum processionem Per
hos tres dies si aliquod festum evenerit
ad matutinas post coll' de festo cantabitur
antiphona et coll' de ieiunio ad usum predictum Sed
ad vesperas in 2a et 3a feria antiphona et coll' de tempore

no dicat̃ Feria 3a ad processione pº
añ De ihrl̃m Cantat̃ Xmi, Cristi vgo
et postea añ Que est ista v̾ Post ꝑtu
coll Concede nos Postea se letania Et
pº letaniam missa sicut i feria 2a Missis
tribº diebꝫ post letaniam dr̃ añ Lux pe
tua Sancti nota et Laude dicite q̃ virgisse
cantatur̃ ꝑ Gaudete iusti etc coll Letet
ecclia Quod si aliquod festũ ix lc̃ꝫ sive
celebre sive nõ i vi a ascensionis evenerit
Omnia de via ad matutinas legetur̃ et
maior missa que de festo erit post p̃ma
cantabitur in qua 2a coll de dñica 3a Concede
de oĩbº sctĩs Post sexta vero se pressio
ad capellam et qñ pressio vadit ꝑ porta
post añ Confitemini dicitur̃ septẽ psalmi
penitales sed qñ pressio i travetit i atrio
2m de patrono cũ vsu suo cantat̃ vsi
Ora ꝑ nob Col de patrono que collecta
ad missam 3o loco dicet̃ Et qñ pressio
vadit per fixum septem ps̃ nõ dicit̃
Sed Rm de prono cũ versu suo et
coll eidem cantat̃ Post pressione ca
tabit̃ missa de vi ibidem 2a col de festo
3a de prono festa Deº qui nos quita
epiacare post missam letania a duobus

sacerdotib9 cantat² Post Letania sancto 263
cantabit² nona Et si festum i dca vl no interl
uenit missa matutinalis prodesunctis erit et ma
ior de vi 2a coll' Deus qui nos 3a de pro
no ad duab9 vsitatis Si vero processio pp
pluuiam no pt egredi fiat sicut dcm e
dedicacoe qn venerit i ista via eadem
2a coll' Deus cui omne cor dicet² et collecta
de prono dimittetur Et si festum celebre
vel no celebre i pdca vernia euenerit
i pmis vis ascensionis memoria festi no
fiet Si i die ascensionis festum cuius eue
nit i vi anticipabit² vel si i vi euenit
ad mas Omnia de vi et matutinalis missa
de via 2a coll' de festo 3a de scis qrta
de resurr quinta pro pace cum solo alla pp
dedicacoem et i crastino ascensionis dedi
cacio celebrabit² Si i crastino ascensionis
inuencio sce crucis euenit vs vel pmas
vel scdas obtinebit Sed tm no pam et
coll' i vtrisqz vis memoria habebit
Et matutinalis missa erit de ascensione
2a coll' de sca cruce 3a de scis quarta
de spu sco quinta pro pace Gl dicat² tamen
sola alla de ascensioe Vo vos Credo
no dicat² sed di² Pfacio de ascensione

In die ascensionis ~~ De ascensione domini

In die ascensionis ad p̄mam Confitemini dicat̄ p̄ma die
tm̄ v̄sum xp̄e fili v̄o Qui sedes ad dextram
ad vesp̄ v̄s ps̄ Dixit dn̄s ad alias sicut
in dn̄icis Ad matut̄ missam duo Alla de
maiori missa cantant̄ Ad aspsione aque
an̄ Vidi aquam et coll' de ascensione Concede
ad pressione v̄sum Conte i orbe Omnis pulc
ritudo an̄ In statione an̄ O rex glie Sequitur
an̄ Non vos relīq ab vno sacerdote de ma
turioribus retro crucifixum stante Quando
ad introitum chori v̄sum Te sancti domini
vsu suo qui v̄sus cantat̄ a tribus sacerdotibus
et post repeticionem se ascendit dn̄s iu
Ad magnam missam cantatur

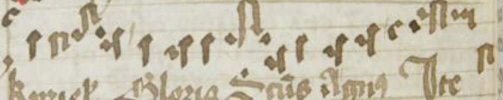

Kyriel Gloria Sanctus Agnus Ite

In matut̄ et vesp̄is b̄te marie usq̄ ad
penthec' Suffragia de omnibus sanctis dimitt
sicut i paschali t̄pe In crastino ascensionis
ad magnam missam Alla Non vos cantat̄
In festis ix lc̄oz que a die ascensionis usq̄
ad vigiliam penthec' euenerit ad p̄a

vs sup ps an alla Feriale dr ym ad 1265
vespas et ad laudes debet cantari sicut
cantatr ym9 ad cenam agni Et a die asce
sionis usqz ad viz penthecost 2a coll ad
missam Deus qui oe dr nisi festum i pedierit
feria sexta 2a coll ad matutinalem
missam si in illa sexta feria dedicacio eue
nerit de ascensione et ad mag p9 prima
coll fiet memoria de ascensioe Sabbato
infra octas si de sca Maria cantatur
scda alla ascendit Post ascensionem
ad missam no dicitr Deus qui nos neqz
i dnica Coll Deus qui hodierna Dnica infra
octauas ad mag tnmo Coll Omnips dr
ad ceteras horas coll Concede ad matut
missam que de dnica erit 2a coll de sca
maria 3a Deus qui caritatis ad duabus
vsitatis et ad maiore missam 2a collecta
Deus qui corda Quod si festum triu lcom
euenit i matutinal missa 2a coll Deus
qui corda 3a de bta maria Et i maiori
coll de sco 2o loco dicetr ad pcessionem
Rm Ite i orbem ps De pfundis non
dicitr ad introitum ecclie an O rex glie
v Ascendit deus coll sicut prima die Si
vero festum ix lcom i ista dna euenerit

ad mas Omnia de dnica leget Et
matut missa erit de dnica 2a coll de festo
3a Deus qui corda ad duabus visitatis
ad pressione 1m de festo cantabitur
ad i troitum canite tua Deus glie m vo
et coll pdicta ad maiore missa 2a coll
de ascensione Concede di et 2m alla
de ascesione quamvis ibi sint anotati
i gradualibus de tpe paschali Si in
necto ste occurs i ista dnica euenerit
Omnia ad mas de dnica Et matut missa
de dnica siliter erit 2a coll de festo 3a de
scis quarta Deus qui corda Ciuita pro
piciare et pfacio de ascesioe dicitur
Qr si extra dnicam euenit per istas
octavas matut missa de ascesioe erit
2a coll de festo 3a de scis quarta De an
oe Cuncta ppiciare et sola alla cantatur
Eferia 2a ad missa solu alla ascend
deus cantat Efferia aute 3a solu silit
alla Omnis i sma Scaed qr missa de
de ascesioe coll dnicale non capit neque
missa de dnica coll de ascesioe qr vltra

de tpe e Per or' sola an Leuatis
manib⁹ ad vš sup ps feriales et i lau
dib⁹ eciã sola dicet Per has or' usq
ad feriã sexta ante pethec' si festum
lcom euenit missã no habebit sed me
moriã tm p coll' habebit Si aliquod
festu ix lcc euenit i hac qrta feia 2m
alla Non uos ad missã cantat Feia quinta
i sal⁹ omes obitus usq i crastino sce
trinitatis legut et vi ix lcom ipa die
cantant in Jnuentu ⁊ i crastino medio Dme
dando fiet Ex si festũ ix lcom i sextam
feriã euenit i quartã feriã debet legi
Si festũ sit Iohis an portã latinam
post ascensione in dnica euenit Ad mas
Dmeª de dñ Et matutⁿ missa de dnica
2a coll' de sco 3a de dedicatione cu dualz
vsitatis Ad magnã missã 2ª coll' de
ascesioe et 2m alla de ascesioe cantat
et ita dicim⁹ de aliis scis si interuenerit
Feia sexta an pethecost' ad mas et
ad oes horas diei di coll' Omipt
ner postea dicet coll' de ascesioe scz
Concede Si i hac sexta feria missa

cātatur de dñica epl̄a et ewangelium quarte ferie
Et solito alla ascendit deus cātatur Quod
si in sexta feria legi non ppt inter aliquod
festum in quarta feria legitur et epl̄a et ew
angelium et cantatur missa de ascensione
scilicet viri galilei feria sexta ad vos non dicitur
nisi in vigilie in conventu feria sexta et
sabbato ps De profundis in capitulo dicitur Et
hore bte Marie dicitur in conventu usque
ad vos in sabbato De sabbo et ix ebdo

In sabbato penthecostes pq penthecostes
nona prelatus cum dyacono et subdya
cono in duti vestibus sacris accedat ad
altare sine thuribulo et candelabris
et ibi inclinates faciat platus oronem
et postea sedeant Et prior cappa sol
lepnni indutus incipiat lectionem cum titulo
Temptauit Omnes collecte usque ad illa que
dicitur post gl'a in excelsis dicitur sine dns
nobiscum Hac die cātatur letania sicut
in vi^a pasche In fine letanie non dicitur
kyrieleyson ab illis qui cantauerit letaniam
Sed post quam agnus dei de letania cātat
fuerit dicatur xpe audi nos et cantores

incipiant

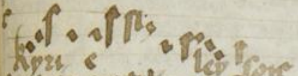

Kyri e leyson

sicut in vigilia Pascha. Qui Gloria in excelsis
deo dicitur incipiunt omnes campane pulsari
usque dum finitur post epistolam Alleluia Confitemini
et Tractus Laudate sicut in vigilia Pasche cantatur. prosa Qui ascendens dicitur sed non
dicitur hodierna die. Gloria Sanctus Agnus Ite
cantatur sicut in dominicis post pascha. Credo
non dicitur. Hanc igitur et Communicantes
dicitur et subiungitur in nocte sacratissima
Dyaconus et subdyaconus ad missam dicant
Quando vero Te nunc deus cantatur ad rursus
altare vertit. In die post processione ad introitum
vini etiam cantatur. In hodie vero Emitte spiritum
et coll' de die. Ad magnam missam cantatur

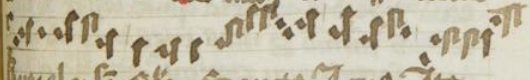

Kyrieleyson Gloria Sanctus Agnus Ite

Si in hac die festum ix lectionum evenerit in sabbato
feria post trinitatem differetur de festo tamen
in hac die incidenti nichil faciamus Matutinum

missa per totam ebdomadam Spiritus sanctus cantatur
alleluia Emitte Missa beate Marie per istas
octavas cantatur sicut in tempore paschali Et alleluia
Item sancte spiritus feria 2a 3a 4a Kyrieleyson
Gloria Sanctus Agnus Ite sicut in ebdomada paschali
que cantatur feria v vel vi et sabbato
Cantor solus in cappa sollempni regit chorum
ad missam et ad vesperas Et cantatur per tres
ad missam Vel istud
vincissi qd se

Kyrieleyson Kyrieleyson Gloria Sanctus Agnus Ite
Cum in quinta feria due misse cantantur in
conventu vna primo sicut prima die dicetur
Et in maiori missa Epistola et ewangelium de
die Quia si vna missa tantum cantatur Epistola et
ewangelium de die .i. feria quinta legetur Nam vnus
cereus tantummodo per istos tres dies ad missam
ante sacerdotem portatur Et alleluia a duo-
bus sacerdotibus in cappis sollempnibus cantatur
Her regula per tres dies observatur
Sabbato omnes collecte usque ad illam que dicitur
post alleluia Benedictus sine dominus vobiscum dicuntur

Audita lco Angelus dni tota pleget[2]
Et alla Benedictus a duobus sacerdotibus
cantat. Et alla no recapitur sicut alia
sed isti duo sacerdotes dnt cantare alla
ante sequentia alia oia alla cantor debet
incipe i medio choro et coit ab vtroqz
choro cantatur. De sancta Trinitate
In die sce Trini et eius octave
Itatis ad prima psalmu Confitemini cantat[2]
pa die tm Et i matutinalis missa i coll[a]
et i pfacoe hodierna die no di[2] Epla
Qd cplerentur et ewa[m] sicut prima
die legut[2] et post coez Factus e cantat[2]
hac die pcessio uadit tmmo p claustr
et ps Deprofundis no diat[2] sed stati in
cipitur ad introitu eccelsie Rn Te deu
patre v Benedictus es dne i frem. celi et
Coll de die Ad Magna missam

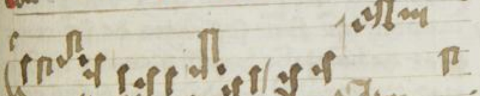

Kyriel' Gla Sanctus Agnus Ite
Post vs ad vis mortuor prima coll
Deus indulgenciar silr et ad missa diat[2]

Et ille qui scriptus ē ad recitandū chorū
ī ebdomada sequenti debet chorum referre ad
vigilias De festis triū l' ī hac die īnde
nti michael sanctus festum uero ix laz in
sequentem feriam differt De festum scor triū
lcōm que a precedenti ebdō ī istam deuēta
reseruatur in sua oct' pro añ et coll' ad vs
et maās meōriam habere debebunt et cetera
maiorem missa si proprium quid habuerit
De festis uero ix lcōm ī sua oct' plena
re ascendū ē Quod si duo festa diuisa
simul occurrerit maior missa de vno eorum
cantabitur scđa coll' de trinitate 3a de alio
festo dicetur cū duabus vsitatis De fest
triū l' nō quod si duo festa triū l' in ista
ebdō ī vna die euenerit prima meōria
de festo ī die primi debet esse ad vs et maās
Constitutum est qualibet die ī vis et matutinis
canonicis qui fiunt suffragia de sca cruce
fiat de bto Johe bapta specialis meōria
post patronū Notandū quod in festis occurren
tibus post die trinitatis añe et R̷ de con
sessore in festis eorum cantantur proprius habeat a
et R̷m ī breuiata de tpe paschali antiph

Ebdomada Iª epla et ewam quarte ferie
in eade feria legi no pnt pter festu alic9
sn i sedaz feria debet anticipari Ewan
vero sexte ferie no puenit neqz differt
sed i missa sce crucis legit In hac ebdo
de patrono ecclie neqz de spus sco missa can
tatur Statutu e quolibz sabbato i vis
bte marie qn cantat i conventu dno Caplo
finit cedrus cattat Aym Gaude maria
ad vsu suo Gabriele et psa Inviolata cete
ra more solito compleant Ad honorem
etiam eiusde virginis i omnibus ecclesijs nra
ordinis qualibet die post completoriu cante
Aue regina cu coll Protege dne Permisso
o Aue maria nisi qn i festis eiusde virgis
super Nuc dimittis dicta an decantatur
vl Alma redemptoris loco ei9 catat Con
suetudo e apud nos i honore bte marie
virginis q i oib9 sabbatis qn maior missa
de ea cantat post terciam siue an Capltu
Duo cerei ad missa portant cu vno thuri
bulo Et cantat ad eande missam

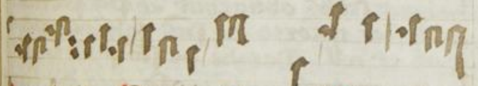

Kyriel Gloria Sanctus Agnus Ite

De sollempnitate sacramenti

De sollempnitate corporis et sanguinis domini ihesu
christi que ad matutinas diuersa et alteracia cherici
fuerunt computantur in summis festiuitatibus fieri
consueuerunt. Dominica infra octauas. Omnia de domi[nica]
ad matutinas legentur. Ad processionem Responsorium Summus(?)
panis. post De profundis non dicitur sed statim
ad introitum incipit Cibauit. O sacrum v. Posuit
fines et collecta diei. Ad maiorem missam sequen-
cia Lauda syon cantatur. Cum autem cantatur
versus O salutaris hostia omnes vertunt vultum
suos ad presenciam corporis christi toto versu
deuotissime genuflectentes. Quociens autem
ista sancta sollempnitas in festo alicuius sancti
euenerit festum illius sancti in vi^a ponitur quia
in suis octauis non posset fieri reseruatum.
Excepto tamen festo sancti Johannis baptiste quod
propter sollempnitatem istam secundum ordinarium usque in
crastinum differtur. Item si festum sanctorum Geruasii
et prothasii in feria has octauas euenerit in
crastinum festi sancti Johannis baptiste fiet propter
festum sanctorum Johannis et pauli quod semper in octaua
incidit eorundem. Et tunc quia primas vesperas non
habent sed dies(?) obtinebunt et post primam
collecta fiet memoria de sanctis Johanne et paulo
pater noster et collecta. Deinde de sancto Johanne baptista
ta(?) in matutinis ante missam que de sancto
Johanne erit 2a collecta de sanctis 3a de

dicta cu̅ duab9 pluralib9 | **De venera-**
Ordinatu̅ e̅ i̅ concilio **bili sacramento**
viennensi ut annis singulis fiat spe-
ciale et sollempne festu̅ de sacramento corporis
xpi p̅ma feria quinta p9 oct̅ penthec̅ hoc
aute̅ festu̅ sollempnes habebit octavas Ad
p̅mas p̅a die p̅s Confitemini ad p̅cessione
in qua albis induemu̅ et cappis ferias
A̅m Respexit Misit me Dominus Parvus
in stacione A̅m Homo quidam Deinde
cunctis genua flectentibus Incipit a p̅lato
O salutaris hostia et co̅seq̅n̅ usu co̅suetu-
diter p̅cantet Ad i̅ troitu̅ eccl̅ie in-
O sacru̅ divinu̅ Coll' de die primisso vesperas
possint fines Maior missa ad sola coll' Gl̅a
in excelsis Sequencia Credo et p̅facio Quia
per incarnati Sed et minor missa cu̅
sola coll' Gl̅a Credo et p̅dicta p̅facione
dicetur Per octavas vero Cottidie maior
missa erit de festo cu̅ p̅scriptis Sed sine
sequencia Ad ma̅s sermones proprii legen-
tur In laudib9 et v̅is an̅ Sapiencia sola
dicetur Et ad benedict9 et magnificat an̅e de
primis v̅is dicent' et cantate incipiunt
Cum octavas p̅ oia̅ sinit p̅ma die Festa in-
fra has octavas incidencia ussq̅ i̅ suas octavas

reserbabunt Et festum de ebdo preterito
si que fuerint reseruata quantumque die eue
nerit in 2a / 3a vel 4a feria post trini
tatem prout melius conuenerit fiunt. Festum
diei si infra has octauas euenerit cum integro
fiet et de hoc festo memoria per antiphonam et collectam
et missa minore. Festum vero ix lectionum in
locum in hac die incidens feria quarta p
recedenti peragentur. Si vero festum beati
Johannis baptiste infra has octauas euenerit de
sacramento erunt octaue et memoria fiet
de sancto Johanne per antiphonam et collectam. Quod si hoc festum
in die beati Johannis baptiste euenerit usque in
crastinum differetur et tunc 2e vespere beati
Johannis cedent festo hac die de trinitate
nulla fiet memoria sed feria sexta et sabbato
in vesperis et matutinis per antiphonam et collectam. Et ad
magnam missam 2o loco collecta de trinitate
dicetur. Si octaua sacramenti in ciderit in festo
apostolorum Petri et Pauli feria quarta pre
cedenti fit commemoratio de ieiunio preueniente.

De dominicis post Trinitatem

Dominica prima post trinitatem
et omnibus dominicis usque ad aduentum
ad primas statutum est loco uni Deus crea
tor unus lux beata trinitas decantetur.
De consuetudinibus omnium feria tercia de

patrono ecclie missa cantatur cum Gloria
in excelsis nisi aliquod festum trium lectionum im-
pedierit. In sexta feria de sancta cruce. Et in
sabbato de sancta maria missa cantatur nisi
festum quod et prius habuerit maxime in
sexta feria et in sabbato. In quinta feria
nisi aliquod festum euenerit de spiritu sancto cantatur
In omnibus dominicis nisi festum ix lectionum euenerit
ad primam post Deus deus meus respice cantatur
cum aliis et post processionem In verbo michi can-
tatur v. Post Gloria collecta Concede nos

Statutum est ut in festis trium lectionum et ebdo-
madentibus absque nocturno ix psalmi cum ix
antiphonis officio suorum congruentibus cantentur cum
hymno Te deum laudamus Et ad missam Gloria
in excelsis prout per sollempnes octavas sancti
fieri consueuit. Tempore tamen paschali
Tres ane officio suo hoc tempore congruentes
cum ix psalmis predictis scilicet tres ad qualibet antiphonam
cantabitur. In vigilia sancti Iohannis baptiste et in
ceteris vigiliis ad Matutinum missam collecta
de vigilia non dicatur post sextam maior missa
in conventu cantatur si missa fuerit de vigilia

De die sancti Io baptiste et octaua eius

In die sancti Johannis baptiste ad Matutinum
missam dicitur collecta Concede sola nisi dominica fuerit
Si dominica fuerit ad matutinas missam commemoratio de festo

leget² et ī crastīo Omēa de dominica
cantabit² Ad pcessione R̄m puer nob̄
et R̄m Gabriel si nūc fuerit cantent²
in statione R̄m Cumuebant Ad introitū
dentie vni Petrus sū eos de die ṗmisso o
fuit homo Ad magnam missam cantatur

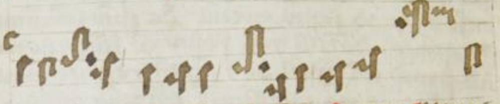

kyriel Gloria Cdis agnus Ite mi.
Ad vesp̄as sabbi² coll' Deus qui p̄ntem
diat² in dnica ī fra oct' Ca̅atuel missa est
de dnica 2a coll' de oct' 3a de trinitate
ad duab⁹ vsitatis Ad pcessione R̄m inter
natos si de sco Iohe bapt̄a cantat² Ad in
troitū cantie vni Petrus In sedis vīs do
minice si tn̄ de octauis cantet² quasi añe
de laudib⁹ et ps de die cantant³ sicut ī
dñicis vīs octav eis Quod etiam ī oīb⁹ dnica
lib⁹ vīs obseruandū ē except
p eam̄ infra octāu obseruandē ē except
dnicas a pascha usq; ad ascensione et qn
dies oct' ī secūdā feriam euenerit Tunc
ad vīs dnice quasi añe de laudib⁹ nisi
ppie fuerit ī pmis vīs cantant² et capl̄m
de pmis vīs ad easdē vīs di² In oct' ei⁹
ad vīs añ Iohes ē ad aliis ps diei cetera
sicut p̄a die Ad missam etiam et ad omes

horas Si festum sanctorum Johannis et pauli 279
sabbato euenit ad vesperas sabbati super
ps de die an Elizabet sola dicatur et
pro prima colla de dominica dicatur Item
de de sanctis Si vero in dominica istud festum
euenerit matutinalis missa de dominica erit et Item
ad processionem nouum de sanctis et maior
missa de sanctis 2a coll de sancto Johanne ad
vesperas dominice super ps de die an paulus autem
aliis vero in via sancti petri Matutinalis missa de
sancto Johanne et maior de vigilia **De festo
apostolorum Petri et Pauli**
Si festum sancti petri in dominica
euenerit matutinalis missa erit de sancto
Johanne baptista excepto sabbato in quo cantatur
de sancta maria secundum consuetudinem Quod
si necesse est maiorem missam sine aliqua
matutinali missa prima cum sola coll cantare
potest ne aliqua mencio fiet in missa
de sancto Johanne baptista quamuis in festa eius
oct sit Quod si in dominica euenerit ad mat
omelia de festo legetur et omelia de dominica
usque ad secundam feriam differtur Matutinalis
missa erit de sancto Johanne 2a coll de
festo 3a de dominica ea Deus qui corda
quinta simplicia Et si extra dominica prima
colla de sancto Johanne 2a de festo 3a simplicia

et in sexta feria 3a de dnica quarta de
sca cruce quinta ppriacie Ad pcessione si do
minica fuerit vel in die beati pauli In
Qui sunt hij cantat Ad magnam missam

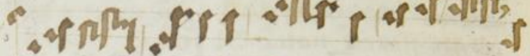

Kyriel Gloria Sanctus Agnus Ite
Ad Vesperas vbs an Surrexit cu aliis Im Kin
sit hy an Gloriosi sup mat cantat In
die Commemorationis sci pauli Matut
missa de sco Johe erit nisi dnica fuerit
2a coll de sco paulo nec alia coll de sco
petro ad hanc missam neqz ad maiorem
dicet qz secreta et pc cois de vtroqz est
quibus pa coll de vtroqz no sit 3a coll a
dem nu oc vel scdm differencia dierum
In maiori aute missa 2a coll de dnica Et
si in dnica euenit Matut missa de do
2a coll de sco paulo 3a de trinitate in duab
vsitatis Ad maiore missam 2a coll de sco
Johe dicat Ad pcessione si dnca fuerit
ym Qui sunt hij cantat Ad vs an Johes
e cu aliis sup ps feriales cantat Et
pc pimam coll cantat an de aplis G
loriosi cu coll Deus qui btm petru pre
misso b cumunicauerit In septi die

ad mas post coll' de sco Johe cantatur
iter an Gloriosi ad coll' pdcm et v Cu
i sabbato hec oct' evenerit ad vs post coll'
de sco Johe que erit prima cantatur an de
aplis Jam non dicam et postea an de dnica
Hec octas aplor i laudib' et vis
cantatur sola an Hoc e preceptu Cu'
ad vs Aurea luce et ead in nocturno In
laudib' Cu' Mille Dnica e feria octauas
aplor Ad magna missa Offic Sapienciam
ante Epla Jam non estis Gr Constitues
alla Judicabunt Vespera non cantat et ead
i octis Dnica Hoc est preceptu Offerto
riu In omnem Co Vos qui secuti Cu
vis et matutis bte marie p has octas
p an Gloriosi cantat an In paciencia
ad usu annunciaverit et collecta consueta

De vigilia visitacionis Marie virg
Et octaua Johannis bapt

In octaua sci Johis baptiste Est vigilia
huius festi Ad mas permutabit Ewangelium
de via sz Cum esset desponsata et cota
tidianalis missa de vi^a erit Cetera de
sco Johe bap^ta Ad primas vs an In
gens cu aliis ps Dixit dns sicut de
dnca Cu memoria sci Johis baptiste

et aplo℞ petri et pauli Ad ↄpletoriu
an̄ Tu iocunditate ps̄ Ad inuocare cani
Et ipe vel Tu i nob̄ Coll' Deus qui nobis
ad cottidiana p̄missa io dignaē et sit per
totā octāz sit post ↄpletoriu an̄ Regina
celi et p̄ clausula Resurrexit sicut dixit
dicetur Beata me dicent sicut Ad p̄ma
et ad omes horas diei p̄terq̄ ad ↄplet'
o nos In miranda i terfere cantat' portu
Ad p̄ma ps̄ Confitemini hac die tm̄ nisi
dnica subsequatur Ad p̄cessione Rn̄
Magnificat In statione Rn̄ O p̄clara
Ad introitu an̄ Magnificet dom' vosimul
fecit michi coll' Deus qui i visitanoe
In maiori missa alla Aue stillans
Preciosa Aue verbi In sedis vis antil
In marie vgsis ad aliis ps̄ de dna
Infra oct' legent' sermones marie
Ad vs et ad laudes quiq; an̄e dicitur
Sup mat et bndictus an̄e de poribus
vis scz Beneficens ad alis que dicū can
tate fuerint e mapiudt' Coll' Deus qui
i visitanoe infra oct' et i octaua ad
missā et ad omes horas excepto ↄple
torio et p̄ma dicet' Cottidie sidma missa

de festo nisi dominica nondum cantata fuerit
cantet. Si aliquod festum ix lectionum hac die vel
infra octavas evenerit extra octavam festi differtur. Festum vero trium lectionum in huiusmodi has
octavas in laudibus memoriam per antiphonam et collectam habe
bit excepta prima die visitacionis marie
si quod festum trium lectionum tunc inciderit in suas
octavas reservatur. De octavis apostolorum petri et
pauli fiat sicut scriptum est in bulla supra
ad primas vesperas octavarum antiphone sicut prima die
in aliis Capitulum Frater iste venit Collecta Deus
qui in visitatione cetera ut supra. In 2^bus vesperis octavarum fiet sicut prima die. Post primam collectam sequitur
memoria septem fratrum et sanctorum processi
et martiniani De Tempore

Aliquando accidit quod propter longitudinem temporis
inter octavas sancte trinitatis et kalendas
Augusti antiphone de libro regum Loquere domine
cum aliis non suffitiunt ad cantandum in sabbatis
ad vesperas et tunc in ultimo sabbato ante augustum
incipitur hystoria de sapientia quamvis
in sexto sabbato secundum ordinem incipi debuisset. In tribus ultimis sabbatis ante augustum antequam incipiatur historia de sapientia
tres ultime antiphone de historia Deus omnium. Montes
gelboe. Doleo super te Rex autem david ad
vesperas cantantur. quamvis pro brevitate temporis alie

mediocres intermittitur **In translacione**

In translacione beati Martini **sancti martini episcopi**
epi et confessoris statutum est per capitulum quod
celebretur sicut festum celebre ad historiam de
uno confessore de cuius ad completas vs cum ant. et
ps feriales cantantur In matutinis Invenerunt dissim.
antiphone cum ewangelio super magnificat et benedictus de propria
historia cantatur Si hoc festum in dominica evenerit
ad mag. Omnia de dominica legitur ad processionem
Et si dominica fuerit x^m^ Sint lumbi cantatur Ad
magnam missam totum officium sicut in alio festo
cum tribus collectis et sequentia Sacerdotem cantatur

De diuisione apostolorum

In diuisione apostolorum ad vs cum ant. de ewangelio
Sancti Vocantis ihesus super benedictus cantatur Si in
dominica hoc festum evenerit ad mag. Omnia
de dominica legentur Et ad processionem Regnum
mundi et ornatum quod ierit cum ad mag. nono loco
dicatur Ad vs et ad mag. beate marie nulla
de apostolis suffragia dicuntur Nota quod
festum sancti dominici fridas vs obtinet nisi
festum beati sixti in sabbato evenerit **De**
beata maria magda

Si festum beate Marie
magdalene in dominica evenerit ad mag.
Omnia de festo legetur Et matutinali missa
quinque collecte capit prima de dominica 2^a^ de
festo 3a de trinitate quarta Concede nos

quinta pronae. Et si extra dominicam evenerit 285
ad matutinas missa 2a coll(ecta) de festo 3a pro-
nae. Ad processionem si dominica fuerit Rex ar-
milla cantatur. Et ad introitum Ecce ebo
michi. Ad magnificat nullam cantatur

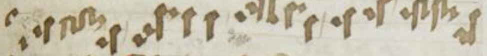

Kyrieleyson. Gloria. Graduale. Alleluia. Iste
per octavas in laudibus et vesperis super ps(almos) sola
autem Confusus dicitur. Iste autem cantatur super
hymnos et magnificat et cantare incipitur. Stabat
ergo Maria stabat. Viderunt. Surgens
Venit Maria ardens. In octava ad pas-
cha sola autem Confusus est dominus. Cetera sicut
prima die. Si dominica in octava evenerit Matutinas
missa de dominica 2a coll(ecta) Largire 3a de tri-
nitate quarta fidelium quinta pronae. Ad
magnificat missa 2a coll(ecta) Simplicium et
aliorum festorum. **De sancto Laurentio martyre**

Si festum sancti Laurentii in dominica
evenerit ad vesperas Omnia de festo
legentur. Ad matutinas missa de dominica. Ad pro-
cessionem si dominica fuerit Rex Gaudeo plu-
Cetera omnia sicut dictum est in festo beate Marie
magdalene. Per octavas super hymnos et magni-
ficat de primis vesperis cantatur et cantare
incipitur. In laudibus et in vesperis super psalmos

sola S. Laurencius cantatur. Et ad vesperas ipsi qui ~~[struck]~~ sicut in nocturnis per oct. non dimittitur. Iste oct. durant usque ad assumptionem Marie qua super veniente R. an. et coll. ad vesperas ad vesperas compleatur. Premisso v. Dispersit dedit. Et in die octave Matut. missa erit Probasti et de oct. nulla fit memoria in secundis vesperis octavarum

De vigilia et festo assumptionis beate Marie virginis

In vigilia assumptionis beate Marie ad magnam missam ferialem Kyrieleyson cantatur. Gloria et Credo et propria prefacio non dicitur. Hac die missa de sancto Eusebio non cantatur in conventu sed per coll. in maiori missa recipiet memoriam. Matut. missa pro defunctis erit ad vesperas post primam coll. fiet memoria de beato Laurencio per an. et coll. premisso v. Dispersit dedit et etiam ad vesperas iste v. dicitur in die assumptionis ad magnam missam

Kyrieleyson Gloria Sanctus Agnus Ite

In utrisque vesperis fiet memoria de sancto Laurencio per antiphonam et coll. Cottidie per istas octavas et etiam nativitatis eiusdem ad vesperas

2a bndictio preab9 siue matris dicat 287
De sco agapito missa no catat i dnica
Sabbato infra octas bte vginis ad maiore
missa portat duo cerei et kyriel. Gra
et Agnus dei sicut ceteris sabbat inter oct
ptatis et adventu canteatur. Ad vs eius
dem sabbati p9 pma coll catat an de
sco laurecio et postea de tpe Sik ad mag
et ad 2as vs dnice faciend e si in oct
sci laurentij ad huc durant Dnica infra
oct9 bte marie Ad pcessione post ps
de profundis catat an Salue regina et
coll sicut i die In sollepnitas hui9 assup
tonis i dno evenit in sceptu die feria 2a
ad mas leget Omea de dnica Et matu
tinal missa de dnica i eadem feria scda
cantat 2a coll Famulorum 3a Deus a quo
4a Deus qui caritatis 5a Precatio In ma
iori missa 2a coll de bto laurencio 3a De9
qui o e cor 4a Pplatis 5a Concede
xte i ista feria 2a Quando assupcio i dnica
evenit ad mag an sup bndc Tota pul
chra es et ad nat et ad vs an Quia mea
3a fela desfrendi sup bndc et sic
de alijs sicut sibi i currem succedut In
oct sci laurencij ante i crastino sicut prima
die catant Sed i scdis vis nichil faciunt

de eo In missa Matutinali Officium
probasti cantatur ad ecclesiam in crucis 2a coll
Famulorum 3a Deus in quo vel alia familia
ris quarta Deus qui mitat vel Concinare
In maiori missa 2a coll de dominica 3a de
ieiunio de quarta Omnipotens quinta Concede Si oct
assumptionis in sabbato evenerit ad matutinas
Omelia de vigilia ~~colls~~ Bartholomei
legetur et matutinalis missa de vigilia 2a colls
Veneranda 3a Deus cui omnia et a p plat
quinta proinde ad maiorem missam 2a col
de dominica 3a et ultima Concede Vespere
sabbati erunt de octava unde dominica non ha
bebit vesperas quia 2e vespere de sancto Bart
holomeo erunt et 4 Responsorium Cum sit hu

De festo beati augustini

In festo beati augustini ad processionem
post Responsorium Verbum dei cantatur Responsorium
Vulneraverat si necesse fuerit In sta
tione Responsorium Volebat cantatur
Ad magnam missam cantatur

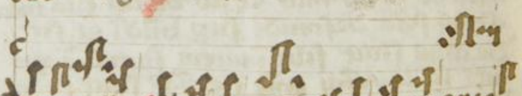

Kyriel Gloria Sanctus Agnus Ite

Postea ista oct' ad processionē post 289
ps deprofundis ad introitu eadē an
tiā pulchra De collacione Johis
De festo decolla baptiste
In omibꝰ sancti Johis baptiste ad processionē
post vesp' Misso herodes cantatur
vesp' Johes bap̄ si necesse fuerit In statione
Ō bte Johes ad introitū añ Inter nat'
ꝟ Corona cū coll' de die ad magna
missa cantat'

Kyriel' Gloria Sanctus Agnus dei
Credo nō dicit' nisi dñō fuerit ad primas
vs Johis sola nō cantat' ad matut' Sed
ad vīas añ Misso herode cantat' ante
~~magnificat~~ benedictꝰ et post similiter
in secūdis vīs añ Inter natꝰ añ ꝛ p' cantū
In natiuitate De natiuitate beate
~~bte marie et~~ marie et omnibꝰ
per octaua ad cōpletoriū coll' Famulorū
cū cottidiano p̄missio ꝟ Aue maria
Similr ad primā eadē collecta cū cottidiā
p̄emisso ꝟ Dignare me In die ad
magnam missam cantatur

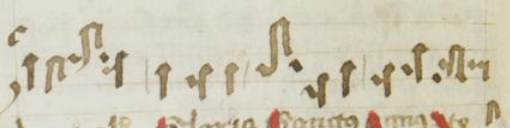

Kyrieleyson Gloria Sanctus Agnus dei Ite
ad nonam in corde et cum mitat Per
octavam ad vesperas et ad laudes quinque
ante sicut Nativitas cum aliis et suffragia
prout sicut in assumptione cantatur Si nativi
tas beate Marie in dominica evenerit Sic rastio
ad matutinas nona de dominica legetur et nona
Tota pulchra super benedictus cantabitur Et
maior missa Salve virgo Et feria quinta
maior missa de dominica cantatur Et una
missa de sancto Gorgonio Et Sancto Iacincto
tamen Sabbato infra octavas in missa beate
Marie una prosa cantamus et in aliis
feriis si missa fuerit de octavis sicut in
ordinario in missa de assumptione beate
Marie Dominica infra octavas ad processionem
ant Solem iustitie cantatur ad introitum
ant Salve tu v. Ave maria et collecta
Supplicationem In octava vero eius post
vesperas sancte crucis cantatur vespere eiusdem
virginis tamen quinque antiphone sicut Preterius dilu
sus cum aliis et ad illas vesperas et eadem in
via sancte crucis puer qui dicit versiculas
in choro debet regere chorum Ita tamen quod

ipse i(n)cipiat p(ri)mam an(tiphonam) p(er) totu(m) in v(er)s- 291
in p(ri)mo nocturno et i(n) laudib(us) Sion'
nativitatis feria quarta q(ua)tuor te(m)p(or)u(m) eve-
nerit Matut(inis) missa erit de ieiunio 2a
coll' de oct(ava) 3a de s(an)c(t)o michaele cu(m) duab(us)
usitatis in maiori missa 2a col' de do(min)ica
tercia Concede

Statutu(m) e(st) per Capl'm g(e)n(er)ale i(n) Dalio
viennensi q(uod) i(n) f(ra) octavas assump-
cionis et nativitatis gloriose v(ir)ginis
marie o(mn)i die sequentia ad su(m)mam missa(m)
dicatur videlicet feria 2a Ab arce feria
3a Pie plaudat ecc(les)ia feria quarta
Marie p(re)conia feria q(u)inta Dem virgo
v(ir)ginu(m) feria sexta Verbum bonum Sab-
bato et do(min)ica Ypar clara ut expresse
habet(ur) ex ordinario eccl(es)ie p(re)monstraten(sis)

De exaltacione sancte Crucis

In exaltacione sancte crucis ad magnam
missam ponit(ur) duo candelabra ... cantat(ur)

Kyriel' Gloria Sanctus Agnus Ite
Si hoc festum i(n) do(min)icam evenerit ad ma(tutinas)
Omelia de festo leget(ur) In matutinal'
missa erit de do(minica) 2a coll' de festo tercia

de trinitate quarta de sanctis quinta pro
nare . Et si in feriis euenit secundum in ordi
narium fiet preterquam si in dominica euenerit feria
secunda . Omnia de dominica leget. De tempore

Quando histo de Job ompatur
ad cantandum post oct beati Augustini
et oct bte virginis festum sancti Geneboldi
quod ibi euenit si necesse fuerit pote
intermitti . Ita quod ad vesperas post coll de sancto
Augustino et ad matutinas post coll de tempore
cantatur ant et coll de eodem . Si historia
de Thobia que tantummodo per quatuor dies
cantatur ompata fuerit ad cantandum preter
festa occurrentia per illos quatuor dies festum
bte Eufemie et festum beati Lamperti
que ibi possunt euenire debent intermitti
si necesse fuerit . Ita quod ad vesperas et matutinas post
primam coll que est de tempore cantatur ant
et coll de eisdem et etiam maior missa
de eisdem cantatur . Cum etiam aliquod festum
intermittimus propter breuitatem temporis
Si capitulum de primis vesperis dicendum non fuerit
in istis primis vesperis debet dici et super
bened et matutinis ante feriales dicitur
In quarta feria quatuor temporum ad missam
ante primam orationem non dicitur Dominus vobiscum

sed Premi⁹ dicat et p⁹ orone legetur 293
leo et duo gradualia a duob⁹ fribus
cantant²' sed tamē ab uno diacono
De vi^a s̄ci Mathei et quatuor
In vigilia s̄ci Mathei in tēpm
aliqua feria q̄tuor tēm euenerit
Matut' missa de vi^a erit cum quinq3 coll'
2a de dō 3a Deus a quo vel una alia
tlis quarta Deus qui caritatis quinta
Supplicare In maiori vero missa que
erit de Ieiunio 2a coll' de spū sco 3a
de sca maria quarta pro platis quinta
Concede Et si in feria sexta euenerit
In Matut⁹ missa 3o loco dicetur collectā
Concede nob Et in maiori missa 3o loco
coll' de sca cruce dicet^r In feriis quatuor
tēm ad missas priuatas collecte de Ieiunio
dicuntur Ad horas aut̄ dici de dnica
In quarta vero feria p⁹ dnicam i q cantat^r
ad missā Officium quesumus es dne Epla
et ewa^m eiusd⁹ quarte ferie et ewa^m
sexte ferie non legunt^r nisi ferie quatuor
tēm ibi euenit quia eplie et ewa^m
quatuor tēm ibi assribunt^r sed requi
ritur eple et ewan quarte ferie

et eciam sexte ferie vbi tps quatuor
tpm euenit ē In sabbato quatuor
tpm ~~a duobus sacerdotibus~~ vn9 Iudicg
es a duobus sacerdotibus cantatur
In festo sancti michaelis De sancto michaele
Ad magnam missam cantatur

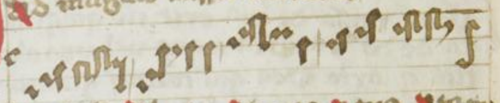

Kyriel Gloria Sanctus Agnus Ite m
Si hoc festum in dominica euenit Omelia de festo
legetur Festum beati Jheronimi presbiteri
sicut festum duplex plenarie peragetur
et ad matutinas et in laudibus vesperis Xm In medio
ecclesie cantatur et cetera sicut de similibus
dictum est De sancto Dyonisio
In festo sancti dyonisii ad primas vesperas
an super psalmos feriales Gaudent in celis
cantatur Rm Abstergeet Anthiphona Decantabant
super magnificat Maior missa post primam
cantatur etiam si dominica fuerit cum sola collecta
et cantatur Ad magnam missam

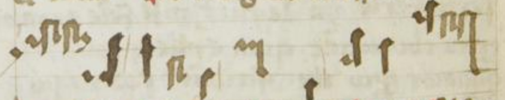

Kyriel Gloria Sanctus Agnus Ite m

In celo a. Que regina Post amplius se
quitur 3a sine intervallo Deinde processio
fit ad abbates in qua cantatur R[esponsorium] Isti
sunt sancti v. Tradiderunt Gloria sequitur
in stacione R[esponsorium] Internatos cum versu suo
qui versus cantabitur a duobus vel tribus
in cappis de serico v. Ora pro nobis coll.
Ora quis Ad introitum an. Salve regina
versiculum Post prandium Coll. Protege Deinde
sequitur missa ab abdorio prime misse ad
altare magnum cum tribus collectis etiam
in dominica prima de sab. 2a de do. 3a et ultima
in quinare vel cum quinque coll. etiam in dominica
prima de sab. 2a de do. 3a de trinitate
quarta Concede nos quinta Omnipotens Et si
extra dominicam evenit cum tribus coll. cantabitur
Si vero hoc festum in dominica evenit ad
matutinas legetur omelia de festo et post
feria quarta legetur omelia de dominica
Et ad missam quarta feria legetur etiam
quarte ferie post primam processio per claustrum
sicut consuetum facere cum duobus
cereis et thuribulo et cruces ad introitum
R. Alma cantatur Deinde sequitur missa

et post capitulum 3a sine intervallo
et totum iter. Ubi vero in feria sexta hoc
festum evenit missa post capitulum quinque
collectas recipit prima de sanctis 2a de dominica
3a Deus qui nos 4a de sancta cruce quinta
[illegible] Ymnus Aves [illegible]
alius ps. de die. Dm. Iste sunt sancti. Ant.
sup mat. Beatum est vere lumen. Et nota
quod coll beati dyonisii et coll sancti Severe
omnes sub una clausula dicuntur

In translacione sancti Augustini

In translacione beati augustini ad magnificat
missam cantatur

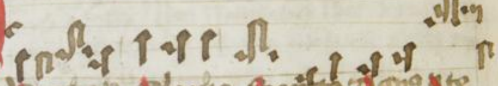

Kyriel. Gloria. Gaudeamus. Agnus. Ite
Ubi hoc festum in dominica evenit ad magnificat an
mea de festo legetur et in crastino Omnia
de dominica differtur. Ita dominica matutinum missa
quinque coll recipit 2a de festo 3a de
trinitate 4a Concede nos quinta [illegible]
Ubi extra dominicam tres 2a de festo 3a [illegible]
de processione. Rm. Verbum dei [illegible]
claustrum ad introitum ant. Alma [illegible] coll
Concede. Ultimum est per capitulum generale
de translacione beati augustini fiant

sollempnes orōes sicut ī alio festo fieri 297
consuevit Et quia orōes h9 festi ī cadunt
ī festo btī luce ewangeliste anticipare debet
in vigilia eiusdem festi In die xi mi
lium virginum
In festo undecim milium virginum ad
magnam missam cantatur

Kyriel' Gloria Sanctus Agnus Ite
In hoc festum ī dnica evenerit Omelia
ad matut9 de festo legetur ad matutinale
missā quinque coll'a pa de dn̄o 2a de festo
3a de trinitate qrta Concede quinta sp̄i
scti Si extra dnicā evenerit 2a coll'
de festo 3a et ultima spiritus Per oct'
sup̄ mat̄ et bnd' añ in choro ad aliis
tribus feriis cantantur et comite ēma
pmit' Quinta vero añ dr̄ ad nonam.
orōes ipsius festi añ in laudib9 et ī eisdem
sicut prima die cantantur sed ī feriis
vis post primā coll' p añ et coll' me
moriam habebit de oct' De vigilia
et die omm̄ sanctorum
In vigilia omnium sanctorum ad matut' missā
que ē de ipsa vi a 2a coll' de spū sco
3a Concede nos qrta Deus qui caritatis
quinta Omnips ꝗ planis Et si ī sexta feria

euenit 2a collecta de sancta cruce 3a de
spiritu sancto quarta Concede qs de oib' sanctis
dicet' In die ad magnam missam cantatur

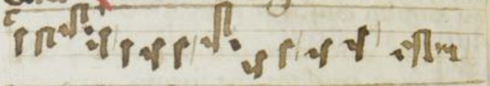

Kyriel' Gloria Sanctus Agnus Ite m.
Ad vi̅s defunctorum ad ma̅s ad Comendatione̅
et ad missam septe̅ lapades accedunt' pre
lat' aute̅ In̅ Cum deus debet incipe ad
ma̅s iv l' legere et an̅ Dn̅e i apie Et
duo pbri invitatorium et iv R̅m ad q̅d'
pbri debeant cantare Ad missam Epla̅ Cre
misterium Et ewan̅ Dn̅e qd' dat legu̅
Graduale Reque̅ Tractus Depfund'
Si vero i dom̅ euenerit Epla̅ et ewa̅
sicut in presencia funerib' De sab per
octaua om̅ sc̅or occurentib' nichil faciu̅'
nisi i cor In 3a feria de patrono n̅o
cantam' sed cantat' de oib' sc̅is et leget'
Epla̅ Justor aie Et ewa̅ Vides tbas
ih̅s cu̅ pfan̅oe de trinitate sed Credo n̅o
dicit' Aliis aute̅ dieb' sicut dsuetu̅ est
missas cantare cantam' Feria q̅rta et sab
bato p istas octas R̅m ipsi sut sc̅i cum
Per istas oct' due coll' de oib' sab sc̅i

Dominicae et Concede quibus non dicitur sed
collecta de beata virgine Concede nos pt
dia si locum habuerit Et coll' pro platis
quinto loco dicitur Deus in fra oct' sicut aliis diebus
mitatur historia Absterget Ad matut'
missa 2a coll' de oct' 3a de trinitate
quarta Concede nos quinta Omnipotens pro plat'
ad pressione 3ia ista sunt sed Ad introitum
in alma v post pium coll' Concede nos
Ad magnam missam 2a coll' de dominica 3a
Deus in omne Evangelium et Epistola sicut in 2a
feria legitur nec prefacio de trinitate In
oct' cantatur historia Absterget et que in eiva
sicut prima die In matut' missa 2a coll'
de oct' tercia Deus a quo vel aliqua alia
talis quarta Deus qui caritatis quinta pro plat'
Ad magnam missam 2a coll' Deus cui omne
4a Concede nos Et in feria tercia evenerit
de patrono cantabitur sed de dominica nec ordia
none collacionem ponere Et feria quinta de
ipso sancto matut' 2a coll' de oct' 3a Ecclesie
tue quarta Deus qui caritatis quinta pro plat'
Ad magnam missam 2a coll' de dominica 3a Concede
nos Et in sexta feria de sancto tercia missa
2a coll' de octis 3a Concede nos cum diversis
visitatis Ad magnam missam 2a coll' de

Dominicam 3a. Sexta. iiii de ... si autem die qua
cumque evenerit Ad singulas missas totum fit
ipsa die sed sine sequentia Credo et Prefatio
de trinitate terminantur **De Tempore**

Ezechiel et daniel per xv dies leguntur
unusquisque eorum per otto dies alii autem
minores duodecim prophete usque ad adventum
leguntur **De sancto Martino**

In festo sancti Martini extra dominicam evenit
quicumque coll' recapit mane missa secunda
de festo 3a de sancta maria etiam de spiritu sancto
vel de sancta Maria quinta ... Ad singulas
missam cantatur

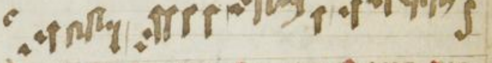

Kyrie. Gloria Sanctus Agnus Ite
In crastino festi ad matutinas super benedictus
Antiphona Martinus abrahe Ad vesperas super magnificat
Antiphona Iustiniu sedditur et sic alie omnes de eius
confessore sicut scribitur iure sumuntur que per
totum remanent et primo Martinus
abrahe et postea Iustinus sedditur domine

De sancta Katherina

In primis vesperis sancte katherine
sola antiphona Vere est que meruit cantatur super
Ad dies sextam Induit me dominus Ad magnificat
missam cantatur

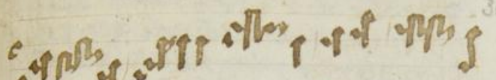

Kyriel Gloria Sancta Agnus Ite m
in s[an]c[t]is [tercia] Regnum mundi etc[etera] Si
hoc festum in d[omini]ca evenerit Invitatorium de festo
ad ma[tutin]as legentur Et matutinal[is] missa de
d[omini]ca 2a coll[ecta] de festo 3a de trinitate
eta Concede nos quinque conparate Et si extra
d[omini]ca evenerit 2a coll[ecta] de festo 3a conparate

Quando inter trinitatem **De tempore**
et adventum domini tempus breve e[st] ita q[uod]
dominica ewangelia in d[omi]nicis diebus usque ad
adventum domini non possunt legi tunc Tria
ultima ewangelia de ultimis si necesse fuerit possunt
legi p[er] ferias ita q[uod] primum ewangelium possit legi
in oct[ava] s[an]c[t]i Martini q[ua]n[do] oct[ava] feria quarta
vel sexta evenerit Secundum in festo b[ea]te
Cecilie vel s[an]c[t]i Clementis si tamen in feriis
predictis evenerit Tercium in una quarta
vel sexta feria vel si necesse fuerit in
festo b[ea]te Katherine si tamen in feriis p[re]dictis
evenerit Et si non possunt ita legi In isto
mense p[er] ferias quartas et sextas debet
legi Et quando ista ewangelia p[er] ferias legitur

Ermone eorum lik ad mas debent
legi et ane de ewa° cantari ita q ante
collecta ad mas premittat̄ Et tunc regunt
et coll° que huic ewa° dr̄ Si autem tpus
cplenum fuerit ita q ewangelia nō sufficiunt
ad legendum In domas dieb⁹ ewam loqu
ente ihū p duas domas pt legi et ane
eiusdem ewam pot cantari et tūc coll
Dea efugium p tres domas debet legi
Jte qn due domice vacantes euenerit ewam
abeuntes pharisei p duas domas debz
legi Et ewam loqute ihū p duas dōs sile
legitur Et tūc coll Dea efugium p quatuor
dōs dr̄ Et si tpr breue vel eam longum
fuerit sm vltimum ewam Cum subleuasset eq
valencia dō an aduentum dn̄ eseruat cum
coll Exauta ipsa quatuor alla offino Di
xit do⁹ assribuat alla De profundis
Lauda aīa Qui sanat Qui posuit Ad
laudem et alla Lauda aīa p duas domas
si necesse fuerit pt cantari
Item statutum e vt in festis trium lcōnum
aliquis nocturno noue ps ad ps an offino
eorum (ex)sequentib⁹ ad vitimo Te deum laud

Et ad missam Gloria in excelsis prout 303
per sollempnes octavas solita fieri consueverunt
tempore tamen paschali tres autem officio eorum
congruentibus cum ix psalmis sed tres
psalmi ad qualibet authophonam et

Quando aliquis in **De extrema unctione**
infirmitate aggravatur ita quod ne-
cesse habeat recipere unctionem et si mono-
monachus fuerit Conventus cum processione ad eum
ungendum debet ire Ita quod prior absente
abbate indutus cappa sollempni et unus
dyaconus ferens unctionem et quatuor alii
ministri fert crucem alii duo ferentes
candelabra et quartus aquam benedictam precedat
ad diversum aut vel ad aliud quemlibet
locum unus sacerdos et unus dyaconus
et tres alii ministri officium unctionis pos-
sunt adimplere. **De officio mortuorum**

Cum aliquis morti proximus traditur
Corpus aqua aspergatur Corpore
sepulto et super feretrum collato tabula
et maior campana tribus tribus per
intervallum illa pulsatur Hic fratres qui in
monasterio sunt audito signo internus

omnibus alijs operibus ad defunctum velociter ve-
niat dicentes ibidem Credo in deum et Pater noster In-
terim prelatus superpellicio stola et cappa
festiua indutus cum quinque ministris Primus
aquam benedictam Duo alij ferentes candela-
bra Quartus thuribulum et quintus crucem
Conuentu vero sequente ad corpus accedat
sicut ad laborem et aspersum aqua benedicta
thurificet cantato iterum Pater noster Miserere mei
deus Ad conuersum vero defunctum non por-
tantur cerei neque tabula pulsatur sed por-
tatur lucerna cum lumine Ad alium quemlibet
defunctum cerei non portantur tabula non
pulsatur neque campana plenarie pulsatur
sed aliquos paucos ictus potest pulsari
ad conuocandos conuersos Si in tempore vle
mortuus quis fuerit post vesperas completo Sub-
ueniente vigilia cum nocturno psalterio
mane sequente ad celebrandum sacerdotibus
fieri poterit interuallum Deinde Cap-
itulum potest sequi post quod dicuntur septem psalmi
et tercia cforie dicuntur prelatus et ministri
se poterunt ad missam iterum preparare Et post
eleuationem alij duo ministri ad portandum
crucem et aquam benedictam albis se induant qui-
que de necessitate non sunt de voluntate simpl

ora sint regulanda **De Servicio Mortuorum**

Quando corpus defuncti manifesta 305
collocatum fuerit si canonicus fuerit
aut conversus seu etiam frater vel soror
ad succurrendum Maior commendatio pro eo
fiat pro alio vero defuncto Media
commendatio fieri debet Postea missa cantatur si
hora fuerit ut possit cantari Ad quam
missam tres ministri debent servire ita quod
duo debent ferre duos cereos alter vero
thuribulum Graduale in missa Si absolve-
re dubia sacerdotibus cantatur Postea Tractus
Sicut cervus Item si pro canonico vel conver-
so nuper defuncto seu etiam pro sorore aut si fuerit
de societate nostra vel de fratribus aliorum
monasteriorum qui habent fraternitatem nobiscum
missa fuerit pro fratribus vel sororibus ad
succurrendum vel pro aliquibus aliis defunctis
missa fuerit sive in presentia funeris fuerit
sive non Graduale Requiem et Tractus
De profundis Demum in presentia funeris
cum nulla in anima Campane de choro pulsantur
In presentia funeris non portantur cerei ad
missam nisi Maior commendatio processerit
Sed tamen [illegible] lucerna et thuribulum

portat^z Cum ut in ordinario scriptum sit
quod missa pro priori defuncto cum Capitulo non cantat
hoc solummodo de canonicis intelligendum est
De aliis vero sive fratres sive sorores
ad succedendum fuerint sive non vel etiam
dixit Missa et totum officium cum Capitulo
pro eo primitus adimpleri Si aliquis canonicus
ea hora obierit quod in eadem die missam
habere non possit usque in crastinum custo
diat^z nisi forte aliquis fetoris vel corporis
corruptio obstiterit Hac enim de causa et
extra ecclesiam ad hospicium collocari et citius
sepeliri debebit Et si alio aliquo illa cus
todia non est faciendum sed quamquam ho usque
ad collacionem quibus obierit Si diversus
vel frater ad succedendum vel etiam soror
fuerit vel non ad succedendum si primus corpus
fuerit statim immediate sepulture tradit
et cooperit^z assere vel virgis conveniens
Missa vero et vigilie quadraginta tempus affuerit
diligenter adimpleant^z Pro fratribus autem
et sororibus ad succedendum vel pro quibus
libet aliis nichil Clementissime et cum psalmis
in ordinem non cantent^z Quando canonicus de
ab ecclesia portatur^z ad fossam duo ministri
ferant duos cereos ante crucem quod ad aliquis

aliud defunctis nō ē faciend᷒ nisi fuerit
magna persona et hoc sit ob reuerenciam
parentis. De nouo eciam ordinatum ē q
duo cantores r̄git chor ad missam anno
niuor defunctor et duo sacerdotes cantēt
primum versum Sicut ceruus deinde
alij duo sacerdotes illi qui cantauerunt
Graduale secdm vsum et eciam cantores ulti
mum et post missam debent cantare vsu᷒
et kyrieleyson Pro epō et sacerdote

Pro epō et sacerdote simul ocāītib᷒
siue nup defuncti fuerit siue ī anni
uersario fuerit Coll̄ presta q̄s ad missam
p vtroq3 dicit² q̄ secreta et p᷒ com̄o de
missa eedem sunt et subiungit² vt aīe
famulor tuor sacerdotum Sed ad vigilias
due collāe dicuntur sc3 Deus qui ī ter apl̄
et pram qm̄s Vt si anniuersari᷒ eā eisdē
interueniat Pram qm̄s p vtrisq3 dicet²
et Deus indulgenciarum sub vna clausula
sc3 ī missa De ternariis tribus

In primo ternario seruat Capl̄i gn̄alis
Collecta pram qm̄s et Fidelium sub vna
clausula dicit² Epla Nolum᷒ uos Gr̄
ā abulem Tract᷒ Sicut ceruus Euangm
Dixit martha In 2o ternario Collecta

Deus ueniae largitor et deus indulgenciarum
sub una clausula dicitur et cetera sicut in
primo ternario. In 3° ternario collecta
Inclina sola et deus ut animas fidelium. Epistola
Volumus. Graduale Requiem. Tractus De pro-
fundis. Evangelium Dixit martha ad ihesum domine si fu-
isses. Si sermo quod fit. **In die Gregorii**
In crastino sancti Gregorii ad vigilias
coll(ecta) Inclina. Et ad missam coll(ecta) Deus indul-
genciarum dicitur quorum anniversarium in Epistola
Ecce misterium. Evangelium Omne quod dat mihi.
Sequitur Tractus De profundis.
In presencia fratris defuncti abbas si affuerit
maxime canonici nona lectione debet
legere. Et duo sacerdotes nonum primum can-
tare. Et si abbas non fuerit prior per
omnia adimplebit.

Explicit consuetudines ordinis
premonstratensis. Complete per manum
fratris Henrici de wolburg sacer-
dotis Anno domini m° ccc° ++

Clxxxxvii

Nota bene o tu Sacerdos

Ut negligencias circa sacramentū
altaris euenientibus ī missa celebrantes
sciant occurrere debent hoc scriptū
plege et lectū medicē emendare

Sacerdos si ante consecracionē corporis
et sanguinis xp̄i morte uel graui infir
mitate occupetur nō oportet officiū misse
per aliū suppleri || Si uo p⁹ consecra
cionē contingat alius in ceptū officiū
perficiat incipiens ubi ille dimisit
Item si sacerdos postq̄ ī cepit consecra
cioēz recordetur se aliquid comedisse
uł bibisse ꝫ nichilominus perficere
et sumere sacramentū ¶ Item si recor
detur p⁹ inceptū consecracioēz aliqd
in consciā peccatū eciā mortale se habē
peniteat corde cū pposito confitendi et
satisfaciendi ¶ Item si meminerit
se excommunicatū esse p⁹ inceptam

consecrationem habeat propositum petendi absolutionem ¶ Si autem ante consecrationem aliquid istorum sibi ad mentem venit tunc tutius est omittere quam perficere nisi grauissimum scandalum timeatur ¶ Si musca uel uermis ante consecrationem in calicem inciderit uel venenum in missum fuerit effundat et loto calice aliud vinum infundat ¶ Si autem post consecrationem aliquid istorum accidit debet musca uel vermis caute capi et lauari diligenter et comburi et ablutio cum cineribus cum reliquiis conseruari venenum autem si affuerit sacramento nullo modo sumat ne calix vite uertatur in mortem sed debet diligenter in vasculo apto cum reliquiis conseruari Et ne sacramentum maneat imperfectum loco calicem aliud vinum infundat et denuo resumens consecrationem sanguinis Christi sacramentum perficiat ¶ Item si ante consecrationem sanguinis cum presbiter consecrationem corporis protulerit percipiat vinum non esse in calice ut aqua debet sta…

tum apponere et consecrare ¶ Sed si
post quam dixerit verba consecrationis
sanguinis percipiat quod aquam non apposuit
procedat nihilominus quia aque appositio
non est de necessitate sacramenti debet
tamen penitere ex cuius negligentia
contingit ¶ Si vero post consecrationem sangui-
nis tamen ante sumptionem corporis vi-
derit vinum deesse debet aquam
effundere si est et infundere vinum
cum aqua et resumere officium a verbis
consecrationis sanguinis ¶ Si autem hoc
viderit post corporis sumptionem debet
apponere aliam hostiam et iterum cum
sanguine consecrandam quam sumat iterum
cum sanguine ¶ Non obstante si prius
sumpsit aquam que erat in calice
quia preceptum de perfectione sacramenti
maioris ponderis est quam quod precipitur
sumi a ieiunis ¶ Item si sacerdos
recolit se non dixisse aliquid eorum
que dici debuit non turbetur in mente
sed procedat devote ¶ Et si constet ei

probabiliter quod obmisit aliquid de
forma consecracionis corporis vel sanguinis
debet resumere formam consecracionis cor-
poris et sanguinis Hic non insero quam-
uis presbiter suade cognoscat
Item si propter frigus ceciderit hostia
de manibus sacerdotis in calice nichil
mutetur nec reueretur siue sit ante vel
post hostie fractionem Item si stilla-
uerit de sanguine super tabulam terre
affixam cum lingwa lambetur et tabula
radetur et aburatur rasura ~~cuius~~ cuius
cinis cum reliquiis conseruetur Et sacer-
dos per quadraginta dies penitebit
Si stillauerit super lintheum altaris
vna gutta sorbeat si poterit et per
quatuor dies peniteat Si in duo
uel tres gutte nouem dies penitebit
Si in quatuor xx^ti dies penitebit
et lintheamen ubi stilla tetigit tribus
vicibus lauet minister calice subtus
posito et aqua ablucionis iuxta altare
recondatur Item si quis propter ebrie-
tatem vel voracitatem eukaristiam euome-
rit septem dies penitebit Item qui

no custodit sacramentū ita q̄ mus vl
aial comederit xl^a dies penitebit
ipse si pdiderit sacramentū vl parte
eius cecidit et in venta nō fuerit xxx
dies penitebit ¶ Idem faciet p cui9
negligentiam hostie putrefiūt et debet
penitens p pdictos dies ieiunare et a
cōmunione abstine pensatis tn̄ condicionib9
psone adde vl minue pt superior
de penitentia supdicto ¶ Hoc tamē in
oib9 supradictis ē obseruandū q̄
ubicumq3 manet spes panis ibi ē sacra
mentū ¶ Et ideo summa reuerentia
intuendū vl obseruandū ē et illa i qui
bus i venit⁹ cōburenda sūt et sacrario
recondenda Pmissa oia ad directionē
nouellorū sacerdotū de corpe iuris
sūt extracta et q̄ nō sūt oīa loca
et capla canonis hoc ptermissū est
gratia breuitatis ¶ Beda dicit ¶
Sacerdos qui ē sine pctō mortali
et in bono pposito si nō celebrat cū
habeat copiā celebrandi quantū i
ipso ē sanctā trinitatē puat gloria
angelos i celesti ierlm letitia hoies

in terra beneficio et grat. animas in
purgatorio degentes pacificia et bo

Nota

Doctrina utilis et necessaria de
hiis que debent esse in sacerdote
missam digne celebrante, nam indig
ne accedens et celebrans reus erit
corporis et sanguinis domini ihesu et hat
si xpm occideret punietur ut dicit
glosa ii ad Corinth xi

30

Nota ante missam

- Sit frequens confessio nē
  - propter vanam gloriam
  - propter verecundiam
  - propter consuetudinem fiat
- Generalis contritio
  - de obmissis que facere potuit et debuit
  - commissis corde ore et opere
- Pura confessio
  - notabilium
  - ōmnium
  - Agnoriatoria

Nᵃ ān canonē p̄missio

- Diligēs circa locū s. tabula ut recipere possit utrumq3
- Diligencior circa calicē scilicet ne sit fractus vel nō consecratus
- Diligētissia circa materiam scilicet vinū ne sit acetosum

In Canone
- Diligencia ad affici
  - Magna ī signis
  - Maior ī v̄bis
  - Maxīa ī intencōe
- Reuerēcia ad sagēd
  - Magna ppt excellēcia
    ī excellentis corporis
  - Magior ppt dignitate
    ī excellenciorib aīe
  - Maxīa ppt diuinitate
    ī excellentissime deitatis

Nota

O tu iuuenis sacerdos nota bene Notulam
istam subscriptam

Sacerdotes de nouo celebraturi multa
indiget circumspectione Ne tam nobile et in-
ordinatum confundant officium ne conficiendo aliis
risum et sibi periculum generent ut modum de-
bitum et certum addiscant Primum igitur sit consci-
enciam optime preparare Sacramentum vehementer
desiderare Notulam de modo officii memoriter
et bene scire gestus valde compositos ac deuotos
habere Id enim quilibet teneat deum diligere
ex toto corde et ex tota anima et totis viribus
suis Hic deum diligere non probatur Siquis
in mensa altaris ubi rex regum et dominus omnium
tractatur et sumitur irreligiosus indeuotus
vanus vagus et desidiosus apparuerit Atten-
dat igitur quod ad mensam magnam sedeat et sciat
quomodo talia oporteat eum preparare Sit cautus
et circumspectus Stet erectus Non iaceat in
altari Cubitos iungat lateribus Manus exaltet ut
extremitas digitorum modicum supra humeros
videatur Intellectum verbi et signis coaptet Tres
digitos iungat quibus signa faciat reliquos
duos in manu opponat Ad dicat signa utrumque
primum tractum faciat super hostiam secundum trans-
uersale super hostiam et calicem directe non oblique

Signa satis alte faciat ne calicē euertat et
fundat No [illegible] ortos p̄ cruab9 faciat Cū
ideo inclinat nō oblique sꝫ directe ante altare
toto curuatus corpe se īclinet Ordinē
nō putet sed sciat se debitas materias hr̄e
Hoc ē panē et vinū aqua mixtū de vino
sic poterit certificari Exigat a ministro ut
infuser tā aquā quā vinū aut ipse psbit
quia gustare nō debꝫ guttā fundat ī ma
nū et digito terat et odoret sic erit certus
Nō credat ampulle signate nō colori q̄r
ista sepe fallunt Qū forcius celebratur
est anteq̄ se pparet cōsideret calicē ne
sit fractus Videat oblatas cōsideret
vinū ut dixi Si est acetosū dissimulet Si
acetū nō celebret nullo mō Si nimis
aquosū abstineat nisi sciat vinū aque p̄
ualere Et ī oī casu si contigat dubitari
ul̄ pter acredinē ul̄ ppt mixturā uel in
sipiditatē utrū possit cōfici Consulo absti
nere Quia ī hoc sacramēto nichil sub
dubio ē agendū Ubi certissime est
dicendū Hoc est corpus meū Et hic
est sanguis meus Item oblatas compe
tenter magnas eligat Et vinū nō habet
potest compe[te]nter infundat Quia hoc
sacramētū debꝫ sensib9 deseruire ad videndū

tangendum et gustandum Unde requirit
notabilem quantitatem ut sensus refingat ex
sperie intellectus extra contenta foveat Aqua
eciam modica infundatur per manum ipsius presbiteri
quia infusio est sacramentalis et debet infundi
cum oratione Deus qui humane substancie dignitatem etc
Et sufficiunt tres gutte Et caveat sacerdos
ne cum impetu infundat ne nimis cadat
Tercium est ut canonem morosius quam cetera
legat et precipue ab illo loco Qui pridie
Tunc enim respirans attente debet totum colligere
Quia prius non potuit singulis verbis intendens
Et cum dixit Accipite et manducate ex hoc
omnes Respiret et uno spiritu tractu dicat
Hoc est enim corpus meum Sic non inmisceat
se alia cogitatio Non enim videtur racionabile
discontinuare formam tam brevem tam arduam
cum efficaciam cuius tota virtus dependet ab
ultimo verbo scilicet meum quod in persona Christi
dicitur Unde non debet cuilibet verbo punc-
tus inponi vel hoc nulla racione valeat
hoc est enim corpus meum sed totum simul proferat
ut dictum est Similis forma in consecracione
sanguinis observetur Quartum est ut si debe-
ant plures hostie consecrari sacerdos
harum unam elevare quam sibi deputaverat
in principio ad missam et teneat illam super

alias. Ita qd' visum simul ad omnes dirigat
et signando et dicendo. Hoc est enim corpus 321
meum. Omnis cogitet quas demonstrat. Con
silio quoque ut canonem memoriter sciat psbit
quia devotio dr non vagat. Tamen liber
semper habeat ut ad ipsum respiciet memoria
deficerat. Sed ad verba consecracionis hostiam
diligenter inspiciat. Ut dum dicit. Hoc
est enim corpus et videndo cogitet qd' de
monstrat. Quia si librum inspiciat dum hostiam
manu tenet plus attendit ad ordinem verborum
que legit quam ad sensum quem intendit. Si
militer dum calicem tenet corporale deponat
et materiam vini inspiciat dum dicit. Hic est
enim calix sanguinis mei. Quia plus movet
sensus quam intellectus. Ut sicud hostiam
nudam videt. Ita etiam vinum videat et
sensus utriusque materie compleret. Qua
vis enim fieret confectio sub corporali vino non
viso si fiet de hostia tacta non confitiens
indiget ita videre nudum vinum sicud hostiam
nudam. Si enim benediceret calicem coopertum
putat ibi esse vinum non sit quod nichil
debet ibi putare quod omnia verissime scire
Tercium si post elevacionem hostie nichil
esset in calice. Infundat vinum et aquam
predat et de negligencia peniteat. De

Huius oib⁹ nichil e ministris omittendum
Quia eorum negligencia no excusat si ppt
ppositum aliquid fiat // Quintum e ut dum
sumit // Nunquam uno hastu calice sumat
Ne ppter impetum uel accedine forte tussis
et i copiniata omittat Sed bis uel ter cau
te sumat ut i pedimentum no habeat // Si
etiam plures hostias dz sumere ut qn hos
tia e renouanda // Primo sumat eam quam
ipse consecrat et sanguinem // Post hec alias
que sup sunt sua pius sumat quam alia
quia de sub recedit et sat et de aliis re
dit et nesat // Sextum e ut paucior noib⁹
se astringat i canone nec memorio s qua
dum velit faciat qn velit obmittat quia
canon de institutione nomen ptebat et per
hoc cogitacio distraheret // Dignum tamen
e ut pr mater soror frater ibi nominet
Et si qui p tpe commendant et specialiter
pquibus missa celebrat. Nec fiat ibi nimis
expressio nomi // Septimum e id qd ante
missam no debet os uel dentes lauari s tn
labia exteri⁹ ore clauso si indiget ne
forte aqua gustum uel saliua i mutet Licet
eni modicus cibus uel potus no i pediat
sobrietate sumentis i pedit tn reuerencia
sacramenti // Post missam etiam caueat extre

capies quantum potest donec comederit vel biberit ne forte inter dentes aliquid remanserit quod extreando ejiciatur. Qualis autem missa devotissime sit celebranda contemplationis causa est tamen modus habendus. Ne protraxione nimia vel acceleratione fiat hoc notabilibus. Nam acceleratio signum est incurie et temporis protractio est occasio detractionis sed mediotutissimus ibis. Eo autem affectu est quelibet missa dicenda a quolibet quasi tunc prima dicatur et numquam dicenda amplius sit. Tam magnum enim donum semper debet esse novum et hodie fortassis est ultimum. Sic servando digne tractatur sacramentum. In collectis dicendis semper impar numerus dicatur vel observetur. Una dicitur propter unitatem deitatis. Tres propter personarum trinitatem. Quinque propter Christi passionem. Septem propter septiformem graciam spiritus sancti. Septimam numerum excedere non licet. Nota etiam ubi cumque oratio solum dirigitur ad patrem in fine dicetur Per dominum etc. Si vero oratio dirigitur ad patrem et mencio filii fit in ipsa vel in fine dicetur Per eundem etc. Si autem oratio dirigitur ad filium in fine dicetur Qui vivis cum patre etc. Sed si mencio spiritus sancti fiat in oratione in fine dicetur In unitate eiusdem spiritus sancti dei

Quare sacerdos invocat totam trinitatem

ad dicatur | Te igitur et fiunt tres cruces
i memoria trinitatis quia ibi fuit unum
corpus deitas et humanitas | Tercio fiunt tres
cruces ibi i memoria triplicis crucifixio
~~fuit una~~ fuit enim tres crucifixus | Unicuique
querebant oportunitate | ore ope qui ipsum
crucis patibulo affixerunt | Quod non meritis
sacerdotis conficiatur sed i verbo creatoris
Et sub quinque signis qui significant quinque pla-
gas xpi nobis fiunt tres cruces i memori-
am sudoris sanguinei ideo fit unum signum
sup calice et unum sup hostia | Tercium sup
faciem sacerdotis | Iste tunsio sive pectoris
compunctio fit cum tribus digitis complicatis | ut
ostendatur quod in xpi persona sunt tres nature
scilicet deitatem anime et corporis que integrant
humanitate | Ante calice fiunt due ad deno-
tandum | quod due nature scilicet corporis et anime
vere fuerunt separate i morte xpi | Etiam due
cruces fiunt ante calice ad denotandum
duorum sacramenta per effluxu sanguinis et aque
de latere xpi | Quando alte levatur denotat quod
xpus exspiravit | Hely et Centurio | alta voce
clamavit | vere filius dei erat iste | Et ibi cum
denotat quod populus compaciebatur xpo in cruce
pendenti | Quando ille dicit | Per omnia secula
seculorum | Tunc levat | scilicet qui dicit Oremus

perceptis ponit calicem levando, quia bis corpus
et sanguis xpi fuerunt depositum et elevata.
Sacerdos tollit patenam et se signo crucis
signat ut virtute beneficii crucis ritum fiat
suum sacrificium et acceptabile. Ite solet osculari
patenam ut reconcilietur deo patri. Et corpus
vere fuit submissum xpi passionibus sicut crucis
et sublatum mortaliter. Dividitur hostia in
duas et hanc medietatem in duas medietates et
sic erunt tres partes hostie. Quod una pars
~~hostie~~ mittitur in sanguinem hoc ideo ut signifi-
cetur unitas sacramenti. Et post quam xpus re-
surrexit a mortuis totum sanguinem resumpsit

325

xv 174

Ordinarius et adiectu qui a 3 ca dominica

Di dedicacionis eccl in dominica at
in libris et [illegible]

Sancte barbare [illegible]
[illegible]
[illegible] feria de tempore
Sancti Nicolai duplex
[illegible] feria [illegible] quinte
ferie tercie ebdomade
Sancte andree [illegible] et collecta [illegible]
[illegible] de tempore
Concepcio beate marie triplex
feria
[illegible] dominica [illegible]
feria
feria [illegible]
Sancte lucie [illegible]

Octava sancti Nicolai Post annia de tempore
et sancti Nicholai duplex festum caret [illegible]
Antiphona O sapientia
iii feria
iii feria et legitur sermo sancti Augus
tini legimus sermonem et erit laudes sabbati
tercie ebdomade
Dominica iiii^a adventus omnia ut in libris
ii feria et legitur S. Leonis magni et dicitur
preces laudes ferie
iii feria et legitur evangelium quarte dominice cum
iii omelia responsoriis quarte dominice
cum sunt preces laudibus ferie
iiii feria et legitur evangelium quatuor tempo
rum precibus laudibus ferie
Festum sancti Thome apostoli duplex
v feria et legitur evangelium quatuor tempo
rum precibus laudibus
Et erit invitatorium quarte dominice cum laudibus
consuetum dicitur vi feria legitur evangelium quatuor
temporum et dicitur [illegible] ina et collecta de sabbato

XVII ad matutinas. sed ad alias horas dicitur
b ex antiphonis de dominica z.
Q Item in primis vesperis sancte dominice antiphona
cantetur cum aliis horum de [illegible]
et collecta de sancta dominica. Item inuitatorium
de vigilia sic. sex prime lectiones ad sunt sex
responsoriis erit de sancta dominica et Iudica lec
de dominica cum duobus aliis responsoriis
[illegible] resignat [illegible] vero et omnia
ad alias horas de vigilia dicantur
salua x post benedictus fiat memoria
de sancta dominica per magnificat et collecta et
matutinalis missa erit de sancta dominica
Cum vero de vigilia cum sola collecta
D dominica de [illegible] dominicalis
b de dominica omnia patet in libro
C Ac
D Ac [illegible] legitur euangelium de vigilia andree
E [illegible] andree apostoli dupl.
F [illegible] Eligii episcopi celebratur et habet
[illegible] ad vesperas

Offic^a
x Beate barbare virginis et martiris tacet [illegible] ix lc
De dominica ii^a [illegible] ut patet i libro
Offic^a
Nicholai ep[iscop]i
x Offic^a et [illegible] laudes [illegible]
ad [illegible] responsoria ibidem notat[a]
[illegible] Andree [illegible]
Of Conceptione beate marie triplex
Offic^a
Offic^a
De iii^a dominica ad[ventus] [illegible] in libro
Offic^a [illegible] laudes
[illegible] laude [illegible] xx l[illegible] tacet ix lc
[illegible] beati Nicholai [illegible]
x beati Nicholai [illegible] duplex [illegible] tacet ix lc
[illegible] et lectio [illegible]
[illegible] tertiam
Offic^a et [illegible] laudes
Offic^a et lectio [illegible] temporis

xix s. hnt² fe² 7 ppia laudes fe
fe² 7 lcc² secundum ordinem temporis
7 hymni ps laudes 7 responsoria
B de quadragesima ut manifestant
librorum scripta
fe² 7 lcc² scd Augustinum contra
fe² et lcc² sermo Augustinum
vocat cum lc dicen² laudes de fe
3e ebdomade
t sancti Thome apli dix² 7 vi
utrasque vesperas
A fe² 7 lcc² sermo sci Augustinum
legimus scim Moysen
B fe² 7 lcc² s. sci Augustinum
vos ...
D vigilia nativitatis cum omnibus
que eadem vigilie assignantur in libro
ordinario de adventu qui l 3
sex domini
de domca ... adventu ... patet ...

Ixo l 3 lra dnical

d Dnica prima aduentus ora plane ponitur in libro
g fer 7 lect ebdo | de xa feri andree
c Sci andree apli duplex 7 dicitur qz vias
A Sci eligii epi 7 caret primis vesperis
b fer
c fer
d Sce barbare virginis sine regl 7 caret 2a vesperis
e d Dnica 2a ora ut in libro sed caret 2is vesperis
g Sci Nicolai epi dup 7 ht utrasque vesperas
c fer 7 dnica laudes in fer 3 . ad v . l
Octa sci Andree pro ara de tpe
A Concepcio bte marie virginis triplex 7 ht utrasque vesperas
b fer
c fer
d fer Sed octa sci Nicolai ubi pertinet
e d Dnica 3a sup ponitur in libro
f Scte lucie virginis sine caret utrasque vesperas
Octa Nicolai pro ara de tpe
c Sci Nicasii duplex 7 caret 2is vesperis
Incipit O sapientia

xxi ff feria 7 legitur euangelium in tercio tempore et
habet proprias laudes
B feria 7 habet proprias laudes
C feria 7 legitur euangelium in quarto tempore
et dicuntur proprie laudes
D feria 7 legitur euangelium in quarto tempore
et dicuntur proprie laudes feria
C De dominica quinta dominica ... libere
D feria 7 legitur secundum Augustinum
proprias habet dicendum laudes et feria 3 ...
E Sancti Thome apostoli duplex
F feria 7 legitur secundum Augustinum
legimus secundum ...
G feria 7 legitur secundum ...
vos magi
A vigilia natalis et dicitur ... que
eadem vigilie assignata
De dominica ... de ... dominicali
Sabbato ante adventum legitur ...
in vigilia sancti Andree

De dominica prima adventus omnia patent in libro
si evenit ... vesperas
E Sancti andree apostoli duplex et ...
f Sancti Eligii episcopi ix l. et historia ...
g feria
A feria
b Sancte barbare virginis ix l. et cetera ... viii
c Sancti Nicolai episcopi duplex et historia
...
D ... dominica omnia patent in libro
E feria et ... laudes ...
... Octava sancti Andree post
... de tempore
f Sancte marie ... conceptio ... viii
g feria
A feria
b feria   Octava Nicolai ix l. si placet
c Sancte lucie virginis ix l. et cetera ... viii
Octava sancti Nicolai ... de tempore
D de dominica ... apparet in libro

xxiii Si venit 2a vel 3a fer[ia]
Festum beati Mathie dux 7 [illegible] 2a vel 3a
preter O Sapientia
M fe[ri]a habent p[ro]p[ri]e laudes
B fe[ri]a 7 legent[ur] lect[iones] [illegible]
7 dicu[n]t[ur] off[ici]a p[ro]p[ri]e
N fe[ri]a 7 [illegible] p[ro]p[ri]e laudes
D fe[ri]a legent[ur] lect[iones] [illegible] qu[at]uor
temporis 7 dicu[n]t[ur] p[ro]p[ri]e laudes
C fe[ri]a 7 dic[untur] [illegible] temporis
temporis 7 p[ro]p[ri]e laudes
9 De d[omi]nica quarta [illegible]
Si venit 2a vel 3a fer[ia]
Festum Thome ap[osto]li dux [illegible]
[illegible]
M feria 7 legitur sermo b[eat]i Augustini
legimus
B fe[ri]a 7 legent[ur] b. Augustini [illegible]
A [illegible] natali [illegible] qu[a]e
[illegible] eadem [illegible] assignatur

Ad matutinas hodie in adventu qui ... z lec

Sabbato in adventu lege ... ymnalis

De vi[gilia] sancti Andree apostoli

e Dominica i adventus omnia patent in libris

h tercia 7 9a ...

f Sancti Andree apostoli dup[lex] 7 ...

g Eligij epi ix lectionum

A fe[ria]

b Sancte barbare ix l. 7 ...

c fe[ria]

d Sancti Nicolai epi dup[lex] 7 ...

e Dominica 2a omnia plane patent ...

tercia ...

f Concepcio beatissime marie virginis ix

Octava sancti andree ...

g fe[ria]

A fe[ria]

b fe[ria] Octava nicolai

c Sancte lucie v[irginis] ix l ...

d Nicolai ... 7 ...

... de ...

e Dominica 3a omnia patent plana ...

... dni ... [illegible]

xxv A fe^a 7 dic^r ympne laudis
B fe^a 7 legit^r ympne laudis
C fe^a 7 leg^r [illegible] ympne
7 ant^e ympne laudis
D fe^a 7 leg^r s. sancti Augustini [illegible]
cu[m] ympnis laudis
E fe^a 7 leg^r [illegible] 7 ympne laudis
F fe^a 7 leg^r [illegible] quatuor
temporum 7 ympne laudis
f^c de domina quarta omnia [illegible]
in libro [illegible] Nolen [illegible]
[illegible] 7 [illegible]
A [illegible] Thome apostoli dupl. [illegible]
B fe^a 4 7 legit^r primo [illegible]
euangelia natal domini ad omnes que
[illegible]
[illegible] fuerit A fe^a dominica habet
[illegible]
B [illegible] fit memoria de
aduentu 7 de sancto andrea
A fe^a Memoria de sancto andrea
B [illegible] Barbare [illegible]

c fer. ii
d Sancti Nicholai episcopi
e fer. iii et dicatur laudes sabbati cum memoria
ad [illegible] eadem notatur. Octava sancti Andree
per omnia et [illegible] post [illegible] de tempore. c.
f Conceptio beate Marie [illegible] secundum dicat
memoria de dominica per omnia et collecta
g fer. iiii et lectiones Evangelium de iia dominica
A fer. v
b fer. vi
c Sabbatum
d Sancte Lucie virginis et martyris [illegible] vesperis
Octava sancti Nicholai per omnia de tempore
e Sancti Nychasii [illegible] [illegible] et
vesperas [illegible] [illegible]
f De dominica iii [illegible] plane [illegible] et [illegible]
[illegible]
b fer. habet [illegible] laudes
c fer. in [illegible] laudibus
d fer. iiii et lectiones [illegible] [illegible] [illegible]
habet [illegible] laudes

c fer. ij. 3 lect. Sermo Aug. in lectura
cum propriis laudibus
d fer. iij 3 lect. Augustini cum suis responsis
cum propriis laudibus
e Sancti thome apli ix lect. Augustini
tempore 7 habet vesp. ij ...
f Dominica quarta omnia fiant ...
g fer. ij 3 lect. sermo S. Augustini
vos ... assign.
A vigilia natal. ... cum ...
Ordinarium de ... ferialis
b Dominica prima adventus ... vesp. ...
A fer.
b Sancti ... ix lect.
c fer.
d Sancti Nicolai epi. ix lect.
e fer. 3 lect. laudes ...
... ...
Octava S. Andree ... 7 collecta
... de tpe
f Conceptio marie ... vesp. ...

... dominica patet in libro omnia sicut notatur
Dominica
ii fe
iii fe
iiii fe
Dominica ... luce ix sicut notatur in ... [illegible]
Octava sancti Nicolai episcopi ... et collecta
... tempore
... Nicholai duplex sicut notatur in libris
... [illegible]
ii fe
... dominica ... manifeste patet in libro
... ad ... laudibus
... sermo sancti Augustini in legitur ... et ... lau-
... legitur ... quatuor temporum
et ... laudes
... fe et legitur sermo augustini vos ...
... laudes
... sancti Thome apostoli ... et legitur
... quatuor temporum et habet

utrasque vesperas
Et hec v 7 lect. evangelium quatuor
temporum cum propriis laudibus
S. De dextra quarta libri patet in
libris
A vigilia natal. dni ad omnibus
que eidem vigilie assignant

3

BUCHBINDEWERKSTATT
HEINZ PETERSEN
RESTAURATOR
DÜSSELDORF-KAISERSWERTH

1970

Stempel vom alten Einband

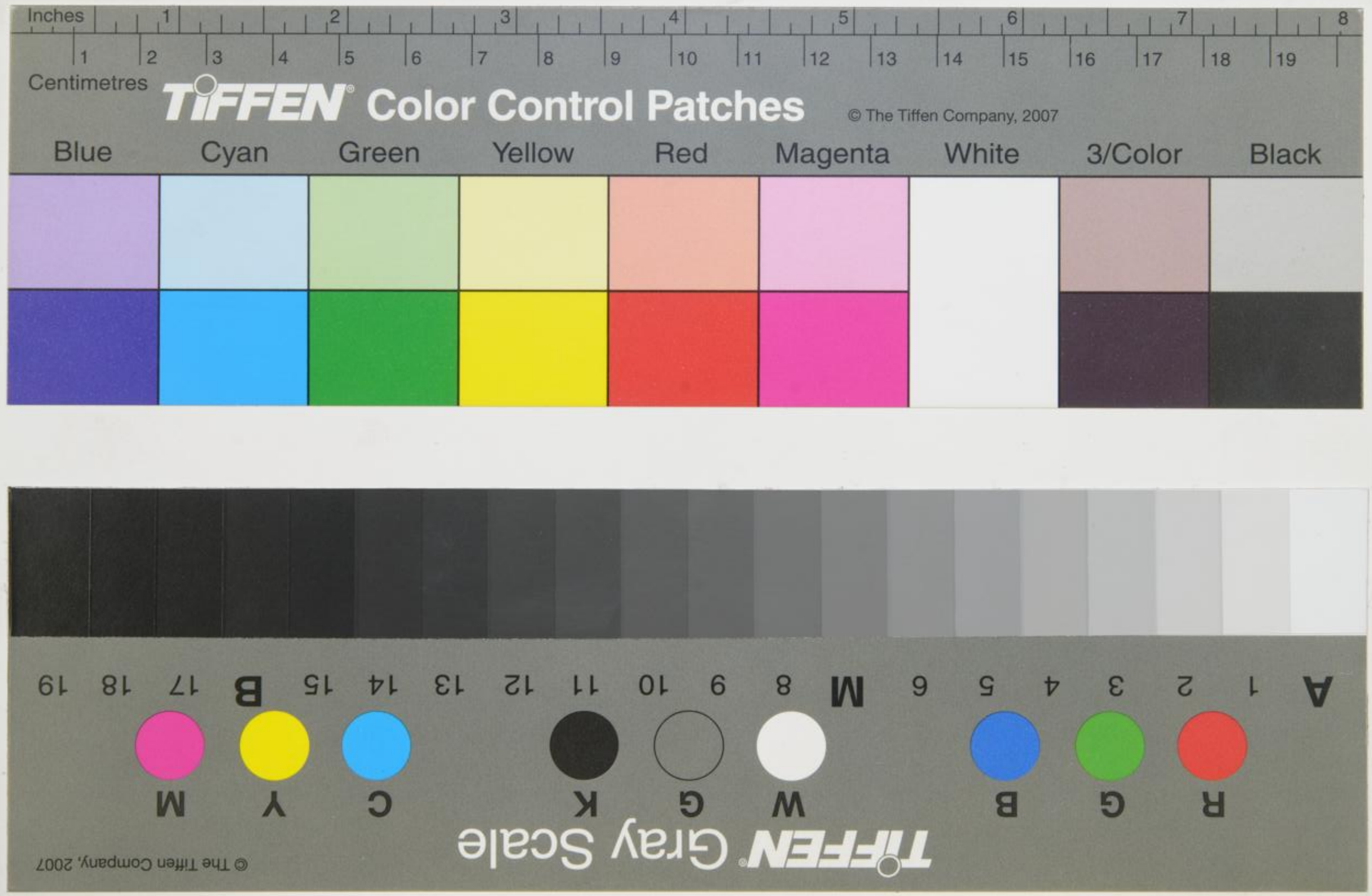
Inches
Centimetres
TIFFEN Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2007
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black
TIFFEN Gray Scale
© The Tiffen Company, 2007
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19
R G B W G K C Y M